

ଉତ୍ତିଦ ବିଜ୍ଞାନ ପରିଭାଷା

(ଉତ୍ତିକ୍ଷେତ୍ର - ଓଡ଼ିଆ)

Glossary of Botany

[English -Oriya]

भारतीय भाषाओं में वैज्ञानिक

वैज्ञानिक तथा तकनीकी शब्दावली आयोग

मानव संसाधन विकास मंत्रालय(माध्यमिक शिक्षा और उच्चतर शिक्षा विभाग)

भारत सरकार

Commission for Scientific and Technical Terminology
Ministry of Human Resource Development
(Department of Secondary Education and Higher Education)
Government of India

ଉତ୍ତିବ ବିଜ୍ଞାନ ପରିଭାଷା

(ଇଂରାଜୀ - ଓଡ଼ିଆ)

Glossary of Botany

[English -Oriya]

ଭାରତୀୟ ନିୟମାବଳୀ ମେ ଶାସ୍ତ୍ର-ଶିକ୍ଷା

ବୈଜ୍ଞାନିକ ତଥା ତକନୀକୀ ଶବ୍ଦାଳ୍ପଳୀ ଆୟୋଗ
ମାନ୍ୟ ସଂସାଧନ ବିକାସ ମଂତ୍ରାଳୟ(ମାଧ୍ୟମିକ ଶିକ୍ଷା ଓ ଉଚ୍ଚତର ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ)
ଭାରତ ସରକାର

Commission for Scientific and Technical Terminology
Ministry of Human Resource Development
(Department of Secondary Education and Higher Education)
Government of India

© भारत सरकार, 2002

© Government of India, 2002

प्रथम संस्करण, 2002

प्रथम ई-संस्करण, 2019

प्राप्ति स्थानः

1. आयोग का बिक्री एकक
फोन नम्बर - 6105211
2. प्रकाशक नियंत्रक, भारत सरकार,
सिविल लाइन्स, दिल्ली-110 054
फोन नम्बर - 2513302/31, 2517640

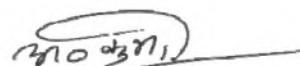
प्रकाशकः

वैज्ञानिक तथा तकनीकी शब्दावली आयोग
पश्चिमी खंड-7, रामकृष्णपुरम्,
नई दिल्ली-110 066

अध्यक्ष की कलम से

वैज्ञानिक तथा तकनीकी शब्दावली आयोग, उच्चतर शिक्षा विभाग, मानव संसाधन विकास मंत्रालय, भारत सरकार, 1961 में अपनी स्थापना समय से ही, उसे सौंपे गए कार्य-भार अनुसार भारतीय भाषाओं में शिक्षा माध्यम परिवर्तन हेतु विभिन्न विषयों में भारतीय भाषाओं की मानक शब्दावली तथा विश्वविद्यालय स्तरीय विभिन्न विषयक पुस्तकों का निर्माण एवं प्रकाशन करता आ रहा है। इस दीर्घ अवधि में आयोग ने विभिन्न आवश्यक विषयों से संबंधित अंग्रेजी-हिंदी तथा अन्य भारतीय भाषा शब्दावलियों का निर्माण एवं प्रकाशन किया है। इक्कीसवीं सदी के सूचना प्रौद्योगिकी के इस दौर में शिक्षा एवं ज्ञानार्जन के साधन को सद्यः उपलब्धता में क्रांतिकारी परिवर्तन आया है। ई-गवर्नेंस, ई-व्यवसाय एवं डिजिटल इंडिया जैसे क्रिया-कलाप दैनंदिन जीवन के अंग हो गए हैं। ऐसे में आयोग ने भी इन अधुनातन साधनों का उपयोग करने का निश्चय किया। इस क्रम में आयोग द्वारा निर्मित सभी शब्दावलियों, परिभाषा-कोशों का ई-संस्करण आपको सहज रूप से उपलब्ध कराने के उद्देश्य से ई-बुक निर्माण योजना पर कार्य प्रारंभ किया गया है। इसी उद्देश्य की पूर्ति हेतु 'वनस्पति विज्ञान की शब्दावली' का ई-बुक का संस्करण प्रकाशित किया जा रहा है।

मुझे इस शब्दावली का ई-संस्करण आप सबको सुलभ कराते हुए अत्यंत हर्ष हो रहा है। इसी भाविति आयोग द्वारा अन्य विषयों के भी हिंदी तथा अन्य भारतीय भाषाओं की शब्दावली, परिभाषा-कोशों का ई-संस्करण प्रकाशित करने के कार्य भी प्रगति पर है। आयोग को सौंपे गए महत्वपूर्ण दायित्व में से एक दायित्व, निर्मित शब्दावलियाँ प्रयोक्ताओं तक पहुँचाने का रहा है। इलेक्ट्रॉनिक माध्यम से आयोग अपने प्रकाशनों के प्रचार-प्रसार में अधिक प्रभावशाली होगा। मुझे आशा है आयोग द्वारा किए जा रहे इस प्रयास से निर्मित शब्दावलियाँ जन-जन तक पहुँचेगी साथ ही सभी जिजासु इस ई-संस्करण का अधिक से अधिक लाभ उठा सकेंगे।

प्रो. अवनीश कुमार
अध्यक्ष

वनस्पति विज्ञान की शब्दावली ई-शब्द संग्रह निर्माण
से संबद्ध आयोग के अधिकारी

प्रधान संपादक

प्रो. अवनीश कुमार

अध्यक्ष

संपादक

डॉ. अशोक एन. सेलवटकर

(सहायक निदेशक)

श्री शिव कुमार चौधरी

(सहायक निदेशक)

श्री जय सिंह रावत

(सहायक वैज्ञानिक अधिकारी)

श्रीमती चक्रप्रम बिनोदिनी देवी

(सहायक वैज्ञानिक अधिकारी)

सुश्री मर्सी ललरोहलू हमार

(सहायक वैज्ञानिक अधिकारी)

विषय सूची

विषय	पृष्ठ
प्राक्कथन	v
प्रस्तावना	vii
विशेषज्ञ समिति के सदस्य	viii
Introduction	ix
शब्दावली निर्माण के सिद्धांत	x
आयोग के अध्यक्ष	xiv
संपादन एवं समन्वय	xv
वनस्पति विज्ञान शब्दावली	1-185

प्राक्कथन

उड़िया भाषा में "वनस्पतिविज्ञान शब्दावली" का यह अद्यतनीकृत संस्करण वैज्ञानिक तथा तकनीकी शब्दावली आयोग एवं उड़ीसा राज्य पाठ्य-पुस्तक प्रणयन एवं प्रकाशन ब्यूरो के सक्रिय सहयोग से तैयार किया गया है। इस शब्द-संग्रह में स्नातक एवं स्नातकोत्तर स्तर तक के शब्दों के पर्याय दिए गए हैं। देश में हिंदी तथा अन्य प्रादेशिक भाषाओं में पाठ्य-पुस्तकों तथा वैज्ञानिक साहित्य के समुचित विकास और समुन्नति के लिए मानक शब्दावली अत्यावश्यक है। यह शब्दावली इसी उद्देश्य से तैयार की गई है।

प्रस्तुत शब्द-संग्रह वैज्ञानिक तथा तकनीकी शब्दावली आयोग द्वारा प्रस्तावित हिंदी तथा अन्य भारतीय भाषाओं में अब तक प्रकाशित शब्दावली के अद्यतनीकरण की योजना का एक अंग है। प्रारंभिक वर्षों में "वनस्पतिविज्ञान शब्दावली" पर कार्य हुआ था, उस समय शब्दावली की उपयोगिता को ध्यान में रखते हुए कुछ मूलभूत तकनीकी शब्दों के पर्यायों को ही निर्धारित किया गया था परन्तु एक अंतराल में सभी विषयों के साहित्य में अनेक नए शब्द, नई संकल्पनाएं और नई परियोजनाएं सामने आई जिनके कारण वर्तमान शब्द-संग्रह का अद्यतन करना नितांत आवश्यक हो गया है।

शब्दावली निर्माण का कार्य भाषा आधुनिकीकरण कार्यक्रम का अंग है। शब्दावली का विकास एक अविरल प्रक्रिया है क्योंकि ज्ञान और तकनीकी शब्द दोनों का विकास साथ-साथ होता है। ज्ञान की कोई भी नई खोज स्वभावतः भाषा से नई शब्दावली, अभिव्यक्ति या शैली की अपेक्षा करती है। जो व्यक्ति किसी भी नए विचार या वस्तु की खोज करता है, वही अपनी भाषा में उसे शब्द भी देता है। शब्दावली के विकास की सहज प्रक्रिया तो यह है कि कोई भी नया शब्द मानकता प्राप्त करने से पहले कुछ समय प्रयोग की प्रक्रिया से गुजरे और प्रयोग सिद्ध होने पर सामाजिक स्वीकृति प्राप्त करे। लेकिन जब कोई भाषा-समाज स्वयं ज्ञान विकसित करने के बजाय दूसरे भाषा-समाज से तकनीकी ज्ञान ग्रहण करता है तो उसे भाषा-समाज की शब्दावली भी ग्रहण करनी पड़ती है। इस शब्दावली के आधार पर फिर वह अपनी भाषा में पर्यायों का निर्माण करता है।

प्रस्तुत शब्द-संग्रह में लगभग 14,000 से अधिक प्रविष्टियां हैं। यह सभी प्रविष्टियां "वनस्पतिविज्ञान शब्दावली" की समस्त शाखाओं से संबंधित हैं। इस योजना के अन्तर्गत प्रारम्भ में 24 विषय लिए गए हैं। यह उन्हीं में से एक है। वस्तुतः शब्द निर्माता का काम कभी समाप्त नहीं होता। प्रत्येक विषय में साहित्य सृजन का क्रम बराबर चलता रहता है। नए अनुसंधान सामने आ रहे हैं परिणामस्वरूप प्रचलित शब्दों के अर्थ संशोधित होते रहते हैं और नए शब्दों का प्रादुर्भाव होता रहता है। इस प्रकार पुस्तक-निर्माण का कार्य करने वाली संस्थाएं, ज्ञान के विकास के साथ-साथ कदम मिलाते हुए अपना काम बराबर आगे बढ़ाती जाती हैं।

एक ही छत के नीचे हिंदी सहित समस्त भारतीय भाषाओं से संबंधित ज्ञान-विज्ञान की पाठ्य-सामग्री एवं शब्दावली उपलब्ध कराने के उद्देश्य से आयोग द्वारा शब्दावली क्लबों की स्थापना की एक योजना का सूत्रपात किया गया है। योजना का प्रारंभ दिनांक 21 फरवरी 2002 को भुवनेश्वर में स्थित उड़ीसा राज्य पुस्तक ब्यूरो से हुआ। आयोग अध्यक्ष ने विधिवत् इस क्लब का उद्घाटन किया। इस क्लब में समस्त हिंदी ग्रंथ अकादमियों, पुस्तक मंडलों एवं विश्वविद्यालयों में स्थित सेलों के सहयोग से भारतीय भाषाओं की पाठ्य-सामग्री उपलब्ध कराई गई। शब्दावली क्लब की स्थापना ने आयोग के इतिहास में एक नया पृष्ठ जोड़ दिया है।

इस अवसर पर मैं उड़ीसा राज्य, जो भगवान जगन्नाथ की भूमि कहलाता है, में स्थित समस्त विश्वविद्यालयों, महाविद्यालयों, वैज्ञानिक अनुसंधान संस्थाओं में कार्यरत विषय विशेषज्ञों, विशेषकर भाषाविदों के प्रति अपना हार्दिक आभार व्यक्त करता हूं, जिन्होंने प्रस्तुत शब्द-संग्रह को पूरा करने में हमें अर्थात् वैज्ञानिक तथा

तकनीकी शब्दावली आयोग एवं उड़ीसा राज्य पुस्तक ब्यूरो को अपना बहुमूल्य समय और विशेषज्ञता प्रदान की । प्रस्तुत शब्द-संग्रह के निर्माण एवं प्रकाशन में आयोग में कार्यरत डॉ. बी.एस.बेहरा, सहायक वैज्ञानिक अधिकारी की प्रशंसा करता हूं जिनके अथक परिश्रम एवं प्रयासों के फलस्वरूप यह प्रकाशन निकल रहा है । साथ ही उड़ीसा राज्य पुस्तक ब्यूरो के निदेशक, सचिव तथा अन्य अधिकारियों और कर्मचारियों के सहयोग के लिए मैं आभारी हूं । निदेशक एवं सचिव की समर्पित सेवा के बिना इस शब्द-संग्रह की सफलता संभव न थी ।

नई दिल्ली
जनवरी 2003

Dr. H.S. Behra
(डॉ. हरीश कुमार)
अध्यक्ष

ପ୍ରସ୍ତା/ବନ୍ଦା

ବିଭିନ୍ନ ବିଷୟରେ ଜ୍ଞାନ ଉପଳବଧ ପାଇଁ ମାତୃଭାଷାରେ ପାରିଭାଷିକ ଶବ୍ଦାବଳୀର ଆବଶ୍ୟକତା ଅପରିହାର୍ୟ । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ଉଭିଦ ବିଜ୍ଞାନ ଉପରେ ଖଣ୍ଡିଏ ପାରିଭାଷିକ ଶବ୍ଦାବଳୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଓ ପ୍ରକାଶ କରିବା ଆମ ସଂସ୍କୃତ ପକ୍ଷରେ ଅବଶ୍ୟମାସୀ ହୋଇପଡ଼ିଛି । ଆମର ନିତିଦିନିଆ ଜୀବନରେ ଜ୍ଞାନବିଜ୍ଞାନ ଓ ଅନୁଭୂତିର ପରିସର ଦିନକୁଦିନ ବଢ଼ି ଚାଲିଛି । ପୂର୍ଣ୍ଣ ସେହି ପରିମାଣରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପାରିଭାଷିକ ଶବ୍ଦ ଉତ୍ସାରର ପରିସର ମଧ୍ୟ ବଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଛି ।

ଏହି ସବୁ କଥାକୁ ଆଖ୍ତ ଆଗରେ ରଖୁ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ପ୍ରଶନ୍ନଯନ ଓ ପ୍ରକାଶନ ସଂସ୍କୃତ ଉଭିଦ ବିଜ୍ଞାନ ପରିଭାଷା ପୁସ୍ତକ ପ୍ରକାଶ କରିବାକୁ ଯାଉଛି । ଆମ ସଂସ୍କୃତାରା ଅନୁମୋଦିତ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରଶନ୍ନତାମଣ୍ଡଳୀ ଏହି ଶବ୍ଦାବଳୀଟିକୁ ସୁଚିତ୍ରିତ ଭାବେ ସଂପାଦନ କରିଛନ୍ତି ।

୧. ଡଃ ଦାମୋଦର ଲେକା
୨. ଡଃ ବାସନ୍ତ କୁମାର ପଞ୍ଜନାୟକ
୩. ଡଃ ସେହୁପ୍ରଭା ଦାସ
୪. ଡଃ. ବସନ୍ତ କୁମାର ଚୌଧୁରୀ
୫. ଡଃ ଅଭୟ କୁମାର ଦଳାଇ
୬. ଡଃ ମୃଦୁଯଜ୍ଞ ପ୍ରଧାନ
୭. ଡଃ ବିରଞ୍ଚ ନାରାୟଣ ମିଶ୍ର
୮. ଶ୍ରୀମତୀ ସଞ୍ଜୁକ୍ତା ସତ୍ତଙ୍ଗ (ଭାଷା ବିଶେଷଜ୍ଞା)

ବିଶେଷଜ୍ଞଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହି ଶବ୍ଦାବଳୀଟି ସଂକଳିତ ହୋଇଥିବାରୁ ମୁଁ ସଂସ୍କୃତ ଉଚିତ ସେମାନଙ୍କୁ ଆନ୍ତରିକ ଧନ୍ୟବାଦ ପ୍ରଦାନ କରୁଛି । ସମୀକ୍ଷକ ଡକ୍ଟର ଦାମୋଦର ଲେକା ଓ ଭାଷା ବିଶେଷଜ୍ଞା ଶ୍ରୀମତୀ ସଞ୍ଜୁକ୍ତା ସତ୍ତଙ୍ଗୀ ବହୁ ଶ୍ରମ ସ୍ଥାକାର କରି ତାରିକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଏହାର ସମୀକ୍ଷା କରିଥିବାରୁ ତାଙ୍କୁ ବିଶେଷ ଧନ୍ୟବାଦ ଜଣାଉଛି ।

ପୁସ୍ତକର ପ୍ରକାଶନ ବ୍ୟୟ ବହନ କରି ବୈଜ୍ଞାନିକ ତଥା ବୈଶୟିକ ଶବ୍ଦାବଳୀ ଆୟୋଗ, ମାନବ ସମ୍ବଲ ବିକାଶ (ଶିକ୍ଷା) ମନ୍ତ୍ରାଳୟ, ଭାରତ ସରକାର, ମୁଆଦିଲ୍ଲା ଯଥା ସମୟରେ ଆର୍ଥିକ ଅନୁଦାନ ଯୋଗାଇ ଦେଇଥିବାରୁ ମୁଁ ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ କୃତଜ୍ଞ । ପରିଶେଷରେ ଉଭିଦ ବିଜ୍ଞାନ ଶବ୍ଦାବଳୀଟି ଓଡ଼ିଶାର ଜ୍ଞାନଲିପ୍ସ୍ତ୍ର ପାଠକପାଠିକା, ଶିକ୍ଷାବିତ୍ତ, ଅଧ୍ୟାପକ, ଅଧ୍ୟାପିକା ତଥା ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ଦୈନିକ ଜ୍ଞାନ ଆହରଣରେ ସହାୟକ ହୋଇପାରିଦି ବୋଲି ଆମର ଆଶା ଓ ବିଶ୍ୱାସ ।

ଅନୁଷ୍ଠାନିକ ପ୍ରକାଶକ
ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ପ୍ରଶନ୍ନଯନ ଓ ପ୍ରକାଶନ ସଂସ୍କୃତ
ପୁସ୍ତକ ଭବନ, ଭୁବନେଶ୍ୱର

ଅଭିମତ

ଉଭିଦବିଜ୍ଞାନ ପରିଭାଷାର ସଂଶୋଧନ ଓ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଲାଗି ନିଯୋଜିତ ଉଭିଦବିଜ୍ଞାନବିଭାଗରେ ଅକ୍ଲାନ୍ତ ପରିଶ୍ରମ କରିଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର ଜ୍ଞାନ ଓ ପରାକାର୍ଷା ସାଧମତେ ବିନିଯୋଗ କରି ପରିବର୍ତ୍ତତ ପରିସ୍ଥିତିରେ ପରିଭାଷାଟିକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଓ ବୋଧଗମ୍ୟ ଅବସ୍ଥାକୁ ଆଣିଛନ୍ତି । ବହୁ ତାରିକ ଆଲୋଚନାପରେ ସେମାନଙ୍କର ହୃଦବୋଧ ହୋଇଛି ଯେ- “ଏଥେରେ ଅଧିକ ଉନ୍ନତି ଓ ହୃଦି ଶୂନ୍ୟ କରିବାର ଅବକାଶ ରହିଥାଇପାରେ । ଅଗାମୀ ପିଢ଼ି ପାଇଁ ଏହା ଯେ ଏକ ନୂତନ ଆହୁନ ହେବ, ଏହା ନିଃସନ୍ଦେହରେ କୁହାଯାଇପାରେ ।

ପ୍ରଶ୍ନେତୀ ମଣିଳୀ

ଡଃ ଦାମୋଦର ଲେକା	ଡଃ ଅଭୟ କୁମାର ଦଳାର
ଡଃ ବାସତୀ କୁମାରୀ ପଣ୍ଡନାୟକ	ଡଃ ମୃତ୍ୟୁଅୟ ପ୍ରଧାନ
ଡଃ ସ୍ଵେଚ୍ଛପ୍ରଭା ଦାସ	ଡଃ ବିରତ୍ତ ନାରାୟଣ ମିଶ୍ର
ଶ୍ରୀମତୀ ସଞ୍ଜୁତ୍ତା ସବୁଜା (ଭାଷା ବିଶେଷଜ୍ଞା)	ଡଃ. ବସତ କୁମାର ଚୌଧୁରୀ

INTRODUCTION

The present volume "Botany Glossary" in Oriya language is the revised and enlarged edition of the Botany Glossary, which was published, by Orissa State Bureau of Text Book Preparation and Production under the auspices of C.S.T.T. Govt. of India. Almost all the branches of Botany have been covered in the present volume. Since then a legion of new terms, concepts and interpretation have emerged in the literature of all disciplines, which underscored an immediate need for updation of the existing glossary. The present volume is an integral part of the scheme of updation of Technical terms in Hindi and other modern Indian languages.

Terminological activities are a part of the language modernization programme undertaken by Commission for Scientific and Technical Terminology. It is a continuous process in which knowledge and terminology grow together. Any new development in knowledge makes new demands on the language in terms of terminology for exact expression of concepts coming forward. One who invents an idea also invents a term for it in one's own language. In a natural linguistic process, the term grows into a standard after it undergoes a spell of usage and attains social acceptability. But, if the technical knowledge is borrowed by a speech community from another speech community, it has also to borrow its terminology, which serves as a filter or base for coinage of equivalents in the borrowing language.

The present volume contains over 14,000 entries. All the entries belong to important branches of Botany. In fact, the process of evolution of scientific and technical terms by its very nature is a continuous process. It is an admitted fact that such process will never come to close, as every day new concepts and new terms are developing and their uniform equivalents are the dire need of the hour.

For the propagation of terminology in Hindi and other modern Indian languages it was thought to establish a terminology club in each and every State so that under one roof a scholar can get the desired literature. With this objective in view first terminology club was established in Bhubaneswar within the premises of Orissa State Text Book preparation and Production Bureau. The Club was inaugurated on 21st February, 2002, and it was a historical day in the history of CSTT.

The Commission for Scientific and Technical Terminology takes this opportunity to express deep gratitude to all the eminent scholars, subject experts and linguists from land of Lord "Jagannath" who enthusiastically lend their time and expertise to complete the enlarged and updated edition of the glossary. Words of commendation are also due to the Director, Secretary, faculty members and staff of the Orissa State Bureau of Text Book Preparation and Production, as without their dedicated efforts this stupendous task could not be achieved.

(Dr. B.S. Behera)

Assistant Scientific Officer

New Delhi
January, 2003

शब्दावली निर्माण के सिद्धांत

1. अंतर्राष्ट्रीय शब्दों को यथासंभव उनके प्रचलित अंग्रेजी रूपों में ही अपनाना चाहिए और हिंदी व अन्य भारतीय भाषाओं की प्रकृति के अनुसार ही उनका लिप्तंतरण करना चाहिए ।
2. प्रतीक, रोमन लिपि में अंतर्राष्ट्रीय रूप में ही रखे जाएंगे परन्तु संक्षिप्त रूप नागरी और मानक रूपों में भी, विशेषतः साधारण तौल और माप में लिखे जा सकते हैं, सेन्टीमीटर का प्रतीक जैसे cm. हिंदी में भी ऐसे ही प्रयुक्त होगा परन्तु नागरी संक्षिप्त रूप से.मी. हो सकता है । यह सिद्धांत बाल-साहित्य और लोकप्रिय पुस्तकों में अपनाया जाएगा, परन्तु विज्ञान और प्रौद्योगिकी की मानक पुस्तकों में केवल अन्तर्राष्ट्रीय प्रतीक cm. ही प्रयुक्त करना चाहिए ।
3. ज्यामितीय आकृतियों में भारतीय लिपियों के अक्षर प्रयुक्त किए जा सकते हैं; जैसे : क, ख, ग या अ, ब, स परन्तु त्रिकोणमितीय संबंधों में केवल रोमन अथवा ग्रीक अक्षर ही प्रयुक्त करने चाहिए, जैसे साइन A, कॉस B आदि ।
4. संकल्पनाओं को व्यक्त करने वाले शब्दों का सामान्यतः अनुवाद किया जाना चाहिए ।
5. हिंदी पर्यायों का चुनाव करते समय सरलता, अर्थ की परिशुद्धता और सुव्योधता का विशेष ध्यान रखना चाहिए । सुधार-विरोधी प्रवृत्तियों से बचना चाहिए ।
6. सभी भारतीय भाषाओं के शब्दों में यथासंभव अधिकाधिक एकरूपता लाना ही इसका उद्देश्य होना चाहिए और इसके लिए ऐसे शब्द अपनाने चाहिए जो अधिक से अधिक प्रादेशिक भाषाओं में प्रयुक्त होते हों और संस्कृत धातुओं पर आधारित हों ।
7. ऐसे देशी शब्द जो सामान्य प्रयोग के पारिभाषिक शब्दों के स्थान पर हमारी भाषाओं में प्रचलित हो गए हैं जैसे, **telegraph/telegram** के लिए तार, **continent** के लिए महाद्वीप आदि इसी रूप में व्यवहार में लाए जाने चाहिए ।
8. अंग्रेजी, पुर्तगाली, फ्रांसीसी आदि भाषाओं के ऐसे विदेशी शब्द जो भारतीय भाषाओं में प्रचलित हो गए हैं, जैसे टिकट, सिगनल, पेशन, ब्यूरो, रेस्टरां, आदि इसी रूप में अपनाए जाने चाहिए ।
9. अंतर्राष्ट्रीय शब्दों का देवनागरी लिपि में लिप्तंतरण - अंग्रेजी शब्दों का लिप्तंतरण इतना कठिन नहीं होना चाहिए कि उसके कारण वर्तमान देवनागरी वर्णों में नए चिह्न व प्रतीक शामिल करने की आवश्यकता पड़े । शब्दों का देवनागरी लिपि में लिप्तंतरण अंग्रेजी उच्चारण के अधिकाधिक अनुरूप होना चाहिए और उनमें ऐसे परिवर्तन किए जाएं जो भारत के शिक्षित वर्ग में प्रचलित हों ।
10. लिंग - हिंदी में अपनाए गए अंतर्राष्ट्रीय शब्दों को अन्यथा कारण न होने पर, पुलिंग रूप में ही प्रयुक्त करना चाहिए ।
11. संकर शब्द - पारिभाषिक शब्दावली में संकर शब्द, जैसे **guaranteed** के लिए 'गारंटिट', **classical** के लिए 'क्लासिकी' आदि, के रूप सामान्य और प्राकृतिक भाषाशास्त्रीय प्रक्रिया के अनुसार बनाए गए हैं और ऐसे शब्द रूपों को पारिभाषिक शब्दावली की आवश्यकताओं; यथा-सुव्योधता, उपयोगिता और संक्षिप्तता का ध्यान रखते हुए व्यवहार में लाना चाहिए ।
12. पारिभाषिक शब्दों में संधि और समास - कठिन संधियों का यथासंभव कम से कम प्रयोग करना चाहिए और संयुक्त शब्दों के लिए दो शब्दों के बीच हाइफन लगा देना चाहिए । इससे नई शब्द-रचनाओं को

सरलता और शीघ्रता से समझने में सहायता मिलेगी । जहां तक संस्कृत पर आधारित ‘आदिवृद्धि’ का संबंध है, ‘व्यावहारिक’, ‘लाक्षणिक’ आदि प्रचलित संस्कृत तत्सम शब्दों में आदिवृद्धि का प्रयोग ही अपेक्षित है परन्तु नवनिर्मित शब्दों में इससे बचा जा सकता है ।

13. **हलंत** - नए अपनाए हुए शब्दों में आवश्यकतानुसार हलंत का प्रयोग करके उन्हें सही रूप में लिखना चाहिए ।
14. **पंचम वर्ण का प्रयोग** - पंचम वर्ण के स्थान पर अनुस्वार का प्रयोग करना चाहिए; परन्तु lens, patent आदि शब्दों का लिप्यंतरण लैंस, पेटेंट या पेटेण्ट न करके लैन्स, पेटेन्ट ही करना चाहिए ।

**PRINCIPLES FOR EVOLUTION OF TERMINOLOGY APPROVED
BY THE STANDING COMMISSION FOR SCIENTIFIC AND
TECHNICAL TERMINOLOGY**

1. 'International terms' should be adopted in their current English forms, as far as possible, and transliterated in Hindi and other Indian languages according to their genius. The following should be taken as examples of international terms:-

- a) Names of elements and compounds, e.g. Hydrogen, Carbon dioxide, etc.;
- b) Units of weights, measures and physical quantities, e.g. dyne, calorie, ampere, etc.,
- c) Terms based on proper names e.g. Marxism (Karl Marx), Braille (Braille), boycott (Capt. Boycott), guillotine (D. Guillotin), gerrymander (Mr. Gerry), ampere (Mr. Ampere), fahrenheit scale (Mr. Fahrenheit), etc.;
- d) Binomial nomenclature in such sciences as Botany, Zoology, Geology, etc.;
- e) Constants e.g., π , g, etc.;
- f) Words like Radio, Petrol, Radar, Electro, Proton, Neutron, etc., which have gained practically world-wide usage;
- g) Numerals, symbols, signs and formulae used in mathematics and other sciences, e.g., sin, cos, tan, log etc. (Letters used in mathematical operation should be in Roman or Greek alphabets).

2. The symbols will remain in international form written in Roman script, but abbreviations may be written in Nagari and standardized form, specially for common weights and measures, e.g. the symbol 'cm' for centimeter will be used as such in Hindi, but the abbreviation in Nagari may be से. मी. This will apply to books for children and other popular works only, but in standard works of science and technology, the international symbols only, like cm, should be used.

3. Letters of Indian scripts; may be used in geometrical figures e.g., क, ख, ग or अ, ब, स, but only letters of Roman and Greek alphabets should be used in trigonometrical relations e.g., sin A, cos B etc.

- 4. Conceptual terms should generally be translated.
- 5. In the selection of Hindi equivalents simplicity, precision of meaning and easy intelligibility should be borne in mind. Obscurantism and purism may be avoided.
- 6. The aim should be to achieve maximum possible identity in all Indian languages by selecting terms:-

- a) common to as many of the regional language as possible, and
- b) based on Sanskrit roots.

7. Indigenous terms, which have come into vogue in our languages for certain technical words of common use, as तार for telegraph/telegram, महाद्वीप for continent, डाक for post etc., should be retained.

8. Such loan words from English, Portuguese, French etc., as have gained wide currency in Indian languages should be retained. e.g., ticket, signal, pension, police, bureau, restaurant, deluxe etc.

9. **Transliteration of International terms into Devanagari Script**—The transliteration of English terms should not be made so complex as to necessitate the introduction of new signs and symbols in the present Devanagari characters. The Devanagari rendering of English terms should aim at maximum approximation to the standard English pronunciation with such modifications as prevalent amongst the educated circle in India.

10. **Gender** — The international terms adopted in Hindi should be used in the masculine gender, unless there are compelling reasons to the contrary.

11. **Hybrid formation**— Hybrid forms in technical terminologies e.g., गारंटि for 'guaranteed', क्लासिकी for 'classical' कोडकार for 'codifier' etc., are normal and natural linguistic phenomena and such forms may be adopted in practice keeping in view the requirements for technical terminology viz., simplicity, utility and precision.

12. **Sandhi and Samasa in technical terms**— Complex forms of Sandhi may be avoided and in cases of compound words, hyphen may be placed in between the two terms, because this would enable the users to have an easier and quicker grasp of the word structure of the new terms. As regards आदिवृद्धि in Sanskrit-based words, it would be desirable to use आदिवृद्धि in prevalent Sanskrit tatsama words e.g., व्यावहारिक, लाक्षणिक etc. but may be avoided in newly coined words.

13. **Halanta**— Newly adopted terms should be correctly rendered with the use of 'hal' wherever necessary.

14. **Use of Pancham Varna**— The use of अनुस्वार may be preferred in place of पंचम वर्ण but in words like 'lens', 'patent' etc. the transliteration should be लेन्स, पेटेन्ट and not लेस, पेटेंट or पेटेण्ट.

*****

आयोग के अध्यक्ष

CHAIRMEN OF THE COMMISSION

अध्यक्ष	CHAIRMEN
डॉ० दौलत सिंह कोठारी, (1961-1965)	Dr. Daulat Singh Kothari, (1961-1965)
डॉ० निहालकरण सेठी, (1965-1966)	Dr. Nihal Karan Sethi, (1965-1966)
डॉ० विश्वनाथ प्रसाद, (1966-67)	Dr. Bishwa Nath Prasad, (1966-1967)
डॉ० एस. बालसुब्रह्मण्यम्, (1967-68)	Dr. S. Balasubramanyam, (1967-1968)
डॉ० बाबूराम सक्सेना, (1968-70)	Dr. Babu Ram Saksena, (1968-1970)
श्री कृष्ण दयाल भार्गव, (1970)	Sh. Krishna Dayal Bhargava, (1970)
श्री गंटि जोगि सोमयाजी, (1970-1971)	Sh. G.J. Somayaji, (1970-1971)
डॉ० पी. गोपाल शर्मा, (1971-75)	Dr. P. Gopal Sharma, (1971-1975)
प्रो० हरबंशलाल शर्मा, (1975-80)	Prof. HarbanshlaL Sharma, (1975-80)
संयुक्त शिक्षा सलाहकार, (1981-83)	Joint Educational Adviser, (1981-1983)
प्रो० मलिक मोहम्मद, (1983-1987)	Prof. Malik Mohamad, (1983-1987)
प्रो० सूरजभान सिंह, (1988-1994)	Prof. Suraj Bhan Singh, (1988-1994)
प्रो० प्रेम स्वरूप सकलानी, (1994-1998)	Prof. Prem Swarup Saklani (1994-1998)
डॉ० हरीश कुमार (1998)	Dr. Harish Kumar (1998)
डॉ० राय अवधेश कुमार श्रीवास्तव (1998-2001)	Dr. Rai Audhesh Kumar Srivastav(1998-2001)
डॉ० हरीश कुमार (2001-	Dr. Harish Kumar (2001-

संपादन एवं समन्वय

मुख्य संपादक
डॉ० हरीश कुमार
अध्यक्ष

संपादक
डॉ० भीमसेन बेहेरा
सहायक वैज्ञानिक अधिकारी

प्रकाशन
श्री धीरेन्द्र राय
सहायक निदेशक

डॉ० प्रेमनारायण शुक्ल
वैज्ञानिक अधिकारी

श्री आलोक वाही
कलाकार

BOTANY GLOSSARY

ଉତ୍ତିଦ ବିଜ୍ଞାନ ପରିଭାଷା

A		absission zone	ମୋଚନାଞ୍ଚଳ
		absission layer	ମୋଚନପ୍ରତିକ୍ରିୟା
abaxial	ଅପାଷ	absolute growth rate	ପରମବୃଦ୍ଧି ହାର
abiogenesis (syn.abiogeny)	ଅଜ୍ଞେବଜନନ	absolute water requirement	ପରମ ଜଳବଶ୍ୟକତା
abiotic	ଅଜ୍ଞେବ	absorb	ଶୋଷଣ କରିବା
abiotic factor	ଅଜ୍ଞେବ କାରକ	absorbable	ଶୋଷ୍ୟ
abiotic stress	ଅଜ୍ଞେବ ବିଘ୍ନ / ବାଧା	absorption	ଶୋଷଣ
abortion	ଅବିକଶନ, ଅକାଳ ପ୍ରସବ	absorption loss	ଶୋଷଣ ହାନି/ କ୍ଷୟ
ablation	ଅଦରକାରୀ	absorption ratio	ଶୋଷଣଅନୁପାତ
ablactation	ଅବକ୍ଷରଣ	absroptive spectrum	ଶୋଷଣ ବର୍ଣ୍ଣମଣଳ
ablast	ଅସ୍ପୋଚନ	absorptive root	ଶୋଷଣ ମୂଳ
abscission	ମୋଚନ, ବିଲଗନ	abstriction	କୁଞ୍ଚନ
abscission leaf	ପଡ଼ ମୋଚନ	abundance	ପ୍ରାଚୁର୍ୟ
abscission stem	କାଣ୍ଡମୋଚନ	acalycine	ଅବୁଚିକ

acanthocarpous			achlorophyllaceous
acanthocarpous	କଣ୍ଠିଳ ଫଳ	accrescent	ବର୍ଦ୍ଧିଷ୍ଠ
acanthocomus	କଣ୍ଠିଳ କିରାଟୀ	accrete	ସଂବୃଦ୍ଧି
acanthophysis	କଣ୍ଠିଳ ସୂତ୍ର	accretion	ସଂବର୍ଣ୍ଣନ
acanthopod	କଣ୍ଠିଳ ବୃତ୍ତ	accumbent	ଆଳମୟୀ
acanthopodus	କଣ୍ଠବୃତ୍ତୀ	accumulation	ଏକତ୍ରୀକରଣ, ଡୁଲିକରଣ
acarpous (syn.acarpy)	ଅଫଳିକ	acellular	ଅକୋଷୀୟ
acaudate	ପୁଷ୍ଟିବିହାନ	acephalous	ଅଶିର୍ଷ/ଅମୁଖ
acaulescent(syn.acaulous)	ଅପ୍ରକଟ କଣ୍ଟ (ଅସ୍ତ୍ରକଣ୍ଟ)	acerese (syn.acerous)	ସୁଚ୍ୟକାର/ ସୁଚୀବତ୍
accessory	ସହାୟକ, ଅତିରିକ୍ତ	acervate	ପୁଣ୍ଡିତ
accessory bud	ଅତିରିକ୍ତ ମୁକୁଳ	acervulus	ରେଣ୍ଟପ୍ରପୁଞ୍ଜ
accessory branch	ଅତିରିକ୍ତ ଶାଖା	acetabuliform	ଆଳୀସଦୃଶ
accessory gland	ଅତିରିକ୍ତ ଗ୍ରହୀ	achene	ଏକ ଜୀବନ
accessory whorl	ସହାୟକ ମଣ୍ଡଳ	achenial	ଏକ ଚୀଜକୀୟ
accelerator	ବେଗ ଉଚକ	acheneachenial	ସବୁଜକଣାବିହାନ
acceptor	ଗ୍ରହୀତା, ଗ୍ରାହକ	achlamydeous	ଅପରିପୁଷ୍ଟୀ
accidental species	ଆକ୍ଷିତ ଜାତି	achlamydy	ଅପରିପୁଷ୍ଟନ
acclimatization	ପାରିସ୍ଥିତିକ ଅନୁକୂଳନ	achlorophyllaceous (syn. achlorophyllous)	ସବୁଜ କଣାବିହାନ ଅହରିତକୀ

achroic		acrogamous	
achroic(syn. achromatic, achromous, achroous)	ରଙ୍ଗହୀନ କ୍ରୋମାଟିନ-ବିହୀନ, ଅବର୍ଣ୍ଣୀ	acedoptilic	ଅମ୍ବୁ ସେହା
achromatic spindle	ଆକ୍ରୋମାଟିକ କଣ୍ଟା, ବର୍ଣ୍ଣବିହୀନ ତକ୍ତୁ	acedophobic	ଅମ୍ବୁ ଦେଖା
achromatic stimuli	ଆକ୍ରୋପୋକେମ୍ବା ଉଦ୍ଦୟତକ	acotyledon	ଭୂଣପତ୍ରହୀନ
achromatin	ନ୍ୟାଷ୍ଟ ଅବର୍ଣ୍ଣକା, ଅକ୍ରୋମାଟିନ	acotyledonous	ଅଭୂଣପତ୍ରୀ
aciular	ସୁଚ୍ୟାକାର	aciphyllus	ପୂର୍ବ-ପତ୍ରୀ
acicularis	ସୁଚ୍ୟାସମ	aconitase	ଆକୋନିଟେଜେ
aciculum	ଶୁକ	acospore	ଶୁକରେଣୁ
accumulator plant	ଠୁଳକାରୀ ଉତ୍ତିଦ	acquired	ଉପାର୍ଜିତ, ଲକ୍ଷ
acentric chromosome	ଆସେଣ୍ଟିକ ଗୁଣସ୍ଥଳ	acquired character	ଲକ୍ଷ ଗୁଣ
acerous	ଅରେଣ୍ଟୁପେଟୀ	acquired adaptation	ଲକ୍ଷ ଉପଯୋଜନ
acid	ଅମ୍ବ	acquired variation	ଲକ୍ଷ ବିଭିନ୍ନତା
acid fast	ଅମ୍ବ ଦୃଢ଼	acquired immunity	ଲକ୍ଷ ବ୍ୟାଧିରୋଧତା
acid stable	ଅମ୍ବଲ୍ୟାୟୀ	acrid	କଟ୍ଟ, ଚିକ୍କ, ଭଗ୍ର
acid value	ଅମ୍ବମାନ	acrocentric chromosome	ଅଗ୍ରସେଣ୍ଟ୍ରୋମେରା ଗୁଣସ୍ଥଳ
acid rock	ଅମ୍ବଶିଳ	acrodromous venation	ଅଗ୍ରସ ସଂୟୁଚ୍ଛି ସିରା ସିରାବିନ୍ୟାସ
acidic soil	ଅମ୍ବ ମୃଦ୍ଧିକା	acrocarpic(syn.acrocarpous)	ଅଗ୍ରପଳୀ
		acrogamous	ଅଗ୍ରପୁରୁକୀୟ

acrogamy			adaptability
acrogamy	ଅଗ୍ରଯୁଗ୍ମନ	action spectrum	କ୍ରିୟା ବର୍ଣ୍ଣାଳୀ
acrogen	ଅଗ୍ରଜାତ	activated diffusion	କର୍ମଶିଖ ବିସରଣ
acrogenous	ଅଗ୍ରଜନ୍ମିତ	activated sludge process	କ୍ରିୟାଶାଳ ଅବପଙ୍କ ପ୍ରକ୍ରିୟା
acrogynae	ଗର୍ଭଶାର୍ଷକ	activation	ସକ୍ରିୟତା
acroscopic	ଅଗ୍ରୋକ୍ଷୁ	active	ସକ୍ରିୟ
acrospore	ଅଗ୍ରରେଣ୍ଟୁ	active immunity	ସକ୍ରିୟ ବ୍ୟାଧରୋଧତା
acrosporous	ଅଗ୍ରରେଣ୍ଟୁକତା	active transport	ସକ୍ରିୟ ପରିବହନ
actinocarpic	ଅଗ୍ରଫଳୀୟ	active site	ସକ୍ରିୟ ପ୍ଲୁଳ
actinodromous venation	ଅରୂପୀ ଶିରବିନ୍ୟାସ	aculeate	ତୀର୍ଣ୍ଣାଗ
actinoform	ଅରୂପ	acuminate	ପ୍ରଳମାଗ
actin	ଆକ୍ତିନ୍	acute	ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣାଗ
acropetal	ଅଗ୍ରାଭିବର୍ଦ୍ଧୀ	acyclic	ଅଚାକ୍ରିକ
actinic	ରସକ୍ରିୟ	acute symptom	ତୀତ୍ର ଲକ୍ଷଣ
actinomorphic	ସର୍ବାର୍ଦ୍ଧସମ	activity	ସକ୍ରିୟତା, କାରିକାଶକ୍ତି
actinospore	ଆକ୍ତିନୋରେଣ୍ଟୁ	adaptation	ଉପଯୋଜନ
actinostele	ବିକିର ପ୍ରୟ	adaptive	ଉପଯୋଗ୍ୟ
actinostelic	ବିକିର ପ୍ରୟୀ	adaptability	ଅନୁକୂଳନଶୀଳତା

adaxial			amber codon
adaxial	ଅକ୍ଷାଭିମୁଖୀ	alley cropping	ସର୍ଷି ଫାସଲଚାଷ
addition line	ଅତିରିକ୍ତ ବଂଶାନୁକ୍ରମ	allogenic succession	ପରଜିନୀୟ ଅନୁକ୍ରମ
additive gene (factor)	ଯେତିମିଳିନ୍, ସଂଯୋଗିତିନ୍	allometric growth	ଭିନ୍ନ ବିକାଶ ମାପନ
adherent	ଆସଂଜିତ	allopatric	ଭିନ୍ନ ଭୌଗୋଳିକ ବିଷ୍ଟାର
adenocyte	ଆଡ଼େନୋସାଇନ୍	allosteric enzyme	ଭିନ୍ନସ୍ଥଳୀ ସହରକ
adeno virus	ଗ୍ରହି ଭୂତାଣ୍ୟ, ଆଡ଼େନୋଭାଇରସ୍	allosteric protein	ଭିନ୍ନସ୍ଥଳୀ ପୁଣିସାର
additive resistance	ସଂଯୋଗୀ ପ୍ରତିରୋଧ ଶକ୍ତି	alpha DNA	ଆଲପା ଡି. ଏନ. ଏ
adenylate cyclase	ଆଡ଼େନିଲେଟ୍ ସାଇକ୍ଲେଜ୍	alpha numeric code	ଆଲପା ସାଂଖ୍ୟିକ ସଂହିତା
adherence	ସଂଲଗ୍ନତା	alpha taxonomy	ଆଲପା ବର୍ଗାକରଣ ପଦ୍ଧତି
adhesion	ସଂଲଗ୍ନନ୍	alpine	ଆଲପାଇନ୍, ଉତ୍ତିଦ, ସରଳବର୍ଗୀ ଉତ୍ତିଦ
ADP	ଏଡ଼ିପି (ଆଡ଼େନୋସାଇନ୍ ଡାଇପାସଫେଟ୍)	alternate host	ବିକଷ ପୋଷକ
adsorption	ଅଧୂଚୋଷଣ	alternate segregation	ବିକଷ ପୃଥକନ
adsorption chromatography	ଅଧୂଚୋଷଣ କ୍ଲେମାଟୋଗ୍ରାଫି	alu equivalent family	ଆଲୁ ସାମ୍ୟ ବଂଶ
aerial bulb	ବାୟବୀୟ କଦ	alula	ଆଲୁଲା
aerial root	ବାୟବୀୟ ରେର	alvar	ଅଳାବ ଶାକଳା
allelic mutant	ବିକଷ ନଭୋଭବନ	ambar bahar	ବସନ୍ତ ପୁଷ୍ଟନ
		amber codon	ଆୟର କୋଡ଼ନ

amber mutation	aerobes
amber mutation	ସଲଗୁଡ଼ା
amber suppressor	ଆଲଗୁ
aldohexose	ଆଲେଡୋହେକ୍ୟାଜ୍
aldose	ସରଳ ଶର୍କରା
adelophycean stage	ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଶୈବାଳାବସ୍ଥା
adelphous	କୁର୍ଚ୍ଚୀ, ଅସଲଗୁ
adeniform	ଗ୍ରହିରୂପ
adenosinediphosphate (ADP)	ଆଡେନୋସାଇନ, ଡ୍ରାଇପସଫେଟ (ADP)
adenosinetriphosphate (ATP)	ଆଡେନୋସାଇନ, ଡ୍ରାଇପସଫେଟ (ATP)
adenine	ଆଡେନିନ୍
adenoid	ଗ୍ରହି ସଦୃଶ
adenophore	ଗ୍ରହି ଧାରିକା
adenophyllous	ଗ୍ରହିକପତ୍ରୀ
adhesion	ଆସଂଜନ, ଅଧୁଚୋଷଣ
adichogamy	ଅଭିନ୍ନ ପକ୍ଷତା
adnate	ସଂଲଗୁ
	aerobes

aerobic			agrarian
aerobic	ବାୟବ୍ୟ, ବାତୀୟ	affinity	ସମନ୍ତର
aerobic respiration	ବାୟୁ ଶ୍ଵସନ	afflicted	ଆକ୍ରମଣ
aerobiology	ବାୟୁଜୀବ ବିଜ୍ଞାନ	agamy	ଅୟୁର୍ବୀତା
aeropalynology	ବାୟୁପରାଗ ବିଜ୍ଞାନ	agamous	ଅୟୁରୁନ
aerophilous	ବାୟୁପ୍ରିୟ	agamospermy	ଅନିଷ୍ଟେକ ବୀଜଟା
aeroplankton	ବାୟୁପ୍ଲକ୍ଟନ	agaric(syn. agaricaceous)	ଛଡ଼ାକ
aeroponics	ବାୟୁପୋଷଣ	agent	ଘଟକ
aerotactic	ବାତାନ୍ତୁଚାଳିତ	agglomerate	ପୁଞ୍ଜୀକୃତ
aerotropism	ବାତାନ୍ତୁବର୍ତ୍ତନ	aggulutinate	ଅଭିଶ୍ରୀଷ୍ଟ
aerotropic	ବାତାନ୍ତୁବର୍ତ୍ତୀ	agglutinir	ଆଗ୍ରୂ ଚିନିକ, ଅଭିଶ୍ରୀଷ୍ଟନ
aeroxyl	ବାତକାଷ୍ଟୀ	aggulutinogen	ଅଭିଶ୍ରୀଷ୍ଟକ
aerotaxis	ବାତାନ୍ତୁ ସରଣ	agglutinnation	ଅଭିଶ୍ରୀଷ୍ଟନ/ଆଶ୍ରୀଷ୍ଟନ
aestivation	ପରିସନ୍ଧା, ପୃଷ୍ଠାଦଳ ବିନ୍ୟାସ	aggregate fruit	ପୁଞ୍ଜଫଳ
aethalium	ଏଥାଲିଆମ	aggregate species	ପୁଞ୍ଜିତ ଜାତି
affixed	ଅଧିଷ୍ଠିତ	aggressive species	ଅକ୍ରମକ ଜାତି
afforestation	ବନରୋପଣ	agnostozoic	ଅଜ୍ଞାତ ଜୀବୀ
afoliate	ଅପଡ଼ୀ	agrarian	ଭୂସଂକ୍ରାନ୍ତ
after-ripening	ଉଚରପାକ		

aethalium			algal bloom
aethalium	ଏଥାଲିୟମ	alate	ସପକ୍ଷକ
ageing (aging)	ଜରଣ, ବୟଃ ପ୍ରଭାବ, ବୃଦ୍ଧାୟନ	albedo	ଆଲବେଡୋ
agronomy	ଶସ୍ୟ ବିଜ୍ଞାନ, କ୍ଷେତ୍ରବିଜ୍ଞାନ	albinism	ଧବଳତା
agrobiology	କୃଷି ଜୀବ ବିଜ୍ଞାନ	albinotic	ଧବଳୟିତ
agroecology	କୃଷି ପାରିସ୍ଥିତିକୀ	albino	ଧବଳ, ବର୍ଣ୍ଣବିହୀନ
agrotype	ଶସ୍ୟ ପ୍ରରୂପ	albino plant	ବର୍ଣ୍ଣବିହୀନ ଉତ୍ତିଦ
A-horizon	‘କ’ ଷର	albino seedling	ବର୍ଣ୍ଣବିହୀନ ଚାରା
agynous	ଅଗର୍ଭୀ	albumen	ଆଲୁବମେନ,
air	ବାୟୁ	alburnum	ପୂର୍ଣ୍ଣ, ପଳଖା
air borne	ବାୟୁବାହିତ, ବାତବାହୀ	alcaptonuria	ଆଲକାପ୍ଲୋନ୍ୟୁରିଆ
air cavity	ବାୟୁ କୋଟର	alcohol	ସୁରା, ସୁରାସାର
air dry	ବାୟୁଶୁଷ୍ଟ, ବାୟୁଶୁଷ୍ଟ	alcoholic fermentation	ସୁରା କିଣନ
air plant	ବାୟୁଭ୍ୟୁଭିତ, ବାୟୁଭ୍ୟୁଭିତ	aleurone	ଆଲ୍ୟୋରୋନ,
air pore	ବାୟୁ ରକ୍ତ	aleurone layer	ଆଲ୍ୟୋରୋନ, ଷର
air space	ବାୟୁ ମୁଳୀ	aleurone plast	ଆଲ୍ୟୋରୋନ, ପୂର୍ଣ୍ଣ
akinete	ଅଚଳୀ	alga (algae)	ଶୈବାଳ
ala	ପକ୍ଷକ, ପକ୍ଷ	algal bloom	ଶୈବାଳ ପ୍ରସ୍ତୁତନ

algoid			allosteric
algoid	ଶୈବାଳ କଷ	allopoloidy	ଅପରଗୁଣତା
algology	ଶୈବାଳ ବିଜ୍ଞାନ	alluvial	ଜଳୋଡ଼
aleuriospore(syn. aleurospore)	ଏଲିଉସ୍ପୋରେଟ୍	almond	ବାଦାମ
algin	ଆଲଜିନ	alpine	ଆଲୋପାଇନ, ଉଚ୍ଚ ପାର୍ବତୀୟ, ସରଳବର୍ଗୀୟ
alien	ଅନ୍ୟଦେଶୀ, ବିଜାତି	ammophilous	ବାଲୁକାନୁରାଗୀ
alien species	ବିଜାତି ଉତ୍ତିଦ, ଜାତି	amnicolous	ନଦୀତତବାସୀ
allelo excretion	ବିକଷ ବହିକରଣ	amoeboid	ଆମୀବୀୟ
allelopathy	ବିକଷ କିମ୍ବା ପରିତି	amoeboid movement	ଆମୀବୀୟ ଗତି
allophore	ଆଲୋଫୋର	amoeboid tapetum	ଆମୀବୀୟ ପେଶାକୋଷ
aliform	ପକ୍ଷରୂପ	allocarp	ପରସଗମୀ ଫଳନ
alkaloid	କ୍ଷାରଦ, ଆଲକାଲିଏଡ୍	allogamous	ପରସଗମୀ
alkylation	କ୍ଷାରକଣ, କ୍ଷାରଣ	allogamy	ପରସଗମତା
allele	ବିକଷୀ	allogenic	ପରଜନୀତ, ପରଜିନୀୟ
allelic (syn. alleomorphic)	ବିକଷୀ ପିଣ୍ଡକୀ	allopatric	ଅପରବୂପୀ
allergy	ଆଲଜ୍, ବିକାର	allopolyploidy	ଅପରବହୁଗୁଣିତ
alliance	ଗୋଡ଼	allopolyploid	ଅପରବହୁଗୁଣିତ
allogamy	ପରାୟୁଗନ	allosteric	ଇତରସ୍ଥଳ

allo tetra ploid			anticodon
allo tetra ploid	ପର ଚତୁର୍ଗୁଣସ୍ତୁତୀ	amphiphyte	ଉତ୍ତିଦ ପ୍ଲାନ୍ ଉତ୍ତିଦ
alternate	ଏକାତର	amphitropous ovule	ଉତ୍ତିଦ ଦିଗ (ବକ୍ର) ଭିନ୍ନକ
alternate host	ଏକାତର ପୋଷକ	anamobism	ରୟ ଅବତ୍ୟତା
alternation of generation	ପିଢ଼ି ଏକାତରଣ	an aerobic condition	ଆବାତୀ ଅବସ୍ଥା
alveola (pl.alveolae)	କୋଟର, ଖୋଲ	an aerobic respiration	ଆବାତୀ, ଅବାୟୁ ଶ୍ଵେତନ
amensalism	ସହଭୂତନ	androecious plant	ଫୁଲେଶରୀ ଉତ୍ତିଦ
ament (amentum)	ନିଳମ୍ ପ୍ରବକ, ନିଳମ୍ ଶୂଙ୍ଗ	anemoplankton	ବାତୀ ଉତ୍ତିଦ, ବତୀ ମୁଲକ
allelo excretion	ବିକଳ ବହିଙ୍କରଣ	anhydrosis	ଅଜଳୀୟନ
allelopathy	ବିକଳ ଚିକିତ୍ବ ପରିଚି	anhydro biosis	ଅଜଳୀଙ୍ଗୀବ
ameiosis	ଅନାର୍କ ବିଭାଜନ	anisoploid	ଅସମଗୁଡ଼ିତ
ames test	ଏମେସ ପରୀକ୍ଷା	anteapical	ଅଗ୍ରବିପରିତତା
amitosis	ଅସ୍ତୁତୀ ବିଭାଜନ	anteapical cell	ଅଗ୍ରବିପରିତ କୋଷ
amitosis	ଦ୍ଵି ଯୁଗ୍ମକ ମିଶ୍ରଣ	anther culture	ପରାଗରେଣ୍ଟ ପୋଷଣ
amphimixis	ଦ୍ଵି ଯୁଗ୍ମକ ମିଶ୍ରଣ	auxin	ଅକ୍ଷିନ ପ୍ରତିରୋଧ
amphi pathic	ଉତ୍ତିଦ ରୁଣୀ ମନ୍ଦିରାଳ୍ଲେ	antibody	ପ୍ରତିପିଣ୍ଡ
amphi molecules	ଉତ୍ତିଦ ରୁଣୀ ଅଣ୍ଟୁ	anticoding strand	ସଂହିତା ପ୍ରତିରୋଧ ଦଣ୍ଡ (ଡି. ଏନ. ଏ)
amphiphotoperiodic plant	ଉତ୍ତିଦ ଦିବାଲୋକାଗ୍ରାହୀ ଉତ୍ତିଦ	anticodon	ବିପରିତ କୋଡ଼ୋନ, ପରିକୋଡ଼ୋନ

antifungal			amphitheciun
antifungal	ପରିକବଳ	auto basidium	ହୃଦୟାନ ରେଣ୍ଟୁ
antime tabolite	ପ୍ରତିଚୟାପରମ ବସ୍ତୁ	auto carp	ସ୍ଵାକ୍ଷରତା
antisporulant	ରେଣ୍ଟୁ ଉତ୍ସାଦନ ପ୍ରତିରୋଧକ	auto clave	ସ୍ଵ ବାଷ୍ପ ରିଶୋଧକ ପେଟି, ଅଚୋକ୍ଲେର
antitermination protein	ପ୍ରତି ସମାପନ ପ୍ରୋଟିନ୍	amentaceous (amentiferous)	ନିଳମ୍ବୁଦ୍ଧବକୀୟ
antiviral	ଭୂତାଣୁ ବିରୋଧ	amino acid	ଆମିନୋ ଅମ୍ବୁ
aphrogenic	ପ୍ରତିବ୍ୟାଧ ଜନକ	amino sugar	ଆମିନୋ ଶର୍କରା
apical dominance	ଅଗ୍ର ପ୍ରାଧାନ୍ୟ	amitosis	ଅସମ ବିଭାଜନ
antilysis	ପ୍ରତି ଧଂସନ	ammonification	ଆମୋନିକରଣ
antisporulant	ରେଣ୍ଟୁ ପ୍ରବାହ ପ୍ରତିରୋଧ	amphibios	ଉଭୟଚରୀ
apical necrosis	ଅଗ୍ର ଶ୍ୟାମନ	amphicarpic	ଉଭୟଫଳୀ
arcadial tissue	ପ୍ରୋମବର୍ହିକୋଷ	amphi chrome	ଉଭୟବର୍ଷୀ
aroma	ସୁବାସ	amphidiploid	ଉଭୟ ଦ୍ୱିଗୁଣିତ
asymmetrical	ବିଷମ	amphiphyte	ଉଭୟମୂଳୀ ଉଚ୍ଚିଦ
asynapsis	ବିଯୋଜନ (ଗୁଣସ୍ଥଳ)	amphiploid	ଉଭୟ ଗୁଣିତ
atolerant	ଅସହିଷ୍ଣୁ	amphisaraca	କପିତ୍ଥକ
atrometer	ରହୁ ଶ୍ୟାମନ ମାପକ	amphistomatous	ଉଭୟପ୍ରୋମୀ
attractant	ଆକର୍ଷକ	amphitheciun	ଉଭୟକରାତି

amphitrichic			andro petalous
amphitrichic	ଉଭୟପ୍ରାତ କଣା	ampliation	ବିବର୍ଣ୍ଣନ
amphitropal	ବଜିମ	amplifier	ବିପୁଳକ / ବିବର୍ଣ୍ଣକ
amphitropous	ଅନୁପ୍ରାସ୍ତାବର୍ତ୍ତ	ampulliform	ଫ୍ଲ୍ୟୁରୂପୀ
amphicribral	ଦାରୁକେହ୍ରୀ	amylaceous	ମଣିଲ
amphigastria	ଅଧପର୍ଶକା	anabiont	ଚିରଫଳଦ
amphigean	ପ୍ରକର ପୁଷ୍ଟୀ	anabolism	ଉପଚୟ
amphigenesis	ଲିଙ୍ଗୀକ ଜନନ	anadromic	ଅଗ୍ରଭିନ୍ନକୁ
amphigynous	ପରିଅଣ୍ଟଧାନୀୟ	anaerobe	ଅବାୟୁଜୀବୀ
amphiphloic	ଉଭୟ ଫ୍ଲୋଏମ ଅବସ୍ଥା	anaerobiosis	ଅବାୟୁଜୀବିତା
amphiphyte	ଉଭୟଚର ଉତ୍ତିଦ	anaerobic	ଅବାୟୁଜୀବୀ, ଅବାତୀ
amphisporous	ଭିନ୍ନ ରେଣୁ	anaerobic respiration	ଅବାୟୁଶ୍ଵରଣ
amphistele	ଉଭୟ ସ୍ତମ୍ଭୀ	analogus	ଅନୁରୂପ
amphivasal	ଉଭୟ ପୋଷାବହୀ କେନ୍ତ୍ରୀ	analogus organ	ଅନୁରୂପୀ ଅଟ
amphoteric	ଉଭୟଧର୍ମୀ	anametadromous	ଅଗ୍ରପକ୍ଷାଭିତରୀ ବିନ୍ୟାସ
amplectant	ବେଷ୍ଟକ	anamnestic effect	ଅତିସ୍ଥର ପ୍ରଭାବ
amplectant tendril	ବେଷ୍ଟକା କର୍ଷୀ	anamorphesis	କ୍ରମବର୍ତ୍ତନ
amplexical	ଅକ୍ଷ ବେଷ୍ଟକ	andro petalous	ଫୁଦଳୀୟ

anandrous			anisostemonous
anandrous	ଅଫୁସକ	androgynous	ଫୁଜାଯାଙ୍ଗୀ
anatherous	ପରାଗପେକ୍ଟିହୀନ	andromonoecious	ଅଭିନ୍ଦ୍ରାଭୟଲିଙ୍ଗୀ
anathous	ନିପୁଣ୍ଣ	andropore	ଅଭିନ୍ଦ୍ର ରହ୍ତ, ଫୁରହ୍ତ
anabiois	ପୁନର୍ଜୀଗରଣ	androperianth	ଫୁ ପରିଦଳ
ancampylotropous	ପ୍ରତୀପକୁବଜୀ	angiosperm	ଆବୃତବୀଜ
anacanthus	ଅକଣ୍ଠିଳ	angular	କୌଣ୍ଠିକ
anacrogynous	ଅନଗ୍ରକାଯାଂଗୀ	angiomonospermous	ଆବୃତେକ ବୀଜୀ
anacrogyny	ଅନଗ୍ରକାଯାଂଗୀୟ	angiospermy	ଆବୃତ ବୀଜୀତା
anadromous	ଅଗ୍ରୋନ୍ତୁଖ ଶିରାବିନ୍ୟାସ	angustate	ଆଙ୍ଗୁଲିରୂପ
androcyte	ଫୁକୋଷିକା	angustifoliate	ସଂକାର୍ତ୍ତପତ୍ରୀ
androcyte mother cell	ଫୁମାତ୍ରକୋଷିକା	anisocoty ledonous	ଅସମବୀଜ ପତ୍ରୀ
androdioecious	ଭିନ୍ନୋଭୟ ଫୁଲିଙ୍ଗୀ	anisocytic	ଅସମକୋଷିକା
androphore	କେଶର ଚକ୍ରଧାରିକା	anisogamete	ଅସମୟୁଗ୍ରକ
androdynamous	ଦୀର୍ଘ ଫୁକେଶରୀ	anisogamous	ଅସମୟୁଗ୍ରୀ, ଅସମୟୁଗ୍ରକୀ
androganetangium (androgonium)	ଫୁ ଯୁଗ୍ମକଧାନୀ	ansiogynous	ଅସମଜାଯାଙ୍ଗୀ
androgenic	ଫୁକନୀୟ	anisophily	ଅସମପତ୍ରକ
androgynophore	ଫୁଜାଯାଙ୍ଗଧର	anisostemonous (anisostaminous)	ଅସମକେଶରୀ

<u>anisopetalous</u>			<u>anther, adnate</u>
anisopetalous	ଅସମଦଳୀ	anomalous absorption	ଅସଙ୍ଗତ ଅବଶୋଷଣ
anisosepalous	ଅସମବୃତ୍ତି	anomalous behaviour	ଅସଙ୍ଗତ ଆଚରଣ
anisophyll	ଅସମପର୍ଯ୍ୟ	anomocytic	ଅନିୟମ କୋଣିକା
anisophyllous	ଅସମପୂର୍ଣ୍ଣୀ	anomodromous venation	କୁଟଶିରାବିନ୍ୟାସ
anisotonic	ଅସମସାନ୍ତ୍ରୀ	anoxybinot	ଅନାକ୍ରିଜୀବ
annule	ଆନୁଲ, ବଳ୍ୟାଂସ	anoxybiotic	ଅନାକ୍ରିଜୀବୀୟ
annual	ବାର୍ଷିକ, ଏକବର୍ଷୀ, ବାର୍ଷିକୀ	anoxybiotic respiration	ଅନାକ୍ରିଜୀବୀୟ ଶ୍ୱସନ, ଜୀବୀୟ ଅବାତି ଶ୍ୱସନ
annual ring	ବାର୍ଷିକ ବଳ୍ୟ	antagonism	ବିରୋଧ
annual succession	ବଳ୍ୟାକାର ଅନୁକ୍ରମ, ବାର୍ଷିକ ଅନୁକ୍ରମ	antagonistic symbiosis	ବିରୋଧୀ ସହଜୀବନ
annual immaginal bud	ବଳ୍ୟାକାର ପଡ଼ମୁକୁଳ	anteapical	ଉପାଗ୍ରୀ
annular	ବଳ୍ୟାକାର	antemortum	ମୃତ୍ୟୁ ପୂର୍ବ
annuliform	ବଳ୍ୟାକୃତି	antepetalous	ଦଳ ଅଭିମୁଖୀ
annulox	ବଳ୍ୟିତ	antheocology	ପୁଷ୍ପପାରିସ୍ଥିତିକି
annulus	ବଳ୍ୟକ	antheridiophore	ଫୁଲ ଧାନୀଧର
anocladus	ବହିବ୍ରକ୍ତ ଶାଖ	anterior	ପୁରୋବର୍ତ୍ତୀ
anoderm	ଅଭିକ	anther	ପରାଗପେଟୀ
anomalous	ଅସଂଗତ, ଅନିୟମିତ	anther, adnate	ଆଳଗୁପରାଗପେଟୀ

anther, basifixed		anticoagulant	
anther, basifixed	ତଳଳଗୁ ପରାଗପେଟୀ	anthography	ପୁଷ୍ପ ବର୍ଣ୍ଣନ
anther, dehiscence	ପରାଗପେଟୀ ସୁନେନ	anthophore	ପୁଷ୍ପ ଧାରିକା
anther, versatile	ସୁର୍ଣ୍ଣନଷ୍ଟମ ପରାଗପେଟୀ	anthotaxis	ପୁଷ୍ପବିନ୍ୟାସ
antheridial cell	ଶୁକ୍ରାଶୁକୋଷ	anthoxanthine	ଆହ୍ରୋଜାନ୍ତିନ
antheridial chamber	ଶୁକ୍ରାଶୁଧାନୀ କୋଷ	anthracnose	ଜହୁରୋଗ, ଶ୍ୟାମବ୍ରତୀ
antheridium	ଶୁକ୍ରାଶୁଧାନୀ	anthropochorous	ମାନବାନ୍ତି ସରଣୀ
antheriferous	ପରାଗ ଜନନ	anthropogenous	ମାନବ କର୍ମଜ
antheroid	ପରାଗ ପେଟୀ ସହଶ	anti-auxin	ପ୍ରତି ଅକ୍ଷେତ୍ର
antherozoid (spermatozoid)	ଶୁକ୍ରାଶୁ	antibiosis	ପ୍ରତିଜୀବିତୀ
anther lobe	ପରାଗ ପେଟୀକା	antibiotic	ପ୍ରତିଜୀବୀ
anther sac	ପରାଗଥଳୀ	antibiotic sensitive	ପ୍ରତିଜୀବିକୀ ସଂବେଦନୀ
anthesis	ପୁଷ୍ପ ବିକସନ, ପୁଷ୍ପନ	antibody	ପ୍ରତି ପିଣ୍ଡ, ପ୍ରତିରକ୍ଷା
anthocarpous	ସାନ୍ଧିକ ଫଳ	antical	ଆପକ୍, ଅପାଧର
anthiolus	ପୁଷ୍ପ ଅନୁରାଗୀ	antical bone	ଅପଧାରଫଳୀ
antholysis	ପୁଷ୍ପ ଲୟନ	anticlinal	ପ୍ରତିକତ
anthocyanin	ଆହ୍ରୋସିଯାନିନ୍ (ବର୍ଣ୍ଣକା ବିଶେଷ)	anticlockwise	ବାମାବର୍ତ୍ତ
anthodium	ମୌଳି	anticoagulant	ପ୍ରତିପଛିନ୍ତୁଳ

anticous			apex, retuse
anticous	ଅଗ୍ରସୁ	antimicrobial	ପ୍ରତି ଅଣ୍ଣୁଜୀବୀ
antidote	ପ୍ରତିବିଷ, ପ୍ରତିରୋଧକ	antiserum	ପ୍ରତିଲସା
antigen	ପ୍ରତି ଜନକ	antisymmetry	ପ୍ରତି ସମମିତି
antimetabolite	ପ୍ରତି ବିପର୍ୟ	antithesis	ବିପରିତବାଦ, ବୈପରୀତ୍ୟ
antimicrobial	ପ୍ରତି ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣୁଜୀବୀ	antithetic	ବିପରୀତବାଦୀୟ
antioxidant	ପ୍ରତିଜାରକ	alteration of generations	ପିଢ଼ିବାପରିତ ଏକାନ୍ତରବାଦ
antipetalous	ଦଳାଭିମୁଖୀ	antitranspirant	ପ୍ରତିଉଷ୍ଣେଦକ
antipodal	ପାତାଳୀ, ପ୍ରତିବ୍ୟାସାନ୍ତ	antiviral	ଭୂତାଣ୍ୟ ଦେଖା, ପ୍ରତିଭୂତାଣ୍ୟ
antiseptic	ପୂତିରୋଧକ	antizymotic	କୃଣନଗୋଧୁ
antiser bilus	ଅଧସୁ ଶଙ୍କୁ	antonym	ପ୍ରତିନାମ
anthotropism	ପୁଷ୍ଟଗତି	ant rose	ଅଗ୍ର ଉନ୍ନୁଖୀ
antibacterial	ବୀଜାଣ୍ୟ ବିନାଶୀ	anucleate	ବିନ୍ୟଷ୍ଟ
antical	ଉପାକ୍ଷ	aphanate	ଅଚଳ
antical lobe	ଉପାଧାର ପାଳି	apex	ଅଗ୍ର, ଅଗ୍ରକ
anticous	ଅଗ୍ରସୁ	apex, acuminate	ପ୍ରଲୟାଗ୍ର
antidromal	ପ୍ରତିଗାମୀ	apex, mucronate	ସୂଚ୍ୟଗ୍ର
antienzyme	ପ୍ରତିଏନଜାଇମୀ, ସନ୍ଧରକ ରୋଧକ	apex, retuse	ଗର୍ଭାଗ

apex, truncate			appressorium
apex, truncate	ଖଣ୍ଡିତାଗ୍ର	apogamy	ଅୟୁଷ୍ମ ଜନନ
apex, obtuse	ସ୍କୁଲାଗ୍ର	apogeotropic	ଅପକ୍ଷ୍ୟାନୁବର୍ତ୍ତୀ
apheliotropic	ଅସ୍ତ୍ରୟାନୁବର୍ତ୍ତୀ	apolar	ଅଧ୍ୟବୀ
aphelitropism	ଅପସ୍ତ୍ରୟାନୁବର୍ତ୍ତନ	apomictic	ଅପସଂଯୋଜୀ
aphid	ଆପିଡ଼, ମଧୁଯୂକା	apomixis	ଅପସଂଯୋଜନ, ଅପ୍ୟୁରୁନ
aphotaxis (aphotoaxis)	ଆଲୋକ ଅପଚଳନ	apopetalous	ମୁକ୍ତଦଳୀୟ
aphotic	ଅନାଲୋକବୃତ୍ତି, ଅପ୍ରକଳଣୀ	apophysis	ଆପାପାଇସିସ, ନିପ୍ରାବର
aphyllous	ଅପତ୍ରୀ	aposepalous	ମୁକ୍ତ ବୃତ୍ତିକ
apical	ଅଗ୍ରସ୍ତ	aposporous	ଅରେଣୁକ
apical bud (terminal bud)	ଅଗ୍ରମୁକୁଳ	apospory	ଅଗାଜାଣ୍ଡା, ଅରେଣୁଜନକ
apical dominance	ଅଗ୍ରକପ୍ରଭାବ	apothecium	ଆପେଥେସିୟମ,
apicula, (apiculus)	ଡାକ୍ଷାଗ୍ର		ବିବୃତକାନ୍ଦ
apiculate	ଡାକ୍ଷାଗ୍ରକ	apparatus	ଉପକରଣ
aplanogamete	ଅଚଳ ଯୁଗ୍ମକ	appendiculate	ସୋପାଙ୍ଗ, ଉପାଙ୍ଗୀ
aplanospore	ଅଚଳରେଣ୍ଟୁ	appendiculum	ଉପାଙ୍ଗ
apocarpous	ଅୟୁଷ୍ମପଳିକ, ମୁକ୍ତପଳିକ	apposite	ସହସ୍ତ୍ରାପିତ
apocyte	ମୁକ୍ତ ଜୀବକ	apposition	ସହସ୍ତ୍ରାପନ
apoenzyme	ଆପୋଏନଜାଇମ୍,	appressorium	ଆସଜିତାଙ୍ଗ
	ଅସରୁରକ		

appressed			archegonial initial
appressed	ଆସିଛି	arboreal adaptation	ବୃକ୍ଷବାସ ଅନୁକୂଳନ
apogeny	ଅପକଳନ	arborescent	ବୃକ୍ଷବତ୍
apolar	ଅଧ୍ୱରୀ	arboretum	ବୃକ୍ଷସାଧ୍ୟାନ
apoporium	ଅପଛିଦ୍ରକ	arboriculture	ବୃକ୍ଷଚାଷ, ବୃକ୍ଷ ଉତ୍ସାଦନ
aporogamy	ଅଛିଦ୍ର ସଙ୍ଗମୀ, ଇତର ଦ୍ୱାରା ସଙ୍ଗମୀ	arborous	ବୃକ୍ଷସଦୃଶ
apospory	ଅପକଳାଶୁତୀ	arboricolous	ବୃକ୍ଷାଶ୍ୱୀୟୀ
apotracheal	ଅପବାହିକୀ, ଅପବହିକୀ	aborization	ବୃକ୍ଷାଯନ
apotracheal parenchyma	ଅପବାହିକୀ, ମୃଦୁପେଶୀ	arbovirus	ଏକିପଦ କାଟବାହିତ ଭୂତାଣ୍ୱୀ
apotropous	ଅପବକ୍ର	arcade cell	ଆକର୍ତ୍ତ କୋଶିକା
aquatic	ଜଳୀୟ, ଜଳଜ	archaic	ପୁରାତନ
aqua-culture	ଜଳକୃତ୍ତି, ଜଳପୋଷଣ	archaictype	ପୁରାତନ ପ୍ରକାର
aquatic crop	ଜଳୀୟ ଫାସଲ	archespore	ଆଦିରେଣ୍ଟ
aquatic ecosystem	ଜଳୀୟ ପରିସଂସ୍ଥା	archegoniophore	ଡିମାଣ୍ଡାନୀ, ଧାରିକା
aquaticus (aqueous)	ଜଳୀୟ	archegonium	ଡିମାଣ୍ଡାନୀ
aquiculture	ଜଳୀୟ ପୋଷଣ	archesporium	ରେଣ୍ମାଦୃକୀ
arable	କୃଷିଯୋଗ୍ୟ	archicarp	ଆର୍କିକାର୍ପ, ଆର୍ଦ୍ରାଳିକା(ଜୀ)
arboreal	ବୃକ୍ଷବାସୀ	archegonial initial	ଡିମାଣ୍ଡାନୀ ଆରମ୍ଭକ

archesporial cell			aseptic
archesporial cell	ରେଣୁମାତୃକୀୟ କୋଷ	articular	ସନ୍ତିକ
archesporial tissue	ରେଣୁମାତୃକୀୟ ପେଶୀ	articulation	ସନ୍ତି
archetype	ଆଦ୍ୟ ପ୍ରରୂପ	artificial	କୃତ୍ତିମ
archilichen	ଆଦ୍ୟ ଫୁରୁଫୁରୀ	artificial pollination	କୃତ୍ତିମ ପରାଗଣ
arenaceous	ବାଲୁକାବାସୀ	artificial ripening	କୃତ୍ତିମ ପକ୍ଷନ
arrhizous	ମୂଳହୀନ	ascending	ଉର୍ଦ୍ଦ୍ଵଗ, ଆରୋହଣ
arthrospore	ସନ୍ତିରେଣୁ	asscent	ଆରୋହଣ
arthrosterigma	ସନ୍ତିରେଣୁ ଷେପକ	ascent of sap	ରସାରୋହଣ
aril	ଜୀବଚୋଳ, ବାଜ ଘରରା	ascidium	ଘଟଧାନୀ
arillus	ବାଜ ଚୋଳୀୟ, ଘରରା ଭଳି	ascocarp	ଆସ୍ପୁକାର୍ଯ୍ୟ, ରେଣୁପଳିକା
arista	ଶୁଙ୍ଗ, ଶୁକ	ascogenous hyphae	ଆସ୍ପୁଜନନ ସୂତ୍ର
aristate	ଶୁଙ୍ଗମାୟ	ascogonium	ଆସ୍ପୁଧାନୀ
armature	ବର୍ମ	ascospore	ଆସ୍ପୁରେଣୁ, ଧାନୀରେଣୁ
armilla	ପରିବଳୟ, ବଳୟକ	ascus (pl. asci)	ଆସ୍ପୁସଧାନୀ
armillate	ପରିବଳ୍ୟୀ	asciferous (ascigerous)	ଆସ୍ପୁସଧାରୀ
arrangement	ବିନ୍ୟାସ	ascomycetes	ଆସ୍ପୁମାର୍ଗେଟିସ୍, ଧାନୀ କବକାନି
artefact	କୃତପିଣ୍ଡ, ଆପ୍ରାକୃତିକ ବସ୍ତୁ	aseptic	ଜୀବାଣୁମୁକ୍ତ, ପୂର୍ଣ୍ଣହୀନ

aseptic culture	জୀବାଶ୍ୟମୁକ୍ତ ପୋଷଣ	association index	ATP
aseptic culture	জୀବାଶ୍ୟମୁକ୍ତ ପୋଷଣ	associes	ସଂଘସୂଚୀ
aseptic tissue	জୀବାଶ୍ୟମୁକ୍ତ ପେଶୀ	assurgent	ସହ ସଂଘକ
asexual	ଅସଜୀମୀ, ଅଲିଙ୍ଗୀ	aster	ଆରୋହୀ
asexual generation	ଅଲିଙ୍ଗାପିତ୍ତି	asteriod	ଡାରା, ଡାରକ
asexual reproduction	ଅଲିଙ୍ଗାଜନନ	asteroidea	ଡାରକାଡ଼
asper (asperate, asperous) ରୁଷିଲୋମୀ	ରୁଷିଲୋମୀ	astichous	ଡାରବୁପୀ
asperifoliate	ରୁଷିପଡ଼ୀ	astringency	ଅପଂକ୍ରିକ
asperity	ରୁଷିପଡ଼ତା	astroscle Reid	କଷାୟତା
aspergillosis	ଆୟୁରଜିଲୋସିସ	asymbiotic	ଡାରକ କଟିନ କୋଣିକା
aspermous	ବୀଜହୀନ	asymmetrical	ଅସହଜୀବୀ
asporogenous	ଅରେଣ୍ଟୁ	asyngamy	ଅପ୍ରତିସମ
assay	ମାପନ	asynapsis	ଅୟୁଗଳନ
addemblage	ସମାବେଶ	atactostele	ବିକିର୍ଣ୍ଣସ୍ତମ୍
assimilability	ଆହୁକରଣ ଯୋଗ୍ୟତା	atavism	ପୂରାବର୍ତ୍ତନ / ପୂର୍ବଜତା
assimilation	ଆହୁକରଣ	atomizer	କୃଷ, କଳା, ପରମାଣୁକାରିତା
assimilative	ଆହୁକରଣୀୟ	ATP (adenosine triphosphate)	ଏଟିପି, ଆଡ଼େନୋସିନ, ଟ୍ରାଇଫ୍ରୋଫେଟ
association	ସଂଘ		

ଉଚିତ ବିଜ୍ଞାନ ପରିଭାଷା

21

atrichous	ବିଜ୍ଞାନୀ	auxanometer
atrichous	ବିଲୋମୀ	autoecious
atropal	ଉର୍ମିମୁଖୀ	autogamous
atrophy	ବିକଳାଙ୍ଗ	autogamy
attachment	ସଂଯୋଜନ	autogenic
attenuate	କ୍ରମ ସଂକାର୍ଣ୍ଣ	autogenic succession
attenuation	ହୃଦୟକରଣ	autolysis
attenuated	ହୃଦ୍ରିତ	autonomous
atypical	ଅପ୍ରବୃତ୍ତୀ	autopolypliod
auricle	ପାଳି, ଅଳିଦ, କର୍ଷ ପଲ୍ଲବ	auto polyploidy
auricular	କର୍ଷାକାର	auto radiography
auriculate (auriform)	କର୍ଷାକୃତି	autosomal gene
auto ecology	ସ୍ଵପରିବେଶ ଅଧ୍ୟୟନ ବିଜ୍ଞାନ	autosome
autocarpy	ସ୍ଵସଙ୍ଗମୀ ଫଳନ	autotroph
autocatalytic	ସ୍ଵଯଂଭରକଣ	autorrophic
autocatalytic reaction	ସ୍ଵଯଂଭରକ ପ୍ରକ୍ରିୟା	autumnal
autocatalysis	ସ୍ଵଯଂଭରକଣ	autumn wood
autochthomoss	ସ୍ଵସ୍ଥାନିକ	auxanometer

auxillary			bacciterous
auxillary	ସହାୟକ	axial growth	ଅକ୍ଷୀୟ ବୃଦ୍ଧି
auxillary cell	ସହାୟକ କୋଣିକା	axil	ଅକ୍ଷ
auxin	ଅକ୍ଷିନ୍	axile	ଅକ୍ଷବର୍ତ୍ତୀ
autoimmunity	ସ୍ଵପ୍ରତିରକ୍ଷା	axile placenta	ଅକ୍ଷୀୟ ଭୂଣବନ୍ତ
autoinfection	ସ୍ଵସଂକ୍ରମଣ	axileplacentation	ଅକ୍ଷୀୟ ଭୂଣବନ୍ତ
autointoxication	ସ୍ଵବିଶାକ୍ତନ, ସ୍ଵପ୍ରମରନ	axile bud	ଅକ୍ଷୀୟ ମୁକୁଳ
autoomixis	ସ୍ଵତ୍ତଃ ଜନନ	axis	ଅକ୍ଷ
autonomous dispersal	ସ୍ଵୟଂଚାଲିତ ବିଶେଷଣ	azoosporic	ଚଳକୀବାଣୁ ହୀନ
auto phagous	ସ୍ଵତ୍ତଃଭୋଜୀ	axygospore	ଅୟୁର୍ବେଣ୍ଟୁ
autoploid	ସ୍ଵରୂପିତ	azygous	ଅୟୁର୍ବୁ
autoregulation	ସ୍ଵନିୟମଣ		
autoxidation	ସ୍ଵତ୍ତଃଜାରଣ		B
avirulence	ଅନ୍ତର୍ଗୁର୍ତ୍ତା		
awl shaped	ମୂଖଗ୍ର	bacca	ବଦରୀ, ବରକୋଳିଫଳ ସବୃଶ
awn	ଶ୍ରୁଣ୍ଣି	baccate	ବଦରିକ
axialdispersion	ଅକ୍ଷୀୟ ବିଶେଷଣ	bacillus	ଦଣ୍ଡିକା ଜାଗାଣ୍ୟ, ରେଖିଲସ
axenic	ଆଗହୁକ ହୀନ	bacciterous	ବଦରୀଫଳଧର

back cross			basin cultivation
back cross	ଅପତ୍ୟପିତୃ ସଂକରଣ	balanced lethal	ସମତୁଳ ମାରକ
back pollination	ପରିପରାଗଣ	balanced polymorphism	ସମତୁଳ ଚହୁରୂପଣ
bacteria	ବୀଜାଣୁ	balistospore	କ୍ଷେପରେଣୁ
bacteriod	ବୀଜାଣୁ ସମ	bacterio	ବେକରୀ, ପିଷ୍ଟକକାରୀ, ପିଷ୍ଟକ ପ୍ରସ୍ତୁତକାରୀ
bactericide	ବୀଜାଣୁ ନଶିଳ, ବୀଜାଣୁହାରା	balausta	ଦାଡ଼ିଯଙ୍କ, ଡାଲିମ
bacteriology	ବୀଜାଣୁ ଶାସ୍ତ୍ର	bark	ବକନକ, ଛେଳି
bacteriologist	ବୀଜାଣୁ ବିଜ୍ଞାନୀ	barrier	ପ୍ରତିବର୍ଣ୍ଣଣ
bacterial disease	ବୀଜାଣୁ ବ୍ୟାଧି	basal	ଆଧାରିକ, ଚଳନ୍ତୁ
bacterial putrefaction	ବୀଜାଣୁ ପୁଯନ	base	ଆଧାର, ମୂଳ, ଚଳନ୍ତୁ
bacterial spore	ବୀଜାଣୁ ରେଣୁ	base pair	ଆଧାର ଯୋଡ଼ି
bacterial wilt	ବୀଜାଣୁ ମୂଳି	basic number	ଆଧାରସଂଖ୍ୟା, ମୂଳସଂଖ୍ୟା
bacterin	ବୀଜାଣୁ ଚାଳି	base exchange	କ୍ଷାର ବିନିମୟ, ବେସ ବିନିମୟ
bacteriochlorophyll	ବୀଜାଣୁ ହରାତକୀ	basidio carp	କ୍ଷାର ଖୋଲପା ବେସିଡ଼ିଓ ଧର, ବାସିଡ଼ି କାର୍ପ
bacteriolysis	ବୀଜାଣୁ ବିଲଯନ	balanced lethal	ସନ୍ତୁଳିତ ଘାଡ଼କ
bacteriophage	ବୀଜାଣୁ ଭୋଜୀ, ବ୍ୟାକ୍ଟିରିଓଫେଲ୍	balbiani ring	ବାଲବିଆନି ବଳୟ
bacteriosis	ଜୀବାଣୁ ସଂକ୍ରମିତ ରୋଗ	basidiolichen	ବେସିଡ଼ିଯମ / ପୁରୁ ଫୁରି
bagasse	ଛେଦା	basin cultivation	ଅବବାହିକା କୃଷି
balanced	ସମତୁଳ		

basidium			bioclimate
basidium	ବେସିଡ଼ିୟମ	berry	ରଦରୀ, ବରଜେଳି ସହିତ୍ୟ
basifixed	ଡଳଲଗୁ	bicarpellate	ଦିପଳିକ
basipetal	ମୂଳଭିବର୍ଷୀ	biciliate	ଦିପଷ୍ଟୀ
basophilic	କ୍ଷାରସେହୀ	bidentate	ଦିବତ୍ତୁର
basidiophore	ବେସିଡ଼ିଓ ଧାରିକା	biennial	ଦ୍ୱିବର୍ଷୀ, ଦ୍ୱିବାର୍ଷିକ
basidospore	ବେସିଡ଼ିଓ ରେଣ୍ଟୁ	bifacial	ଦିପୃଷ୍ଟୀ, ଦିଆନନୀ
basionym (basonym)	ମୂଳନାମ	bifid	ଦିଶାଖିତ/ ଦିଶାଖାୟୁକ୍ତ
batatiform	ଶାକର କନ୍ଦ ରୂପୀ	biflagellate	ଦିକଶାୟୁକ୍ତ
bathy pelagic	ଗରୀର ବେଳାଭୂମୀ	bicollateral	ଦ୍ୱିସମପାର୍ଶ୍ଵିକ
beach forest	ବେଳାଭୂମି ବନ, ବେଳାଭୂମି ଜଗଳ	bilabiate	ଦିଓସ୍ତୀ
bed	ପଣାଳି	bilateral	ଦିପାର୍ଶ୍ଵିକ
'B' chromosome	‘ବି’ ଗୁଣସ୍ତୁତ୍ର	bilobed	ଦିପାଳିତ
bast	ବଳକଳୀ ଅନ୍ତ, ଦିଚାନ୍ତ	bilocular	ଦିକୋରୀୟ
bast fibres	ବଳକତନ୍ତ୍ର	bimerous	ଦିଭାଗୀ
beaded root	ଗ୍ରହିଳ ମୂଳ, କଣୀ ମୂଳିଆ	binucleate	ଦିନ୍ୟଷ୍ଟିୟ
belljar	ବେଳଜାର	biocatalyat	ଜୈବଦ୍ୱରକ
benthos	ବିତଳବାସୀ	bioclimate	ଜୈବ ଜଳବାୟୁ

biocide			bio reaerve
biocide	ଜୀବମାରି	biogenetic	ଜୈବ ସ୍ଥୁତି
biocoendogy	ଜୀବ ସହ ସ୍ଥୁତି ବିଜ୍ଞାନ	biogenic	ଜୈବ ବିକାଶ
binary	ଦ୍ୱୟାଙ୍କ	biogeography	ଜୈବ ଭୂଗୋଳ
bioassay	ଜୈବ ମାପନ	biome	ଜୀବାଳି, ଜୀବଯୁକ୍ତ
biochemistry	ଜୈବ ରସାୟନ	bionomics	ଜୀବ ପରିବେଶ ବିଜ୍ଞାନ
biological control	ଜୈବ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ	bioplasm	ପ୍ରଜୀବକ, ଜୀବରସ
biological clock	ଜୈବ ଘଣ୍ଟା	biotic factor	ଜୈବ କାରକ
biologist	ଜୀବ ବିଜ୍ଞାନୀ, ଜୀବ ବିଜ୍ଞାନବିତ୍	bio normal nomendature	ଦ୍ୱାନାମୀୟ ନାମକରଣ
biology	ଜୀବ ବିଜ୍ଞାନ	bio diversity	ଜୀବ ବିବିଧତା
biomass	ଜୈବିକ ବସ୍ତୁର	bio logical oxygen demand	ଜୀବ ଅମ୍ଲଜାନ ଚାହିଦା
biochore	ଜୈବ ସାମା	biophagus	ଜୀବ ଭୋଜୀ
biocidal	ଜୈବନାଶୀ, ଜୈବମାରି	biophysical	ଜୀବ ଭୌତିକୀ
biocontrol	ଜୈବନିୟନ୍ତ୍ରଣ	biopolymer	ଜୀବ ବହୁରୂପତା
bioform	ଜୈବରୂପ	bioprocess	ଜୀବ ପ୍ରକ୍ରିୟା
biodegradable	ଜୈବଅବନତିକ୍ଷମ	bio remediation	ଜୀବ ପ୍ରତିକାର
biofuel	ଜୈବଜାଲେଣୀ	bio reaerve	ଅଭୟ ଜୀବମଣ୍ଡଳ
biogenesis	ଜୈବ ସ୍ଥୁତନ		ସଂରକ୍ଷିତ ଓ ଜୀବମଣ୍ଡଳ

<u>biosphere</u>			<u>blastospore</u>
biosphere	ଜୀବ ମଣ୍ଡଳ	biseptate	ଦ୍ୱିପତିଳ
biostatistics	କୈବ ସାଂକ୍ଷିକୀ, ଜୀବପରିସଂଖ୍ୟାନ	bisporic	ଦ୍ୱିରେଣ୍ଟୁ
biosynthesis	କୈବ ସଂଶୋଷଣ	bisporangiiate	ଦ୍ୱି-ରେଣ୍ଟୁପେଟିଳ
biosystem	କୈବ ପ୍ରକିଯା	bitegmic	ଦ୍ୱି ଅଧାବରଣୀ
biosystematics	କୈବ ବର୍ଗୀକରଣ ବିଜ୍ଞାନ	bitemate	ଦ୍ୱିତ୍ରିପତ୍ରୀ, ଦୁଇ-ତିନି ପତ୍ରିଆ, ଦୁଇ-ତିନିଶାଖାଆ
biota	ଜୀବଜାତ	bitter rot	ତିକ୍ତ ବିଗଳନ
biometry	ଜୀବମିତି	bivalent	ଦୁଇଲ ଗୁଣସ୍ତର୍ତ୍ତ, ଦ୍ୱି-ସଂସ୍କରଣ
biotype	ଜୀବ ପ୍ରରୂପ	black rust	କୃଷ୍ଣ କଳଙ୍କ
biparous	ଦ୍ୱିଶାଖୀ	bladder	ଆଶାୟ, ପାଣିଜମୁଖ୍ୟବା ଥଳୀ, ଜଳ ସଂଗ୍ରହୀ ଥଳୀ
bipinnate	ଦ୍ୱିପକ୍ଷକ		
biotope	ଜୀବକ୍ଷେତ୍ର	blade	ଫଳକ
bipartite	ଦ୍ୱିଭାଜିତ	blastomere	ପ୍ରତ୍ରଣ କୋଷ, ପ୍ରତ୍ରଣ କୋଷ
bipolar	ଦ୍ୱିମେରୁ, ଦ୍ୱିଧୂରୀୟ	blastula	ପ୍ରତ୍ରଣ
biporous	ଦ୍ୱିରହ୍ନୀ	blanching	ବିରଞ୍ଜନ
biotechnology	ଜୀବ ପ୍ରସ୍ତରି ବିଜ୍ଞାନ	blast	ଫୋଟକା ରୋଗ
biseriate	ଦ୍ୱିଶ୍ରେଣୀକ	blastocarpous	ବେଳକପଳୀ
biserrate	ଦ୍ୱିସ୍ରୁଦ୍ଧୀ	blastospore	କୋରକୀରେଣ୍ଟୁ

blight			breeding
blight	ମଡ଼କ, ପଡ଼ୁପୋଡ଼ା ରୋଗ	botanical garden	ଉତ୍ତିଦୋଦ୍ୟାନ
blight, late	ପୌତ୍ରମଡ଼କରୋଗ/ ବିଳମ୍ବ ପୋଡ଼ା ରୋଗ	botanist	ଉତ୍ତିଦବିତ୍ତ, ଉତ୍ତିଦବିଜ୍ଞାନ
blight early	ବାଲୁତମଡ଼କ ରୋଗ/ ସହଳପୋଡ଼ା ରୋଗ	branchlet	ଉପଶାଖା
bloom	ପ୍ରାଂଶୁଲିକା, ପ୍ରସ୍ତୁଚନ	broth	ବ୍ରଥ, ସାନ୍ତ୍ରିତରସ, ଖୋଳ
blepharoplast	କ୍ଲେପ୍ଟାରୋପ୍ଲାସ୍ଟ	bryologist	ବାଯୋରିଜ୍ଞାନୀ, ବ୍ରାଯୋବିତ୍ତ, ହରିତ, ଉତ୍ତିଦ ବିଜ୍ଞାନୀ
boreal	ପ୍ରବାଳୀ, ପାଇନକାଟୀୟ ବୃକ୍ଷରାଜୀ	bulliform	ଆବୁଆ ଗଠନ/ଆଚର୍ଛ ଗଠନ
blossom	ପ୍ରସ୍ତୁଚନ	bract	ଉପପତ୍ର
blotch	ଦାଗ	bract, petaloid	ଦଳାଭ ଉପପତ୍ର
branchlet	ଉପଶାଖା	bract scaly	ଶଳକୀ ଉପପତ୍ର, ଖୋଳପାୟୁକ୍ତ ଉପପତ୍ର
brand spore	ବ୍ରାଣ୍ଡରେଣ୍ଟ, ଛାପରେଣ୍ଟ	bracteate	ଉପପତ୍ରୀ
blue-greenalgae	ନାଳ ହରିତ, ଶୌବାଳ	bractlet, bracteolate	ଉପପତ୍ରକ
body cell	ଅଙ୍ଗକୋଷ, କାର୍ଯ୍ୟକ କୋଷ	branch	ଶାଖା
bog	ପଙ୍କ, କାଦୁଆ, ଅମ୍ବିପଙ୍କ	branching	ଶାଖାନ୍ୟସନ/ଶାଖାବିନ୍ୟାସ
bordeaux mixture	ବୋର୍ଡୋ ମିଶ୍ରଣ	breathing root	ଶ୍ଵେଷନ ମୂଳ
bordered pit	ପ୍ରାତୀୟ ଗର୍ଭ	breeding	ପ୍ରଜନନ, ପ୍ରଜାୟୀ
bole	ଲମ୍ବଗଣ୍ଡି		

bristle			caffiene
bristle	ଟୀଷ୍ଟ ରୋମ	bundle, radial	ଆଗୀୟ ବିଡ଼ିକ
brown algae	ପିଙ୍ଗଳ ଶୈବାଳ	bundle sheath	ବିଡ଼ିକାବରଣ
brown rot	ପିଙ୍ଗଳ ବିଗଳନ	bunt	ଗର୍ବିକଞ୍ଜଳୀ, ଚଣ୍ଡ
brownian movement	ବ୍ରାଉନୀୟ ଚଳନ, ଯଦୃତୀ ଚଳନ	bur, burr	କଣ୍ଟକାଫଳ, କାଷଗ୍ରହୁ
bryology	ବାୟୋଲୋଜି, ହରିତଜୀବ ବିଜ୍ଞାନ	burgundy mixture	ବର୍ଗସ୍ତି ମିଶ୍ରଣ
bud	କଳିକା, ମୁକୁଳ	bush	ଗୁରୁ, ବୁଦା
bud flower	ପୁଷ୍ପ ମୁକୁଳ	buttress root	ସ୍ଥିରକ ମୂଳ
bud, vegetative	ଆଗୀୟ ବଳିକା	by product	ଉପକାର ପଦାର୍ଥ, ଉପାଦ
bud scale	କଳିକା ଶଳକ		
bud spot or chemera	ଆଜିକ ସଙ୍କର		
budding	କଳିକନ	cactus	ବକ୍ରୀ, ନାଗଫେଣୀ ଜାତୀୟ ଉଭିଦ
buffer	ବୟବର, ପ୍ରତ୍ୟାରୋଧ	caducous	ଆଶ୍ରୂପାତୀ
buffer solution	ବୟବର ଦ୍ରୁବଣ, ପ୍ରତ୍ୟାରୋଧ ଦ୍ରୁବଣ	cadophore	ମୁକୁଳ ଧର
bulb	ଲଶୁନ, ପିଆକ ଜାତୀୟ କାଣ୍ଡ କନ୍ଦ	caecostoma, caecostoma	ଆବୃତ ପ୍ରୋମ
bulbil	କରିକା, ଆକୁମାତରା	caenomorphism	ନବରୂପତା
bunchy top	ଗୁରୁତବୀ	caffiene	କାଫେଇନ

calcareous			canopy
calcareous	ରୂପୀ, ବୁନମୟ	calyptra	ଶାର୍ଷ ତ୍ରାଣ, ଶାର୍ଷ ପଟଳ
calcification	ରୂପୀୟନ, ରୂପୀନ	calyptrogen	ଶାର୍ଷ ପଟଳକ
calcicole (calcolous)	ରୂପୀବାସୀ, ରୂପୀଗ୍ରାହୀ	calyx	ବୃତ୍ତ ମଣ୍ଡଳ
calcifuge	ରୂପୀଦେଖୀ, ରୂପୀଭାବୀ	calyx tube	ବୃତ୍ତ ମଣ୍ଡଳ ନଳିକା
calceolate	ରୂପୀରୂପୀ, ଆରୂପୀନ	camara lucida	କାମାରା ଲୁସିଡ଼ା
calciferous	ବୁନ୍ୟୁକ୍ତ	cambium	କମିଆମ, ବିବର୍ଣ୍ଣକୀ
calcifobe	ବୁନ ବିଦେଖୀ	cambium fascicular	ଆନ୍ତିବିଦିକ ବିବର୍ଣ୍ଣକୀ
callose	ବିଣ୍ଣିଳ	cambium primary	ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ବିବର୍ଣ୍ଣକୀ
calloid	ପିଣ୍ଡିକା, ବିଣ୍ଣି	cambium ring	ବିବର୍ଣ୍ଣକୀ ବଳୟ
calorie	କାଲୋରୀ	campanulate	ଘଣ୍ଠାକାର
caloritropic	ତାପାନୁବର୍ତ୍ତୀ	campylotropous ovule	ଅଶ୍ରୁ ଖୁରାକୁତି ଡିମ୍ବକ,
caloritropism	ତାପାନୁବର୍ତ୍ତନ		କୁବଜାକାର ଡିମ୍ବକ
callus	କଲେସ୍, ନିଷ୍ଠେଜ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶ	canal cell	ନାଲକୋଷ, କୁଲ୍ୟାକୋଷ
calyciflorae	ବୃତ୍ତିଜନକ	canicula	ନାଲିକ
calyciform	କୋଟରକୀ	caniculate (canaliculate)	ନାଲମ୍ବୁକ
calycine	ବୃତ୍ତିୟ, ବୃତ୍ତିଧର୍ମୀ	canker	କାଙ୍କର, ଯାଦୁରା ରୋଗ
calycle	ଅଧିବୃତ୍ତି	canula	ପ୍ରଦର୍ଶଣୀ
calyculate	ଅଧିବୃତ୍ତିକ	canopy	ବିତାନ

capillary			carpophore
capillary	କେଶିକ	carbon assimilation	ଅଙ୍ଗାର ସଂଶୋଭଣ
capillarity	କେଶିକତା	carbon dioxide	ଅଙ୍ଗାରକାମ୍, ଅଙ୍ଗାରମ୍
capillary attraction	କେଶିକ ଆକର୍ଷଣ	carcerulus	କର୍ଷେରୁଲେସ
capillifom	କେଶରୂପୀ	carcinogen	କର୍କଟ ଜନ
capillary water	କେଶିକ ଜଳ	carina	ନୌତଳ
capitulate	ଶାର୍ଷକ, ମସ୍ତକୀୟ	carinal	ନୌତଳୀ
capitulum	ମୌଳି, ଜଟାୟୁତ, କ୍ୟାପିରୁଲମ୍	carotene (carotin)	ପୀତକୀ, କାରୋଟିନ୍
capillitium	କେଶ ଜାଲିକା	caretonoid	କାରେଟୋନାଇଡ୍, ପୀତକୀୟ
capitate	ସଶାର୍ଷ	carnation	ପୀତବର୍ଷକ, କାର୍ନେଷନ, ବର୍ଷବର୍ଷନ
capitulate	ଶାର୍ଷକ, ମସ୍ତକୀୟ	carpel	ଫଳିକା
capsulate	ସ୍ୟୋଟକୀୟନ	carpetting plant	ଆସ୍ତ୍ରେରଣି ଉତ୍ତିଦ
capsule	ସ୍ୟୋଟକ, ଶୁଦ୍ଧଧାରିକା	carpogonium	କାର୍ପୋଗୋନିୟମ, ଫଳଯୋନି
capsular	ସ୍ୟୋଟକୀୟ	carplogy	ଫଳ ବିଜ୍ଞାନ
capsule ligament	ସ୍ୟୋଟକୀ ବନ୍ଧନୀ	carpophagous	ଫଳ ଭକ୍ଷଣ
carbohydrate	ଶ୍ରେତସାର, ଶର୍କରା ଜାତୀୟ	carpophore	ଫଳ ଧାରିକା
carbon	ଅଙ୍ଗାରକ, ଅଙ୍ଗାର		
carbon sink	ଅଙ୍ଗାରଧାନୀ		

carpospore	caulonema
carpospore	ପଳଧାରିକା ରେଣ୍ଟ୍, କାର୍ପୋରେଣ୍ଟ୍
carposporophyte	କାର୍ପୋରେଣ୍ଟ୍ପ୍ରସ୍ତୁ, ପଳ ଧାରିକାରେଣ୍ଟ୍ ପ୍ରସ୍ତୁ
carpotropism	ପଳଧାରିକାଭିମୃଖୀ
carrier	ବାହକ
carrying capacity	ବହନ କ୍ଷମତା
caryopsis	ବୀଜୋପାଙ୍ଗ
cash crop	ଧନପ୍ରଦ ଫସଳ
casparyan band	କାସ୍ପାରୀ ପଟୀ
cataphyll	ଉପପଡ଼
catalyst	କାର୍ଟାଲିଷ୍ଟ, ଆବେଜକ
catalytic agent	ଆବେଜନୀକ
catabolism (katabolism)	ଉପପାଚନ
catabolic repression	ଅପଚୟ ଦମନ
catadromic(catadromous)	ଅଧୋଗାମୀ
catkin	କାଟକିନ, ନିଳମ୍ବୁକା
catalase	କାଟେଲେଜ୍
catalysis	ଆବେଜକତା, କାର୍ଟାଲିସିସ
cataplasia	କୋଶିକା ହ୍ରାସ
cataplasma	ଅପରୁତି
cataplysy	ଅପଚର୍ଚନ
catchment basin	ଜଳଗ୍ରହଣ ଅବବାହିକା
catenulate	ଶୃଙ୍ଖଳିତ
caudex	ଉଚିଦ ଅଷ୍ଟ
caudicle	ପରାଗ ଯୋଜକ
caulescent	ପ୍ରକଟ କାଷ୍ଟ
caulicle	ପ୍ରାକ୍ କାଷ୍ଟ
cauliferous	କାଷ୍ଟ ପ୍ରସ୍ତୁ
cauliform	କାଷ୍ଟାକାର
cauline	ସୁନ୍ଦୀଯ
cauline leaf	ସୁନ୍ଦୀଯ ପଡ଼
caulis	ସୁନ୍ଦି
cauloid	କାଉଲିନ୍ ଯୁକ୍ତ
caulonema	ଅହରିତ ତତ୍ତ୍ଵ

caulophyte		cell plasm
caulophyte	ସ୍ତ୍ରୟାକ୍ରୁମୀ କବଳ	cell doctrine
caulotaxis	ଶାଖା ବିନ୍ୟାସ	cell drug system
causal organism (casusative agent)	ରୋଗକାରୀ ଜୀବ	cell dynamics
		cell fate
cavernicolous	ଗୁହାବାସୀ, କନ୍ଦରାବାସୀ	cell fibre
cavity	ଗୁହା, କନ୍ଦର, ଗୁହା	cell fraction
intercellular	ଅନ୍ତକୋଷ କୋଟର	cell frequency
cecidiology	ପିଟିକା ବିଜ୍ଞାନ	cell fuel
cecidium	ସେସିଡ଼ିଯମ	cell fusion
cell	କୋଶିକା, କୋଷ	cell hybrid
cell budding	କୋଷ କଳିକନ	
cell cavity	କୋଷ, (କୋଶିକା) କୋଟର	cell inclusion
cell cleavage	କୋଶିକା ଭେଦନ	cell nucleus
cell constancy	କୋଶିକା ସ୍ଥିରତା	cell line
cell content	କୋଶା ଅନ୍ତବର୍ଷୀ	cell lineage
cell disjunction	କୋଶିକା ବିଯୋଜନ	cell membrane
cell division	କୋଷ ବିଭାଜନ	cell multiplication
		cell plasm

cell proliferation	coenozoic era		
cell proliferation	କୋଶିକା ବହୁଲନ	cellular differentiation	କୋଶାମୟ ବିଭେଦନ
cell plate	କୋଶିକା ପଣ୍ଡିକା	cellular endesperm	କୋଶାମୟ ଭୂଣପୋଷ
cell product	କୋଶିକା ଉତ୍ସାଦ୍ୟ	cellular envelope	କୋଶାମୟ ଆବରଣ
cell sap	କୋଶିକା ରସ	cellular expansion	କୋଶାମୟ ପ୍ରସାରଣ
cell structure	କୋଶିକା ସଂରଚନା, କୋଶିକା ସଂଗଠନ	cellular mechanism	କୋଶାମୟ କୌଶ, କୋଶାମୟ ବିଧ୍ୟ, କୋଶାମୟ ସଂଗଠନ
cell theory	କୋଶିକା ତତ୍ତ୍ଵ	cellular organisation	
cell vacuole	କୋଶିକା ରସଧାନୀ	cellular permeability	କୋଶାମୟ ପାରଗମ୍ୟତା
cell wall	କୋଷ ଭିତ୍ତି, କୋଶିକା ପ୍ରାଚୀର/ କାନ୍ଦୁ, କୋଷ ପ୍ରାଣୀର	cellular respiration	କୋଶାମୟ ପ୍ରଶ୍ରସନ
cellobiose	ସେଲୋବିଓଜ	cellular structure	କୋଶାମୟ ଗଠନ
cellulose	ସେଲୁ୍ୟଲୋଜ	cellular texture	କୋଶାମୟ ବୟନ
cellulase fibre	ସେଲୁ୍ୟଲୋଜ ତତ୍ତ୍ଵ	cellular totipotency	କୋଶାମୟ ପୂର୍ଣ୍ଣବିଭବତା
cellulase	ସେଲୁ୍ୟଲୋଜ	centriole	କେନ୍ଦ୍ରିକ
censer mechanism	ସମୁଦ୍ରଳ କୌଶଳ	centromere (kinetochore)	ଗୁଣସ୍ଥଳ କେନ୍ଦ୍ର ସେଣ୍ଟ୍ରୋମିଅର
centric leaf	କେନ୍ଦ୍ରିକ ପଡ଼	centrosome	ସେଣ୍ଟ୍ରୋମୋନ୍, ତାରାକେନ୍ଦ୍ର, ଗୁଣସ୍ଥଳ ତତ୍ତ୍ଵ
cellular	କୋଶାବାନ, କୋଶିଯ (କୋଶାମୟ)	coenospecies	ପାରିସ୍ଥିତିକ ଜାତି
		coenozoic era	ସିନୋଜୋଇକ, କଷ୍ଟ

centifolious		chlorenchyma
centifolious	ଶତପର୍ଷୀ	chemoautotroph
central mother cell	କେନ୍ତ୍ରୀୟ ମାତୃକୋଶିକା	chemosynthesis
centric	ଚକ୍ରାଳ, କେନ୍ତ୍ରୀଳ	chelate
centrifugal	କେନ୍ତ୍ରପରି, କେନ୍ତ୍ରପସାରା, କେନ୍ତ୍ରୋପରି	chelation
centrifuge xylem	କେନ୍ତ୍ରପସାରି ଜାଇଲେମ	chat fruit
centrifuge	କେନ୍ତ୍ରପସାରି ଯନ୍ତ୍ର ସେଣ୍ଟ୍ରିଫ୍ୟୁଲ୍	chlorophyll
centripetal	ଅଭିକେନ୍ତ୍ରୀ, କେନ୍ତ୍ରଭିମୁଖୀ	chloroplast
centripetal xylem	ଅଭିକେନ୍ତ୍ରୀ ଜାଇଲେମ, କେନ୍ତ୍ରଭିମୁଖୀ ଜାଇଲେମ	chemolumiscence
cereal	ଶସ୍ତ୍ରୀ	chemonasty
cernuous	ଅଧୋମୁଖୀ	chemotactic
cernuous flower	ଅଧୋମୁଖୀ ପୁଷ୍ଟି	chemotaxis
chaff	ତୁଷ୍ଟ, ଚଷ୍ଟ	chemotropic
chalaza	ଛଦବନ୍ଧ	chiasma
chalazogamy	ଛଦବନ୍ଧ ଯୁଗ୍ମନ	chimaera
chasmogamy	ଉନ୍ମିଳ ପରାଗଣ	chitin
character	ଚାରି, ଲକ୍ଷଣ	chlamydospore
		chlorenchyma
		chlorid, ପେଣୀ

chlorosis			cladode
chlorosis	ପାଣ୍ଡୁରଣ, ହରିତାଂଶ୍ଚକ୍ଷୟ	chromosomal mutation	ଗୁଣସୂତ୍ର ନବୋଭାନ
chlorotic	ପାଣ୍ଡୁର	chromosomal number	ଗୁଣସୂତ୍ର ସଂଖ୍ୟା
chlorotic ring	ପାଣ୍ଡୁର ବଳୟ	chromosomal replication	ଗୁଣସୂତ୍ର ପ୍ରତିକୃତି କରଣ
chondriosome	କଣ୍ଟିଯୋଗୋମ୍	chromosomal viability	ଗୁଣସୂତ୍ର ଜୀବନ କ୍ଷମତା
chromatid	କ୍ଲୋମାଟିଡ୍	chromosomal substitution	ଗୁଣସୂତ୍ର ବଦଳନ
chromatin	ବର୍ଣ୍ଣକା, ନ୍ୟଷ୍ଟିବର୍ଣ୍ଣକା	chronic system	ସ୍ଥାଯୀ ଲକ୍ଷଣ
chromatin network	ନ୍ୟଷ୍ଟିବର୍ଣ୍ଣକା ଜାଲିକା	cilia	ପକ୍ଷି
chromatography	ବର୍ଣ୍ଣକା ଲେଖ	ciliary movement	ପକ୍ଷିଚଳନ
chromatophor	ବର୍ଣ୍ଣ ଧାରିକା	cineraceous	ଭସିଲ
chromatoplasm	ବର୍ଣ୍ଣ ଜୀବକ/ବର୍ଣ୍ଣକାରସ	circinate	କଣ୍ଟଳିତ, ଅଗ୍ରବଳିତ
chromatogenesis	ବର୍ଣ୍ଣକ ଜନନ	circulatory movement	ପୂର୍ଣ୍ଣ ଗତି
chromomere	ବର୍ଣ୍ଣକଣିକା, କ୍ଲୋମେରିଆର	circulation	ପରିଯୁକ୍ତନ
chromonema	କ୍ଲୋମେନିଆ	circadian rhythm	ଅହରିଣ ତାଳ
chromoplast	ବର୍ଣ୍ଣଲବକ	circumnutation	ପରିଚକ୍ର ଚଳନ
chromosome	ଗୁଣସୂତ୍ର, କ୍ଲୋମୋଜେମ	cirrous, cirrhese	ସୂତ୍ରତଙ୍ତ୍ର, ସତଙ୍ଗ
chromosomal aberration	ଗୁଣସୂତ୍ର ତୁଟି, ଗୁଣସୂତ୍ରର ଅସଂଗଠନ	cis-arrangement	ଅବର ସଂସ୍ଥାଳ, ସୁରକ୍ଷା ସଂସ୍ଥାପନ, ସୁରକ୍ଷା
chromosomal mapping	ଗୁଣସୂତ୍ର ତିତ୍ରଣ	cladode	ପତ୍ରାଭ, କ୍ଲୋଡୋଡ଼

cladophyll		climbing root	
cladophyll	ପଡ଼ାଇ	ଜଳବାୟୁ ରେଖାଚିତ୍ର	
clamp connection	ସଂଧରକ ଯୋଗ	climax	ଚରମାବସ୍ଥା/ ଚରମଷ୍ଟର
classification	ଶ୍ରେଣୀ ବିଭାଗ କରିବା	climax area	ଚରମ କ୍ଷେତ୍ର
clavate	ଗଦାକୃତି, ମୂରକାକୃତି	climax community	ଚରମ ଗୋଷ୍ଠୀ
claw	ଫଣ୍ଡା	climax forest	ଚରମ ବନ
clawed	ନଖରିତ	climax forest stage	ଚରମ ବନଷ୍ଟର
clay	କାହୁଆ, କର୍ଦମ	climax formation	ଚରମ ଗଠନ
cleavage	ଫାଟ, ଭାଞ୍ଜ, ବିଖ୍ରଣ	climax population	ଚରମ ଜୀବସଂଖ୍ୟା
cleistogamous	ସୁମଂ ପରାଗୀ	climax stage	ଚରମାବସ୍ଥା
climatic	ଜଳବାୟୁ ବିଷୟକ	climax unit	ଚରମ ଏକକ
climatic adaptation	ଜଳବାୟୁ ଅନୁକୂଳନ	climax vegetation	ଚରମ ଉଚ୍ଚିଦରାଜୀ,
climatic race	ଜଳବାୟୁ ପ୍ରଜାତି		ଚରମଶାକାଳୀ
climatic succession	ଜଳବାୟୁ ଅନୁକ୍ରମ	climber	ଆରୋହୀ, ରୋହିଣୀ
climatic climax	ଜଳବାୟୁ ଚରମାବସ୍ଥା	climber hook	ଅଙ୍କୁଶରୋହୀ
climatic factor	ଜଳବାୟୁ କାର୍ଯ୍ୟ	climber petiole	ବୃତ୍ତାରୋହୀ
climatic type	ଜଳବାୟୁ ପ୍ରକାର	climber tendril	ଆକର୍ଷାରୋହୀ
climatic zone	ଜଳବାୟୁ ମଣ୍ଡଳ	climbing plant	ଆରୋହୀ ପାଦପ/ଉଚ୍ଚିଦ
		climbing root	ଆରୋହୀ ମୂଳ

clinandrium	coenocytic
clinandrium	ପରାଗକୋଷାଶୟ
clianthium	ମଣ୍ଡକାସନ
cline	ପ୍ରବଣକ, ପ୍ରବଣତା
clisere	ଜଳବାୟୁ ଚରମସ୍ତର
clock wise	ଦକ୍ଷିଣା ବର୍ଗ, ଘଢ଼ି ଦିଗ ଅନୁସାରେ
clone	ଅଙ୍ଗାଶ, ଅଙ୍ଗଅଂଶ
clonal section	ଅଙ୍ଗୀୟ ମନୋନୟନ
clone selection	ଅଙ୍ଗ ମନୋନୟନ
cloned gene	ସାଧୃତ ଜିନ
closed bundle	ବନ୍ଦ ବିତ୍ତକ
close community	ଅତରଙ୍ଗ, ପାଖଗୋଷୀ, ସନ୍ଦିକଟ ଗୋଷୀ
closed forest	ସଂବୃତ ବନ
club	ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠ, ମୁଦଗର
club moss	ମୁଦଗରକ
club root	ମୁଦଗର ମୂଳ
club shaped	ମୁଦଗରକାର
	clump
	coalescence
	co-action
	coadaptation
	coagulation
	coagulant
	coagulated
	coaxial
	coallele
	coat
	coccus
	coding sequence
	codominance
	codon
	coenobium
	coenocyte
	coenocytic
	pula, ଗୋହା
	ଏକୀଭବନ, ସହମିଳନ
	ସହକ୍ରିୟା
	ସହାନୁକୂଳନ
	ଜମାଟବାନ୍ଧିବା
	ଜମାଟକାରୀ
	ଏକୀଭୂତ
	ସମାକ୍ଷ
	ସହବିକଳ
	ଖୋଲପା, ଆଚରଣ
	ବର୍ତ୍ତୁଳ, ଫଳାଂଶ
	ସଂହିତାନୁକୂଳ
	ସହପ୍ରଭାବ, ସହପ୍ରକଟନ
	କୋଡ଼ନ
	ସନ୍ଧିଶଳ
	ସଂକୋଶୀ
	ବହୁନ୍ୟୁଷିକୋଷ, ସଂକୋଶ

<u>coenogamete</u>			<u>compliment</u>
coenogamete	ସଂଯୁଗକ	columella	ସ୍ପଷ୍ଟିକା
coenozyme	ସହସଂଭରକ, କୋଏଜାଇମ	colony	ମଣ୍ଡଳ
coenozygote	ସଂଯୁଗୁଜ	column	ସ୍ତର
cofactor	ସହକାରକ	coma	ମୁକୁଟ
cohesion	ସଂସ୍ଥି	community	ଗୋଷ୍ଠୀ
cohort	ଗୋଡ଼	commensalism	ସଙ୍ଗବାସ, ସହଭାବିତା
coincidence	ମେଲ, ସମାତ	commisure	ସନ୍ଧାଯକ
cold resistance	ହିମ ପ୍ରତିରୋଧ	community regeneration	ଗୋଷ୍ଠୀ ପୁନରୋଦୃତି
coleoptile	କାଣ୍ଡ କଳଳ, ଭାବୀକାଣ୍ଡ ଆବରଣ	community dynamics	ଗୋଷ୍ଠୀ ଗତିକୀ
coleorhiza	ମୂଳକଳଳ, ଭାବୀ ମୂଳବରଣ	community ecology	ଗୋଷ୍ଠୀ ପାରିସ୍ଥିତିକୀ
collar	ବେକପଟି	community type	ଗୋଷ୍ଠୀ ପ୍ରରୂପ
collagen	କୋଲାଜେନ	comose	ରୋମଗୁଣୀ, କେଶଗୁଣୀ
collateral	ସମପାର୍ଶ୍ଵକ	compatibility	ସୁସଂଗତି, ସଂଯୋଜ୍ୟତା
collateral inheritance	ସମପାର୍ଶ୍ଵକ ବଂଶଗତି, ସମପାର୍ଶ୍ଵକ ବଂଶାନୁକ୍ରମିକ	companion cell	ସଙ୍ଗକୋଶିକା
colloid	କଳେଟ୍ରାଇ, ଶ୍ରେଷ୍ଠାଭ	compensation point	ସମତୁଳ-ଅବସ୍ଥା, ସମତୁଳ୍ୟ ବିନ୍ଦୁ
colloidal	କଳେଟ୍ରାଲ, ଶ୍ରେଷ୍ଠାଭୀ	competition	ପ୍ରତିଯୋଗିତା
		compliment	ଅନୁପୁରକ

complementery gene	complementery gene	concentric bundle	conifer
complex	ସଂମିଶ୍ର, ସଂଶ୍ଲିଷ୍ଟ	conceptacle	ନିଧାନୀ
component	ଅଂଶକ	condensed	ଘନୀକୃତ, ଘନୀଭୂତ
composite	ସାଂଘିକ, ସଂଯୁକ୍ତ	condenser	ଘନୀଭୂତକାରୀ
composite fruit	ସାଂଘିକ ଫଳ, ସଂଯୁକ୍ତ ଫଳ	conditional dominance	ସର୍ବମୂଳକ ପ୍ରଭାବିତ
complete flower	ପୂର୍ଣ୍ଣ ପୁଷ୍ଟ	conduplicate	ବନ୍ଧପକ୍ଷ
compound	ଶାଖାୟିତ, ଯୌଗିକ	conduplicate venation	ବନ୍ଧପକ୍ଷ ଶିରାବିନ୍ୟାସ
compound determiner	ଯୌଗିକ ନିର୍ଦ୍ଦରକ, ସଂଯୁକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦରକ	cone	ଶଙ୍କୁ
compound inflorescence	ଶାଖାୟିତ ସ୍ରବକ, ପୁଷ୍ଟ ମଞ୍ଚରୀ	cone scale	ଶଙ୍କୁ ମାପ; ଶଙ୍କୁ କାଟି
compound leaf	ଯୌଗିକ ପଡ଼	cone shell	ଶଙ୍କୁ ଖୋଲ
compound raceme	ଶାଖାୟିତ ଅସୀମ ସ୍ରବକ	configuration	ସଂରୂପଣ
compound spike	ଶାଖାୟିତ ଶୂକୀ	confluent	ସଂପ୍ରବାହ୍ୟ
compound umbel	ଯୌଗିକ ଉଛୁଡ଼	conglomerate	ଗୁଛାକାର, ଏକତ୍ରିତ
compressed wood	ସଂକୁଚିତ କାଷ୍ଟ	congregate	ସମବେତ
concave	ଅବତଳ	conidiophore	ବାହ୍ୟରେଣୁ ଧାରିକାରୟ
concentric	ସକେନ୍ଟ୍ରୀ	conidium	ବାହ୍ୟରେଣୁ
		conifer	ଶଙ୍କୁ ବୃକ୍ଷ, ପାଇନ ଜାତୀୟ ଗଛ

coniferous			corniculate
coniferous	ଶକ୍ତିପୂର୍ବ, ପାଇନଜାତୀୟ	convolute	ଅନୁବଳିତ
conspecific	ସମଜାତିକ	coprophilous	କରୀଷଜୀବୀ, ଗୋବର ଜୀବୀ, ମଳଜୀବୀ
connective	ସଂଯୋଜକ		
consociation	ସହସଂଘ	copy choice theory	ପ୍ରତିରୂପ ପସନ୍ ତରୁ
constancy	ସ୍ଥିରତା	coralloid root	ପ୍ରବାଳଭଳି ମୂଳ, ପୋହଳା ଭଳି ମୂଳ
contagious	ସଂସର୍ଗ, ସଂକ୍ରମକ	cordate	ତୟୁଳାକାର, ପାନପଡ଼ୁକାର
continuous variation	ନିରଭର ଭିନ୍ନନ, ଅବିଛିନ୍ନ ଭିନ୍ନନ	core	ମଞ୍ଜା
contaminant	ସଂକ୍ରମଣ କାରୀ	coprobios	କରୀଷଜୀବୀ, ମଳଜୀବୀ
continuum	ନିରଭର, ସତତି	coprophilous	ମଳାନୁରାଗୀ
contamination	ସଂକ୍ରମଣ	coprophagous	ଶମଳଭୋଜୀ, ମଳଭୋଜୀ, ଗୋମାୟଭୋଜୀ
contiguous	ସଂଲଗ୍ନ, ସପୀପସ୍ତୁ	coprophagy	ଶମଳ ଭୋଜିତା
contorted	ବ୍ୟାୟତ	coprophyte	ଶମଳୋଭିତ
control	ନିୟନ୍ତ୍ରଣ, କ୍ରିୟା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ	copulation	ସଂୟୁକ୍ତନ
contractile	ଆକୁଞ୍ଚନଶୀଳ	coriaceous	ଚର୍ମିଳ
convergence	ଅଭିସରଣ	cork	କର୍କ, ବାହ୍ୟବଳକ
convergent	ଅଭିସରିତ	corm	ଧନକନ୍ଦ
convex	ଉତ୍ତଳ	cormiculate	ଶୁଙ୍ଗୀ, ଧନକନ୍ଦବଡ଼

cormophyte			crisped
cormophyte	ଧନକଦୀୟ ଉଭିଦ	costate, multi multicostate	ବହୁଶିରାଳ
cormus	ମାଂସଳ କାଣ୍ଡ	costate, unicostate	ୱକଶିରାଳ
corn	ଶସ୍ଯ, ବିଷ୍ଟି	cotton	କାର୍ପାସ, କପା
corolla	ଦଳମଣ୍ଡଳ	cottony	କାର୍ପାସୀ
corollaceous	ଦଳମଣ୍ଡଳ ଭଳି	cotyledon	ବୀଜପଡ଼, ଭୂଣପ
corolliform	ଦଳମଣ୍ଡଳ ରୂପୀ	cotyliform	ଭୂଣପତ୍ରାକାର
coronate	କିରାଟାକାର	cotype	ସମରୂପ, ସହରୂପ
corona	ମୁକୁଟ, କିରାଟ	cross	ସଙ୍କରଣ, ସଙ୍କର
corpus	ପିଣ୍ଡ, ଦଣ୍ଡ	coupling	ସ୍ମୃତି
corpusculum	କର୍ପ୍ସୁଲମ, ପିଣ୍ଡକ	crossing over	ପର-ଅନ୍ତରଣ
cortex	ଦୂରା	crateriform	କଟୋରାକାର
cortex primary	ଆଦିଦୂରା	creepers	(ବିସର୍ପ) ଲତା
cortex secondary	ଉଭର ଦୂରା	cremocarp	ଜୀର ଫଳ
corticulous	ବଜ୍ରାଶ୍ରୟୀ	crenate	ଗୋଲଦନ୍ତୁର
cortisone	କର୍ଟେସୋନ୍	cribriform	ଚାଳନୀ କୋଷ
corymb	ସମଶିଖ	crinkling	ଆକୁଞ୍ଚନ, ଲୋଚାକୋଟି
costa	ମଧ୍ୟଶିରା	crisped	କୁଣ୍ଡିତ, ଖଦଖଦିଆ
costate	ଶିରାଳ		

cristate	cyme, biporous		
cristate	କିରିଟୀ, କରିଟବାନ୍	cuperous	ତାମ୍ରବର୍ଷୀ, ତାମ୍ରୀ
crop	ଫ୍ରେଲ	cupule	ଚଣ୍ଡିକା
crop land	ଚାଷ ଜମି, ଫ୍ରେଲ ଜମି	curly-top	କୁଞ୍ଚତାଗ୍ର, କୁତାଳାଗ୍ର
cropping pattern	ଚାଷ ପ୍ରଣାଳୀ, ଫ୍ରେଲ ପ୍ରଣାଳୀ	cuspidate	କଣୋରାଗ, ନିଶିତାଗ୍ର କପାଟାଗ୍ର
cross pollination	ପରପରାଗଣ	cutaneous	ଦ୍ଵୀପ
crozier	କୁତଳାଗ୍ର	cuticular	ଦ୍ଵୀପୀୟ, ଦ୍ଵିକ, ସମ୍ପର୍କୀୟ
cruciform	ଚତୁରଶ୍ରୀଳୀ	cuticle	ଦ୍ଵାବରଣ
crumpled	ଲୋକିତ	cutin	କୁୟଟିନ୍
crustose	ପର୍ପର୍ବ୍ରୂପୀ	cutis	ଦ୍ଵିକ
cryptogam (cryptogamic)	ଅୟୁଷ୍ମକ, ଛଦ୍ମୟୁଗ୍ରୀ	cynophyceae (blue greenalgal)	ନୀଳହରିତ, ଶୌବାଳ
crystalloid	ସ୍ଥିକାଉ	cyathium	ସିଲୁଷ୍ଟବକ
culm	ନିଳକାଣ୍ଡ	cycle	ଚକ୍ର
culture	କର୍ଷଣ, ପୋଷଣ	cyclosis	ଜୀବଦ୍ରୁବ୍ୟ ଘୂର୍ଣ୍ଣନ
cultivar	କୃଷି ଉପତାତି	cymbaeform, cymbiform	ନୌତଳାକାର, ନୌକାକାର
culture medium	ସଂବର୍ଜନ ମାଧ୍ୟମ, ପୋଷଣ ମାଧ୍ୟମ	cyme	ସମୀମ, ସ୍ଫରକ
cuniform	ପାନାକାର, କାଳକାକୃତି	cyme, biporous	ଦ୍ଵିପାର୍ଶୀୟ ସମୀମ ସ୍ଫରକ

cyme, helicoid			damping off
cyme, helicoid	ଶୁଣ୍କ ପ୍ରବକ	cytogenetics	କୋଷାନୁବ୍ରତିକୀ
cyme, multiparous	ବହୁପାର୍ଶ୍ଵୀୟ ସ୍ବାମୀ, ପ୍ରବକ	cyto kinesis	କୋଶୀକାବିଭାଜନ
cyme, scorpioid	ବୃତ୍ତିକ ପ୍ରବକ	cytology	କୋଷ ବିଜ୍ଞାନ
cyme uniporous	ଏକ ପାର୍ଶ୍ଵୀୟ ସ୍ବାମୀ, ପ୍ରବକ	cytoplasm	କୋଷ ରସ, କୋଷ ଲସିକୀ
cymose	ସମୀମ, ବହୁବର୍ତ୍ତକୀ	cytoplasmic inheritance	କୋଷରସ ବଂଶାନୁଗତି
cymose branching	ସମୀମ ଶାଖା ନ୍ୟସନ	cytoplasmic reticulum	କୋଷରସ ଜାଲିକା
cymose inflorescence	ସ୍ବାମୀ ପ୍ରବକ, ସ୍ବାମୀ ପୁଷ୍ଟଦଣ୍ଡ	cytoplasmic sterility	ଜୀବକୀୟ ବନ୍ଧୁତା
cypsela	ମେଲିପଳ	cytotaxonomy	ଜୀବକୀୟ ଚର୍ଚୀଜରଣ
cymule	ସମୀମ ଅକ୍ଷବିଶିଷ୍ଟ	cyto toxin	କୋଷବିଷ
cyphella	ଲକ୍ଷ୍ମୀକୋଚର	cytoplasmic factor (plasmagene)	କୋଷ ରସକାରକ (ପ୍ଲାସମୋଜିନ)
cyst	ଅୟୁଷ୍ମ ଉଭିଦ କୋଷ	cytoplasmic fibril	କୋଷଜୀବକୀୟ ତତ୍ତ୍ଵ
cystocarp	କୋଷାଦ୍ୱାର ଫଳ, କୋଷପଳ	cytoplasmic inclusion	କୋଷଜୀବକୀୟ
cystolith	ସିଫ୍ଲେଲିଥ		
cytochemistry	କୋଷ ରସାୟନ		
cytochrome	ସାଇଟୋକ୍ଲ୍ରେମ, କୋଷ ବର୍ଣ୍ଣକୀ	dactyloid	ଅଙ୍ଗୁଲ୍ୟାକାର
cytogamy	କୋଷ ଯୁଗ୍ମନ	damping off	ଆର୍ଦ୍ରମରଣ

D

dark break			dehiscent fruit
dark break	ଅନ୍ଧକାର ଭଙ୍ଗ	decumbent	ପାର୍ଶ୍ଵରୋହୀ
dark reaction	ଆଲୋକ ଯୁକ୍ତ ପ୍ରକିଯା	decurrent	ଅଧୋଲମ୍ବୀ
daughter cell	ଅପତ୍ୟ କୋଷ	decussate	ଚତୁଃସାରୀ
daughter chromosome	ଅପତ୍ୟ ଗୁଣସୂତ୍ର	defensive	ରକ୍ଷାକାରୀ
daughter coccobium	ଅପତ୍ୟ ସମଶ୍ଵଳ	deficiency disease	ଅପସ୍ଥତି, ଅଭାବ ଜନିତ ବ୍ୟାଧି
daughter colony	ମଣ୍ଡଳୀ, ଅନୁଜାତ ମଣ୍ଡଳୀ	deflexed	ବାହ୍ୟନତ
daughter cyst	ଅପତ୍ୟ ପୁଣୀ, ଅପତ୍ୟ କୋଣ୍ଟିକା, ଅପତ୍ୟ ସିଷ୍ଟ	defoliation	ପତ୍ରମୋରନ, ପର୍ଣ୍ଣରିହୋନ
day neutral plant	ଦିବା କିଲ୍ବା ଉଭିଦ	deheliotropism	ଅଭିଲମ୍ବନୀୟ/ ଆଲୋକାନ୍ତ୍ର ରତ୍ନ
deamination	ନିଃ-ଆମୋନି କରଣ	dehiscence	ଷ୍ଣୋଟନ, ଦାରଣ
decapitation	ଶାର୍ଶଛେଦନ, ନିଃଶାର୍ଶନ	dehiscence, circumsessile	ଚକ୍ରିତ ଦାରଣ
decay	କ୍ୟ, ମୁଣ୍ଡକାଟ	dehiscence, loculicidal	କୋଷ ଦାରଣ
decandrous	ଦଶ ଫୁକେଶରୀ	dehiscence, porous	ଚନ୍ଦ୍ରୀୟ ଦାରଣ
decoction	କାଥ	dehiscence, septicidal	ପ୍ରାଚୀର ଦାରଣ
deciduous	ପତ୍ରମୋରୀ, ରତ୍ନପାତୀ	dehiscence, transverse	ଅନୁପ୍ରସ୍ତୁ ଦାରଣ
declinate	ଅଧୋନତ	dehiscence, valvular	କପାଟ ଦାରଣ
decomposer	ଅପଘଟକ	dehiscent fruit	ସ୍ଲୋଟକପଳ, ଦାରକପଳ
decompound	ବହୁବିଭକ୍ତି		

dehydrating agent		descending axis	
dehydrating agent	ଜଳ ବିଯୋଜକ, ଜଳ ବିଯୋଜନ କାରକ	denitrification	ବିତ୍ତ୍ୟନ, ବିଯବକ୍ଷାରକାନ କରଣ
dehydration	ଜଳ ବିଯୋଜନ, ନିର୍ଜଳନ	density	ସାନ୍ତ୍ରତା
dehydrogeneation	ଉଦଜାନ ଅପସାରଣ	dentate	ଦକ୍ଷୁର, ଦକ୍ଷୁରିତ
deliquescent	ଦ୍ରୁବିଷ୍ଟୁ	denticulate	ସୂକ୍ଷଦକ୍ଷୁର
deltoid	ଡ୍ରିକୋଣାର	denuded	ନିରାବୃତ, ନଗ୍ର
demarcation	ସୀମାଙ୍କନ	déplasmolysis	ଜୀବକ ନିକୁଞ୍ଜନ, ବିସଙ୍ଗୋଚନ
dematoid	କମଳୀ	deploid	ଦିଗ୍ରଣିତ
denaturation	ବିକୃତନ	depressed	ନିମ୍ନିତ, ନିଖୋତ
dendroform	ଦୂମାକାର	derived	ଉଭୂତ, ବ୍ୟୁପ୍ତ
dendrocolous	ଦୂମବାସୀ	dermal appendage	ଦୂରୀୟ ଉପାଙ୍ଗ
dendrocronology	ଦୂମ କାଳାନୁକ୍ରମଣ	dermatogen	ଦୂରୀୟନ
dendrograph	ଦୂମଲେଖ	dermatophyte	ଉଚାକବକ, ଉଚ-ଉତ୍ତିଦ
dendroid	ବୃକ୍ଷାର	dermis	ଦିକ୍
dendrology	ଦୂମ ବିଜ୍ଞାନ	desalination	ବିଲବଣୀ କରଣ
dendrologist	ଦୂମବିଜ୍ଞାନୀ	descending	ଅବରୋହୀ
dendrophilous	ଦୂମରାଗୀ	descending axis	ଅବରୋହୀ ଅକ୍ଷ
denizen	ଅଧୁବାସୀ		

descent			dialystelic
descent	ଉପ୍ରତି, ଅବତରଣ	diatomin	ଭାଇଆୟମିନ, ସୁତ୍ରାପ୍ୟ
desertvegetation	ମରୁଶାକାଳି	diatropism	ଅନୁଲମ୍ବାନ୍ତ ବର୍ତ୍ତନ
desiccation	ଶୁଶ୍ରନ	diadelphous	ଦ୍ୱିକୁତ୍ତୀ
desonosome	ରସଟିଲୀ ସଂଲଗନ	diageotropic	ତିର୍ଯ୍ୟକ, ଜ୍ୟାନୁବର୍ତ୍ତୀ
desprouting	ଗଜା ଭାଙ୍ଗିବା	diagnosis	ନିଦାନ
detasseling	ଚଥୁଁର ଭାଙ୍ଗିବା	diagnostic	ନିଦାନ ସୂଚକ
determinate	ନିର୍ଧାରିତ, ସମାପ୍ତିକ	diagnostic character	ନିଦାନୀ ଲକ୍ଷଣ
determination	ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ	diaheliotropic	ତିର୍ଯ୍ୟକ, ସୂର୍ଯ୍ୟାନୁବର୍ତ୍ତୀ
detoxification	ନିଃ ବିଶାକ୍ତନ	diakinesis	ଡାଯାକାଇନେସିସ୍
development	ବିକାଶ	diallele	ସୁରୁ ବିକଷ ଦଣ୍ଡକ
deviation	ବ୍ୟକ୍ତିକ୍ରମ	diallele cross	ସୁରୁ ବିକଷ ସଙ୍ଗମ
devolution	ଅବକ୍ରମଣ	dialycarpic	ଭିନ୍ନ ଫଳିକି
devernalization	ବିବାସତୀ କରଣ	dialypetalous	ଭିନ୍ନ ଦଳୀ
dextral	ଦକ୍ଷିଣାବର୍ତ୍ତୀ	diaphyllous (dialyphylloous)	ଭିନ୍ନ ପଡ଼ୁଁ
diad	ଦ୍ୱିକ	diasepalous (dalysepalous)	ଭିନ୍ନ ବୃତ୍ତିକ
diadelphous	ଦ୍ୱିବୃତୀୟ	dialysis	ଡାୟାଲିସିସ୍, ବ୍ୟାଶ୍ଲେଷଣ,
diatomaceous earth	ଡାଇଆରମୀ ମୁରିକା, ସୁତ୍ରାପ୍ୟ ମୁରିକା	dialystelic	ରତ୍ନନିଷାସନ ଓ ଅନ୍ତର୍ବେଶନ ଭିନ୍ନପ୍ରମାୟ, ଦିଖାଲାଣ

diandrous			diffusion
diandrous	ଦ୍ୱିକେଶରୀ	dictyosome	ଡିକ୍ଟିଓସୋମ
diarch	ଦ୍ୱିସଞ୍ଚ	diclinism	ପୃଥକ୍ ଲିଙ୍ଗତା
diastema	ପ୍ରକ୍ଲବେଷ ବିଭାଜନ ଅବସ୍ଥା	diclinous	ପୃଥକ୍ ଲିଙ୍ଗୀ
diaster	ଦ୍ୱିତାରେକୀ	dicentric	ଦ୍ୱିକେନ୍ତ୍ରୀ
dicarpellary	ଦ୍ୱିପାଳିକି	dicotyledon	ଦିଭ୍ରୂଣପଡ଼ୁ
dicaryon (dikaryon)	ଦ୍ୱିନ୍ୟସ୍ତିକ	dictyogen	ଜାଳଶିରାଜନ
dicaryotization (dikaryotization)	ଦ୍ୱିନ୍ୟସ୍ତ ଭବନ, ଦ୍ୱିନ୍ୟସ୍ତିନ	dictyostele	ଜାଳପ୍ରମ୍ବୀ
dichasial (biparous)	ଦ୍ୱିଶାଖୀ	didymospore	ସମାଜ ରେଣ୍ଟୁକ
dichasium	ଦ୍ୱିଶାଖା	didymous	ସମାଜ
dichlamydeous (dichlamydous)	ଦ୍ୱିକଞ୍ଚୁକ	didynamous	ଦ୍ୱିଦୀଘେକ
dichogamy	ଭିନ୍ନପକୃତା	differential host	ବିଭେଦୀ ପୋଷକ
dichopodium	ଦିଭୁଜା	differentiation	ବିଭେଦନ
dichotomous	ଦ୍ୱିଶାଖା	differentiation of tissue	ପେଶୀ ବିଭେଦନ
dichotomy	ଦ୍ୱିଶାଖାନ	differentiation of bundles	ବିଭିନ୍ନ ବିଭେଦନ
dicarpellary	ଦ୍ୱିପାଳିକି	differential transpiration	ବିଭେଦୀ ଉତ୍ସେଦନ
dictyoxylic	ଜାଳଦାରୁକୀ	diffuse nuclei	ବିକ୍ରୀର୍ଷ ନ୍ୟସ୍ତିସମ୍ବୂହ
		diffusion	ବିସରଣ

diffusion of light			diplocyte
diffusion of light	ଆଲୋକ ବିସରଣ	diphyletic	ଦିମୂଳୋଭବୀ
diffusible	ବିସରଣୀୟ	diplobiont	ଦ୍ୱିବିଧଜୀବୀ
digametic	ଦିସ୍ପୁରୁକ	diplobiontic	ଅଧ୍ୟଦିଗୁଣିତ
digestive	ପାଚକ	dimorphy	ଦିରୂପ
digestive fluid	ପାଚକ ରସ	dimorphism	ଦିରୂପତା
digitate	ଅଙ୍ଗୁଲାକାର	dimpling	ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ
digitate leaf	ଅଙ୍ଗୁଲାକାର ପତ୍ର	dipetalous	ଦ୍ୱିଦଳୀ
digynous	ଦିପଳିକ	diphy letic	ଦିମୂଳୋଭବୀ
dihybrid cross	ଦିସଙ୍କରୀ ସଙ୍ଗମ	diphylous	ଦିପତ୍ରୀ
diluting factor	ଲୟୁକାରକ	diplanetism	ପୁନର୍ଭରଣେଣ୍ଟା, ଦିଚର ରେଣ୍ଟା
dimer	ଦିଦୟ		
dimerous	ଦୟ, ଦିଭାଗୀ	diplobiont	ଦ୍ୱିବିଧଭବୀ
digonous	ଦିକୋଣୀ	diplobioutic	ଅଧ୍ୟ ଦିଗୁଣିତ
dikayophase	ଦିନ୍ୟଷ୍ଟି ଅବସ୍ଥା	diploidization	ଦିଗୁଣି ଭବନ
dikaryotization	ଦିନ୍ୟଷ୍ଟି କରଣ	diplochlamydeous	ଦିକୁଞ୍ଚନ
dioecious	ପୃଥକ୍ ଲିଙ୍ଗ, ଦିବାସୀ	diplococcus	ଯୁଗ୍ମବର୍ଗୁଳ ବୀଜାଣୁ
dioecism	ପୃଥକ୍ ଲିଙ୍ଗ ଅବସ୍ଥା, ପୃଥକ୍ ଲିଙ୍ଗଗୁଣ	diplocyte	ପୂର୍ଣ୍ଣଗୁଣ ସୂତ୍ରକ

diplonema			disintegration
diplonema	ଡିପ୍ଲୋନେମା	diploxylic	ଦ୍ୱିଦାରୁକ
diplotene	ଡିପ୍ଲୋଟେନ୍	disc	ପାଠ, ଚକ୍ର
diplohaplon	ଦ୍ୱିଗୁଣିତ ଗୁଣିତ	disc floret	ପାଠ ପୁଷ୍ଟକ
diploid	ଦ୍ୱିଗୁଣିତ	disaccharide	ଡାଇସାକାରାଇଡ୍
diploidy	ଦ୍ୱିଗୁଣିତତା	disciform/discoid	ଚକ୍ରାକ୍ର
diplolepidous	ଦ୍ୱିଦର୍ଶ ଚକ୍ରୀ	discocarp	ଫଳିକା/ ଚିମ୍ପଳିକା
diplophase	ଦ୍ୱିଗୁଣିତବସ୍ତ୍ରୀ	discoidal	ଚକ୍ରିକାର
diplosporous	ଦ୍ୱିଗୁଣ ରେଣ୍ଟୁ	discolichen	ଡିସ୍କୋଲାଇକେନ
deplospory	ଦ୍ୱିଗୁଣରେଣ୍ଟୁର୍	discolouration	ବିବର୍ଣ୍ଣନ/ଅପବର୍ଣ୍ଣତା
doiplostichous	ଦ୍ୱିସାରୀ	discontinuous variation	ସାନ୍ତର ବିଭିନ୍ନତା ବିଛିନ୍ନ ଭିନ୍ନନ, ବିଭିନ୍ନ ବିଭିନ୍ନତା
diplostromatic	ଦ୍ୱିପାଠୀକ	disease carrier	ରୋଗବାହକ
diplostemonous	ଦ୍ୱିଚକ୍ରକେଶରୀ	disease transmitter	ରୋଗସାଶରୀ
diplo stemony	ଦ୍ୱିଚକ୍ରକେଶରତା	disease endurance	ବ୍ୟାଧୁସହ୍ୟତା
diplotene	ଡିପ୍ଲୋଟେନ୍	disepalous	ଦ୍ୱିବୃତ୍ତିକ
diporate	ଦ୍ୱିରହ୍ରୀ	disinfection	ବିଶୋଧନ
directive species	ପତ୍ୟେକତି	disinfectant	ବିଶୋଧକ
direct venation	ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶିରା ବିନ୍ୟାସ	disintegration	ବିଘଟନ, ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ହୋଇଯିବା

disjunctet			dominant epistasis
disjunctet	ବିଯୋଜିତ	dispersal	ବିଷେପଣ
disjunctor	ବିଯୋଜକ	distal	ଦୂରତ୍ତ
dislocation	ସ୍ଥାନଚୁଣ୍ଡି	dithecos	ଦ୍ୱିକୋଷୀ
disome	ଦିସ୍ଟ୍ୱୋଟ୍ରୀ, ଦିତନ୍ତୀ	diunnal	ଦିବସୀୟ
diorganise	ବିଗଚନ	divergence	ଅପସରଣ
dissect	ବ୍ୟବହୃଦ	division	ବିଭାଜନ, ବିଭାଗ
disseminaion	ପ୍ରସାରଣ, ସଂକରଣ	dizygous	ଦିସ୍ଯୁଗ୍ର
dissepient	ପଚନ	DNA	ଡିଏନ୍‌ୱେଳେ
dissipation	ଅପସରଣ, ମିଳେଇଯିବା	dodder	ନିର୍ମୂଳୀ
distichous	ଦ୍ୱିପାରା	doleiform	ହୋଲାକାର
distilled water	ପାତିତଜଳ	dominance	ପ୍ରକଟତା
distinct	ମୁଢକ୍ରମ	dominant	ପ୍ରକଟ, ପ୍ରଭାବକ
distorted	ବିକୃତ	dominant allele	ପ୍ରକଟିତ ବିକଷ୍ଟୀ, ପ୍ରଭାବୀ ବିକଷ୍ଟୀ
distractile	ଲମ୍ବିତ ସଂଯୋଜକ	dominant character	ପ୍ରଭାବୀ ଲକ୍ଷଣ, ପ୍ରକଟିତ ଲକ୍ଷଣ
distribution	ପରିବିତ୍ତାର, ବନ୍ଧନ		
dismutation	ବ୍ୟୁପ୍ରବିର୍ତ୍ତନ	dominant crop	ପ୍ରଭାବାପସଳ, ମୁଖ୍ୟାପସଳ
dispermous	ଦିସ୍ଗୁରୁବୀଜୀ	dominant epistasis	ପ୍ରଭାବୀ ପ୍ରବଳତା, ପ୍ରକଟିତ ପ୍ରବଳତା

dominant flora		drooping	
dominant flora	ମୁଖ୍ୟ ବୃକ୍ଷରାଜି, ପ୍ରଭାବକ ବୃକ୍ଷରାଜି	double cross	ଦ୍ୱିସଙ୍ଗମ, ଦ୍ୱିସଙ୍ଗରଣ, ଡକଲ ସଙ୍ଗର
dominant species	ପ୍ରକଟ, ପ୍ରଭାବକଜାତି	double fertilization	ଦ୍ୱିସୁରନ
donor	ଦାତା	double samaqra	ଦ୍ୱିପକ୍ଷଧାରୀ
domestication	ପାଳନ, ପୋଷିବା, ଘରୋଇକରଣ	downy	ଲୋମିକା
dormancy	ପ୍ରସୁପ୍ତି, ସୁଷୁପ୍ତ	downy mildew	ମୃଦୁଲୋମୀ ଶ୍ରେଷ୍ଠକ
dormant	ପ୍ରସୁପ୍ତ, ସୁଷୁପ୍ତ	drift	ବିଚୁଣ୍ଡି
dormant bud	ସୁଷୁପ୍ତ କଳିକା	drought	ଜଳାଭାବ, ମରୁଡ଼ି, ଶୁଖା
dormantembryo	ସୁଷୁପ୍ତ ଭୂଣି	drought enduring	ଜଳାଭାବ ସହିଷ୍ଣୁ
dorsal	ପୃଷ୍ଠା	drought escaping	ଜଳାଭାବ ନିଷ୍କର୍ତ୍ତି
dorsal surfce	ପୃଷ୍ଠାତଳ	drought evading	ଜଳାଭାବ ଏଡାଇବା
dorsal suture	ପୃଷ୍ଠାବନୀ	drought hardiness	ମରୁଡ଼ି ସହିଷ୍ଣୁତା
dorsifixed	ପୃଷ୍ଠାଲଗ୍ନ	drought resistance	ମରୁଡ଼ିରୋଧ
dorsifixed anther	ପୃଷ୍ଠାଲଗ୍ନ ପରାଗପେଟୀ	drainage	ନିଷାସନ
double cropping	ଦୋପସଳୀ, ଦୁଇଟି ପାସଳ କରିବା	drip	ବୁଦା
dorsiventral	ପୃଷ୍ଠାକୁଣ୍ଡାୟ	dripirrigation	ବୁଦା ଜଳସେଚନ
		drooping	ଅବନତ, ଓହଳି ପଡ଼ିବା

drupaceous	ଅଷ୍ଟିଲା	early wood	ecogenesis
drupaceous	ଅଷ୍ଟିଲା	early wood	ସହଳ କାଠ
drupe	ଅଷ୍ଟିଲା ଫଳ	ebracteote	ଅନୁପ ପତ୍ରୀ, ସହ ପତ୍ରହାନ
drupelet	ଅଷ୍ଟିଲା ଫଳିକା	ebracteolate (ebracteatus)	ଉପ ପତ୍ରକ ହାନ, ଅନୁପ ପତ୍ରକ
dry deciduous forest	ଶୁଷ୍କ ପତ୍ରମୋରୀ ବନ	ecad	ଲକାଡ଼ି, ପାରିଜ
dry weight	ଶୁଷ୍କ ଓଜନ	ecesis	ସଂସ୍ଥାପନ, ନବ ଆବାସ
duplex	ଦ୍ୱିଘଟ, ଦ୍ୱିତୀୟ	ecnard	ଅସ୍ତ୍ରାୟ ଜଳ
duplication	ପ୍ରତିରୂପନ	echin	କଣ୍ଟକୀ
duramen	ହୃଦକାଷ୍ଟ, ମଞ୍ଜକାଠ	echinate	କଣ୍ଟକୀ, କେତକାପୂଲି
dynamics	ଗତିକୀ	echinulate	ରଳି, ଏଖନ
dyad	ଦ୍ୱୟ	eciliate	ଲାଗୁକଣ୍ଟକୀ
dusting	ପ୍ରଧୂଳନ	echlorophyllose	ଅପକ୍ଷା
dwarf	ବାମନ, ଖର୍ବ	ecise (oecise)	ନବବାସ
dwarf shoot	ବାମନ ପ୍ରଗୋତ୍ତ୍ର, ଖର୍ବଶାଖା	eclipsiophyte	ପ୍ରଛନ୍ଦାଭିଦ
dysgenic	ଅପକନନ	ecocline	ପରିବେଶୀ ପ୍ରବଣତା
		ecoform	ପାରିରୂପ, ପରିବେଶରୂପ
ear	କେଣ୍ଟା, ଶିସା	ecogenesis	ପାରିମୁଦିତିକ ଉପରି, ପରିବେଶୀୟ ଉପରି
early	ସହଳ		

E

ecological			economic colonization
ecological	ପରିବେଶୀୟ	ecological pyramid	ପରିବେଶୀ ପିରାମିଡ଼ି ଗମ୍ଭୀର
ecological amplitude	ପରିବେଶୀ ବିଷ୍ଟାର	ecological race (ecotype)	ପରିବେଶୀ ଜାତି
ecological complex	ପରିବେଶୀ ଜଟିଳ	ecological range	ପରିବେଶୀବ୍ୟାୟ କ୍ଷେତ୍ର
ecological discontinuity	ପରିବେଶୀ ବିଛିନ୍ନତା	ecological sociology	ପରିବେଶୀ ସମାଜବିଜ୍ଞାନ
ecological dynamics	ପରିବେଶୀ ଗତି ବିଜ୍ଞାନ	ecological standpoint	ପରିବେଶୀ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ
ecological efficiency	ପରିବେଶୀ କ୍ଷମତା	ecological structure	ପରିବେଶୀ ସଂରଚନା
ecological environment	ପରିବେଶୀ ବାତାବରଣ	ecological succession	ପରିବେଶୀ ଅନୁକ୍ରମ
ecological equilibrium	ପରିବେଶୀ ସଂଭୂଲନ	ecological system	ପରିବେଶୀ ପ୍ରଣାଳୀ
ecological equivalence	ପରିବେଶୀ ତୁଳ୍ୟମୂଳ୍ୟତା	ecological unit	ପରିବେଶୀ ଏକକ
ecological factor	ପରିବେଶୀ କାରକ	ecological tolerance	ପରିବେଶୀ ସହନଶୀଳତା
ecological group	ପରିବେଶୀ ବର୍ଗ	ecologist	ପରିବେଶବିଦ୍, ପରିବେଶୀ ବିଜ୍ଞାନୀ
ecological indicator	ପରିବେଶୀ ସୂଚକ	ecology	ପରିବେଶ ବିଦ୍ୟା, ପରିବେଶିକୀ
ecological isolation	ପରିବେଶୀ ନିର୍ଜନତା	economic botany	ଆର୍ଥିକ ଉତ୍ତିଦ ବିଜ୍ଞାନ, ବ୍ୟବହାରିକ ଉତ୍ତିଦ ବିଜ୍ଞାନ
ecological longevity	ପରିବେଶୀ ଆୟୁକାଳ	economic character	ଆର୍ଥିକ ଗୁଣ
ecological map	ପରିବେଶୀ ମାନଚିତ୍ର	economic threshold	ଆର୍ଥିକ ସର୍ବନିମ୍ନ ଗ୍ରହ୍ୟମାତ୍ର
ecological method	ପରିବେଶୀ ବିଧୁ	economic colonization	ଆର୍ଥିକ ଉପନିବେଶନ
ecological niche	ପରିବେଶୀ ଗୋଷ୍ଠୀୟିତି		
ecological optimum	ପରିବେଶୀ ଅନୁକୂଳ		

economic heterosis		ecumenical	
economic heterosis	ଲାଭଦାୟୀ ସକରଣ, ଲାଭଦାୟୀ ସକର ଗୁଣ	ectodesma	ବହିଶ୍ରୁତ୍ୟତ୍ତୁ
economy	ଅର୍ଥ ବ୍ୟବସ୍ଥା	ectoferment	ବାହ୍ୟ କିଣ୍ଟି
ecophene	ଅନୁକୂଳନ	ectothydric	ବହିଜୀଳଶୋଷଣୀ
ecorticate	ବନ୍ଦଳହୀନ	ectoloph	ବାହ୍ୟ କୁଟ, ବାହ୍ୟ ଅତିରିକ୍ତ
ecospecies	ପାରିଜାତି	ectophagus	ବାହ୍ୟ ଜନ୍ମ
ecostate	ଶିରାହୀନ	ectophloic	ବହିଶ୍ରୋଷବାହୀ
ecosystem	ପରିସଂସ୍ଥା	ectosiphonostele	ବହିଶ୍ରୋଷବାହୀ ସ୍ମରନଳୀ
ectendotrophic	ବହିରତ୍ତଃପୋଷିତ	ectoplasmic	ବହିଜୀବିକୀ, ବହିଜୀବକୀରସୀ
ecotone	ପରିମଧ୍ୟସ୍ଥା		
ecotype	ବାସପ୍ରରୂପ	ectoplasmic fibril	ବହିଜୀବିକୀ ତତ୍ତ୍ଵ
ecophilic	ବହିପୋଷବାହୀ	ectoplasmic network	ବହିଜୀବିକୀ ଜାଲ
ectophyte	ବହର୍ବାସୀ ଉଚ୍ଚଦ	ectoplasmic plate	ବହିଜୀବିକୀ ଥାଳିକ
ectoparasite	ବାହ୍ୟ ପରଜୀବୀ	ectoplast (plasmamembrane)	ଜୀବିକ ଛିଲ୍ଲୀ
ectoplasam	ବହି ଜୀବକ, ବହିଶ୍ରୁତ୍ୟପ୍ରରସ	ectosome	ବାହ୍ୟକାୟ, ଏକ୍ୟୋଗୋମ
ectotrophic	ବାହ୍ୟାଶ୍ରିତ	ectostroma	ବହିଶ୍ରୋମା, ବହିଶ୍ରୋତିକା
ectocommensalism	ବାହ୍ୟସହଭୋକ୍ତା, ବାହ୍ୟସହବାସ	ectosymbiosis	ବାହ୍ୟସହ ଜୀବନ, ବାହ୍ୟ ସହଜୀବିତା
		ecumenical	ବିଶ୍ୱବ୍ୟାପି, ଅଖିଳ

edaphic			elaterophore
edaphic	ମୃଦୀୟ	effused	ପ୍ରସ୍ତୁତ, ପ୍ରସ୍ତୁତି
edaphic factor	ମୃଦୀୟ କାରକ	efficiency	ଦକ୍ଷତା
edaphic climax	ମୃଦୀୟ ଚରମାବସ୍ଥା	effluent	ନିଃସରଣ, ଉତ୍ତରପ୍ରବାହୀ
edaphic drought	ମୃଦୀୟ ଜଳାଭାବ	egg	ଅଣ୍ଟା, ଡିମ୍
daphic formation	ମୃଦୀୟ ରଚନା	egg apparatus	ଡିମ୍ ସାଧୁତ
edaphology	ମୃଦୀ ବିଜ୍ଞାନ, ମୃତିକା ବିଜ୍ଞାନ	egg cell	ଡିମ୍ କୋଷ
edaphon	ମୃଦୋଜୀବ, ମୃଦାଜୀବଜାତ	egg nucleus	ଡିମ୍ ନ୍ୟୁକ୍ଲେସ୍
edaphophyte	ମୃଦୋଭିଦ	eglandulose	ଶ୍ରଦ୍ଧିତାନ୍ତ
edaphotropism	ମୃଦାନ୍ତବର୍ତ୍ତନ	egranulose	କଣିକାହୀନ
edentate	ଦତ୍ତହୀନ	chilatus	ଛିଦ୍ରହୀନ
edible	ଭରଣୀୟ	ejaculator	ନିଷେପକ
edominant	ଅପ୍ରମୁଖ	elaeoblast	ଏଲିଓଭ୍ଲୁଷ୍ଟ
edominule	ଅପ୍ରମୁଖକ	elaioplast	ଟେଲ ଲବକ, ମେଦ, ସଂଶୋଧ୍ୟ, ଲବକ ଟେଲାପ୍ଲାସ୍ଟ
eflagiferous	ଅକୋଣାତି, ଅଶ୍ରୁ ଚାହୁଁ, ଅଶ୍ରୁ ଲଗାମ ଭଳି	elaiosome	ପଟି
efoliation	ଅପର୍ଦନ	elater (elator)	ଟେଲାଇସ୍ମେ
efoliate	ପଡ଼ହୀନ	elaterophore	କ୍ଷେପକଧର, କ୍ଷେପକ
egestion	ବହିକ୍ଷେପଣ		ଶୁଦ୍ଧି

elatus	ପ୍ରାଣୀ	embryosac
elatus	ପ୍ରାଣୀ	elliptical leaf
electro-endosmosis	ବୈଦ୍ୟୁତିକ ଅନ୍ତଃ ପରାସରଣ	elimination
electro-endoosmotic flow	ବୈଦ୍ୟୁତିକ ଅନ୍ତଃ ପରାସରଣୀ ପ୍ରବାହ	elongage
electrolyse	ବୈଦ୍ୟୁତିକ ଅପଘଟନ	emarginate
electromagnetic	ବିଦ୍ୟୁତ ରୂପକୀୟ	emasculaton
electron microscope	ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ ଅଣ୍ଟର୍ବାକ୍ଷଣ ଯତ୍ନ	embroid
electrosmosis	ବିଦ୍ୟୁତ ପରାସ୍ଥତି	embryo
electrophoresis	ଇଲୋକ୍ରେପୋରେସିସ୍	embryo bud
eleutherantherous	ପୃଥକ ଫୁ କେଶରୀ	embryo chain
eleutheropetalous	ପୃଥକ ଦଳୀଳ, ପୃଥକ ପାଖୁଡ଼ୀୟ	embryo culture
eleutherophyllous	ପୃଥକ ପର୍ଣ୍ଣ	embryo extract
eleuherosepalous	ପୃଥକ ବୃତ୍ତିକ	embryography
eleuherotepalous	ପୃଥକ ପରିଦଳୀ	embryo rescue technique
eligulate	ଜିହ୍ବିକାହୀନ	embryogeny
elliptical	ବୃତ୍ତାରୀସ	embryologist
		embryology
		embryosac

embryospore			encrustation fossil
embryospore	ନବରେଣ୍ଟ	embryonomic law	ଭୂଣଭୂୟ ନିୟମ
embryotega	ଭୂଣ ଆବରଣ	embryo plant	ଭୂଣୀୟ ଉଭିଦ
embryotransplantation	ଭୂଣ ପ୍ରତିରୋପଣ	emrgence	ବହିଃ ଆଗମନ, ଉଦ୍‌ଗମନ
embryoonal tube	ଭୂଣ ନଳିକା	emetic	ବମନୀୟ, ବାତ୍ତିକାରୀ
embryonic	ଭୂଣୀୟ	emophyte	ନିମ୍ନଗ୍ରାହିଦ, ନିମାଳ ଉଭିଦ
embryonic axis	ଭୂଣାଶ	empirical	ଆନୁଭବିକ, ଅଭିଷେତସିଦ୍ଧାନ୍ତ
embryonic area	ଭୂଣୀୟ କ୍ଷେତ୍ର	empty glume	ଅପୁଷ୍ଟ ଭୂଷ
embryonic character	ଭୂଣୀୟ ଗୁଣ	emulsification	ଅବଦ୍ରବୀକରଣ
embryonic knob	ଭୂଣୀୟ ମଣ୍ଡଳ	emulsion	ଅବଦ୍ରବଣ
embryonic membrane	ଭୂଣୀୟ ଟେଲ୍ଲୀ	enation	ଉଜନନ, ବହିଃ ବର୍ଦ୍ଧନ
embryonic morphology	ଭୂଣୀୟ ବାହ୍ୟାକାର, ଭୂଣୀୟ ଆକାର	enaulophilous	ବାଲୁ ଅନୁରାଗୀ
embryonic rudiments	ଭୂଣ୍ୟାବଶେଷ	encapsulate	ସଂପୁର୍ଣ୍ଣିତ
embryonic protophyll	ଭୂଣ ଆଦି ପତ୍ର	encyst	ପୁଣ୍ୟଭୂତ
embryonic rim	ଭୂଣ ଚାପ, ଭୂଣ ବଳୟ, ଭୂଣ ଚକ୍ର	encystment	ପୁଣ୍ୟଭୂତତା
embryonic stage	ଭୂଣାବସ୍ଥା	endangered species	ବିପନ୍ନ ଜାତି
embrynomy	ଭୂଣତତ୍ତ୍ଵ	endobiotic	ଜୀବ ଅନ୍ତର୍ବାସୀ
		encrustation fossil	ପର୍ପଟାଶ୍ବ, ଫସିଲ

encystation			endophytic
encystation	ପୁଣୀକରଣ	endodermis	ଅତ୍ୟସ୍ତର, ଅତ୍ୟଦୂରା
endarch	ଅତ୍ୟସ୍ତ	endodynamorphic soil	ଅଧ୍ୟପ୍ରଭାବିତ ମୃତ୍ତିକା
endacagynous	ଏକାଦଶ ଜାଯାଙ୍ଗୀ	endoenzyme	ଅତ୍ୟ ସବୁରେଳ
endcandrous	ଏକାଦଶ ଫୁକେଶରା	endogamy	ଅତ୍ୟ ସମାପନ
endecapetalous	ଏକାଦଶ ଦଳୀ	endogen	ଅତ୍ୟକ୍ରମ
endecaphyllus	ଏକାଦଶ ପଡ଼୍ରୀ	endogenous	ଅତ୍ୟକ୍ରମ
endemic	ସ୍ଥାନେଶ୍ଵରୀୟ, ସ୍ଥାନିକ	endogenous cycle	ଅତ୍ୟକ୍ରମ ଚଳୁ
endemic genus	ସ୍ଥାନବର୍ଷ ପ୍ରକାରି, ସ୍ଥାନିକ ପ୍ରକାରି	endogenous rhythm	ଅତ୍ୟକ୍ରମ ଲମ୍ବ/ ରାଶିଣୀ
endemic population	ସ୍ଥାନବର୍ଷ ଗଣସଂଖ୍ୟା	endolythic	ଶିଳାଭାସୀ
endemism	ସ୍ଥାନବର୍ଷତା	endolithophyte	ଶିଳାଭାସୀ ଉଚ୍ଚିଦ
endobiotic	ଜୀବାଭାସୀ	endomitosis	ଅତ୍ୟର୍ବମବିଭାଜନ, ଅତ୍ୟସମ ବିଭାଜନ
endocarp	ଅତ୍ୟର୍ବମ	endomixis	ଅତ୍ୟ ମିଶ୍ରଣ
endocellular	ଅତ୍ୟକୋଷୀୟ, ଅତ୍ୟ ପୋଷାକୀୟ	endomorphic	ଅତ୍ୟବୂପୀ
endocentric	ଅତ୍ୟ ଅତିର୍ମୁଖୀ, କେନ୍ତ୍ରିତମୁଖୀ	endophytic	ଅତ୍ୟ ଭାଲବାସୀ
endocommensal	ଅତ୍ୟ ସହଭୋଗୀ	endophyte	ଅତ୍ୟ ଉଚ୍ଚିଦ
endocommensalism	ଅତ୍ୟ ସହଭୋଗୀତା	endophytic	ଆର୍ଥିକରୀ ଉଚ୍ଚିଦତ୍ତା

endophytison		entomophilous
endophytison	ଆଭ୍ୟନ୍ତରତା	endysis
endoplasmic reticulum	ଆନ୍ତ ଦ୍ୱାବକୀୟ ଜାଲିକା	energetics
endoplasmic sac	ଆନ୍ତର ପ୍ରରସଜାଲିକା ଥଳି	energized state
endorhizoidal	ଅନ୍ତମୂଳୀୟ	enhancement
endosaprophytism	ଆନ୍ତର ମୃତ୍ତତ୍ପରଜାହିତା	enhancer
endosomosis	ଆନ୍ତର ପାରସ୍ପରି	enneagynous
endoscopic embryo	ଆନ୍ତର ମୁଖ୍ୟାଭୂତି	enneandrous
endosperm	ଭୂଣପୋଷ	enneapetalous
endospermic (endospermous) ଭୂଣପୋଷୀ		enneaphyllous
endospore	ଆନ୍ତର୍ଗେଣ୍ଶୁ	enneasepalous
endostome	ଆନ୍ତର୍ଦେଣ୍ଟମ	enodal
endosymbiosis	ଆନ୍ତର ସହଜୀବନ	ensheathing
endothallium (endothelium)	ଆନ୍ତର ପ୍ରତିରାଶି	ensheathing leaf
endothecium	ଆନ୍ତରାଛାଦନ	ensate (ensiiform)
endothermic	ଆନ୍ତର ତାପଗ୍ରହୀ	entomogamy
endotoxin	ଆନ୍ତର ବିଷ	entomology
endotrophic	ଆନ୍ତର ଆଣ୍ଟିତ, ଆନ୍ତର ଆଣ୍ଟିତ, ଆନ୍ତରାଶ୍ରିତ	entomophilous

<u>entomophily</u>			<u>epidermal system</u>
entomophily	କାଟ ପରାଗଣ ପ୍ରିୟ	ephemeral	ଶଶଜୀବୀ, ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜୀବ
enucleate	ଅକେହ୍ରୀ	ephemeral seed	ଶଶଜୀବୀ ବୀଜ
environment	ପରିପାର୍ଶ୍ଵ, ପରିବେଶ	ephydrogamy	ଜଳ ପୃଷ୍ଠା ସୁରାନ
environmental	ପରିବେଶୀୟ	epibasal	ଅଧ୍ୟୁପୀଠ
environmental condition	ପରିବେଶ ଅବସ୍ଥା	epibasidium	ଅଧୁବାସୀଡ଼ିଯମ
environmental factor	ପରିବେଶ କାର୍ଯ୍ୟ	epibiotic	ଅଧୁଜୀବବାସୀ
environmental variance	ପରିବେଶ ବିଭେଦତା	epiblast	ଅଧୁବୃକ୍ଷି
enzyme	ସନ୍ତୁରକ ଏନଜାଇମ	epiblema	ମୂଳଦୂଚା
enzyme inhibitor	ସନ୍ତୁରକ, ସଂଦମକ, ସନ୍ତୁରକ ନିରୋଧକ	epicalyx	ଅଧୁବୃତ୍ତି ମଣ୍ଡଳ
enzyme induction	ସନ୍ତୁରକ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ	epicarp	ଅଧୁବର୍ମ
enzymology	ସନ୍ତୁରକ ବିଜ୍ଞାନ	epicole	ଉପରିବାସୀ
enzymerepression	ସନ୍ତୁରକ ପ୍ରରୋଧ	epicotyl	ଅଧୁବୃଣ ପତ୍ର
enzyme-substrate complex	ଏନଜାଇମ କ୍ଲିୟାଧାର ସଂକୁଳ, ସନ୍ତୁରକ ଆଧାର ସଂକୁଳ	epidemic	ମହାମାରୀ
eocene	ନୂତନ ସୁଗ ପ୍ରାରମ୍ଭ, ଜେଣ୍ଵିନି	epidermal	ଅଧୁବଚୀୟ
eolian soil	ବାଯୁ-ପ୍ରବାହ ମୃତ୍ତିକା ଗଠନ	epidermal outgrowth	ଅଧୁବଚୀୟ ଅଚିବୁକ୍ଷି
		epidermal system	ଅଧୁବୃଚା ତତ୍ତ୍ଵ

epidermis			epithelial layer
epidermis	ଅଧୁଭତା	epiphyte	ଦୃଷ୍ଟାରୁହା/ ଅଧୁଭିଦ
epigeal	ଅଧୁଭୂମିକ	epiphytic	ଦୃଷ୍ଟାରୋହୀ
epigeal germination	ଅଧୁଭୂମିକ ଅଳ୍କୁରୋଦଶମ	epiphyllous	ପରିଦଳ ଲଗ୍ନ
epigynes	ଅଧୁଜନନ	epiplact	ଅଧୁଲବକ
epigenesist	ଅଧୁବନନ ବାଦୀ	epipodium	ପତ୍ରଫଳକ
epigynous	ଅଧୁ ଗର୍ଭ	episepalous	ଦୃତିଲଗ୍ନ
epigyny	ଅଧୁଗର୍ଭତା	episome	ଅଧୁମୁତ୍ତକ, ସୂତ୍ରକାଯ୍, ସୂତାଭଳି
epiphymenium	ଅଧୁ ଆବର, କଳାବର	episperm	ବୀଜ ପ୍ରକଳ୍ପ, ବହିଶ୍ରୀଳ, ଶ୍ରୀଳ
epilia	ଅଧୁ ଉଭିଦ ସମ୍ମୁଦ୍ର	epispore	ରେଣ୍ଟପ୍ରକଳ୍ପ
epilithic	ଅଧୁଶିଳବାସୀ	epistasis	ଅଧୁବ୍ୟକ୍ତି
epilithophyte	ଉପରିଶିଳୋଭିଦ	epicotyl	ବୀଜପତ୍ରୋପରି
epiplast	ପ୍ରକୋଶା, ଅଧୁଲଞ୍ଜ, ଉପଲଞ୍ଜ	epistomatous	ଅଧୁଷ୍ଟୋମୀ
epinasty	ଅଧୁକୁଞ୍ଜନ	epistomiurr	ଅଧୁରହ୍ରକ
epipetalous	ଦଳଲଗ୍ନ	epistroma	ଅଧୁଆଧାର
epipetreous	ଶୈଳୋପରି	epitheciun	ଟେକିତଳ
epiphyllous	ପତ୍ରାଶୟୀ	epithelial	ପ୍ରକଳ୍ପ
epiphoeophyte	ଅଧୁବଳୋଭିଦ	epithelial layer	ପ୍ରକଳ୍ପ ପ୍ରର

epithelium			ethnobotanist
epithelium	ପ୍ରତିଦର୍ଶିତ ପ୍ରକାଶକ	eruption	ସୁଟନ
epithet	ବିଶେଷକ, ଗୁଣ ପ୍ରକାଶକ ବିଶେଷଣ	equational equational division	ସମକ, ସମକରଣୀୟ ସମକ ବିଭାଜନ, ସମୀକରଣ ବିଭାଜନ
epithet species	ଜାତିବିଶେଷକ		
epixylic	ଅଧିକାଷ୍ଟ	equator	ନିରକ୍ଷ ବୃତ୍ତ
epizoochore	ଅଧିଜନ୍ମ ପ୍ରକାର୍ଷ	equatorial plate	ନିରକ୍ଷ ପଇ
epizoochory	ଅଧିଜନ୍ମ ପ୍ରକାର୍ଷତା	equilibrium	ସମତୁଲ, ସାମ୍ୟବସ୍ଥା
epizootype	ଅଧିଜନ୍ମ-ଭିଦ	equimolecular	ସମଅଣ୍ଟୁକ
era	ମହାକଷ	equipment	ଉପକରଣ
eradication	ଉନ୍ନଳନ, ଧ୍ୟେ	essential	ଅପରିହାର୍ୟ
eremic	ମରୁସ୍ଥଳୀ	essential oil	ସୁନ୍ଦର ତେଲ, ପ୍ରୟୋଜନୀୟ ତେଲ
erect	ସଲଖ	essential whorl	ଅପରିହାର୍ୟ ମଣିକ
eremophilous	ମରୁ ଅନୁରାଗୀ	estivation (aestivation)	ପରିଦଳ ସଜ୍ଜ
eremophyte	ମରୁ-ଭିଦ	eta erio	ସଂଘର୍ଣ୍ଣଳ
ergatic susbtance	ନିର୍ଜୀବ କୋଷବସ୍ତୁ	etching	ନିଷାରଣ
ergastoplasm	ନିର୍ଜୀବ ରସ	ethnobotany	ମାନବଜାତି ବ୍ୟବହାରିକ ଉତ୍ତିଦ ବିଜ୍ଞାନ
ergotism	ଏର୍ଗ୍ଟ ରୋଗ	ethnobotanist	ମାନବଜାତି ବ୍ୟବହାରିକ ଉତ୍ତିଦ ବିଜ୍ଞାନ
erosion	କ୍ଷୟ		

etiolated			exodermis
etiolated	ପାଣ୍ଡୁରିତ	evanscent	କ୍ଷଣକିବୀ/କ୍ଷଣସ୍ଥାୟୀ
etiolation	ପାଣ୍ଡୁରତା, ପାଣ୍ଡୁରଣ	evapotranbiration	ବାଷ୍ପ-ପ୍ରସ୍ତେନନ ବାଷ୍ପପ୍ରସ୍ତେନନ
etiological agent	ହେତୁ କାରକ	evergreen	ଚିରହରିତ
etiology	ନିଦାନ ତତ୍ତ୍ଵ	evolution	ବିବର୍ଗନ
eucarpic	ଅଂଶକାୟ ଫଳାକ	exalbuminous	ଅଭୂଣପୋଷୀ
eucaryotic (eukaryotic)	ସୁନ୍ୟକ୍ଷିପକୋଷ	exarch	ବହିସଞ୍ଚ
euchromatin	ସୁବର୍ଣ୍ଣକା	exchangeable	ବିନିମୟ ଯୋଗ୍ୟ
eugenic	ସୁପ୍ରକଳନ	exchange reaction	ବିନିମୟ ପ୍ରକ୍ରିୟା
eugenics	ସୁପ୍ରକଳନବିଦ୍ୟା	exclusion	ବର୍ଜନ
eumorphic	ସ୍ଵରୂପୀୟ	excretion	ଅପସ୍ତାବ/ବହିଷ୍ରଣ
eumorphic genus	ସ୍ଵରୂପୀୟ ପ୍ରକାତି	excurrent	ଚୂଡ଼ାଷ
euphotic	ସୁଭାସୁରିତ	exendospermous	ଅଭୂଣ ପୋଷାକ
eustele	ବଳୟ ବିଭିନ୍ନ	exeregonic	ଶକ୍ତି ନିର୍ଗମନ
eusporangiate	ବହୁଳ ରେଣ୍ଟୁପେଟୀ	exfoliation	ପର୍ଣ୍ଣମାଳନ, ଗୋପାଳିବା
eutrophic	ସୁପୋଷୀ	exine	ବାହ୍ୟଚୋଳକ, ବାହ୍ୟକବତ
eutrophication	ସୁପୋଷିତା	exocarp	ଉପବର୍ମ
euploid	ସୁଗ୍ରଣିତ	exodermis	ବାହ୍ୟଭୂତା

exothermic		eyespot
exothermic	ତାପତ୍ୟାଗି	extracellular enzyme (exoenzyme)
exotic	ଆଭ୍ୟାଗତ/ ବହିରାଗତ	extrachromosomal gene
exotoxin	ବହିବିଷ	extract
exotrophy	ଅପବର୍ତ୍ତନ	extraembryal
experiment	ପରୀକ୍ଷଣ	extra fascicular
experimental taxonomy	ପ୍ରୟୋଗାଭ୍ୟାକ ବର୍ଗକରଣ	extra floral
explosive mechanism	ସ୍ପୋଟନକୌଶଳ ବିଷ୍ଣୋରଣ କୌଶଳ	extra xylem ring
exposure	ଉଭାସନ/ପରିପ୍ରକାଶ	extrorse
expressivity	ବ୍ୟକ୍ତତା	extrorse lobes
exerted	ବହିର୍ଗତ	exudate
exstipulate	ଅବପତ୍ର ହୀନ	exudation
external morphology	ବାହ୍ୟାଙ୍ଗତତ୍ୱ, ବାହ୍ୟରୂପ	exude
extinct	ଅବଲୁପ୍ତ	eyes(bud)
extine/exine	ବାହ୍ୟଚୋଳ/ବାହ୍ୟଖୋଳ	eye piece
extra cambial	ବହିବର୍ବର୍ତ୍ତକୀୟ	eyespot

f

F	family	କୁଳ, ବଂଶ
farinaceous	farina	ପରାଗ
factor	farm	ଖାମୀ, ପାର୍ମ
faciation	fasciated	ପ୍ରପର୍ଚିତ
facultative	fasciation	ପ୍ରପର୍ଚନ
facultative anaerobic	fascicle	ଗୁଣ
facultative parasite	fascicular	ବଢ଼ିକୀୟ, ଗୁଣୀୟ
fairy ring	fascicular cambium	ବଢ଼ିକୀୟ ବିବର୍ତ୍ତକ
falcate	fasciculated roots	ବଢ଼ିକୀୟରେ
fallow	fasciculate	ଗୁଣାକାର
false blossom	fasciculate leaves	ଗୁଣିତ ପତ୍ର
false branching	fat	ସ୍ନେହକ, ଚକ୍ର
false dichotomy	fattyacid	ସ୍ନେହାମୁ
false fruit	feathery	ପକ୍ଷଳ
false indusium	fecal	ମୀଳ
false septum	fecundity	ଉତ୍ସାଦନ କ୍ଷମତା
family	feed-back control	ପରିପୋଷ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ

feeding process			fimbriate
feeding process	ଭୂଞ୍ଜନ ପ୍ରଣାଳୀ	fertilisation self	ସ୍ଵୟମ୍ଭରନ
female cone(strobilus)	ମାର ଶକ୍ତୁ	fertilizer	ଉର୍ବରକ/ ସାର
female flower	ମାର ପୁଷ୍ପ	fabrillose/fibrous	ଡକ୍ଟୁଳ
female gametangium	ମାର ସୁର୍ବକାଧାର	fibrous root	ଡକ୍ଟୁଳଚେର, ଡକ୍ଟୁଳ ରେ
female gamete	ମାର ସୁର୍ବକ	fibro vascular bundle	ଡକ୍ଟୁଲାହୀ ବିଭିନ୍ନ
female prothallus	ମାର ପ୍ରଥାଳ	fiddle shaped	ଡୁମାକୃତି, ବେହେଲା ଆକୃତି
female reproductive organ	ମାର ପ୍ରଜନନାଳୀ	fidelity	ଅବିହେଦ୍ୟ, ସାତତ୍ୟ, ପ୍ରତିତି
ferment	ଜାରକ, କିଣି	fidelity bond	ଅବିହେଦ୍ୟ ବନ୍ଧ
fermentation	ଜାରଣ, କିଣିନ	filament(alga)	ଶୈବାଳ ଡୋରକ
fem	ପକ୍ଷୀପର ଭଳିପଡ଼ୁ, ପର୍ଣ୍ଣ, ପର୍ଣ୍ଣୀ	filament (anther)	କେଶର ଧାରିକା
fertile	ଫଳିନଳ ଉର୍ବର	filamentous	ଡୋରକୀ
fertile flower	ଫଳିନ, ଉର୍ବର, ଫଳନ, ଯୋଗ୍ୟ ପୁଷ୍ପ	fibrile	ଡକ୍ଟୁଳ
fertility	ଫଳିନତା, ଉର୍ବରତା	filial generation	ଅପତ୍ୟ, ପିତି
fertilisation	ସୁର୍ବନ/ସମାୟନ	filiform	ଡୋରକ, ସୁତ୍ରାକାର
fertilisation-double	ଦ୍ୱିସୁର୍ବନ	filter	ପରିସ୍ରବ
fertilisation-cross	ପରସୁର୍ବନ	filtration	ପରିସ୍ରବଣ
		fimbriate	ଫଳରାରୂପୀ

fire blight		flowering	
fire blight	ପୋଡ଼ି ମଡ଼କ	flocculation	ଉର୍ଣ୍ଣନ
fistula	ନଳିକା, ନାଳାରା	flora	ପୁଷ୍ଟାଳୀ
fission	ବିଭାଗ	floral	ପୁଷ୍ଟାୟ
fitness	ଉପସୁକ୍ତତା	floral axis	ପୁଷ୍ଟାକ୍ଷ
fixation	ବିବନ୍ଧନ	floral diagram	ପୁଷ୍ଟାରେଖା
fixative	ବିବନ୍ଧକ	floral formula	ପୁଷ୍ଟାସକେତ
flaccid	ଶ୍ଵେତ	floral leaf	ପୁଷ୍ଟ ଦଳ
flag smut	ଧଳ କଣଳି	floral organs	ପୁଷ୍ଟାଙ୍ଗ
flagellate	କଶାୟକ	floral symmetry	ପୁଷ୍ଟ ପ୍ରତିସାମ୍ୟ
flagellum	କଶା	floret	ପୁଷ୍ଟକ
flattened	ଚିପିଟ, ଚେପଟା	floriculture	ପୁଷ୍ଟକର୍ତ୍ତଣ, ପୁଷ୍ଟଚାଷ
flat tissue	ଚିପିଟପେଣା, ଚେପଟାପେଣା	floriculturist	ପୁଷ୍ଟଚାଷୀ, ପୁଷ୍ଟକୃଷକ
flavonol	ପ୍ଲୁରୋନଲ୍	florist	ପୁଷ୍ଟବିକ୍ରେତା, ପୁଷ୍ଟଚାଷୀ
flavo protein	ପ୍ଲୁରୋପ୍ରୋଟିନ୍	floristic composition	ପୁଷ୍ଟାଳୀ ସଂଯୋଜନ
flavour	ମହକ / ମୁବାସ / ମୁଗନ୍ଧ	floristics	ପୁଷ୍ଟାଳିକୀ
fleshy	ମାଂସଳ	flower	ଫୁଲ, ପୁଷ୍ଟ
fleshy roots	ମାଂସଳ ମୂଳ	flowering	ପୁଷ୍ଟନ / ଫୁଲ ଫୁଟିବା
fleshy scales	ମାଂସଳଶଳକ, ମାଂସଳରୋପୀ		

flowing glume

fraternal

flowing glume	ପୁଷ୍ଟିତ ତୁଷ୍ଟ, ପୁଷ୍ଟତୁଷ୍ଟ	forage	ଚରା
flower plant	ସପୁଷ୍ଟତିଭିତ୍ତି	forecast	ପୂର୍ବାନୁମାନ
flowerless plant	ପୁଷ୍ଟତାନ ଉଚ୍ଚିତ	forest	ଜଗଳ
fluctuation	ବିଚଳନ, ଦୋହୁଲ୍ୟନ	fork	ଶିଖ୍ୟ, ଫୋର୍କ
fluorescence	ପ୍ରତା, ଦିପ୍ତି	forestation	ବନସମ୍ରକ୍ଷନ
fodder	ଗୋଖାଦ୍ୟ	forestry	ବାନଦିଦ୍ୟା
foliaceous	ପର୍ଣ୍ଣଭାବ	formative	ସ୍ଥାଜନୋନ୍ତୁ
foliage	ପର୍ଣ୍ଣରାଜି	formative region	ଶୁଳନଶୀଳ ପ୍ରଦେଶ, ସ୍ଥଳ
foliar leaf	ପର୍ଣ୍ଣଦଳ	form genus	ଅନ୍ତିମ ପ୍ରଜାତି/ପର୍ମିନେସ
filicile fruit	ଏକକୋଷୀୟ ଶୁଷ୍କଫଳ	formula	ସଂକେତ/ସ୍ଥର୍ତ୍ତ
foliation	ପଳ୍ଲବନ	formulation	ସ୍ଥାନ
foliar bud	କନିକା	fossil	ଜୀବାଶ୍ମ/ ପର୍ମିଲ
foliolc	ପଡ଼ୁକ	fossil plant	ଅନ୍ତିମ ଜୀବା ଚାରିଲାଭିତ୍ତି
follicle	ଏକସାବନୀ	fossilification	ଅଶ୍ୱାଭବନ
follicle let	ଏକସାବନିକ	fossilized	ଅଶ୍ୱାଭୂତ
foot	ପାଦ	fragmentation	ବିଶିଷ୍ଟତା
foot-stalk	ପାଦବୃତ୍ତ	fraternal	ଭାତୃସମ୍ବନ୍ଧୀୟ

free cell formation	fungicide
free cell formation	ମୁଲ୍କକୋଷ ସୁରକ୍ଷା
free energy	ମୁଲ୍କଶତ୍ରୀ / ମୁଲ୍କଉର୍ଜ୍ଜୀବନ
free central placentation	ମୁଲ୍କ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବନ୍ଦନ
free filament	ଅଲ୍ଲା କେଶରଧାରୀକା
free nuclear division	ମୁଲ୍କନ୍ୟୟୀ ବିଭାଜନ
freeze drying	ହିମଶୁଷ୍କନ
freezing point	ହିମାଙ୍କ
frequency	ପୁନଃପୌନିକ
frequency of radiation	ପୁନଃପୌନିକ ବିକିରଣ
fresh water	ମଧ୍ୟର ଜଳ
frond	ପ୍ରପର୍ଯ୍ୟ
frost	ଭ୍ରାତା, ଶିଶି, ନିହାର
fructification	ଫଳନ
fructose	ଫଳଶର୍କରା, ଫୁଲ୍କୋଜ
fruit	ଫଳ
fruit aggregate	ଗୁଡ଼ିତ ଫଳ/ଗୁଡ଼ଫଳ
fruit composite/multiple	ସଂଘିଳ ଫଳ
fruit false	ମାୟାଫଳ/ କୁଟଫଳ
fruit simple	ସରଳ ଫଳ
fruit true	ପ୍ରକୃତ ଫଳ
fruit drop	ଫଳ ପତନ
fruiticose	ବୁଦାଳିଆ
fruitification	ଫଳନ
fugacious	ଅଛଜୀବୀ / ଅଛାୟୁଷ / ଅଛାୟୁଷ
fumigant	ଧୂମବ
fumigate	ଧୂଆଁ ଦେବା
fumigation	ଧୂମନ
function	କାର୍ଯ୍ୟ / ଧର୍ମ / ବୃତ୍ତି
functional group	ବୃତ୍ତିକ ପୁଞ୍ଜ
functional activity	ବୃତ୍ତିକସକ୍ରିୟତା
functionless	ଅକର୍ମୀ/ବୃତ୍ତି/ହୀନ
fungus	କବକ
fundamental	ମୌଳିକ
fungicide	କବକ ମାରୀ

fungi imperfecti			gap
fungi imperfecti	ଅପୂର୍ଣ୍ଣକବକ	gametangium	ସୁରୁକଧାର/ସୁରୁକପେଟୀ
fungistatic	କବକ ରୋଧୀ	gamete	ସୁରୁକ
fungous	କବକୀୟ	gametocyte	ସୁରୁକ ଜନନ
fungus	କବକ	gametogamy	ସୁରୁକସୁରୁନ
funicle/funiculus	ଡିମକଧାରୀକା/ଡମ୍ବୁରପରି	gametogenesis	ସୁରୁକ ଜନନ
furrow	ସିଆର	gametophore	ସୁରୁକଧାରିକା
fused	ସଂଯୋଜିତ	gametophyll	ସୁରୁକାଙ୍ଗୀପତ୍ର
fusiform	ବୋମାକାର/ତର୍କୁରୂପ	gametophyte	ସୁରୁକ ପ୍ରସ୍ତୁ
fusion	ସଂଯୋଜନ	gametophyte generation	ସୁରୁକପ୍ରସ୍ତୁ ପିତି
fusion hypha	ସଂଯୋଜିତକବକସୂତ୍ର	gametoplasm	ସୁରୁକ ରସ
		gamone	ସୁରୁନ
G		gamopetalae	ସୁରୁକଦଳୀ, ଗାମୋପେଟାଲୀ
		gamopetalous	ସଂଯୋଜିତ ଦଳିକ
galea	ପୁଷ୍ପ କିରାଟ	gamophyllous	ସଂଯୁକ୍ତ ପରିଦଳୀୟ
galeate	ପୁଷ୍ପ କିରାଟ ରୂପୀ	gamo sepalous	ସଂଯୋଜିତ ବୃତ୍ତିକ
gall	ଅର୍ଦ୍ଦ / ଆବୁ	geitenogamy	ସଜାତ ପୁଷ୍ପୀ ସୁରୁନ
gall nut	ଅର୍ଦ୍ଦ ଗୁବାକ	gap	ଅବକାଶ, ବିରାମ

garden

genetic spiral

garden	ଉଦ୍ୟାନ, ବରିଚା	genera	ପ୍ରଜାତି
gardening	ଉଦ୍ୟାନକର୍ମ, ବରିଚାକାମ	generation	ପିଢ଼ି
gas	ଗ୍ୟାସ	generation time	ପିଢ଼ିକାଳ
gastrula	ପରାଭୂଣ	generative cell	ଜନନକୋଷ
gel	ଜେଲ, ଶ୍ରେଷ୍ଠ	genetic	ଜିନୀୟ, ଆନୁବଂଶିକୀ
gelatinous fibre	ଶ୍ରେଷ୍ଠାତବୁ	genetic code	ଜିନୀୟସଂହିତା
gemma	ପ୍ରଜାୟକ	genetic drift	ଜିନୀୟବିଚୁଣ୍ଡି
gemma cup	ପ୍ରଜାୟକ ବାଟୀ	genetic equilibrium	ଜିନୀୟସାମ୍ଯତା
gemmation	ପ୍ରଜାୟକ ଗଠନ	genetic homoeostasis	ଜିନୀୟ ସମସ୍ଥିତତା
gemmule	ମୁକୁଳକ	genetic markers	ଅନୁବଂଶିକ ସୁଚକ
gene	ଜିନ୍	genetic incompatibility	ଅନୁବଂଶିକ ବିସଙ୍ଗତି, ଜନୀୟ ଅସଙ୍ଗତି
gene frequency	ଜିନ୍ ପୁନଃପୌନିକତା	genetic isolation	ଅନୁବଂଶିକମୁଖ୍ୟକାଳଣ
genealogy	ବଂଶବୃକ୍ଷ	genetic recombination	ଅନୁବଂଶିକ ପୁନଃ ସଂଯୋଜନ, ଜିନୀୟ ପୁନଃ ସଂଯୋଜନ
gene mapping	ଜିନ୍ ଚିତ୍ରଣ		
gene pool	ଜିନ୍ ଏକତ୍ରଣସ୍ଥଳୀ/ ଜୀନପୂଲ	genetic reconstruction	ଅନୁବଂଶିକ ପୁନଃନିର୍ମାଣ, ଜନୀୟ ପୁନଃ ନିର୍ମାଣ
gene mutation	ଜିନୀୟ ନବୋତ୍ଥବନ	genetic spiral	ପତ୍ର ସନ୍ଧି କୁତଳ, ଜିନୀୟ କୁତଳ
gene sequence	ଜାନ ଅନୁକ୍ରମ		

genetics	germinal epithelium
genetics	ଜିନୀୟ ବିଜ୍ଞାନ/ଅନୁବଂଶ ବିଜ୍ଞାନ/ଜନନିକା
geneticist	ଅନୁବଂଶୀ ବିଜ୍ଞାନ
genic balance	ଜିନୀୟ ସନ୍ତୁଳନ
genic interaction	ଜିନୀୟ ପାରସ୍ପରିକ କ୍ରିୟା
genoid	ଜିନାଇ
genital organ	ଜନନାଙ୍ଗ
geniculate	ନତକାନୁରୂପୀ
genome	ଜିନୋମ୍
genophore	ଜିନୋଫୋର/ଜିନ୍ ଧର
genotype	ଜିନୀୟ ରୂପ
genotypic	ଜୀନ ପ୍ରରୂପୀ
genus	ପ୍ରକାତି/ଜିନଅସ୍ତ୍ର
geobiont	ଭୂମିବାସୀ
geobotany	ଭୂଭର୍ତ୍ତିବ ବିଜ୍ଞାନ
geocarpic	ଭୂପଳିତ
geochronology	ଭୂକାଳାନୁକ୍ରମ
geocline	ଭୂପ୍ରବଣତା
geocole	ଭୂବାସୀ
geoelectric	ଜ୍ୟାବିଦ୍ୟୁତିକ
geographical range	ବୌଗୋଲିକ ପରିସର
geometric growth	ଜ୍ୟାମିତିକ ବୃକ୍ଷି/ ଗୁଣିତବୃକ୍ଷି
geophilous	ଜ୍ୟାନୁରାଗୀ/ଜ୍ୟାସ୍ପେଷ୍ଣା
geophyte	ଜ୍ୟାଉଭିତ, ଭୂମେୟାଉଭିତ
geotrophic	ଭୂପୋଷୀ
geotropic	ଜ୍ୟାନୁବର୍ତ୍ତୀ, ଜ୍ୟାଆନୁବର୍ତ୍ତନ
geotropism	ଜ୍ୟାନୁବର୍ତ୍ତନ
germ	ଜାୟକ
germ cell	ଜାୟକ କୋଷ
germ plasm	ଜାୟକ ଜାବକ, ଜାୟକ ରସ
germ pore	ଜାୟକ ରହି
germ tube	ଜାୟକ ନଳିକା
germicide	ଜାୟକ ନାଶକ
germinal	ଜାୟକୀୟ
germinal epithelium	ଜାୟକୀୟ ପ୍ରଷିଦ୍ଧ

germination		gonidangium
germination	ଅଳୁରଣ	glandulation
germinative layer	ଜାୟକସ୍ତର, ଅଳୁରଣ ସର	glandule
gigantism	ମହାକାୟତା	glaucous
gill	ଗାଲିସି, କଙ୍କତୀ	globose/globate/globular
girdle	ଘେର, ମେଖଳା, ବେଷନା	globule
girdling	ମେଖଳାଛେଦନ, ଘେର କରିବା	glochidium
glabrous	ଚିକୁଣ /ମୟୁଣ	glomerule
glaciation	ହିମାୟନ	glove-shaped
gladiate	ଖଡ଼ଗାକାର	glucose
gland	ଗ୍ରହି	glume
gland cell	ଗ୍ରହିକୋଷ	glumaceous
gland digestive	ପାଚକ ଗ୍ରହି	glutinous
gland water secreting	ଜଳସ୍ତାବ ଗ୍ରହି	glycocide
glandiform	ଗ୍ରହି ରୂପୀ	glycogen
glandular	ଗ୍ରହି ରଳି	goblet cell
glandular hair	ଗ୍ରହିଲୋମ	golgi bodies
glandular tissue	ଗ୍ରହି ପେଣୀ	gonidangium

gonidium		ground mersistem
gonidium	ରେଣ୍ଟୁକ	grand growth period
gonidiophore	ରେଣ୍ଟୁକ ଧାରିକା	
gonoplasm	ଜନନ ରସ	granery
gonopore	ଜନନ ରହୁ	granular
gonophore	ଜନନଧାରିକା	granule
grade	ମୂଲ୍ୟାଯନକ୍ରମ	grass
gradient	ଡାଲୁ, ଅବକ୍ରମ, ଗଡ଼ାଣିଆ	grass land
graft	କଲମି	gravity
grafting	କଲମିକରଣ, କଲମୀ କରିବା	grazing
grafting knife	କଲମି ଛୁରୀକା	green algae
grain	ଦାନା, କଣିକା, କଣି	green belt
gram-negative	ଗ୍ରାମ ବିଯୁକ୍ତ, ଗ୍ରାମ ନେଗେଟିଭ	green house
gram-positive	ଗ୍ରାମ ଯୁକ୍ତ, ଗ୍ରାମ ପରିଚିତ	green houseeffect
gram-stain	ଗ୍ରାମ ରଙ୍ଗକ	green manure
grana	ଗ୍ରାନା	gross production
grand period	ମୁଖ୍ୟ ଅବଧି, ମୁଖ୍ୟ ସମୟ	ground plasm
		ground state
		ground mersistem
		ଆଧାର ବିଭାଜନ

ground tissue			gynostegium
ground tissue	ଆଧାର ପେଶୀ	growth regulator	ବୃଦ୍ଧିନିୟମକ
ground water level	ଭୂତଳ ପ୍ରର	growth ring	ବୃଦ୍ଧିବଳୟ
group transfer	ପ୍ରଞ୍ଜମ୍ବାନାତରଣ	growth zone	ବୃଦ୍ଧି କ୍ଷେତ୍ର
growing apex	ବର୍କ୍ଷନାଗ୍ର	guanine	ଗୁଆନିନ
growing cell	ବର୍କ୍ଷମାନ କୋଷ (କୋଶିକା)	guard cell	ପ୍ରହରୀକୋଷ/ରକ୍ଷୀକୋଷ
growing region	ବର୍କ୍ଷନାଥଳ	guttation	ବିହୁସ୍ରାବ/ଥପ ଥପ ହୋଇପଡ଼ିବା
growth	ବୃଦ୍ଧି	gum	ଅଠା, ସିଠା
growth by position	ସନ୍ଧିଧାନ ବର୍କ୍ଷନ	gummosis	ଅଠାଶ୍ରୋଷଣ
growth by intrussusception	ଆତରାଧାନ ବର୍କ୍ଷନ	gymnocarpous	ନଗ୍ନବୀଜକ
growth curve	ବୃଦ୍ଧିରେଖା	gymnosperm	ନଗ୍ନବୀଜ
growth factor	ବୃଦ୍ଧିକାରକ	gynoecium/gynaecium	ଫଳିକା ଚକ୍ର
growth form	ବୃଦ୍ଧିରୂପ	gynandrophore	ଉଭୟଲିଙ୍ଗୀ ଧାରିକା
growth hormone	ବୃଦ୍ଧି ହରମୋନ୍	gynandromorph	ଉଭୟଲିଙ୍ଗୀ ରୂପୀ
growth inhibitor	ବୃଦ୍ଧିରୋଧକ	gynandrous	ଉଭୟଲିଙ୍ଗକ
growth phase	ବୃଦ୍ଧି ପର୍ଯ୍ୟାୟ/ବୃଦ୍ଧି ଅବଶ୍ୟକ	gynobasic	ଫଳିକା ବୃତ
growth promoter	ବୃଦ୍ଧିକାରକ, ବୃଦ୍ଧିସହାୟକ	gynophore	ଫଳିକା ଧାରିକା
growth rate	ବୃଦ୍ଧିହାର	gynostegium	ଫଳିକା ଛାଦ
		gynostemium	ଫଳିକା କେଶରସ୍ତ୍ରୟ

hfr strain	H	hairy	ଲୋମଶ
		halic	ଲବଣୀୟ, ଲୁଣି
h/r strain	ଏଚ, ଏର୍ ଆର ଷ୍ଟ୍ରାଇ	halobion	ସାମୁଦ୍ରିକ ଉଚ୍ଚିତ
habit	ପ୍ରକୃତି, ବ୍ୟାବ୍ହାବ, ଆବଶ୍ୟକତା	halicole	ଲୁଣିଚାୟ
habitable	ବାସନ୍ତପରିୟୋଗୀ	halo	ପୁରୁଷ
habitat	ପରିପାର୍ଶ୍ଵ, ପରିବାଶ	halochromism	ଲବଣ ବର୍ଣ୍ଣତା
habitation	ବାସସ୍ଥାନ, ବାସସ୍ଥଳୀ	halophilic form	ଲୁଣପ୍ରୀୟ ରୂପ
hadrocentric	ଜାଗଲେମକେନ୍ତ୍ରୀ, ଦାରୁକେନ୍ତ୍ରୀ	halophiles	ଲୁଣି ଉଚ୍ଚିତ
haematoxylene	ରତ୍ନଗରଳୀୟ, ହେମାଟୋକ୍ଲିନ୍	halobios	ସମୁଦ୍ର ଜୀବଜାତୀୟ
half life period	ଅର୍ଦ୍ଧଜୀବନ କାଳ, ହାପ-ଲାଇପ-ପିରିଅଫ୍	halobiotic	ସମୁଦ୍ର ଜୀବଜାତୀୟ
hair	ଲୋମି, କେଶ	halophobe	ଲୁଣଭାବୀ, ଶାର, ଭାବୁ
hair-branched	ଶାଖାଲୋମ	halosere	ଲବଣ କ୍ରମିକ
hair-forked	ଶାଖାୟୁତ ଲୋମ	halotolerant	ଲୁଣସହି, ଲବଣ ସହ୍ୟକାରୀ
hair-multicellular	ବହୁକୋଣୀଲୋମ	hamate	ଅଗ୍ରବକ୍ତ୍ବ, ଅଳ୍ପ ରୂପୀ
hair, stellate	ତାରକୀଲୋମ	hamitoid	ଅଳ୍ପ ରୂପକ
hair, unicellular	ୱେଳକୋଣୀ ଲୋମ	hanging	ଅବରୋହୀ, ଓହଳିରହିବା

hanging drop	hay infusion
hanging drop	ଆଳମ ବିନ୍ଦୁ
hanging drop culture	ବୁଦ୍ଧାଜଳ ଚାଷ
hanging garden	ଝୁଲୁ ଉଦ୍ୟାନ
haploid	ଏକଗୁଣିତ
haplont	ଏକ ସୁତ୍ରକ, ଅଗୁଣିତ ଅବସ୍ଥା
haplobiont	ଏକବିଧ ଜୀବୀ
haplobiontic	ଏକ ବିଧିଜୀବୀତା, ଅର୍ଥ ଗୁଣିତ
haplocaulus	ଏକଳ ସ୍ତରୀ
haplocheilic (stomata)	ହାଯ୍ୟୋଲେଲିକ, ଏକଳଗ୍ରୁହିକା
haplochlamydous	ଏକପରିଦଳ ପୁଣ୍ଡି
haplodiplobiontic	ସମଦିଗୁଣିତା ଗୁଣିତ
haploid	ଅଗୁଣିତ
haploid number	୨୦୦୦୦୫୫କ
haplotomitosis	ହାତି ସମାନ୍ତରାଜନ
haplosis	ଅର୍ଜୁଯନ୍ ପରିତିକ
haplophase	ଅଗୁଣିତାବସ୍ଥା
haplostermonous (isostemonous)	ଏକଳପୁକେଶରାବର୍ତ୍ତୀ, ସମସଂଖ୍ୟେ ପୁକେଶର
haplostichous	ସରଳ ଅବଳିକ
haploxylic	ଏକଳ ଦାରୁକ
haplostele	ଏକଳ ନଷ୍ଟେଡ଼ୀ
hapteron(hold fast)	ସ୍ଥାପନାଇ
haptotropism	ସୃଶ୍ନାନୁବର୍ତ୍ତନ
hardening	ଶତ୍ରୁ କରିବା, ସଶତ୍ରନ, କଟିନ କରିବା
hard seed	ଶତ୍ରୁବୀଜ, କଟିନ ବୀଜ
hardy-weinberg law	ହାର୍ଡ୍-ଵୈନବର୍ଗ୍ରୋଲ୍ୟୁସ ଲାର୍ଡ୍
harvest hardseed	ଅମଳ, ସଂଗ୍ରହ
hard bast	କଟିନ, ଅଧୋବାହୀଅନ୍ତ୍ର
hardiness	କର୍କଣ୍ଡତା
hastate	ଭାଲାକାର, କୁତ୍ତାକାର
haulm	ଢୂଣକାଣ୍ଡ
haustorium	ଅବଶୋଷିକା
hay infusion	ଘାସ ଅତର୍ନିଧାନ, ଘାସ ନିଷାସନ

heart-wood		herbaceous	
heart-wood	ମଞ୍ଜକାଠ, ମଞ୍ଜ	helophyto	ଅନୁପୋଭିଦ
heavy isotope	ଭରିତେଜଣ୍ଣୁଯ ଅୟୁ, ଭରି ଆଇସୋଟୋପ	hema glutination	ଶୋଣିତ ସଂଲଗ୍ନ
heavy water	ଭରି ଜଳ	herbage	ଗୋ ଗୁରୁତ୍ୱ
helicoid	ଶୁଣାକାର	heteromixis	ଅସମ ନ୍ୟେ ମିଶ୍ରଣ
helical	କୁତ୍ତଳିତ	hidden hunger	ଲୁକାଯିତ କ୍ଷୁଦ୍ରା
heliotropism	ସୂର୍ଯ୍ୟାନୁବର୍ତ୍ତନ	histo compatibility	ଉତ୍ତି ସୁସଂଗତି
helix	କୁଣ୍ଡଳୀ	holoblastic cleavage	ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଥୋତ୍ରାଞ୍ଜ
hedge	ବାଢ଼, ବେଢ଼	holokinetic chromosome	ପୂର୍ଣ୍ଣ ପତିକ ଗୁଣସ୍ଵତ୍ତ
heliophylous	ଆଲୋକାନୁବର୍ତ୍ତୟ	holonecrotic	ପୂର୍ଣ୍ଣସ୍ଵତ୍ତ ତତ୍ତ୍ଵ କେନ୍ଦ୍ର
heliophyte	ଆଲୋକ ଅନୁରାଗୀ ଉଚ୍ଚିଦ	hemagglutination	ଶୋଣିତସଂଲଗ୍ନ
hemiepiphyte	ଅର୍ଦ୍ଧପରୋଭିଦାଗ୍ରାହୀ	hemicellulose	ହେମିସେଲ୍ୟୁଲୋଜ
heliophobus	ଆଲୋକ ଭୀତୁ	hemicryptophyte	ଅର୍ଦ୍ଧପ୍ରକଳନଉଚ୍ଚିଦ
helo tism	କଳ୍ପି	hemizygous	ଅର୍ଦ୍ଧୟୁଗ୍ରଜୀ
hemianatropous ovule	ଅର୍ଦ୍ଧ ପ୍ରତାପ ଭିନ୍ଦକ	heptamerous	ସପ୍ତଖଣ୍ଡୀ
hemicleisto gamy	ଅର୍ଦ୍ଧବକ୍ଷ ଯୁଗ୍ମନ	hemixerophyte	ଅର୍ଦ୍ଧମରୁ ଉଚ୍ଚିଦ
hemi spore	ହେମୀ ବୀଜାଣୁ	hemp	ଭାଜ
hemi trichous	ଅର୍ଦ୍ଧ ଲୋମିତ	herb	ଡୃଣ, କ୍ଷୁପ
		herbaceous	କ୍ଷୁପୀୟ

herbal		herbivore
herbal	ଗୁରୁତ୍ୱ	heterochlamydeous
herbarium	ହରବାରିୟମ, ବନସ୍ତ୍ର ସଂଗ୍ରହାଳୟ	heterochromatin
herbicide	ଉଚ୍ଚଦନାଶକାରୀ	heterocotyledon
hercogamy (herkogamy)	ସ୍ଥୁରଗୋଧ, ସମାୟନଗୋଧ	heterocyclic
heredity	ବଂଶାନୁକ୍ରମ	heterogametic
hereditary	ବଂଶଗତ, ପୁରୁଷାନୁକ୍ରମିକ କୌଳିକ	heterogamy
hereditary succession	ବଂଶଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ	heteroecious
heat	ତାପ	
heat labile	ତାପ ଅସ୍ଥିର	heteromery
hereditary variation	ବଂଶଗତ ବିବିଧତା	heteroploid (aneuploid)
heredity	ବଂଶଗତ, ବଂଶାନୁକ୍ରମ	heptandrous
heritage	ପରମରା	heptaphyllous
heritability	ବଂଶାନୁକ୍ରମତା	heptarch
hermaphrodite	ଉଭୟଲିଙ୍ଗୀ	herbal
hesperidium	ଜମୀରକ	herbivore
heterocaryon (heterokaryon)	ବିଷମନ୍ୟଷ୍ଟି	(herbivorous)

<u>heterandry</u>			<u>heterotrichous</u>
heterandry	ବିଷମ ପୁକେଶରତା	hexokinase	ହେକ୍ଟୋକାଇନେଜ୍
hetero antagonistic	ଇତରବିରୋଧ	heterokinesis	ଇତରଭାଇନ୍, ବିଷମଭାଇନ୍
heterobasidium	ଅସମବାସିତ୍ତିୟମ		
heterocarpous	ଅସମପଳୀ	heterometabolism	ଅସମବିପଚନ
heterocephalous	ବିଷମମୁଣ୍ଡଳୀ	heteropolar	ଅସମ ଧୂବୀୟ
heterocyst	ବିଷମଖୋଲପା, ହେଟେରୋ ସିଷ୍ଟ	heteropycnosis	ଅସମସଂଘନନ୍, ବିଷମ ବର୍ଣ୍ଣଗ୍ରାହୀ
heterogamete	ବିଷମୟୁଗୁକ	heterophyllous	ଅସଦୃଶ ପର୍ଣ୍ଣୀ
heterogamy	ବିଷମୟୁଗୁନ	heterosis	ସଙ୍କରଣକ୍ରିୟା, ଶଙ୍କରଣୋର୍ଯ୍ୟ
heterogenesis	ବିଷମେକାଓରଣ୍ଟ, ବିଷମକିନୀୟ ସୃଷ୍ଟି	heterosporous	ଅସଦୃଶ ରେଣୁକ
heterokaryon	ବିଷମନ୍ୟୁଷି	heterostyly	ଶଳାକ୍ରୀ ଭିନ୍ନତା
heterokont	ବିଷମକଷାତ୍ତିକ	heterothallic	ଅସମ ଥାଳିକ
heterologous	ବିଷମଜାତ	heterothallism	ଅସମ ଥାଳିକତା
heterolysis	ବିଷମଅପରାନେ, ବିଷମ କ୍ଷୟ	heterotrophic	ଇତର ପୋଷିତ, ପରପୋଷିତ
heteromorph	ବିଷମରୂପୀ	heterotrophic callous	ପରଭେଜୀ କାଳସ
heterophic callus	ପରଭୋଜୀ କାଳସ	heterotypic division	ଅସମବିଭାଇନ୍
heterospermy	ବିଷମରୀତା, ବିଷମଶୁକ୍ର	heterotrichous	ବିଷମତ୍ତୁକ

heterozygote	homogone
heterozygote (heterozygous)	ଅସମୟଗୁରୁ
hexamerous	ଷଷ୍ଠ ଭୀରୀ
hexarch	ଷଷ୍ଠ ବିଭିନ୍ନ, ଷଷ୍ଠ ସଞ୍ଚ
hexaploid	ଷଷ୍ଠ ସଂଖ୍ୟେକ
hexose	ହେକୋଜ
hibernal aspect (heimal)	ହେମନିଭାବ, ଶାତସ୍ଥାପଭାବ
hilum	ନାଭି
hinge cell	କବଜା କୋଷ
hirsute	ଲୋମଣଶ
hispid	ଖରରୋମଣଶ
histogram	ସ୍ଥର୍ମ ଚିତ୍ର
histone	ହିଷ୍ପୋନ
hibernation	ଶୀତ ନିଷ୍ଟିୟତା
hierarchy	ପଦାନୁକ୍ରମ, ଯାଜକତତ୍ତ୍ଵ
hill forest	ପାହାଡ଼ ବନ
hill reaction	ହିଲ୍ର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା
hispid	ମୋଷ୍ଟ ରୋମିତ
histidin	ହିଷ୍ଟିଡ଼ିନ
histogen theory	ହିଷ୍ପୋଜେନ ବାଦ, ତତ୍ତ୍ଵ
histo chemical	ପେଶୀ ରାସାୟନିକ
histogram	ହିଷ୍ପୋଗ୍ରାମ
hill pasture	ପାହାଡ଼ ଚାରଣଭୂମୀ
histogen	ହିଷ୍ପୋଜେନ
holobasidium	ପୂର୍ଣ୍ଣବାସିତ୍ତ୍ୟୋମ
holocarpic	ପୂର୍ଣ୍ଣକାୟ ଫଳିକ
holoenzyme	ହାଲୋଏନଜାଇମ, ପୂର୍ଣ୍ଣ ସହରକ
holoparasite	ପୂର୍ଣ୍ଣପରଜୀବୀ
holophytic nutrition	ସଦୃଶ ପରିପୋଷଣ
homobasidium	ସମବାସିତ୍ତ୍ୟାମ
homoeomorph	ସମରୂପୀ
homoeostasis	ସମସ୍ଥାପନ
homogamy	ସମୟଗୁରୁନ
homogeneous	ସମଜାତି
homogone	ସମପୁଷ୍ଟୀ

homomeric	homostyly
homomeric	ସମଭାଗୀ
homoplastic	ସମସଦ୍ବଶ
homoplastic evolution	ସଦୃଶ ବିକାଶ, ସଦୃଶ ବିବର୍ତ୍ତନ
homopolar	ସମଧୂର୍ବୀ
homosporous	ସମରେଣ୍ଟୁ
homotony	ସମରୂପତା
homoxylos	ସମଦାରୁଳ
hormocyst	ହର୍ମୋସିସଟ
hormogone	ହର୍ମୋଗୋନ, ଜନନଖଣ୍ଡ
histological differentiation	ପେଶୀ ବିଭିନ୍ନତା
histology	ପେଶୀବିଦ୍ୟା
holdfast	ସନ୍ତୋଷିତି
hologamy	ପୂର୍ଣ୍ଣୟୁଗ୍ରନ୍ଥ
holophyte	ଶାକୀୟ
holophyte nutrition	ଶାକୀୟପୋଷଣ
holozoic nutrition	ପ୍ରାଣୀୟ ପୋଷଣ
homochlamydeous	ସଦୃଶ ପରିପୁଷ୍ଟ
homocline	ସମାବହ
homodromous	ସଦୃଶ ମାର୍ଗୀ
homogametic	ସମୟୁଗ୍ରଳୀ
homogamous	ସମ ପୁଷ୍ଟତା
homologous	ସମଜାତ, ସମସ୍ତଳୀ
homologous chromosome	ସମଜାତ ଗୁଣସ୍ତରୁ
homologous cycle	ସମଜାତ ଚକ୍ର
homologous pair	ସମଜାତ ଯୁଗ୍ମ, ସମଜାତହଳି
homologous series	ସମଜାତିକ୍ରମାନ୍ୟ
homomeric	ସମଭାଗୀ
homomorous	ସମାନଖଣ୍ଡ, ସମାନଭାଗୀ
homopetalous	ସମାନଦଳୀ
homoplasmon	ସମଦ୍ରବୀ
homosporous	ସମରେଣ୍ଟୁ
homothallic	ସମଥାଳିକା
homothallism	ସମଥାଳିକତା
homostyly	ସମପାଳିକତା, ସମଶଳାକା

homotypic division			hyaline
homotypic division	ସମବିଭାଜନ	host primary	ମୁଖ୍ୟପୋଷକ, ପ୍ରାଥମିକ ପୋଷକ
homotypic virus	ସମରୂପୀଭୂତାଣ୍ଟ	host secondary	ଗୌଣପୋଷକ, ପରବର୍ତ୍ତ ପୋଷକ
homogamy	ସମୟୁଗନ	host-parasite	ପୋଷକ ପରଜୀବୀ
homogeneous	ସମଜାତି	host-parasite relationship	ପୋଷକ ପରଜୀବୀ ସମ୍ପର୍କ
homogone	ସମପୁଣ୍ଡି	host plant	ପୋଷକ ପାଦପ, ପୋଷକ ଉଚ୍ଚିଦ
homozygote	ସମୟୁଗନ	host range	ପୋଷକ ପରିସର
hooded	ଫଣାକାର, ଫଣୀ	host selection	ପୋଷକ ଚୟନ
hook	ଅଙ୍କୁଶ	host specificity	ପୋଷକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟତା
hook climber	ଅଙ୍କୁଶାରୋହୀ	humid	ଆର୍ଦ୍ର
horizon (soil)	ସ୍ତର, ବଳୟ	humidity	ଆର୍ଦ୍ରତା
hormone	ହରମୋନ	humus	ଖତୀର, ହୂମ୍ୟସ
hormocyst	ହେର୍ମୋ ସିଷ	husk	ତୁଷ୍ଟ, ଚଷ୍ଟ
hormogone	ହେର୍ମୋଗୋନ	hybrid	ସଙ୍କର
hormospore	ପ୍ରକଳନ ରେଣ୍ଟୁ	hybrid vigor(vigour) (heterosis)	ସଙ୍କରଣକ୍ଷତି, ସଙ୍କରଣଶୀର୍ଷ୍ୟ
hormogonium	ହେର୍ମୋ ଗୋନିଯମ	hyacinth	ବିଲାତି ଦଳ
horticulture	ଉଦ୍ୟାନ କର୍ଷଣ, ଉଦ୍ୟାନ ବିଜ୍ଞାନ	hyaline	ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ
host	ପୋଷକ		

hyaline layer			hydrotopic
hyaline layer	ସ୍ଵଳ୍ପ ପ୍ରତିକରଣ	hydroger	ଜଳଧାରୀ
hybridism	ସଂକରଣ	hydroid	ଜଳବାହୀ କୋଣୀକା
hybridoma	କର୍କଟକୋଷ ସଂଯୋଜିତ	hydrologic cycle	ଜଳଚକ୍ର
hybrid sterility	ସଂକର ବନ୍ଧ୍ୟତା	hydrolysis	ଜଳ ଅପଘଟନ
hybridization	ସଂକରଣ	hydrolytic	ଜଳବିଲୟୀ
hybridize	ସଂକର କରିବା	hydrolyze	ଜଳଅପଘଟନ
hydathode	ଜଳଛିଦ୍ର, ଜଳରହୁ, ହାଇଡ୍ରୋଥୋଡ୍	hydrophilic	ଜଳନୁରାଗୀ, ଜଳସ୍ନେହୀ
hydration	ଜଳଯୋଜନ, ଜଳାୟମ୍ବନ	hydrophilous	ଜଳପରାଗିତ
hydrocarpic	ଜଳମଣ୍ଗୁପଳା	hydrophily	ଜଳପରାଗଣ
hydroactive	ଜଳସକ୍ତି	hydrophobic	ଜଳଦେଖୀ
hydrocarbon	ଉପର ଅଙ୍ଗାରକ, ହାଇଡ୍ରୋ କାର୍ଟର	hydrophobic colloid	ଜଳବିରାଗୀ ଶ୍ରେଷ୍ଠା
hydrochinic	ଜଳବିକାରୀ	hydrophyte	ଜଳୋଭିଦ
hydrogen	ଉଦ୍ବଜାନ	hydroponics	ଜଳକୃଷି, ଜଳପୃଷ୍ଠିବର୍ଦ୍ଧତା
hydrogen acceptor	ଉଦ୍ବଜାନ ଗ୍ରହୀତା	hydrosere	ଜଳୋଭିଦକ୍ରମ
hydrogen bond	ଉଦ୍ବଜାନ ବନ୍ଧନ	hydrostatic	ଜଳପ୍ଲିତିକ
hydrogenation	ଉଦ୍ବଜାନ ଯୋଜନ	hydrotactic	ଜଳାନୁସରଣ
		hydrotopic	ଜଳାନୁବର୍ତ୍ତୀ

hydrotropism			hyper sensitive
hydrotropism	ଜଳାନ୍ତୁବର୍ତ୍ତନ	hypostomatic	ଅଧିକ୍ରେଷ୍ଟୀ
hydroxylation	ହାଇଡ୍ରୋଜିଲେସନ	hypothallium	ଅଧ୍ୟଥାଳିୟମ, ଅଧ୍ୟଥାଳିକ
hydrocarpic	ଜଳମର୍ଗଫଳ	hypotheca	ଅଧପ୍ରାବରକ
hydrochory	ଜଳବାହୀ	hypotherium	ଅଧସ୍ତାଳିକ
hygrophyte	ଆର୍ଦ୍ରୋଭିଦ	hymenium	ରେଣ୍ଟପ୍ରସ୍ତୁକ, ବୀଳାଶୁଧର, କଳାଆବର
hygrophilous	ଆର୍ଦ୍ର୍ତତାନୁରାଗୀ	hymenial layer	ରେଣ୍ଟପ୍ରସ୍ତୁକସ୍ତ୍ର, କଳାଆବର ସ୍ତର
hygroscopic	ଆର୍ଦ୍ର୍ତତାଗ୍ରାହୀ		
hylophyte	ଜଳୋଭିଦ	hypanthodium	ଉଦ୍ଭୂମରୀ
hylodophyte	ଶୁଷ୍କ ବନଉଚିଦ	hyper chimera	ଅତି ଚିତ୍ରଜାତି ସକର, ମୁକୁଳାସଙ୍କର
hylomorphism	ଜଡ଼ାକାରବାଦ		
hymenolichen	ହାଇମେନୋଲାଇନେ, ରେଣ୍ଟ ପ୍ରସ୍ତୁନପ୍ରୁରୁପୁରି	hyper nutrition	ଅତିପୋଷଣ
hymenophore	ରେଣ୍ଟପ୍ରସ୍ତୁକଧର	hyper parasite	ଅତିପରଜୀବୀ
hypersexuality	ଅତିଯୋନତା	hyper parasitism	ଅତିପରଜୀବୀତା
hypostroma	ନିମ୍ନଧାର, ନିମ୍ନରକ୍ଷୀ, ଅଧୋ ଆଧାର	hyperplasia	ଅତିବୁଲତା
hypnospore	ସ୍ଵପ୍ନରେଣ୍ଟ	hyperplastic	ଅତିବୃଦ୍ଧୀୟ
hypobasal	ଅଧରାଧର, ନିମ୍ନଭୂମିକ	hyperplastic disease	ଅତିବୃଦ୍ଧୀୟରୋଗ
hypobasidium	ଅଧିବେସିଭିୟମ	hyper ploid	ଅତି ଗୁଣିତ
		hyper sensitive	ଅତିସଂବେଦୀ

hypersensitiveness	ଉଚ୍ଚବ ବେଦନଶୀଳତା	hysteranthous leaf	
hypersensitiveness	ଅତିସଂବେଦନଶୀଳତା	hypnospore	ସୁପ୍ତରେଣୁ
hypersensitivity	ଉଗ୍ରବେଦନତା	hypocoty ledon	ଅଧୋଭୂଣପତ୍ର
hypersusceptibility	ଅତିପ୍ରବଣତା, ଅତି ସଂବେଦନଶୀଳତା	hypnozygote	ସୁପ୍ତୟୁଗୁନ
hypertonic	ଅତିସାନ୍ତ୍ର	hypocrateriform	ରଙ୍ଗନାକାର
hypertrophy	ଅତିବୃଦ୍ଧି	hypoderm	ଅଧର୍ବତ୍ତା
hypha	କବକସୁତ୍ର, ହାଇପା	hypodermis	ଅଧର୍ବତ୍ତୀୟ
hyphoid	କବକସୁତ୍ରୀ	hypodispersion	ଅଧଅବକ୍ଷେପଣ
hyphydrogamy	ଜଳାଧିପରାଗଣ	hypogeal	ଅଧୋଭୂମୀକ
hypnobasidium	ସୁପ୍ତବାସିତ୍ତିଯମ	hypogynous	ଅଧୋଗର୍ଭୀ
hypo	ଅଧି, ତଳ	hypogyny	ଅଧୋଗର୍ଭତା
hypocotyl	ଅଧୋଭୂଣପତ୍ର	hyponasty	ଅଧୋକୁଞ୍ଜନ
hypnocyst	ସୁପ୍ତପୁଟୀ	hypophyll	ଅଧୂପର୍ଣ୍ଣ
hypnoplasm	ସୁପ୍ତଜୀବଦ୍ରବ୍ୟ	hypophysis	ଅଧୋବର୍କ
hypothesis	ଉପକଷନା, ପରିକଷନା	hypolium	ପାଦଧାରିକା
hypnosporangium	ସୁପ୍ତରେଣୁଧାନୀ	hypostasis	ଅଧୋବ୍ୟକ୍ତି
hypothetical	ପରିକଷନାଦ୍ରବ୍ୟ	hypostomatous	ଅଧୋଷ୍ଟୋମୀ
hypnosperm	ସୁପ୍ତଶୂକ୍ଳାଣୁ	hypotonic	ଅଧିସାନ୍ତ୍ର
hypobasal	ଅଧୋମୂଳକ	hypoxanthin	ହାଇପୋଜାନ୍ତିନ
		hysteranthous leaf	ପୁଣ୍ଡାଭରା ପତ୍ର

I	idiogynous	ଜାୟାଙ୍ଗହୀନ
ICBN (International Code of Botanical Nomenculture)	ଉତ୍ତିଦ ନାମକରଣର ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ସଂହିତା	idioplasm (germ plasm)
icosahedra	ବିଶଂତୋଳିକା, ବିଶଂଫଳିକା	illegitimate illegitimate crossing over
icosahedral	ବିଶଂଫଳକୀ	illegitimate pollination
icosahedral virus	ବିଶଂଫଳକି ଭୂତାଣ୍ୟ	imaginal bud
icosandrous	ବିଶଂ ଫୁକେଶରୀ	imaginal cell
identical	ସମରୂପ	imaginal character
identical twins	ସମରୂପୀ ଯମଜ	imaginal disc
ideobiology	ସ୍ଵଜ୍ଞେବିକା	imaginal ring
identification	ନିର୍ଣ୍ଣୟ	imaginary root
idiobiology	ସ୍ଵଜ୍ଞେବିକା	imbedding
idioblast	ଇତର କୋଷ	imberbis
idioecology	ସ୍ଵପରିବେଶା, ସ୍ଵପରିଷ୍ଟିତିକି	imbibe
idiogram	ଇଡ଼ିଯୋଗ୍ରାମ, ଗୁଣସୁତ୍ରୀ ଆଲେଖ, ବିଚିତ୍ରାରେଖ	imbibiton

imbibiton theory		imperfect septa	
imbibiton theory	ସଂଶୋଷଣ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ, ଅନ୍ତଶୋଷଣ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ	impervious	ଅଭେଦ୍ୟ, ଅପ୍ରବେଶ୍ୟ, ଅବେଧ୍ୟ
imbibitional force	ସଂଶୋଷଣ ବଳ, ଅନ୍ତଶୋଷଣ ବଳ	implant	କୃତ୍ତିମରୋପଣ କରାଯିବା
imbibitional pressure	ଅନ୍ତଶୋଷଣ ଚାପ, ସଂଶୋଷଣ ଚାପ	implanted	ରୋପିତ
imbibitional water	ଅନ୍ତଶୋଷଣ ଜଳ ସଂଶୋଷଣ ଜଳ	immune	ବ୍ୟାଧରୋଧ, ଅସଂକ୍ରାମ୍ୟ
imbricate	ପଟଳକ	immunity	ବ୍ୟାଧରୋଧତା, ଅସଂକ୍ରାମ୍ୟତା
imfructescence	ଫଳକ	immunification	ବ୍ୟାଧରୋଧ ଜନନ, ଅସଂକ୍ରାମ୍ୟଜନନ
immarginate	ଧାରହୀନ	immunization	ବ୍ୟାଧରୋଧ କରଣ, ଅସଂକ୍ରାମ୍ୟକରଣ
immature	ଅପରିପକ୍ଷ	immunology	ବ୍ୟାଧରୋଧ ବିଜ୍ଞାନ
immersed	ନିପଞ୍ଚିତ	immunologist	ବ୍ୟାଧରୋଧ ବିଜ୍ଞାନୀ
immigrant	ବିଦେଶାଗତ	impact	ସଂଘାତ, ପ୍ରଭାବ
immigration	ପରଦେଶବାସ, ବିଦେଶା ଗମନ, ଆସ୍ରବାସ	imparipiniate	ଅସମ୍ପର୍ଯ୍ୟ ପକ୍ଷ
immiscible	ଅମିଶ୍ରଣ	imperfect	ଅସଂପୂର୍ଣ୍ଣ
immisciblity	ଅପମିଶ୍ରଣତା	imperfect flower	ଅପୂର୍ଣ୍ଣ ପୁଷ୍ପ
imobile	ନିଶ୍ଚଳ, ଅଚଳ, ଗଡ଼ିହୀନ	imperfect fungi	ଅପୂର୍ଣ୍ଣ କବକ
impermeable	ଅଭେଦ୍ୟ	imperfect septa	ଅପୂର୍ଣ୍ଣ ପଟ

<u>imperfect succession</u>		<u>included phloem</u>	
imperfect succession	ଅପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନୁକ୍ରମ	inappendiculate	ଉପାଙ୍ଗ ହୀନ
impermeable membrane	ଅରେଦ୍ୟଙ୍ଗୀଳୀ ଅପାରଗମ୍ୟ ଝିଲ୍ଲୀ	inarticulate	ସନ୍ତିହୀନ
impervious soil	ଅରେଦ୍ୟ ମୃତ୍ତିକା	inbred	ଅତ୍ୟପ୍ରଜାତ, ଅତ୍ୟପ୍ରସ୍ତୁତ
impregnation	ଗର୍ଭାଧାନ	in bred cross	ଅତ୍ୟପ୍ରଜାତ ସଙ୍କର
impression fossil	ମୁଦ୍ରିତ ଜୀବାଶ୍ମ	in bred line	ଅତ୍ୟ ପ୍ରଜାତ କ୍ରମ/ଧାର
inactivated	ନିଷ୍ଟୁତ, ସୁରକ୍ଷିତ	inbreeding	ଅତ୍ୟ ପ୍ରଜନନ
inactivation	ନିଷ୍ଟ୍ରୀଯତା	incanus	ଧୂସର
inactivator	ନିଷ୍ଟ୍ରୀଯକରିବା, ନିଷ୍ଟ୍ରୀଯକାରୀ	incineration	ଉଷ୍ଣାକରଣ
inactive	ନିଷ୍ଟ୍ରୀୟ	incinerater	ଉଷ୍ଣକ, ଉଷ୍ଣକାରି
in aequalis	ଅସମ	incipient	ପ୍ରାରମ୍ଭିକ
in aequinervous	ଅସମ ଶାରାଳ	incipient drying	ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଶୁଶ୍ରାନ
inaequivalvular	ଅସମ ପାତି	incipient nucleus	ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ନ୍ୟଷ୍ଟି
inagglutinable	ଅନୁଭିଶ୍ରେଣୀୟ	incipient plasmolysis	ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଜୀବଦ୍ୱାଚ୍ୟ ସଂକୋଚନ
inane	ରିକ୍ତ, ନିରଥ୍ରକ	incision	ଛେଦନ
inanimate	ନିର୍ଜୀବ	incitant	ଉବେଜକ
inanimate membrane	ନିର୍ଜୀବ ଝିଲ୍ଲୀ	included	ଅତର୍ଗତ
inantherate	ପରାଗ ପେଣୀହୀନ	included phloem	ଅତପୋଷବାହୀ

inclusion			induced absorption
inclusion	ଅତରସ୍ତୁ	independent assortment	ସ୍ଥତସ ଅପବ୍ୟୁହନ
inclusive	ଅତର୍ଭୁତ	independent character	ସ୍ଥତସ ଲକ୍ଷଣ
incompatibility	ଅସଂଗତି, ପ୍ରତିକୁଳତା	independent gene	ସ୍ଥତସ ଜିନ
incompatible	ଅସଂଗତ, ପରସ୍ପରବିରୋଧ	indeterminate	ଅପରିମିତ
incomplete	ଅପୂର୍ଣ୍ଣ	indeterminate variation	ଅନିଶ୍ଚାରିତ ବିଭିନ୍ନତା, ଅପରିମିତ ବିଭିନ୍ନତା
incomplete dominance	ଅପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତାବିତା	index fossil	ସୂଚକ ଜୀବାଶ୍ମ
incomplete fertilizer	ଅପୂର୍ଣ୍ଣ ଉର୍ବରକ	index of evolution	ବିକାଶ ସୂଚକାଙ୍କ, ବିବରନ ସୂଚକାଙ୍କ
incomplete flower	ଅପୂର୍ଣ୍ଣ ପୁଷ୍ପ	indicator	ସୂଚକ
incomplete metamorphosis	ଅପୂର୍ଣ୍ଣ କାଯାତରଣ	indicator plant	ସୂଚକ ଉତ୍ତିଦ
inconsistent	ଅସଂଗତ	indicator virus	ସୂଚକ ଭୂତାର୍ଥ
inconspicuous	ଅନଭିଦୃଶ୍ୟ, ସ୍ଵଭବଶ୍ୟମାନ	indigen	ଦେଶୀଜ
inconvertible	ଅପରିବର୍ତ୍ତ୍ୟ	indigenous	ଦେଶୀ
incumbent	ଆଶ୍ରୟୀ	individual ecology	ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପରିବେଶିକୀ
incurved	ଅନବ୍ରତ୍ତୁ	individual variation	ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ବିଭିନ୍ନତା
incorporate	ସମାବିଷ୍ଟ	induced biological control	ପ୍ରବୋଦିତ ଜ୍ଞେବନିୟମଣ
incorporation	ସମିଲନ	induced absorption	ପ୍ରବୋଦିତ ଶୋଷଣ
indeciduous	ଅପାତୀ ପର୍ଣ୍ଣ		
indehiscent	ଅସୁନେଶୀଳ		

induced dormancy

inflected

induced dormancy	ପ୍ରବୋଚିତ ପ୍ରସ୍ଥୁତି	inembryonate	ଭୂଣ ହୀନ
induced pairing	ପ୍ରବୋଚିତ ଯୁଗ୍ମନ	inequal	ଅସମ
induced movement	ପ୍ରବୋଚିତ ଚଳନ, ପ୍ରବୋଚିତ ଗତି	inermis (inermous)	କଣ୍ଠକହୀନ
induced mutation	ପ୍ରବୋଚିତ ନବୋଭବନ	infection	ସଂଚରଣ
induced parthenogenesis	ପ୍ରବୋଚିତ ଅମ୍ବୁଧିତ ଜନନ	infection court	ସଂଚରଣ କ୍ଷେତ୍ର
inducer	ପ୍ରବୋଚକ	infectious	ସଂକ୍ରାମକ
induction	ପ୍ରବୋଚନ	infectious disease	ସଂକ୍ରାମକ ରୋଗ
inducible enzyme	ପ୍ରେରଣୀୟ ଏନ୍ଜାଇମ, ପ୍ରେରଣୀୟ ସହରକ	infectious organism	ସଂଚରକ ଜୀବ, ସଂକ୍ରାମକ ଜୀବ
indumentum	ପ୍ରଳାଦ	inferae	ଜନଫେରୀ
induplicate valvate	ବେଷ୍ଟିତ ଧାରସ୍ତରୀ	inferior	ଅଧୟ
indurated	ଦୃଢ଼ିଭୂତ	infertile	ଅନୁର୍ବର
induplicate mechanical cell	ଦୃଢ଼ିଭୂତ ଯାତ୍ରିକ କେଣିକା	infertility	ଅନୁର୍ବରତା
indusium	ବାଧାପ, ଗୋପକ, ଆଛାଦିକା	infestation	ଗ୍ରାସନ
industrial microbiology	ଓର୍ଦ୍ଦ୍ୟଗିକ ଅଣ୍ଟ ବିଜ୍ଞାନ	infiltration	ଅନ୍ତଃପରିସ୍ରବଣ
industrial mycology	ଓର୍ଦ୍ଦ୍ୟଗିକ କବକ ବିଜ୍ଞାନ	inflammation	ପ୍ରବାହ, ପୋଟକା
		inflexed	ଅନ୍ତଃବର୍କ୍

inflorescence

inner body

inflorescence	ସ୍ତରକ, ମାଞ୍ଚରୀ, ପୁଷ୍ପକାଣ୍ଡ	inherited character	ବଂଶଗତ ଲକ୍ଷଣ
influent	ଅତ୍ୟବାହ	inherited immunity	ବଂଶଗତ ପ୍ରତିରକ୍ଷା
influx	ଅତ୍ୟପ୍ରବାହ	inhibitor	ନିରୋଧକ
infra-cutaneous	ଭୂରାଧୟ	inhibitor gene	ନିରୋଧକ ଜିନ୍
infra foliar	ପତ୍ରାଧୟ, ପର୍ଣ୍ଣଧୟ	inhibition	ନିରୋଧ
inframarginal	ଧାରୀ ଅଧୟ	initial cell	ଆଦ୍ୟକୋଣ
infranodal	ଅଧ୍ୟପବ ସମନ୍ବୟ	initial period	ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅବଧି
infuctuose	ଅଫଳଦ	initial stage	ଆଦ୍ୟାବସ୍ଥା
infundibuliform	କାହାଳୀ ସଦୃଶ୍ୟ	initiator cell	ପ୍ରାରମ୍ଭିକ କୋଣ
infusion	ଅକ୍ରାଥ, ଫାଣ୍ଡ, ସଞ୍ଚାରଣ	inlet valve	ପ୍ରବେଶକପାଟ
ingression	ଅତ୍ୟପ୍ରବେଶ	innate	ଅଗ୍ରଳଗ୍ନ
ingrowth	ଅତ୍ୟବୃଦ୍ଧି	innate affinity	ସହଜ ସମନ୍ବୟ
inhabitant	ନିବାସୀ	innate behaviour	ସହଜ ଚ୍ୟବହାର
inherent	ଜନ୍ମକାତ	innate capacity	ସହଜ କ୍ଷମତା, ସହଜାତ କ୍ଷମତା
inherent vitality	ଜନ୍ମକାତ ଓଜଶ୍ଵରୀ	innate immunity	ସହଜ ପ୍ରତିରକ୍ଷା
inheritance	ବଂଶଗତ	inner absorption	ଅତ୍ୟଧ୍ୟ ଶୋଷଣ
inherited	ବଂଶଗତ	inner body	ଅତ୍ୟସିଷ୍ଟ

inner cell mass			intensive cultivation
inner cell mass	ଅତିକୋଷ ପୁଞ୍ଜ	insecticide	କୀଟନାଶୀ
inner cone	ଅତିଶଙ୍କୁ, ଭିତରଶଙ୍କୁ	insectivore	କୀଟଆହାରୀ
inner lobe	ଅତିପାଳୀ	insectivorous plant	କୀଟଆହାରୀ ଉଚ୍ଚିଦ
inner membrane	ଅତିଭେଳୀ	insignis	ଉଲେଖନୀୟ
inner structure	ଅତିସଂରଚନା, ଅତିଗଠନ	<i>in situ</i>	ସ୍ଥାନେ
inner veil	ଅତିଗୁଡ଼ିକା	instantaneous	ଉତ୍ତରଣୀକ
innocuous	ଅହାନିକର, ଅନୁପ୍ରାତକ	instipulate	ଅନୁପ୍ରାତକୀନ
inoculation	ଅର୍ତ୍ତବେଶନ	instrument	ସାଧନ
inoculum	ଅନ୍ତର୍ବେଶ ଦ୍ରବ୍ୟ	<i>in syn</i>	ପର୍ଯ୍ୟାୟସ୍ଥ
inoculant	ଅନ୍ତର୍ବେଶକ	integrifolius	ସରଳପର୍ଣ୍ଣୀ
inoculating needle	ଅନ୍ତବେଶସୂଚିକା	integration	ଏକିକରଣ
inorganic	ଅଛେବ	integument	ଅଧ୍ୟାବରଣ
inorganic environment	ଅଛେବ ବାତାବରଣ, ଅଛେବ ପରିବେଶ	integumentary	ଅଧ୍ୟାବରଣୀ
<i>in ovo</i>	ଅଣ୍ଟମୁ	integumentary tapetum	ଅଧ୍ୟାବରଣୀ, ପୋଷତ୍ତୋର, ଅଧ୍ୟାବରଣୀ, ଚାପେଚସ
inrolled	ଅତର୍ବଳନ	intensive agriculture	ସଘନ କୃଷି
inrolled leaf	ଅତର୍ବଳିତପତ୍ର, ଅର୍ତ୍ତବଳିତ ଭିତରକୁ ମୋଡ଼ିହୋଇ ଥିବା ପତ୍ର	intensive crop	ସଘନ ଫାସଳ
		intensive cultivation	ସଘନ କର୍ଷଣ

intensive farming		interspecific relation	
intensive farming	ସୟନ ଚାଷ	intergeneric	ଆନ୍ତଃ ପ୍ରଜାତି
intensive tillage	ସୟନବପନ ଯୋଗ୍ୟତା, ସୟନ କର୍ଷଣ	intergeneric cross	ଆନ୍ତଃପ୍ରଜାତି ସଂଗମ
interacting mutation	ଆନ୍ତଃକ୍ରିୟାନବୋଭବନ	interim period	ଆନ୍ତରିକ ଅବଧି
interbreeding	ଆନ୍ତଃସଙ୍ଗରଣ	interlabial	ଆନ୍ତରାଓଷ୍ଟୀୟ
intercalary	ଆନ୍ତର୍ବର୍ଷ	intermediate host	ମଧ୍ୟସ୍ଥ ପୋଷକ
intercalary growth	ଆନ୍ତର୍ବର୍ଷ ବୃଦ୍ଧି	intermittent parasite	ଆନ୍ତରାଯିକ ପରଜୀବୀ
intercellular	ଆନ୍ତରା କୋଷିକା	internal parasite	ଆନ୍ତର ପରଜୀବୀ
intercellular bridge	ଆନ୍ତରାକୋଷିକା ସେତୁ	internal secretion	ଆନ୍ତଃସ୍ଥାବ
intercellular substance	ଆନ୍ତଃକୋଷିକା ପଦାର୍ଥ	interkinesis	ଆନ୍ତରାର୍ଦ୍ଧାୟନ
interception	ଆପରୋଧନ	internode	ପବ, ପଗ
interchromomere	ଆନ୍ତକ୍ରୋମମିଯର	interpetiolar	ଆନ୍ତରାବୃତ୍ତକ, ଆନ୍ତଃବୃତ୍ତ
intercotyledonary	ଆନ୍ତ ବୀଜପତ୍ରୀ	interphase	ଆନ୍ତରାବସ୍ଥା
inter facicular	ଆନ୍ତରାପୁଲୀୟ	intersex	ମଧ୍ୟକିଳିଙ୍ଗ
inter facicular ray	ଆନ୍ତରାପୁଲୀୟ ଅର	intersexuality	ମଧ୍ୟକିଳିତି
interference	ବ୍ୟତିକରଣ, ବ୍ୟତିଚାର	interspecific	ଆନ୍ତଃଜାତି
interference microscope	ବ୍ୟତିଚାର ଅଣ୍ଣବୀକ୍ଷକ	interspecific association	ଆନ୍ତର୍ଜାତି ସହବନ୍ଧନ
interfoliaceous	ଆନ୍ତରାପର୍ଣ୍ଣୀ	interspecific competition	ଆନ୍ତର୍ଜାତି ପ୍ରତିଯୋଗିତା
		interspecific relation	ଆନ୍ତର୍ଜାତି ସମ୍ବନ୍ଧ

interspecific selection	introrse
interspecific selection	ଆତର୍ଜାତି ଉଦ୍ବରଣ/ ଚନ୍ଦନ
interspecific struggle	ଆତର୍ଜାତିସଂଘର୍ଷ
interspersion	ଆତର୍ବିଷେପଣ
interstitial cell	ଆତରାଳୀ କୋଷ
interxylary	ଆତଃ ଦାରୁକ, ଆତରାଦାରୁକ
interxylary phloem	ଆତର୍ଦୀରୁକପୋଷବାହୀ
intine	ଆତଣୋଳ
intoxication	ମାଦକତା
intracambial	ଆତର୍ବିବର୍ଷକୀ
intracellular	ଆତଃକୋଷୀୟ, କୋଷାତ୍ମ୍କ
intracellular enzyme	ଆତଃକୋଷୀୟ ସହରକ
intracellular space	ଆତଃକୋଷୀୟ ସ୍ଥାନ, କୋଷାତ୍ମ୍କ-ସ୍ଥାନ
intrafascicular	ଆତଃବିଭିନ୍ନ, ବିଭିନ୍ନକାତର
intrafoliar	ଆତଃପର୍ଯ୍ୟୀ, ପର୍ଯ୍ୟାନ୍ତର
intragenic cross	ଆତରଜୀନୀୟ ସଂଗମ
intragenic recombination	ଜୀନିଯାଅତର ପୁନ୍ଃସ୍ଥୋତନ
intragenic suppressor	ଆତରଜୀନୀୟ ନିରୋଧକ
intramarginal vein	ଆତରଧାର ଶିରା
intramolecular	ଆତଃରାଶୁକ
intramycelial	କବକଜାଳାଭ୍ୟକ୍ରମ
intrapetiolar	ଆତବୃତ୍ତ
intrapetiolar respiration	ଆତବୃତ୍ତ ସ୍ଥଷ୍ଟନ
intra molecular respiration	ଆତରାଣବିକ ଶ୍ଵସନ
intraspecific	ଆତଃଜାତି
intraspecific cooperation	ଆତଃଜାତି ସହଯୋଗ
intraspecific cross	ଆତଃଜାତି ସଂଗମ
introsexual selection	ଆତର୍ଲିଙ୍ଗ ଉଦ୍ବରଣ
intrastelar	ଆତଃ ପ୍ରମ୍ବ
intricate	ଜଟିଳ
intrinsic	ଆତର, ଆତରନିହିତ
introgression	ଆତକ୍ରମଣ
introrse	ଆତମୁଖୀ

intrusive growth		isogynous
intrusive growth	ଅନ୍ତର୍ଭେଦୀ ବୃଦ୍ଧି	iris diaphragm
intumescence	ଅସ୍ଥାଭାବିକ ସ୍ଥୁତି	ion
intussusception	ଅନ୍ତରାଧାନ	ionic absorption
invaginated	ପ୍ରହାଦିତ	iridescence
invagination	ପ୍ରହାଦନ	irregular
invasion	ଆକ୍ରମଣ	irritant
inverse	ବିପରୀତ, ଓଳଣ, ପ୍ରତୀପ	isobilateral
inversion	ଓଳଣ, ପ୍ରତୀପନ	isodiametric
inverted	ଓଳଣ, ଅଧୋତିଖି	isidium
<i>in vitro</i>	ପାତ୍ରେ	isochromous
<i>in vivo</i>	ଜୀବେ	isochromosome
involutionform	ବିକଟାକୃତ ରୂପ	isoenzyme
involucel	ସହପାତ୍ରିକା ଚକ୍ର	isogamete
involucre	ନିବେଷକ	isogametangium
involuntary	ଅନ୍ତିକ୍ଷିକ	isogenetic
involute	ଅନ୍ତରକିଳିତ	isogynous
involute form	ବିକଟାକୃତ	

isogamy			juvenile
isogamy	ସମୟୁକ୍ତନ		J
isokont	ସମକଷା		
isolation	ପୃଥକନ	jacket	ଚୋଳ
isolate	ବିଯୁକ୍ତ, ପୃଥକକରଣ	jacket layer	ଚୋଳକ, ଚୋଳ ପ୍ରସ୍ତୁତ
isolated	ବିଯୁକ୍ତୀକୃତ, ପୃଥକୀତ	jaculator	ବିଶେଷକ
isomerization	ସମଜାୟବନ	janus green	ଜାନସ ଗ୍ରୀନ, ଦିମୁଖୀ
isomericous	ସମଭାଇ		ସବୁଜ
isomorphic	ସମରୂପୀ	jarovisation	ବସତୀକରଣ
isophyllous	ସମପଡ଼ୀ	jarring effect	କର୍କଣ୍ଡ ପ୍ରଭାବ
isoplanogamete	ସମତଳ ଯୁଗକ	jet	ଜେଟ, ଶିପ୍
isopolar	ସମଧୂବୀ	joint	ସହି, ଯୋଡ଼
isostamensous	ସମପୁନ୍ଦରଣୀ	joint farming	ସହିଳିତ କୃଷି, ଯୁଗକୃଷି
isotrichous	ସମପଂକ୍ରିକ	jointed	ଗ୍ରହିକ
isotonic	ସମସାନ୍ତ୍ରୀ	jointed stem	ଗ୍ରହିକ କାଣ୍ଡ
isotropic	ସମାନୁବର୍ତ୍ତୀ	juice	ରସ
isotope	ସମସ୍ତାନିକ	jungermanniales	ଜୁଙ୍ଗରମାନି ଆଲିସ
isotype	ସମରୂପୀ	jurassic period	ଜୁରାସିକ କଷ୍ଟ
isthmospore	ଇମ୍ବୁମୋରେଣ୍ୟ	juvenile	କିଶୋର

juvenile phase			krebscycle
juvenile phase	କିଶୋରବସ୍ତ୍ରା	kelp	ସମୁଦ୍ର ତଳ
juvenile stem	କିଶୋରକାଣ୍ଡ	kenin	କୋନିନ୍
juxtaposition	ସାନିଧ୍ୟ	keratolysis	ଡ୍ରାଗଲନ
		kemel	ଶସ୍ତ୍ର, କୋରଳି
K		key element	ମୁଖ୍ୟତତ୍ତ୍ଵ ଉପାଦାନ
		key gene	ମୁଖ୍ୟଜିନ୍
karyo	ନ୍ୟେଷ୍ଟି	kidney shaped	ଦୃକ୍କାକାର
karyogamy	ନ୍ୟେଷ୍ଟି ସୁର୍ବ୍ୟନ	kinesis	ଗଡ଼ିକ୍ରମ
karyokinesis	ନ୍ୟେଷ୍ଟିବିଭାଜନ	kinetic	ଗଡ଼ିଜ
karyology	ନ୍ୟେଷ୍ଟି ବିଜ୍ଞାନ	kinetochore	କାଇନେଟୋକୋର
karyolymph	ନ୍ୟେଷ୍ଟି ରସ	kinetosome	କାଇନେଟୋଜୋମ୍
karyosome	ନ୍ୟେଷ୍ଟିକାୟ	kinin	କାଇନିନ୍
karyolysis	ନ୍ୟେଷ୍ଟିବିଲ୍ୟନ	klinostat	କ୍ଲିନୋଷ୍ଟାଟ
karyophagy	ନ୍ୟେଷ୍ଟି ଭୋକିତା	knop solution	ନୟ ଦ୍ରବ୍ୟ
karyotin	ନ୍ୟେଷ୍ଟିବର୍ଣ୍ଣ	knot	ଗ୍ରହି
karyotype	ନ୍ୟେଷ୍ଟି ପ୍ରରୂପ	kryptoblast	ଗୁଡ଼କୋରକ
katabolism (catabolism)	ଅପଚୟନ	krebscycle	କ୍ରେବ୍ସ ଚକ୍ର
keel	ନୌତଳ		

labellum

latex vessel

L	lamella	পଟିକା
	lamina	ଫଳକ
labellum	ଅଧର	lampbrush chromosome
labile	ସୁପରିବର୍ତ୍ତ୍ୟ	lanceolate
laboratory	ପ୍ରୟୋଗଶାଳା, ବିଜ୍ଞାନଗାର ଲାବେରେଟୋରୀ	late blight
laboratory method	ପ୍ରୟୋଗଶାଳା ପରିଚି, ବିଜ୍ଞାନ ପରିଚି	latent
lacerate	ବିଦୀର୍ଣ୍ଣ	latent period
lacinate	ଉପବିଦୀର୍ଣ୍ଣ	ପାର୍ଶ୍ଵ
laevigate	ଚିକକଣ	lateral branching
laevis	ଚିକୁଣ	lateral bud
lacuna	ଛିଦ୍ର, ଫାଳା	lateral conjugation
ladderlike	ସୋପାନାକୃତି	lateral root
long period	ବିଳମ୍ବାବଧୀ	lateral vein
lagenostome	ଡୁମିକୋଷ	laterite
laggard	ମନ୍ୟପକ୍ଷ	latex
leaky mutation	ବୁପୁପ୍ରକାଶ ନବୋତ୍ଥବନ	latex cell
Lamarckian theory	ଲାମାର୍କବାଦ	latex vessel

layer of vegetation	leptonema		
layer of vegetation	ଶାକାଳିଷ୍ଠର		
layering	ଡାଲିକଲମି	leaf spot	ପତ୍ର ଦାଗ
leaching	ପ୍ରସରଣ	leaf trace	ପତ୍ର ଅନୁପଥ
leaf	ପତ୍ର	leaf exstipulate	ଅପର୍ଣ୍ଣୀକା ପତ୍ର
leaf apex	ପତ୍ରାଶ୍ରୀ	leaf floating	ଭାସମାନ ପତ୍ର
leaf base	ପତ୍ର ମୂଳ	leaf, petiolate	ସବୁତ ପତ୍ର, ପତ୍ର ବୃଦ୍ଧି
leaf blade	ପତ୍ର ପଳିକ	leaf pitcher	କଳସ ପର୍ଣ୍ଣାପତ୍ର
leaf bud	କଳିକା	leaf scaly	ଶଳକ ପତ୍ର
leaf climber	ପତ୍ରାରୋହୀ	leaf skin	ପତ୍ରଚର୍ମ
leaf edge	ପତ୍ରଧାର	leaf spine	ପତ୍ର କଣ୍ଟକ
leaf scar	ପତ୍ର ଦାଗ	leaf stalk (petiole)	ପତ୍ରବୃତ୍ତ
leaf sheath	ପତ୍ର ଆଳାଦ	leaf tendril	ପତ୍ରାକର୍ଷୀ
leaflet	ପତ୍ରକ, ଶ୍ଵେତ ପତ୍ର	leafy	ପତ୍ରକ
leaf mosaic	ପତ୍ରଛିଟ	leafy gall	ପତ୍ରିଳଗଲ
leaf mottling	ପତ୍ର କର୍ବୁରଣ	legume	ଶିମୀ
leaf roll	ପତ୍ର ବେଳଣ	legume, leguminous	ଶିମୀ
leaf scald	ପତ୍ର ଦାହ	lenticel	ବାତରଣ୍ଟୁ
leaf scorch	ପତ୍ର ପରିବାହ, ପତ୍ରଫୋଡ଼ା	leptome	ରସବାହିନୀ
		leptonema	ଲେପଟୋନିମା

leptotene		limiting factor
leptotene	ଲେପଟୋଟିନ୍	life
leptosporangiate	ଲେପଟୋସ୍ପୋରାଞ୍ଜିଏଟ୍	life span
lesion	କ୍ଷତି	life form
lethal facfor	ମାରକ	life history
lethal gene	ମାରକ ଜିନ୍	life process
leucoplast	ଶ୍ଵେତ କଣ୍ଟିକା	
leucosporous	ଶ୍ଵେତ ରେଣ୍ଟୁକ	light
leucine	ଲିଉସିନ୍	light reaction
levulose	ଲେଭୁଲୋଜ୍	light energy
liana, liane	ମହାଲତା	ligniferous
libriform	ବାଲ୍କ ରୂପୀ	lignification
lichen	ଫୁରୁଫୁରୀ, ଲାଇକେନ୍	lignin
linchenology	ଲାଇକେନ୍, ବିଜ୍ଞାନ, ଫୁରୁ ଫୁରାବିଜ୍ଞାନୀ	ligulate
lichenologist	ଫୁର ଫୁରା ବିଜ୍ଞାନୀ, ଲାଇକେନ୍, ବିଭିନ୍ନ	ligule
leghaemoglobin	ଲେଗ୍ ହିମୋଗ୍ଲୋବିନ୍, ପିତରତ୍ତ୍ଵସୋଣବର୍ତ୍ତଳୀ	limicolous
lid	ପିଧାନ, ଘୋଡ଼ଣୀ, ସରା	limnotic
lid cell	ପିଧାନ କୋଷ	limiting factor

limiting layer		locule
limiting layer	ସୀମାପ୍ରତିକରଣ	liposome
limnobiont	ମଧୁର ଜଳ ଶାକାଳୀ	lithophyte
line	ରେଖା	lithosere
line breeding	ରୈଶ୍ଵକ ପ୍ରଜନନ, ଅଭିଭାବକ ପ୍ରଜନନ	littoral
lineage	ବଂଶ ପରମରା	little leaf
linear	ରେଖାକାର	living
linkage	ଲିଙ୍କେଜ, ସମ୍ବନ୍ଧ, ଶୁଣ୍ଡଳନ	living cell
linkage map	ସମ୍ବନ୍ଧ ଚିତ୍ର	loading
linkage value	ସମ୍ବନ୍ଧିନ ମୂଲ୍ୟ	loam
lip	ଓଠ	lomasome
lipochrome	ଲିପୋକ୍ରୋମ୍	lobe
lipid	ଲିପିଡ, ମେଦ	lobed anther
lipolytic enzyme	ମେଦାରୀ ସବ୍ରକ	lobed margin
lipoprotein	ଲିପୋପ୍ରୋଟିନ, ସେହି ପୁଣିଷାର	lobule
lipochrome	ଲିପୋକ୍ରୋମ୍	local
lipoxeny	ପୋଷାକ ବର୍ଜନ	locule (loculus)

locusta	macrobiostemonous
locusta	ସନ୍ଦର୍ଭବକ
lodicule	ପରିପୁଷ୍ଟକ
loculicidal dehiscence	କୋଷପ୍ରୋଟନ
log period	ଲାଗ୍ ଗୁଣନ ଅବଧି
lomentum	ମାନାଶିମ୍
longitudinal splitting	ଅନୁଲମ୍ବ ବିପାଟନ
longitudinal doubling	ଅନୁଲମ୍ବ ଦିଗୁଣନ
longitudinal section	ଅନୁଲମ୍ବତ୍ତେବ
long day	ଦାର୍ଘ ଦିବା
longday plant	ଦାର୍ଘ ଦିବା ଉଚ୍ଚବ
longevity	ଆୟୁକାଳ
loose smut	ଝୁରା କଜଳି
lophiotrichic	ଏକ ପ୍ରାତକଶା
lorate	ପଞ୍ଚାକାର
lotic	ସରିବ୍ରତ ଜୀବୀ
low land crop	ନିମ୍ନ ଭୂମି ଶସ୍ୟ
lumin	ରହିକା
	M
	maceration
	ମସ୍ତଣନ
	macranthous
	ଦାର୍ଘପୁଷ୍ଟୀ
	macro
	ମହା, ଶୁଦ୍ଧ
	macrobiostemonous
	ବୃଦ୍ଧତ ଫୁକେଶରୀ

macrocladus			macrophyllous
macrocladus	ଦୀର୍ଘଶାଖୀ	macroscopic	ଆଖୁଦିଶା, ସ୍ଥଳଦର୍ଶୀୟ
macrocephalous	ମହାଶାର୍ଷକ	macro seleroid	ମହାକଠ
macroclema	ଦୀର୍ଘଶାଖାୟୁକ୍ତ	macrospecies	ବଡ଼ଜାତି
macroconidium	ମହାବାହ୍ୟରେଣ୍ଟୁ	macula	ଚିତ୍ରଣ
macroconjugant	ମହାସଂୟୁକ୍ତୀ	maculatus	ଚିତ୍ରିତ
macrocosmos	ସ୍ଥଳବିଶ୍ୱ	macrofauna	ଆଖୁଦିଶିଆ ପ୍ରାଣୀକୂଳ
macrocosm	ମେକ୍ଷୋକୋଇମ୍	macrofossil	ମହାଜୀବାଣୀ
macrocyclic	ଦୀର୍ଘଚକ୍ରୀ	macrogamete	ମହାୟୁଗ୍ରକ
macrocyst	ମହାପୁଣୀ	macrogametocyte	ମହାୟୁଗ୍ରକ ଜନକ
macrosporangium	ମହାରେଣ୍ଟୁଧାନୀ	macromolecular	ମହା ଆଣବିକ
macrosporophyll	ମହାରେଣ୍ଟୁପୁର୍ଣ୍ଣ	macromutation	ଗୁରୁ ନବୋଭବନ
macrosporyphyll	ମହାରେଣ୍ଟୁ ପ୍ରସ୍ତୁ	macronucleous	ଗୁରୁନ୍ୟଷ୍ଟି
macroconidium	ମହାବାହ୍ୟରେଣ୍ଟୁ	macronutrient	ଅଧିକ ଉପଯୋଗୀ ପୋଷକ, ସ୍ଥଳ ପୋଷକ
macro conjugant	ମହା ସଂୟୁକ୍ତୀ	macrophage	ବୃଦ୍ଧତ ଭକ୍ଷାକାଶୀ
macrocyclic rust	ଦୀର୍ଘଚକ୍ର କଳଳୀ	macrophages	ମହାଭକ୍ଷୀ
macrogametophyte	ମହାୟୁଗ୍ରକ ପ୍ରସ୍ତୁ	macrophyll	ଦୀର୍ଘପଡ଼ୁ
macromolecule	ମହା ଅଣ୍ଣ	macrophyllous	ଦୀର୍ଘପଡ଼ୁ, ଦୀର୍ଘ ପର୍ଣ୍ଣୀ

macrospore			
macrospore	ମହାରେଣ୍ଟୁ	mancescent	ବର୍ଷିତ ସ୍ଥାୟୀ ଗଠନ
macrotylus	ଦୀର୍ଘଶଳାକୀ	marginal	ଧାରୀୟ
macrophyte	ଆଖ୍ତା ଦିଶିଆ ଉତ୍ତିଦକୂଳ, ସୁଲ ଉତ୍ତିଦ କୂଳ	marginal placentation	ଧାରୀୟ, ଛୁଣବନ୍ଧନ
macrothermophyilous	ଉଷ୍ଣତା ସେହା	marigold	ଶତବର୍ଗ, ଗେଣ୍ଟୁ
major	ମୁଖ୍ୟ	marine algae	ସମ୍ମୁଦ୍ର ଶିଶିବାଳ
malacoid	ଶୈଷ୍ମଳ	maritime plant	ବେଳା ପାଦପ
malacophilous	ଗେଣ୍ଟାପରାଗଣ	marsh plant	ଅନୂପ ପାଦପ
male	ପୁରୁ, ଅଣ୍ଟିରା	masked	ଅବଗୁଣ୍ଟିତ
malecone	ଅଣ୍ଟିରାଶକୁ	masked symptom	ଅବଗୁଣ୍ଟିତ ଲକ୍ଷଣ
malecone flower	ଅଣ୍ଟିରା ଶକୁପୁଷ୍ପ	master reaction	ପ୍ରଧାନ ପ୍ରକିଯା
malecone gamete	ଅଣ୍ଟିରା ଶକୁମୁଖୁକ	mass flow	ସମୂହ ପ୍ରବାହ
malformation	ଅପଗଠନ	mass morphology	ସମୂହ / ଗଣାଳାକାରକୀ
mangroove	କଳ୍ପ, ଶାକାଳି, ହେଣ୍ଟାଳ ବୃକ୍ଷରାଜି	mass mutation	ସମୂହନବୋଲବନ
manicate	ଜଟାଳ	massula	ରେଣ୍ଟ ପିଣ୍ଡିକା
manoxylic	ନରମଦାରୁ	mass pedigree method	ସମୂହ କୁଳପଞ୍ଜିପ୍ରଣାଳୀ
mantoux test	ମଣ୍ଡୋ ପରୀକ୍ଷଣ	masticatin	ଚର୍ବଣ
map unit	ମାନଚିତ୍ର ଏକକ	matching method	ପ୍ରତିମାନ ବିଧୁ

maternal inheritance		meristele
maternal inheritance	ମାତୃକ ବଂଶଗତି	mega gamete
matric potential	ଆଧାର ବିଭବ	mega sporangium
matrix	ମାତୃକା, ବିଭୁ	mega spore
maturation	ପକ୍ଷନ	mega sporo cyte
mature	ପକ୍ଷ	mega sporocarp
maxima	ଉଚ୍ଚତମ	megasporophyll
maximal enlargement	ଅଧୁକତମ ବିବର୍ଜନ	meiosis
mealy	ହୁଣ୍ଡ ପୃଷ୍ଠ	melanin
mean	ମଧ୍ୟମାନ, ମାଧ୍ୟ	melano sporous
mechanical barrier	ସାମାନ୍ୟକରୋଧ	melleus
mechanical tissue	ସାମାନ୍ୟ ପେଣୀ	mellitopalynotogy
	ସଂଧାରୀ ପେଣୀ	mellito phyle
mechanism	କୌଣସି	membrane
mechanism of infection	ସଂଗ୍ରହ କୌଣସି	mendelian population
medium	ମାଧ୍ୟମ	mericarp
medulla	ମଧ୍ୟକ	merispore
medullary ray	ମଧ୍ୟକ ଅର	meristele
mega evolution	ମହାବିବର୍ଜନ	

meristem			metaxylem
meristem	ପ୍ରବିଭାଜୀ	mesozoic	ମଧ୍ୟ ମହାକାଳ
meristem apical	ଅଗ୍ରମୁ ପ୍ରବିଭାଜୀ	metabasidium	ମେଟାବାସିଡ଼ିଆମ
meristoderm	ବିଭାଜକ ଦ୍ୱାରା	metabolic	ବିପଚନୀୟ
meristogenous	ପ୍ରବିଭାଜୀ ପ୍ରସ୍ତୁ	metabolic cell	ବିପଚନୀୟ କୋଣ୍ଟ୍ରେଟ୍
merogamy	ପ୍ରସ୍ତୁରାନ୍ତ	metabolite	ବିପଚ୍ୟ
merosporangium	ମେରୁଧାନୀ ବର୍କ୍ଷତ ଖଣ୍ଡ	metachromatin	ମେଟାକ୍ରୋମାଟିନ୍
merozygote	ବର୍କ୍ଷତ ଯୁଗ୍ମକଣ୍ଡ	metachromatic granules	ଅଭିବର୍ଣ୍ଣ କଣିକା
mesarch	ମଧ୍ୟସଞ୍ଚ	metafemale or super female	ଅବିମାଳ
mesocarp	ମଧ୍ୟବରଣ	metamorphosed	ରୂପାବରିତ
mesochite	ମଧ୍ୟକୁଳ	metamorphosis	ରୂପାବରଣ
mesogamy	ଆବରଣ ପ୍ରକରଣିତ ସ୍ଥାନ	metaphase	ମଧ୍ୟବର୍ଷୀ
mesomorphic	ମଧ୍ୟରୂପୀ	metaphery	ଅପରିନ୍ୟାୟ
mesophiles	ମଧ୍ୟବାପ୍ତିୟ	metaphloem	ଅନୁବାଳିକ
mesophyll	ପର୍ଶ୍ମ ହରିତ ପେଶୀ	metaphyte	ଅନୁପାଦପା
mesophyte	ଆହୁର୍ମୁଦ୍ରିକ ଉଚ୍ଚିଦ	metastasis	ଅପରିପାଦରଣ
mesosporangium	ମଧ୍ୟରେଣ୍ଟପଟ୍ଟା	metatrophic	ପର୍ଶ୍ମପ୍ରସ୍ତୁ
messenger RNA	ସାରେଣ୍ଟିକ ଆର, ଏନ, ଏ	metaxylem	ଅନୁଦାରୁ

metaxzenia			microphyll
metaxzenia	ମେଟାଜ୍ଞିନିଆ	microevolution	ସୂକ୍ଷ୍ମ ବିବର୍ତ୍ତନ
method	ରାତି, ବିଧି, ପରିଚି	microfibril	ସୂକ୍ଷ୍ମ ତତ୍ତ୍ଵ
meteorological data	ଆବହ ଦରାଚଳୀ	microhabitat	ସୂକ୍ଷ୍ମ ପରିବେଶ
micelle	ମାଇସିଲି, କବକଜାଳ (ବ.ବ.)	microgamete	ସୂକ୍ଷ୍ମ ସୁରାକ୍ଷା
micro	ସୂକ୍ଷ୍ମ / ଲକ୍ଷ୍ୟ, ଅଣ୍ଟୁ	microgametophyte	ସୂକ୍ଷ୍ମ ସୁରାପ୍ରସ୍ତୁ
microbe	ଅଣ୍ଟୁଜୀବ	micrograft	ସୂକ୍ଷ୍ମ କଳମୀ
microbiological assay	ଜୀବାଣୁମୂଳ ମାପନ	microhabitat	ସୂକ୍ଷ୍ମବାସ
microcapillary	ସୂକ୍ଷ୍ମ କେଶିକ	micro host	ସୂକ୍ଷ୍ମ ପୋଷକ
microchemical	ଅଣ୍ଟୁରାସାୟନିକ	micromanipulator	ସୂକ୍ଷ୍ମ ସାଧକ
microcommunity	ସୂକ୍ଷ୍ମଗୋଷ୍ଠୀ	micromanipulation	ସୂକ୍ଷ୍ମ ସାଧନ
microcondium	ସୂକ୍ଷ୍ମ ବାହ୍ୟରେଣ୍ଟୁ	micrometry	ଅଣ୍ଟୁମିତି
microcyclic	ଅଣ୍ଟୁଚକ୍ରୀ	micromutation	ଲକ୍ଷ୍ୟ ନକୋଇବନ
microevolution	ସୂକ୍ଷ୍ମ ବିବର୍ତ୍ତନ	micron	ମାଇକ୍ରନ୍
micro flora	ସୂକ୍ଷ୍ମପୁଷ୍ପାଳୀ	micronucleus	ଲକ୍ଷ୍ୟନ୍ୟୂକ୍ଲୀସ୍
micro fossil	ସୂକ୍ଷ୍ମ ଜୀବାଣୁ	micro organism	ଜୀବାଣୁ
micronized sulphur	ଧୂଳିଆ ରକଳ	microphagus	ଅଣ୍ଟୁରେଣ୍ଟୀ
micro cosmos	ସୂକ୍ଷ୍ମ ବିଶ୍ୱ	microthermophiles	ସୁତାପ୍ରିୟ
		microphyll	ଲକ୍ଷ୍ୟପତ୍ର, ଲକ୍ଷ୍ୟପର୍ଶ

microphyllous	mistletoe
microphyllous	ଲକ୍ଷ୍ମୀପଣ୍ଡା, ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପଡ଼ୀ
microphyte	ଅଣ୍ଣ ଉଚିଦ
micropipette	ମାଇକ୍ରୋପିପେଟ୍, ଅତିକ୍ଷେତ୍ର ପିପେଟ୍
microporosity	ସ୍ଥାନ ରହୁଥାନ୍ତିର୍ମାଣ
micropreparation	ସ୍ଥାନ ପ୍ରସ୍ତୁତି
micropyle	ବୀଜରହୁ
microscope	ଅଣ୍ଣବାକ୍ଷଣ ଯତ୍ନ, ଅଣ୍ଣବାକ୍ଷକ
microsere	ସ୍ଥାନ ଉଚିଦକ୍ରମ
microsome	ମାଇକ୍ରୋଜମ, ସ୍ଥାନ କଣିକା
microspecies	ସ୍ଥାନ ଜାତି
microsporangium	ସ୍ଥାନ ରେଣ୍ଟୁଧାଳା
microspore	ସ୍ଥାନରେଣ୍ଟୁ
microspore mother cell	ସ୍ଥାନରେଣ୍ଟୁ ମାତୃକୋଷ
microsporophyll	ସ୍ଥାନରେଣ୍ଟୁ ପଣ୍ଡ
microsporocarp	ସ୍ଥାନରେଣ୍ଟୁ ପେଟୀ
microtherm	ନିମ୍ନତାପୀ, ଅନ୍ତତାପୀ
microtome	ମାଇକ୍ରୋଟମ୍
microtrichous	ସ୍ଥାନରେଣ୍ଟୁ
midrib	ମଧ୍ୟଶିରା
middle lamella	ମଧ୍ୟପଟିକା
migrant	ପ୍ରବାସୀ
migration	ପରିବ୍ରଜନ
migratory	ପ୍ରବାସନ
mildae	ସ୍ତେତକ
millimicron	ମିଲିମାଇକ୍ରୋନ, ମାଇକ୍ରୋନ ସହସ୍ରାଂଶ୍
millipore	ସହସ୍ର ଛିନ୍ଦୁ
mimicry	ଅନୁକାରୀ
mineral constituent	ଖଣ୍ଡିକ ଗଠନକ
mineral nutrition	ଖଣ୍ଡିକ ପୋଷଣ
minima	ନ୍ୟୂନତମ
minor	ଗୌଣ
minus strain	ବିଯୋଗ ବଳୀକ
mistletoe	ମଲାଙ୍ଗ

mitochondria			monoembryonic
mitochondria	ମାଇଟୋକଣ୍ଟରୀଆ	monoclimax	ଏକ-ଜାତି ସ୍ଥଳ ଚରମଗୋଷୀ
mitosis	ସମବିଭାଜନ	monoclonal	ଏକକ ପ୍ରତିରୂପୀ, ଏକବ୍ୟୋମି
mixoploid	ମିଶ୍ର ଗୁଣିତ	monocarpellary	ଏକ ଫଳିକ, ଏକାଣ୍ଡପ
mixotrophy	ଇଚର-ସ- (ମିଶ୍ର)ପୋଷା	monocaryotic	ଏକନ୍ୟଷିକ
model system	ଆଦର୍ଶ ସଂସ୍ଥା	monoccephalic	ଏକ ମୂଣ୍ଡକୀ
modified xylem	ରୂପାନ୍ତରିତ ଦାରୁ	monochasia	ଏକଶାଖୀ
modifier gene	ପରିବର୍ତ୍ତକ ଜିନ	mnochasiun	ଏକଶାଖ
modifying factor	ରୂପାନ୍ତର କାରକ	monochlamydeous	ଏକ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ
molecular biology	ଅଣ୍ଣ ଜୀବବିଜ୍ଞାନ	monochromatic light	ଏକବର୍ଷୀ ଆଲୋକ
moist fumigation	ଆର୍ଦ୍ର ଧୂମନ	monoclinous	ଉଭୟଲିଙ୍ଗୀ
molar	ମୋଲାର	monocotyledon	ଏକଛୂଣ ପଡ଼ୁ
monodelph	ଏକକୁଟୀ	monocular	ଏକନେତ୍ରୀ
monoandrous	ଏକକେଶରୀ	monocyclic	ଏକ ଚକ୍ରୀ
monanthors	ଏକପୁଷ୍ଟୀ	monoecious	ଏକବାସୀ
monoarch	ଏକ ଆଦିଦାରୁକୀ	monoecism	ଏକବାସିତା
monoaulous	ଏକ ପ୍ରମ୍ବୀ	monoembryonic	ଏକ ଛୁଣୀ
monocentric	ଏକ କେନ୍ତ୍ରୀ		
moniliform	ମାଳାକୁଡ଼ି		

monogenic			monostrocity
monogenic	ଏକ ପ୍ରକାରିତ୍ୟୁତ, ଏକଜିନୀୟ	monosiphonous	ଏକ ନଳୀ
monogynous	ଏକ ପଳିକ	monospermous	ଏକବୀଜୀ
monohybrid	ଏକ ସଙ୍କର	monosporangium	ଏକ ରେଣ୍ଟୁ ଧାନ୍ୟ
monohybrid cross	ଏକ ସଙ୍କରୀ ସଂଜ୍ଞାମ	monospore	ଏକ ରେଣ୍ଟୁ
monomere	ଏକତ୍ୟ	monostele	ଏକ ପ୍ରକ୍ରିଯା
mononuclear	ଏକ ନ୍ୟେତ୍ରିକୀ	monostichous	ଏକ ପାତ୍ରିକ
monoovular	ଏକ ଡିମକୀ	monostromatic	ଏକ ପ୍ରରିକ
monopetalous	ଏକଦଳୀ	monostylous	ଏକ ଶଳାକୀ
monophyletic	ଏକ ଉଦ୍ଭବୀ	monosymmetrical	ଏକ ପ୍ରତିସମ
monophyllous	ଏକ ପର୍ଣ୍ଣୀ	monothecous	ଏକ କୋଷିକା
monoplanetic	ଏକଚଳି	monotrichic	ଏକ କଣ୍ଟା
monoploid	ଏକ ଗୁଣିତ	monotype	ଏକ ପ୍ରତ୍ୟେକ
monopodium	ଏକପଦୀ	monoxylic	ଏକ ବିତିକ
monoporate	ଏକ ଛିଡ୍ରୀ	monovalent	ଏକ ସଂଯୋଜକ
monosaccharide	ମନୋସାକାରାଇଡ୍	monozygote	ଏକ ସୁରକ୍ଷାକ
monosepalous	ଏକ ବୃତ୍ତି	monozygous twain	ଏକ ସୁରକ୍ଷା ଯମଜ
monosomic	ଏକ ମୂତ୍ରୀ	monostrocity	ଅଙ୍ଗ ବିକୃତ

montane			multicapsular
montane	ପାର୍ବତୀୟ	movement paratonic	ପରଲେନ
morbidity	ବ୍ୟାଧୁତା, ବିଷର୍ଣ୍ଣତା	movement of circulation	ପରିଘୂର୍ଣ୍ଣନ
morphological	ଆକାରୀୟ	movement of curvature	ବକ୍ର ଚଳନ
morphology	ଆକାରକୀ, ଆକାରତତ୍ତ୍ଵ	movement of growth	ବୃଦ୍ଧି ଚଳନ
morphogenesis	ଆକାର ବିକାଶ	movement of locomotion	ପରିଚଳନ
mortality	ମୃତୁହାର	movement of rotation	ଘୂର୍ଣ୍ଣନ
mosaic	ଚିତ୍ରିଳ	movement of variation	ଭେଦଚଳନ
mosaic pattern	ଛିଟସଞ୍ଚା	movement of taxis	ଅନୁସରଣ
moss	ମସ, ହରିଚା	movement tropic	ଅନୁବର୍ତ୍ତନ
motile	ଗଡ଼ିଶୀଳ	mucilage	କ୍ଲେବ
mottling	କଦୁରଣ, ଦାଗଦାଗ ହୋଇଯିବା	mucilaginous	କ୍ଲେବିଳ
mould	ପିମ୍ପ, ମୋଲୁ	mucose	ଶ୍ରେଷ୍ଠଳ
mount	ଅଧ୍ୟସ୍ଥାପନ, ହୁଙ୍କା	mucro	ସୂଚ୍ୟଗ୍ର
mounting medium	ଅଧ୍ୟସ୍ଥାପନା ମାଧ୍ୟମ	mucronate	ସୂଚ୍ୟଗ୍ରକ
movement	ଚଳନ	mud flat	ପଳିଲ ପାଟ
movement autonomic	ସ୍ଵତଃ ଚଳନ	mull	ମୃଦୁଖତିର, ମଲ
movement circummulation	ବକ୍ର ଚଳନ	multicapsular	ବହୁ ସ୍ଥୋତକ

multi carpellate	mutator gene
multi carpellate	ବହୁ ପଳିକ
multicellular	ବହୁକୋଷୀୟ
multicentral	ବହୁକେନ୍ଦ୍ରୀକ
multiciliate	ବହୁପକ୍ଷୀ
multicostate	ବହୁଶିରାଳ
multiflorus	ବହୁପୁଷ୍ଟୀ
multicuspid	ବହୁସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ
multifarious	ବହୁପଂକ୍ତିକ, ବହୁଦିଗୀୟ
multifid	ବହୁଶାଖୀ
multitoliater	ବହୁପଡ଼ୀ
multinucleate	ବହୁ ନୟକ୍ଷିକ
multiparous	ବହୁଭୂଜୀ, ବହୁଶାଖୀ
multipartite	ବହରାଜିତ
multienzyme system	ବହୁ ସର୍ବରକ ସଂସ୍ଥା
multimolecular	ବହୁଆଣ୍ଟିକ
multiperforated septum	ବହୁରହ୍ତୀ ପଳ
multiple allele	ବହୁବିକଳ ପିଣ୍ଡ, ବହୁ ପାଲଗ ପିଣ୍ଡ
	multiple cross
	multiple fission
	multiple fruit
	multiple perforation
	multiseriate
	muricate
	muriform
	muscoid
	mushroom
	mutable gene
	mutagen
	mutant
	mutation
	mutation pressure
	mutation rate
	mutation theory
	mutator gene
	ବହୁ ସଙ୍ଗମନ
	ବହୁ ଖଣ୍ଡନ, ବହୁଭାଞ୍ଜ
	ସାର୍ଵିଳ ପଳ
	ବହୁତିଦ୍ରଶ
	ବହୁପଢ଼ିକ
	କଣ୍ଟକିତ
	ପ୍ରାଚୀରାକାର
	ମସରୂପୀ, ହରିତାରୂପୀ
	ଛତ୍ରକ, ଛତ୍ର
	ନବୋଭବୀଜିନ
	ନବୋଭବ
	ନବୋଭୂତ, ନବୋଭବ
	ନବୋଭବନ,
	ନବଭରାବନ
	ନବୋଭବନ ଚାପ
	ନବୋଭବନ ହାର
	ନବୋଭବନ ବାଦ
	ନବୋଭବକଜିନ

muticous			natural immunity
muticous	ମୁଣ୍ଡିତ		N
muton	ମୁୟଚନ	naked bud	ନଗ୍ରକଳି, ନଗ୍ରକଳିକା
mutualism	ପାରସ୍ପର୍ୟବାଦ, ସହୋପକାରିତା	naked flower	ନଗ୍ରପୁଷ୍ଟ
mycelial	କବକ ଜାଳୀୟ	nancy	ସମଲିଙ୍ଗି
mycelium	କବକ ଜାଳ	nanandrium	ଖର୍ବାଣ୍ଟିର
mycology	କବକ ବିଜ୍ଞାନ	nanandrous	ଖର୍ବାଣ୍ଟିରି
mycopathological	କବକ ରୋଗାଭ୍ରକ	nanism	ଖର୍ବଦ
mycoplasm	କବକ ଜୀବକ	nanocyte	ଖର୍ବକୋଷିକା
mycoprotein	କବକ ପ୍ରୋଟିନ	nanophyll	ବାମନପର୍ଣ୍ଣ, ଖର୍ବପର୍ଣ୍ଣ
mycorrhiza	କବକିତ ମୂଳ	napifolious	କୁମ୍ଭପର୍ଣ୍ଣ
mycose	କବକ ଶର୍କରା, ମାଇକୋସ୍	napoceanous	କୁମ୍ଭସମ
mycosis	ମାଇକୋଜ କବକତା, କବକ କ୍ଷୟ	napiform	କୁମ୍ଭରୂପ
mycotrophic	କବକ ପୋଷିତ	nastic movement	ଅନ୍ତର୍କୁଞ୍ଜନ ଗତି, ବକ୍ରିମଗତି
mycomecophily	ପିପିଲକୀ ଉଭିତ, ସହବାସ	nasturtium	ଉଜ୍ଜଳନାରଙ୍ଗି, ସପୁଷ୍ଟକଳତା
myxomycetes	ଶ୍ରେଷ୍ଠଳ କବକ	natans	ଫୁଲନ
myxophyceae	ଶ୍ୟାମ ଶୈବାଳବଂଶ	native state	ସ୍ଥାଭାବିକ ଅବସ୍ଥା
		natural immunity	ପ୍ରାକୃତିକ ବ୍ୟାଧରୋଧ କାରିତା

natural order			nitrate reduction
natural order	ପ୍ରାକୃତିକ ବର୍ଗ	negative pressure	ବିସ୍ତୁତ ଚାପ
natural selection	ପ୍ରାକୃତିକ ମନୋନୟନ	negatively apogeotropic	ବିସ୍ତୁତ ଜ୍ୟା ଅନୁବର୍ତ୍ତନ
navicular	ନୌକାକାର	negatively heliotropic	ବିସ୍ତୁତ ପୂର୍ବାନୁବର୍ତ୍ତନ
neck canal cell	ଗ୍ରୀବାକୁଲ୍ୟା(ନାଳୀ)କୋଷ	negatively geotropic	ବିସ୍ତୁତ ଜ୍ୟା ଅପରିବର୍ତ୍ତନ
neck cell	ଗ୍ରୀବାକୋଷ	neo-Darwinism	ନବତାରଭିତ୍ତନ ବାଦ
necridium	ମୃତକୋଣିକା	neo- Lamarkism	ନବଲାର୍ମାକବାଦ
necrobiosis	ମୃତାନୁଜୀବିତା	neotype	ନବରୂପୀ
necrophage	ମୃତଭକ୍ଷୀ	nerved	ଶିରାଳ
necrotype	ବିଲ୍ଲୁପ୍ତ ପ୍ରରୂପ	net venation	ଜାଲିକ ଶିଳାବିନ୍ୟାସ
necrosis	ପେଶୀକ୍ଷୟ	netted	ଜାଲିତ
necrobiosis	ମରଣୋତ୍ତର ସକ୍ରିୟତା	nexus	ସହୀ
necrotic ring spot	ପେଶୀକ୍ଷୟିତ ବଳୟଦାତା	neuter	ନପୁଂସକ, କୀବ
necrohormone	ମୃତଜ ହରମୋନ	neutral gene	ନରପେକ୍ଷ ଜିନ
nectari ferous disc	ମକରନ(ମଧ୍ୟ) ପାଠ, ଆଳିକା	niche	କର୍ମସ୍ଥିତି, ଗୋଷ୍ଠିକ ସ୍ଥିତି
nectari ferous organ	ମକରନ ଧାରୀ ଅଙ୍ଗ	nightclosure	ନୈଶ ନୀମୀଳନ
nectary	ମଧ୍ୟଗ୍ରହ୍ନି, ମକରନ ଗ୍ରହ୍ନି	night flower	ନୈଶ ପୁଷ୍ପ
negative feed back	ବିସ୍ତୁତ ପଣ୍ଡପୋଷ	nitrate reduction	ନାଇଟ୍ରେଟ ବିଜ୍ଞାରଣ

nitrification			non-stomatal
nitrification	ନାଇଟ୍ରିଫିକେସନ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତି, ନାଇଟ୍ରିଫିକେସନ୍ କରଣ	nomenclature binomial	ଦ୍ୱାରା ପଦତି
nitrifying bacteria	ନାଇଟ୍ରିଫିକେସନ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତକାରୀ ବୀଜାଣୁ, ନାଇଟ୍ରିଫିକେସନ୍ ବୀଜାଣୁ ।	non-adaptive	ଅନ ଅନୁକୂଳନୀ
nitrogen assimilation	ସରକାରକାନ ଆହୁକରଣ	non-adaptive variation	ଅନ ଅନୁକୂଳନୀ ବିଭିନ୍ନତା
nitrogen fixation	ନାଇଟ୍ରିଫିକେସନ୍ ବିବନ୍ଧନ, ସ୍ଥିରାକରଣ	non-antigen	ଅପ୍ରତିଜନ
nitrogenous	ସରକାରୀୟ	non-astringent	ଅକଷାୟ
nivalis	ହେମବର୍ଣ୍ଣ, ହେମ	non-cellular	ଅକୋଷିକ
niveus	ହେମ ଶ୍ରେଷ୍ଠ	non-dividing cell	ଅବିଭାଜୀ କୋଷିକା
nodal	ଗଣ୍ଡ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ	non disjunction	ଅବିଯୋଜନ
node	ଗଣ୍ଡ	nonendospermic	ଅଭୂଷଣପୋଷ
node (inter) intenode	ଦୁଇଗଣ୍ଡୀ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା, ପର, ପର	nonessential	ଅନାବଶ୍ୟକ, ପରିହାୟ୍ୟ
nodiferous	ଗଣ୍ଡ ପ୍ରସ୍ତୁ	non-flowering plant	ଫୂଲ ଧରୁନଥିବା ଉତ୍ତିଦ, ଅପୁଷ୍ଟ ପାଦପ, ଅପୁଷ୍ଟ ଉତ୍ତିଦ
nodiform	ଗଣ୍ଡିଲ, ଗଣ୍ଡିଆ	non-homologous	ଅସମଜାତ, ଅସମ ସ୍ଥାନିକ
nodule	ଭାତୁଡ଼ି, ଗଣ୍ଡ, ପିଣ୍ଡକ	non-living cell content	ନିର୍ଜୀବ କୋଷତ୍ରସ୍ତ୍ୟ
nodulose	ଭାତୁଡ଼ି, ଗଣ୍ଡ, ପିଣ୍ଡକମୟ	non-polar	ଅଧିକାୟ
nomenclature	ନାମପରିଚି	non-reducing division	ଅନହ୍ରାସି ବିଭାଜନ/ ସମବିଭାଜନ
		non-stomatal	ଅଗବାଷୀୟ, ଅରଣ୍ୟୀୟ, ଅଷ୍ଟୋମୀୟ

non-symbiotic			nudifolius
non-symbiotic	ଅସହଜବିକ(ତା)	nuclear hyaloplasm	ନ୍ୟଷ୍ଟି ପ୍ରରସ ତରଳ,
non-viable	ଜୀବନ ଅକ୍ଷମ	nuclear memberance	ନ୍ୟଷ୍ଟି ପ୍ରରସ ଜୀବନ
normal	ସ୍ଥାବରିକ	nuclear plate	ନ୍ୟଷ୍ଟି ପଇ
normal solution	ତୁଳ୍ୟାଙ୍କ ଦ୍ରବ୍ୟ	nuclear reticulum	ନ୍ୟଷ୍ଟି ଜାଳି
notate	ଚିତ୍ରାଙ୍କ, ପ୍ରଖାତନ	nuclear sap	ନ୍ୟଷ୍ଟି ରସ
notch	କଟା ଦାଗ, ଖାଲ, ଖୋପ	nuclear spindle	ନ୍ୟଷ୍ଟି ତର୍କୁ
nuceller beak	ଡିମକାଙ୍ଗ ଚଞ୍ଚୁ	nucleolous	ନିନ୍ୟଷ୍ଟି
nucellar tissue	ଡିମକାଙ୍ଗ ପେଶୀ	nucleoplasm	ନ୍ୟଷ୍ଟି ରସ, ନ୍ୟଷ୍ଟିଜୀବନ
nucellar budding	ଡିମକାଙ୍ଗୀ ମୂଳ୍ୟକାଳନ	nucleoprotein	ନ୍ୟଷ୍ଟି ପ୍ରୋଟିନ, ନ୍ୟଷ୍ଟି ପୁଣ୍ୟବାର
nucellar cap	ଡିମକାଙ୍ଗ ଚୋପି	nucleus seed	ନ୍ୟଷ୍ଟିବାଜ
nucellar embryo	ଡିମକାଙ୍ଗ ଭୂଣ	nucleotide	ନ୍ୟକ୍ତିଓ ଚାଇତ
nucellus	ଡିମକାଙ୍ଗ	nucleus, generative	ଜନନ ନ୍ୟଷ୍ଟି
nuciform	ଗୁଣିକାରୂପୀ, ଗୁଣିକାଳାର	nucleus vegetative	ଅଗାମ ନ୍ୟଷ୍ଟି, ନ୍ୟଷ୍ଟି ଅଗାମ
nuclear	ନ୍ୟଷ୍ଟିକ	nucleous somic	ନ୍ୟଷ୍ଟିକାଯ
nuclear blebbing	ନ୍ୟଷ୍ଟି ବାହ୍ୟ ଝିଲ୍ଲୁ ପ୍ରବର୍ଦ୍ଧକ	nudiflorous	ନ୍ୟଷ୍ଟି ପୁଷ୍ଟୀ
nuclear capsid	କାପସତ୍ତ ନ୍ୟଷ୍ଟି	nudifolius	ନ୍ୟଷ୍ଟି ପଣ୍ଡୀ
nuclear dise	ନ୍ୟଷ୍ଟିପୀଠ		

nullisomic		obverse	
nullisomic	ଅନସ୍ତୁଡ଼ୀ, ଶୂନ୍ୟତନୀ, ଅତନୀ	oblanceolate	ଅପବର୍ଷାକାର
nut	ପୁରୀ, ବାଦାମ, ଫଳ	oblanceolate	ନାରଙ୍ଗାକାର, ଉଭୟାଗ୍ର ବର୍ଣ୍ଣଳ, ଚେପଟା
nux	ଦୃଢ଼ପଳ	obligate	ଅନନ୍ୟ, ଅବିକଷ୍ଟୀ
nutation	ଅକ୍ଷବିଳନ, ବର୍ଣ୍ଣନାଙ୍ଗ, ଶିରଚାଳନ	obligate parasite	ଅନନ୍ୟ ପରଜୀବୀ, ଅବିକଷ୍ଟୀ ପରଜୀବୀ
nutrient solution	ପୋଷକରସ, ପୋଷକ ଦ୍ରୁବଣ	obligate saprobe	ଅନନ୍ୟ ମୃତଜୀବୀ, ଅବିକଷ୍ଟୀ ମୃତଜୀବୀ
nutrition	ପୋଷଣ, ପୁଷ୍ଟି	obligate symbiont	ଅନନ୍ୟ ସହଜୀବୀ
nyctinastic	ନିକ୍ତ କୁଞ୍ଚନ, ନିଶା/ରାତ୍ରି କୁଞ୍ଚନ	oblique	ଡାର୍ଯ୍ୟକ
		oblique inflorescence	ଡାର୍ଯ୍ୟକ ପୁଷ୍ଟକୁମ, ଡାର୍ଯ୍ୟକ ପୁଷ୍ଟଦଣ୍ଡ
O		oblong	ଆୟତ, ଅଣ୍ଣାକାର
obclavate	ପ୍ରତିମୁଦଗର ଆକାର	oblongifolium	ଅଣ୍ଣାକାର ପଡ଼, ଆୟତକାର ପଡ଼
obconic	ଅପଶଙ୍କ୍ରୀ, ଅପଶଳୁରୂପୀ	obovate	ଅପାଣ୍ଟ, ଓଳଚ ଅଣ୍ଣାକୃତି, ଅଭିଅଣ୍ଣାକାର
obcordate	ଅପତାମ୍ବୁଲି, ପ୍ରତିହୃଦଆକାରି	obovoid	ପ୍ରତିଅଣ୍ଣାକାର
obdiplostemonous	ଦଳାଭିମୂଖୀ	obsolescent	ଲୁପ୍ତପ୍ରାୟ
objective	ଦୃଶ୍ୟକୀ, ଉଦେଶ୍ୟକୀ	obtuse	ଅଧ୍ୟକୋଣ, ସ୍କୁଲ
		obverse	ଅପାଗ୍ର

obvolute

obvolute	ଅପବଳିତ	oogamete	ମାଇୟୁରୁକ
oceanic plankton	ସାମୁଦ୍ରିକ ପୂରକ	oogamy	ଡିମ୍ୟୁରୁନ
ecosystem	ପରିତ୍ତ	oogenesis	ଡିମ୍ବଜନନ
ochreate, ocreate	ସପରିନେଷକ	oogonial	ମାଇଧାନୀୟ, ସ୍ତ୍ରୀଧାନୀୟ
octandrous	ଅଷ୍ଟକେଶର, ଅଷ୍ଟଭାଗୀ	oogonium	ସ୍ତ୍ରୀଧାନୀ, ମାଇଧାନୀ
octoploid	ଅଷ୍ଟଗୁଣିତ	ooplast	ଡିମ୍ବଜୀବକ
ocular	ନେତ୍ରକୀ	oosphere	ଡିମ୍ବଗୋଲ, ଅଷ୍ଟଗୋଲ
odd-pinnate	ବିଷମପକ୍ଷଳ	oospore	ଡିମ୍ବରେଣ୍ଟ
offset	ହୃସ୍ତଧାବକ	openbundle	ମୁକ୍ତ ବିଭକ
oidia	ମାଳାରେଣ୍ଟ	open community	ମୁକ୍ତ ଗୋପ୍ତା
odium cell	ମାଳାରେଣ୍ଟ କୋଷ	operator gene	ସଂଚାଲକ ଜିନ
oligodynamic	ସ୍ଵତ ସକ୍ରିୟ	operculum	ପିଧାନକ
oligomerous	ଅଛାବୟବୀ	operon	ଅପେରନ
oligomery	ଅଛାଂଶ	opposite	ସମ୍ମୁଖୀ
oligosaccharide	ଅଲିଗୋସାକାରାତ୍ରୀ	opposite and decussate	ଚତୁଃସମ୍ମୁଖୀ
omnivorous	ସର୍ବଭକ୍ଷ	opposite superposed	ଦ୍ୱିସମ୍ମୁଖୀ
ontogony	ବ୍ୟକ୍ତିବିକାଶ	opposite leaves	ସମ୍ମୁଖୀ ପତ୍ର
oocyte	ଡିମ୍ ମାତୃକୋଷ	op sonin	ଅପସେନିନ

optical isomer		out breeding
optical isomer	ଦୃକସମାବୟ, ଦୃକସମାବୟ	orthostichy orthotropism
optima	ସର୍ବୋତ୍ତମା	orthotropus
orbicular	ମଣ୍ଡଳାକାର	orthotropus ovule
order	ବର୍ଗ	oscillation
organic	ଜୀବିକ; ଜୀବ	osmoscope
organic acid	ଜୀବାମ୍ବ	osmosis
organic evolution	ଜୀବ ବିବର୍ତ୍ତନ	osmotic concentration
organizer	ସଂଗ୍ରହ	osmotic mechanism
organogenesis	ଅଙ୍ଗୋୟତି	osmotic pressure
organography	ଅଙ୍ଗୋୟତିବର୍ଣ୍ଣନ	osmotic shock
organs of perennation	ଅତୀଳୀବିତାଙ୍ଗ	osmotic potential
orientation	ଦିଗଦର୍ଶକ, ଅନୁଷ୍ଠାପନ	
origin of species	ଜାତି ଉଭବ	osmotic pull
ornamentation	ଅଳଂକରଣ	osmotic regulation
ornithophilous	ପକ୍ଷୀ ପରାଗିତ	ostiole
ornithophily	ପକ୍ଷୀ ପରାଗଣ	ostiolate
orthogeotropism	ଅବଜ୍ୟାନ୍ତୁବର୍ତ୍ତନ	out breeding

ବହିଃ ପ୍ରଜଗନ

ପାରସ୍ପରି ଆକର୍ଷଣ

ପାରସ୍ପରି ନିୟନ୍ତ୍ରଣ

ଦ୍ୱାର, ମୁଖ, ତୁଣ୍ଡ

ଦାର୍ଯ୍ୟକୁ, ସରଷ୍ଟା

ରହ୍ୟୁକୁ

out breeding cross			palisade tissue
out breeding cross	ବହି ପ୍ରଜନନ ସକଂରଣ		P
out breeding growth	ବହି ପ୍ରଜନନ ଉପବୃକ୍ଷି		
outline	ରୂପରେଖ	pachy	ସ୍କୁଲ, ସମନ
oval	ଅଣ୍ଟାକୃତି/ଅଣ୍ଟୀୟ	pachynema	ସ୍କୁଲସ୍ତ୍ର
ovary	ଡିମାଶ୍ୟ	pachytene	ପାକିଟିନ, ସ୍କୁଲସ୍ତ୍ରାବସ୍ଥା
ovate	ଅଣ୍ଟାକୃତି/ଅଣ୍ଟାକାର	pachyphyllous	ସ୍କୁଲପର୍ଣ୍ଣୀ
overdose	ଅଧ୍ୟମାତ୍ରା	pagohpillous	ଡରାଇରାଗୀ/ ଗିରିପାଦ
over summering	ଗ୍ରୀଷ୍ମାତିଚାର		ପରାଗୀ
over wintering	ଶିତାତିଚାର	pairing	ସୁଗଳନ/ସୁରନ
ovule	ଡିମକ	palea	ତୁଷ୍ଟ, ପାଲିଆ
ovuli ferous scale	ଡିମକ ଶଳକ	paleo-botany	ପ୍ରାଚ୍ଯୋଭିଦବିଜ୍ଞାନ, ପରାଉତିଦ ବିଜ୍ଞାନ
ovum	ଡିମାଣ୍ଡୁ	palcoecology	ପ୍ରାଚ୍ଯୋପରିଷ୍ଠିତିକ
oxidant	ଜାରକ	palcozoicera	ପୋଲିଓଯୋରକ, ମହାକଳ୍ପ/ ପୁରାଜୀବୀମହାକଳ୍ପ
oxidation	ଜାରଣ		
oxidation reduction	ଜାରଣ ବିଜାରଣ	paleozoic group	ପୁରାଜୀବୀ ବର୍ଗ
oxidizing agent	ଜାରକ	palingenesis	ଜାତସ୍ତ୍ର
oxygen	ଅକ୍ଷିଜେନ, ଅମ୍ବୁଜାନ	palisade layer	ସମାନ୍ତରାଳ ପ୍ରର
oxysome	ଅକ୍ସିଜେମ, ଅମ୍ବୁରପୀ	palisade tissue	ସମାନ୍ତରାଳ ପେଶୀ

pallid			paranema
pallid	ପାଣ୍ଡୁ	paper chromatograph	କାଗଜ ଚର୍ଷଟେଣ୍ଡ
palm	ପ୍ରତଳ, କରତଳ	papilionaceous	ଆଗଣ୍ଠିକ
palmalisect	ଅତିପ୍ରତଳିତ	papilla	ପିଲକ
palmate, palmatiform	ପ୍ରତଳିତ	papillar	ପିଲକୀୟ
palmatifid	ଅଛ ପ୍ରତଳିତ	papillate	ପିଲକୀ
palmation	ପ୍ରତଳନ	papilliform	ପିଲକାକାର
palmatipartite	ଅର୍କ ପ୍ରତଳନ	papilloid	ପିଲକିତ
palmella stage	ପାମେଲା ଅବସ୍ଥା	pappus	ରୋମହୃଡା
palmiferous	ତାଳ ପ୍ରସ୍ତୁ	para amyllum	ପରାମୟ
palmiveined	ପ୍ରତଳଶିରାଳ, ତାଳଶିରା ଭଳି	paracentric inversion	ପରକେନ୍ତିକ ଓଳଚନ
palynology	ରେଣୁବିଜ୍ଞାନ	parachute mechanism	ଛତ୍ର କୌଣସି
pampiniform	ଆକର୍ଷିତୁପ	paragynous	ପରିକାୟାଙ୍ଗୀ
pandemic	ସର୍ବବ୍ୟାପୀ	paraheliotropism	ଦିବାକୁଞ୍ଜନ
pandurate	ସାରଜୀ ରୂପୀ	parallel mutation	ସମାନ୍ତର ନବୋଭବନ
pangamy	ଯଦୃତ୍ବ ସଂଗମନ	parallel venation	ସମାନ୍ତର ଶିରାବିନ୍ୟାସ
panicle	ଶାଖାୟିତ ପ୍ରବକ୍ଷ, କେଣ୍ଟା	parameter	ପରିମାପ, ପାରାମିଟର,
paniculate	ଶାଖାୟିତ, କେଣ୍ଟାଭଳି	paramutation	ପରାନବୋଭବନ
		paranema	ପରତତ୍ତ୍ଵ

paranucleus			partition
paranucleus	ଉପନ୍ୟଷି	paratonic	ପରଚଳନ
parapetalous	ଦଳପାଇଁ	paratype	ପରରୂପୀ
paraphyllum	ପରପର୍ଶ	paravariation	ସହବିଭେଦନ
paraphysis	ବନ୍ୟାଂଶୁ, ସହସ୍ତ୍ର	parenchyma	ମୃଦୁପେଣୀ, ପାରନାକାଇମା
parasite	ପରଜୀବୀ	parenchymatous cell	ମୃଦୁକୋଷ
parasitic	ପାରଜେବିକ	parenchymatous tissue	ମୃଦୁପେଣୀୟ ଜତି
parasitism	ପରଜୀବିତା	parental character	ପୈଡ୍ରୁକ ଲକ୍ଷଣ
parasitismobligatory	ଅନନ୍ୟ ପରଜୀବିତା	parietal	ଭିତ୍ତିଲକ୍ଷ
parasitism facultative	ବିକଞ୍ଜୀ ପରଜୀବିତା	parietal- placentation	ଭିତ୍ତିଲକ୍ଷ ଭୂଣବନ୍ଧନ
parasitic adaptation	ପରଜୀବୀ ଅନୁକୂଳନ	paripinnate	ସମପକ୍ଷଳ
parasital plant	ପରଜୀବୀ ଉତ୍ତିଦ	paroecious, paroicous	ସହାଶୟୀ
parasiticide	ପରଜୀବିମାରୀ	parthenocarpky	ଅୟୁର୍ବୀତ ଫଳନ
paraisitic root	ପରଜୀବିମୂଳ	parthenogenesis	ଅୟୁର୍ବୀତ ଜନନ, ଅମୋଧୁନ ଜନନ
parasitization	ପରଜୀବି ଆକ୍ରମଣ	parthenospore	ଅୟୁର୍ବୀତ ରେଣୁ
parasitogenic	ପରଜୀବି	partial dominance	ଆଂଶିକ ପ୍ରକରନ
parasitologist	ପରଜୀବି ବିଜ୍ଞାନୀ, ପରଜୀବି ବିଜ୍ଞ	patite	ଅର୍ଦ୍ଧବିଭକ୍ତ
parastichy	କୁଣ୍ଡଳୀଧାର	partition	ପୃଥକ୍କନ

partition coefficient		perigynous
partition coefficient	ପୃଥକୀ ଗୁଣାଳ	pentagynous
passage cell	ମାର୍ଗକୋଷ	pentapetalous
passive	ନିଷ୍ଟିଯ	pentaphyllous
passive absorption	ନିଷ୍ଟିଯ ଶୋଷଣ	pentasepalous
passive immunity	ନିଷ୍ଟିଯ ବ୍ୟାଧରୋଧତା	pentaploid
passive resistance	ନିଷ୍ଟିଯ ପ୍ରତିରୋଧ	pentaspermous
pasteurization	ନୀରୋଗଣ	pentastichous
pathogenic	ବ୍ୟାଧମୂଳକାରୀ ବ୍ୟାଧଜାତକାରୀ	pentandria
pathosystem	ବ୍ୟାଧ ପ୍ରଣାଳୀ	pentarch
pedology	ମୃତିକା ବିଜ୍ଞାନ	pepo
pedicellate megasporangium	ଗୁରୁ ବୀଜାଣୁ ଧାନୀ	peptide
pedicel/pedicle	ବୁଢଳ	peptide bond
pedigree	ବଂଶାବଳୀ	perianth
peduncle	ପୁଷ୍ପାବଳୀବୁଢଳ	percolation water
peel	ଛିଲିକା	periclinal
pentacyclic	ପଞ୍ଚଚକ୍ରୀ	perigynous
penta delphous	ପଞ୍ଚସଂଘୀ	

perithecium			peristomial area
perithecium	ଧାନୀ ଆବରଣ / ପେରିଥେସିଯମ୍	periderm	ପରିଦ୍ରକ, ବାହ୍ୟ ବଳକ, ବାହ୍ୟଚୋପା
perennation	ବର୍ଷାନ୍ତୁବର୍ଷାନ୍ତିବିତ	perigone, perigonium	ପରିଧାରଣା
perennial	ବହୁବର୍ଷ	perigynium	ପରିବେଶକ, ପରିସ୍ଥିତାନା
perfect cleavage	ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ବିବଳନ, ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଖ୍ୟନ	porigynous	ପରିଜାୟାଙ୍ଗୀ
perfect flower	ପୂର୍ଣ୍ଣ ପୂର୍ଣ୍ଣ	perimedullary	ପରି ମଧ୍ୟକୀ
perfect stage	ପୂର୍ଣ୍ଣଙ୍କ ଅବସ୍ଥା	perimedullarystele	ପରିମଧ୍ୟକାରୀ
perfoliate	କାଣ୍ଡବେଶୀ	period	ଆବର୍ଗନ, ଅବଧ୍ୟ, କାଳ
perforation plate	ଛିଦ୍ରଣ ପଣ୍ଡିକା	periodic	ଆବର୍ଗ, ଅବଧ୍ୟ
perforation rim	ଛିଦ୍ରଣ ପନ୍ଦ	periodic elongation	ଆବଧ୍ୟକତା,
perianth	ପରିଜଳ ପୁଞ୍ଜ	periodic motion	ଆବଧ୍ୟକ ଚଳନ
periblem	ଦରା ପ୍ରସ୍ତୁ	periodicity	ଆବଧ୍ୟକତା
pericarp	ଫଳାବରଣ	periodic table	ପର୍ଯ୍ୟାୟ ସାରଣୀ
pericentric inversion	ପରିକେନ୍ତ୍ର ଓଳଚଣ	periphery	ପରିଧି, ପରିସୀମା
perichaetium	ପରିଧାରକ	periplasm	ପରିଜୀବକ
periclinal chimaera	ପରିନିତ ଆଣ୍ଜିକ ସଙ୍କର	perisperm	ପରିବାଜ, ପରିଭୂଣକୋଷ
pericycle	ପରିଚକ୍ର	peristome	ପରିଷ୍ଟୋମା, ପରିମୂଖ
		peristomial area	ପରିମୂଖୀ କ୍ଷେତ୍ର

peritheciun	phage
peritheciun	ପେରିଥେସିଆମ
perisporium	ପେରିସ୍ପୋରିଆମ
peritrichy	ପରିକଶା
permanent	ସ୍ଥାୟୀ
permanent heterosis	ସ୍ଥାୟୀ ସଙ୍କର ଓଜ
permanent wilting point	ସ୍ଥାୟୀ ଖାର୍ତ୍ତଳା ବିନ୍ଦୁ
permanent wilting coefficient	ସ୍ଥାୟୀ ଖାର୍ତ୍ତଳା ଗୁଣାଙ୍କ
permeable	ପାରଭେଦ୍ୟ
permeablemembrane	ପାରଗମ୍ୟ ଛିଲ୍ଲୀ ଭେଦ୍ୟ ଛିଲ୍ଲୀ
peripetalous	ଦଳପରିଗତ
periphysess	ପେରିଫାଇସ୍ସ
perispore	ରେଣ୍ଟରୋଲ, ପରିରେଣ୍ଟ
perithallium	ପେରିଥାଲିଆମ
persistent	ସ୍ଥାୟୀ, ଅପାଚୀ
personate	ସଂବୃତ
pertusale	ବିଦରଯୁକ୍ତ
petal	ଦଳ, ପାଖୁଡ଼ା
petaliform	ଦଳାକୃତି
petaloid	ଦଳାଭ
pest	ପୀଡ଼କ, ଅନିଷ୍ଟ କାରାଜାବ
pest control	ପୀଡ଼କ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ, ଅନିଷ୍ଟ କାରୀ ଜୀବ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ
pesticide	ପୀଡ଼କ ନିୟନ୍ତ୍ରକ ରସାୟନ, ଅନିଷ୍ଟକାରୀ ଜୀବନାଶକ
phagosome	ଫାଗୋଜମ
phellem	ଫେଲେମ, କୁର୍ଳ
philid	ଭୂମିକା
petiole	ବୃତ, ପର୍ଶବୃତ
petiolate	ସଡ଼େମ, ସବୃତ
petiolate leaf	ସଡ଼େମ ପଡ଼
petiolule	ଡେମକ
petrified	ଅଶ୍ଵାଭୂତ
phaeophyceae	ପିଙ୍ଗଳ ଶୈବାଳ
phaeoplast	ପିଙ୍ଗଳଲବକ
phage	ଫାଇ

phage phonotype	photosynthetic quotient
phage phonotype	ବିଭୋଜୀ ଲକ୍ଷଣ ପ୍ରରୂପ
phagocyte	ଉକ୍ଷକ କୋଷ
phanerogam	ସପୁଷ୍ଟକ ଉଚ୍ଚବ
phanerophyte	ପ୍ରକଟ କଳିକ
phase contrast	ଫେଜ କଣ୍ଟ୍ରାଷ୍ଟ, କଳା ଆବସ୍ଥା, ଲକ୍ଷଣୀୟ ପ୍ରଭେଦ ପ୍ରଦର୍ଶନ
phellogerm	ଭୁର୍ଜର୍ତ୍ତା
phellogen	ଭୁର୍ଜଦ
phenocopy	ଦୂଶ୍ୟପ୍ରତିରୂପ
phenotype	ଦୂଶ୍ୟପ୍ରତିରୂପୀ, ଲକ୍ଷଣରୂପୀ
phenotypic variation	ଲକ୍ଷଣ ପ୍ରରୂପୀ ବିଭିନ୍ନତା
phloem	ବାଲକ, ଫ୍ଲୋଏମ, କୋଷବାହୀ
phloem parenchyma	ପୋଷବାହୀ ମୃଦୁତକୋଷ
phosphorescence	ଖାଦ୍ୟାଚନ, ଫାସଫୋରେସ୍ସେ
photoactive	ଆଲୋକସହିୟ
photobiology	ଆଲୋକ ଜୈବିକ
photocatalysis	ଆଲୋକ ଉତ୍ପ୍ରେରଣ
photocatalyst	ଆଲୋକ ଦ୍ରବ୍ୟ
photochemical	ଆଲୋକ ରାସାୟନିକ
photogenesis	ଦିପ୍ତିଜନନ
photolysis	ଆଲୋକ ବିଶ୍ରେଷଣ
phoetic	ପ୍ରକାଶ୍ୟ
photoautotroph	ଆଲୋକସ୍ଵପୋଷୀ
photonastic	ଆଲୋକାନୁଚଳନ
photophilous	ଆଲୋକାନୁରାଗୀ
photophobous	ଆଲୋକ ବିରାଗୀ
photoperiod	ଆଲୋକ ଅବଧି, ଦୀପ୍ତିକାଳ
photosynthetic activity	ଆଲୋକ ସଂଶୋଷଣକ୍ରିୟା
photosynthetic apparatus	ଆଲୋକ ସଂଶୋଷଣ ଉପକରଣ
photosynthetic organ	ଆଲୋକ ସଂଶୋଷଣ ଅଙ୍ଗ
photosynthetic organism	ଆଲୋକ ସଂଶୋଷଣ ଜୀବ
photosynthetic process	ଆଲୋକ ସଂଶୋଷଣପ୍ରକଳ୍ପ
photosynthetic quotient	ଆଲୋକ ସଂଶୋଷଣ ଭାଗଫଳ

photosynthate		physiogony	
photosynthate	ଆଲୋକ ସଂଶୋଷଣ	phylletic	ଅନୁବଂଶୀୟ
photoperiodism	ଆଲୋକାବଧୁଦ, ଦୀପ୍ତି କାଳିତା, ପ୍ରଭାକାଳି	phylloclade	ପ୍ରତ୍ରାଭ କାଣ୍ଡ
photo reactivation	ଆଲୋକ ପୁନଃ ସନ୍ତ୍ରିଯଣ	phycobiont	ଶୈବାଳାଂଶ
photostage	ଆଲୋକାବସ୍ଥା	phycology	ଶୈବାଳ ବିଜ୍ଞାନ
photo reduction	ଆଲୋକ ବିଜାରଣ	phylletic	ଅନୁବଂଶୀୟ
photo respiration	ଆଲୋକ ଶ୍ଵସନ	phyllody	ପ୍ରତ୍ରାଭି ବ୍ୟାଧ
photo stimulus	ଆଲୋକ ଉଦ୍ଦୀପକ	phyllode	ପ୍ରତ୍ରାଭ ବୃକ୍ଷ
photo system	ଆଲୋକ ସଂସ୍ଥା	phylogenous	ପର୍ଶ୍ରଙ୍ଗ
photo sensory cell	ଆଲୋକ ସଂବେଦୀ କୋଷିକା	phylophagus	ପର୍ଶ୍ରଙ୍ଗୀବୀ
phototaxis	ଆଲୋକାନୁଚଳନ	phyllotomatus	ପର୍ଶ୍ରଷ୍ଟୋମାୟ, ରକ୍ତପର୍ଶ୍ରୀ
photo trophic	ଆଲୋକ ପୋଷିତ	phyllotaxis	ପର୍ଶ ବିନ୍ୟାସ
photo tropic	ଆଲୋକ ଅନୁବର୍ତ୍ତୀ	phylogeny	ବଂଶ ବିକାଶ
photo tactic	ଆଲୋକାନୁସାରୀ, ଭାବୁସାରୀ	phylum	ପର୍ବ
photo induction	ଆଲୋକ ପ୍ରବୋଚନ	physical drought	ଭୌତିକ ଜଳାଭାବ
photon	ଫୋଟନ, ଆଲୋକରେଣ୍ଟ, ଭାଣ୍ଡ	physiological drought	ଜ୍ଞାନାଭିକ୍ଷେତ୍ରକ ଜଳାଭାବ
		physiogony	ସ୍ଥ-ରୂପ

physiognomy			phyto sociology
physiognomy	ରୂପାଭାସ, ରୂପାକୃତି	phytogenesis	ପାଦପୋତ୍ତବ, ଉତ୍ତିଦଭିତତ
physiographic factor	ଭୂପ୍ଲିଟି କାରକ	phylogenetics	ଉତ୍ତିଦ / ପାଦପ ଜନନ ବିଜ୍ଞାନ
physiography	ଭୂପ୍ରକୃତି	phytography	ଉତ୍ତିଦ / ପାଦପ ଚର୍ଷଣ
physiological race	କ୍ରିୟାଭ୍ୟକ ପାତ୍ର	phytohormone	ଉତ୍ତିଦ / ପାଦପ ହରମୋଦ
physiological mechanism	ଶରୀର କ୍ରିୟାଭ୍ୟକ କ୍ରିୟାବିଧି	phytol	ଫାଇଟଲ
physiological resistance	କ୍ରିୟାଭ୍ୟକ ପ୍ରତିରୋଧ	phytologist	ଉତ୍ତିଦ ବିଜ୍ଞାନୀ
physiology	ଜାବନ ପ୍ରକ୍ରିୟା, ପ୍ରକ୍ରିୟା ବିଜ୍ଞାନ	phytometer	ଉତ୍ତିଦ ମାପକ
physiologist	ଶରୀର କ୍ରିୟାବିଜ୍ଞାନୀ	phytomorphology	ଉତ୍ତିଦ / ପାଦପ ଆକୃତି ବିଜ୍ଞାନ
physiology of growth	ବୃଦ୍ଧି-କ୍ରିୟାବିଜ୍ଞାନ	phyto technology	ଉତ୍ତିଦ / ପାଦପ ବୈଷ୍ଣବିକ ଶ୍ଳାନ
physiology of nutrition	ପୋଷଣ-କ୍ରିୟା ବିଜ୍ଞାନ	phyton	ଉତ୍ତିଦକ, ଫାଇଟନ
physiology of reproduction	ପ୍ରଜଳନ କ୍ରିୟାବିଜ୍ଞାନ	phyto pathogen	ଉତ୍ତିଦ / ପାଦପ-ବ୍ୟାଧି ଜାଯକ, ଉତ୍ତିଦ / ପାଦପ ବ୍ୟାଧକାରି ଅଣ୍ଟୁ
phytamine	ଫାଇଟାମିନ, ଉତ୍ତିଦ ଆମାଇନ	phyto-pathology	ପାଦପ-ବ୍ୟାଧିବିଜ୍ଞାନ
phytic acid	ବାଜିକ ଅମ୍ବୁ	phytoplankton	ଫାଇଟୋଫ୍ଲାଙ୍କନ, ଉତ୍ତିଦ ଫ୍ଲାଙ୍କନ, ଫ୍ଲାଙ୍କନ ଉତ୍ତିଦ
phytin	ବୀଜି	phyto sociology	ପାଦପ ସମାଜଭାବ
phytochrome	ଉତ୍ତିଦ / ପାଦପ ଚର୍ଷଣ		
phytoedaphon	ଫାଇଟୋଏଡାଫନ		

phyto-toxin	ଉଚ୍ଚିଦ / ପାଦପ-ବିଷ	pitcher plant
phyto-toxin	ଉଚ୍ଚିଦ / ପାଦପ-ବିଷ	pinnati partite ଅର୍ଦ୍ଧପକ୍ଷକ
phyto-toxic	ଉଚ୍ଚିଦ ବିଷକାରୀ, ଉଚ୍ଚିଦ ବିଷାକ୍ତ	pinnati sect ଅତି ପକ୍ଷକ
phytotoxicity	ଉଚ୍ଚିଦ / ପାଦପ-ବିଷାକ୍ତତା	pinniform ପକ୍ଷାକାର
picnoxylic	ଶତ୍ରୁଦାରୀ	pinninerve ପକ୍ଷଶିରାଳ
pigment	ବର୍ଣ୍ଣକ, ରଙ୍ଗ, ରଞ୍ଜକ	pinnule ପକ୍ଷକ
pigment cell	ବର୍ଣ୍ଣକୋଣୀ, ବର୍ଣ୍ଣକୋଷ	pistil ପିଷ୍ଟିଲ, ପାଲିକାଚକ୍ର, ସ୍ତ୍ରୀକେଶର
pileus	ଛିଡ଼ିକା	pistillate ପାଲିକାଚକ୍ର, ସାକେଶଚକ୍ର
piliform	କେଶାର	pistilode ବନ୍ୟପାଳିକା
piliferous	ଲୋମଶ	pit ଗର୍ଭ
pillar	ସ୍ତର	pit aperture ଗର୍ଭଦ୍ୱାରକ
pilose	ଲୋମାକୃତି	pit canal ଗର୍ଭକୁଳ୍ୟା
pinna	ପକ୍ଷକ	pit cavity ଗର୍ଭ ଗହର
pinnatea compound leaf	ପକ୍ଷଳ ଯୌଗିକ ପଡ଼	pit chamber ଗର୍ଭକୋଷ
pinnate leaf	ପକ୍ଷଳ ପଡ଼	pit field ଗର୍ଭ କ୍ଷେତ୍ର
pinnate venation	ପକ୍ଷଳ ଶିରାବିନ୍ୟାସ	pit membrane ଗର୍ଭ ଫିଲ୍ୟୁ
pinnatifid	ଅଛି ପକ୍ଷାଳ	pitted ଗର୍ଭମୟ
pinnatilobe	ପକ୍ଷପାଳି	pitcher plant କମଣ୍ଟଲୁ ଉଚ୍ଚିଦ, ଘରଚକ୍ରୀ ପାଦପ

pith	ମଜା	plant	ଉଚ୍ଚିଦ
			plasmodium
pith	ମଜା	plant	ଉଚ୍ଚିଦ
pith cavity	ମଜା ଗହର	plant debris	ଉଚ୍ଚିଦାବଶେଷ
pith ray	ମଜା ଅର	plant community	ଉଚ୍ଚିଦ ସମ୍ବୂଧାୟ
placenta	ଭୂଣବନ୍ଧ	plant kingdom	ଉଚ୍ଚିଦକଳତ
placentation	ଭୂଣ ବନ୍ଧନ	plantation	ରୋପଣ, ରୋପଣ ପ୍ରସଳ
placentation axile	ଅକ୍ଷୀୟ ଭୂଣବନ୍ଧନ	plantlet	ଶୁଦ୍ଧ ଉଚ୍ଚିଦ
placentation margin	ଧାରୀୟ ଭୂଣବନ୍ଧନ,	plant pathology	ଉଚ୍ଚିଦ ରୋଗ ବିଜ୍ଞାନ
placentationsuperficial	ପୃଷ୍ଠ ଭୂଣବନ୍ଧନ	plaque	ମଦା
plagiotropic	ଡୀର୍ଘକାନୁବର୍ତ୍ତନ	plasma	ଲସିକା, ଜୀବକ, ରସ
plaited	ଗଳିତ	plasma gene	ଜୀବକ ଜିନ୍
plankton	ପ୍ଲାବକ, ପ୍ଲାଙ୍କନ୍	plasma lema	ଜୀବକ ଟିଲ୍ଲା
plankton bloom	ପ୍ଲାବକ ଗୁଞ୍ଜ / ପୁଷ୍ପନ	plasmid	ପ୍ଲାଙ୍କନ୍ମିଡ୍
planktonic ecosystem	ପ୍ଲାବକୀ ପରିତ୍ତ	plasmogamy	କୋଣିକା ରସ ଯୁଗ୍ମନ,
plant ecology	ଉଚ୍ଚିଦ ପରିସ୍ଥିତିକ, ଉଚ୍ଚିଦ ପରିବେଶ ବିଜ୍ଞାନ	plasmodesma	ପ୍ଲାଙ୍କମୋଗାନ୍ତି
plant form	ଉଚ୍ଚିଦରୂପ		ଜୀବକ ଯୋଜକ,
planogametic	ଚଳ ଯୁଗ୍ମକୀ	plasmodesmid	ପ୍ଲାଙ୍କମୋଡେମ୍ବି
plano spore	ଚଳରେଣୁ	plasmodium	ସଂଜୀବକ, ପ୍ଲାଙ୍କମୋଡ୍ରିଅଂଶ

plasmolysis	ଜୀବକ ସଂକୋଚନ	plexus	pollen
plasmolysis	ଜୀବକ ସଂକୋଚନ	plexus	ଜାଳକ, ଜାଳିକା
plasmoptysis	ଜୀବକ ସ୍ଥୋଟନ	plicate	କୁଞ୍ଚିତ
plasticity	ନମନୀୟତା	ploidy	ସୂତ୍ରଗୁଣିତା
plastomere	ଲବକାଂଶ	pliometry	ବହୁଦଳତ୍ତ
plastid	ଲବକ, ପ୍ଲାଷିଡ୍	plumule	ଭୂଶକାଣ୍ଡ
plastogamy	ସଂୟୁଗନ	pluvilocular	ବହୁକୋଷୀୟ
plectenchyma	ପ୍ଲେଟେନ୍ କାଇମା	pluvi foliate	ବହୁପଡ଼ୀ
plectostele	ପଟୀଳ ପ୍ଲେଟେନ୍	plus strain	ସକରାତ୍ମକ ବିଭେଦ
pleiophyllous	ଅତିପର୍ଷୀ	pneumatophore	ଶ୍ଵେତମୂଳ, ଚାନ୍ଦୁ ଶ୍ଵେତମୂଳ
pleiotropy	ବହୁପ୍ରଭାବତା	pod	ଶିମ୍
pleiophagus	ଅନେକ ଭକ୍ଷଣ, ବହୁଭକ୍ଷଣ	polar bodies	ମେରୁପିଣ୍ଡ, ଧୂବର୍ଣ୍ଣ
pleotropic	ବହୁପ୍ରଭାବୀ	polar group	ମେରୁ ପୁଞ୍ଜ
pleomorphic	ବହୁରୂପୀ	podium	ପାଦ
pleomorphism	ବହୁରୂପତା, ବିବିଧ ରୂପତା	podecium	ପ୍ରବୃତ୍ତ
pleosporous	ବହୁରେଣ୍ଟୁକ	polarity	ମୌରବତା, ଧୂବୟତା
plerome	ସମସ୍ତସ୍ତୁ, ରମଜନ	polard	ମୁଣ୍ଡକ
pleurocarpus	ଶାଖାକ୍ର ଫଳୀୟ	pollen	ପରାଗ

pollen chamber			poly ploidy
pollen chamber	ପରାଗକୋଷ	poly arch	ବହୁ ସାଞ୍ଚକ, ବହୁ ଅରିକ
pollen grain	ପରାଗରେଣ୍ଟ, ପରାଗକଣିକା	polycarpellary	ବହୁଫଳିକା
pollen mass	ପରାଗପୁଞ୍ଜ	polychasium	ବହୁଶାଖା
pollen morphology	ପରାଗ ଆକୃତି ବିଜ୍ଞାନ	polycyclic	ବହୁଚକ୍ରୀ
pollen mother cell	ପରାଗ ମାତୃକୋଷ	polycotyledonous	ବହୁଭୂଣିପତ୍ରୀ
pollen-sac	ପରାଗ ଥଳି, ପରାଗ ପୁଟ	polyembryony	ବହୁଭୂଣିତା
pollen tube	ପରାଗ ନଳୀକା	polygene	ବହୁନ କିନ୍
pollination	ପରାଗଣ	polymer	ବହୁଲକ୍ଷ, ବହୁତେଳ
pollination-cross	ପର ପରାଗଣ	polymerization	ବହୁଲକ୍ଷିତା
pollination self	ସ୍ଵପରାଗଣ	polymorph	ବହୁରୂପୀ
polliniferous	ପରାଗପ୍ରସ୍ତୁ	polynucleotide	ପଳି ନିତକୁଣ୍ଡଳାଳତ୍ତ
pollinium	ପରାଗ ପିଣ୍ଡ	polypeptide	ପଳି ପେପଟାଳତ୍ତ
pollinodium (antheridium)	ଫୁଧାନୀ	polyplanetic	ବହୁଚଳ୍କ
pollution	ପ୍ରଦୂଷଣ	polyplanetism	ବହୁଚଳୀ
polyadelphous	ବହୁକୁର୍ଳୀ	polyphylogeny	ବହୁସଂସ ବିଜ୍ଞାନ
polyandrous	ବହୁକେଶରୀ	polyploid	ବହୁଗୁଣିତ
poly andry	ବହୁକେଶରତ୍ତ	polyploidy	ବହୁଗୁଣିତା

polypetalous			post drwinian
polypetalous	ପୃଥକ୍ ଦଳୀୟ, ବହୁଦଳୀୟ	porometer	ରହିମାପଯନ୍ତ, ସେପମାପା, ପୋରୋମିଟର ରହିମାପା
polyphyletic	ବହୁ ମୂଳୋଭବ	population	ଜୀବସଂଖ୍ୟା, ଜନସଂଖ୍ୟା
polyphylous	ବହୁପତ୍ରୀ	population density	ଜୀବସଂଖ୍ୟା ଘନତା, ଗଣସାନ୍ତ୍ରତା
polyribosome	ପଲିରାଇବୋଜମା	population genetics	ଜୀବସଂଖ୍ୟା ଅନୁବଂଶିକୀ
polysaccharide	ପଲିସାକାରାଇଡ୍	poricidal	ରହିଷ୍ଟୁଟ୍ରୀ
poly sepalous	ଅସଂଲଗ୍ନ ବୃତ୍ତିକ, ବହୁବୃତ୍ତିକ	porogamy	ଷ୍ଟ୍ରେସଙ୍ଗମୀ, ଛିତ୍ର ସଙ୍ଗମୀ
poly spermous	ବହୁବୀଜୀ	porometer	ରହିମାପଯନ୍ତ, ସେମମାପା, ରହି ମାପା
poly siphonic	ବହୁନାଳୀ	porous	ରହ୍ଯୀ
polysome	ପଲିଜୋମ୍	position effect	ସ୍ଥିତି ପ୍ରଭାବ
polysporangium	ବହୁବୀଜାଶ୍ରୀ ଧାନୀ	premature	ଅପକ
polystamenous	ବହୁ ପୁନେଶରୀ	prevention	ନିରୋଧ
polystelic	ବହୁପ୍ରସ୍ତ୍ରୀ	positively geotropic	ସୁନ୍ଦର୍ଯ୍ୟାବର୍ଗନ
polyxylic	ବହୁଦାରୁଜ	positively heliotropic	ସୁନ୍ଦର୍ଯ୍ୟାନୁବର୍ଗନ
ploytrichous	ବହୁରୋମୀ	positively hydrotropic	ସୁନ୍ଦରଳାନୁବର୍ଗନ
pome	ପୋମ୍ (ଏକ ଜାତିର ଫଳ)	posterior	ପରାତବର୍ତ୍ତୀ
pomology	ଫଳବିଜ୍ଞାନ	post darwinian	ଡାର୍ଵିନନୋଭର

post fertilization

post fertilization

ସୁରୁନୋଭର

pressure deficit

ଚାପ ନ୍ୟନତା

potometer

ପୋଟୋମିଟର

pressure diffusion

ଚାପ ବିଷ୍ଟଣ

potherbs

ଶାଗ, କୁଣ୍ଡ ଉଚ୍ଚିଦ୍ବି

pressureosmotic

ପାରସ୍ପୃତି ଚାପ

powdery mildew

ରୂର୍ଣ୍ଣୀ ଶ୍ରେତକ, ପାଉଶିଆ

pressureturgor

ରସ ସ୍ଥୀତି ଚାପ

powdery scab

ରୂର୍ଣ୍ଣୀଲ ଯାଦୁ

pressurewall

ଭୀତି ଚାପ

practical

ପ୍ରାଯୋଗିକ

pressuresuction

ସଂଶୋଷଣ ଚାପ

precipitation

ଅଧିକ୍ଷେପ, ବସିଯିବା

pressurepositive

ସୁନ୍ତର ଚାପ

preadoptive mutation

ପୂର୍ବାନ୍ତକୁଳୀ ନବୋଭବନ

pressurenegative

ବିମୁକ୍ତ ଚାପ

predisposed

ପ୍ରାକ୍ ପ୍ରବୃତ୍ତ

pressureroot

ମୂଳକ ଚାପ

predisposition

ପ୍ରବଣତା

prickle

ଶିତାର୍ଗ

pre foliation

କଳିକା ପତ୍ର ବିନ୍ୟାସ

primary androgenial cell

ପ୍ରାଥମିକ ଫୁଲନକ
କୋଷିକା

pre potency

ପ୍ରାକ୍ ଶକ୍ତି

primary axis

ପ୍ରାଥମିକ ଅକ୍ଷ

pre mature

ଅପକ୍

primary foliation

ପ୍ରାଥମିକ ଶଳନ,
ପ୍ରାଥମିକ ପଡ଼ଧାରଣ

persevere

ପ୍ରାକ୍ କ୍ରମକ

primary meristem

ପ୍ରାଥମିକ ପ୍ରବିଭାଜା

preservative

ପରିରକ୍ଷକ

primary root

ପ୍ରାଥମିକ ମୂଳ

preventive

ନିରୋଧକ

primary trisomic

ପ୍ରାଥମିକ ଏକାଧ୍ୟସୂତ୍ରୀ

presentation time

ପ୍ରସ୍ତରଣ କାଳ

primer

ପ୍ରାରମ୍ଭକ, ପ୍ରାଇମର

pressure

ଚାପ

primordial leaf			proplastid
primordial leaf	ଆଦିପର୍ଷ	productivity-net	ନିର୍ମିତ ଉତ୍ସାଦକତା
primordial pit	ଆଦି ଗର୍ଭ	productivity-secretory	କ୍ଷରଣ ଉତ୍ସାଦକତା
primordium	ଆଦ୍ୟକ	productivity- waste	ବର୍ଜିତ ଉତ୍ସାଦକତା
principal axis	ମୁଖ୍ୟ ଅକ୍ଷ	proembryo	ପ୍ରଭୂତି
prismatic	ତ୍ରୁଧାରୀ	prophylactic	ରୋଗ ପ୍ରାକ୍ରୋଧକ
prismatic cell	ତ୍ରୁଧାରୀ କୋଣିକା	progametangium	ପ୍ରସୁରୁକ ପେଟୀ
probability	ସମ୍ଭାବ୍ୟ	progeny	ବଂଶଧର, ସନ୍ତତି
probasidium	ପ୍ରୋବେସିଡ଼ିଆମ୍	progression	ପ୍ରଗତି
procambial strand	ଆଦି ବିବର୍ଜକୀ ରଖୁ	prokaryotic	ପ୍ରନ୍ୟକ୍ଷିଯ, ବିନ୍ୟକ୍ଷିକ
procaryotic (prokaryotic)	ଧାକୀନ୍ୟକ୍ଷି, ପ୍ରନ୍ୟକ୍ଷିଯ	prolamellar body	ପ୍ରାକ୍ପଣ୍ୟ ପିଣ୍ଡ
processing	ସଂସାଧନ, ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ	proliferation	ପ୍ରଗ୍ରାଣନ
procerus	ପ୍ରାଂଶୁ	prolongation	ପ୍ରଳମନ
procumbent	ନଦିତ	promeristem	ଆଦି ପ୍ରବିଭାଜୀ
producer	ଉତ୍ସାଦକ	promycelium	କବଜ ପ୍ରଜାଳ, ପ୍ରସୂତ
productivity	ଉତ୍ସାଦକତା	pronucleus	ପ୍ରନ୍ୟକ୍ଷି
productivity primary	ପ୍ରାଥମିକ ଉତ୍ସାଦକତା	propagation	ପ୍ରବର୍ଜନ, ପ୍ରସାରଣ,
productivity secondary	ମାଧ୍ୟମିକ ଉତ୍ସାଦକତା, ପରବର୍ତ୍ତ ଉତ୍ସାଦକତା		ବଂଶବିପ୍ତାର
		proplastid	ପ୍ରଳବଜ

prophage			provasicular
prophage	ପ୍ରୋଫାଜ, ଅଦ୍ୟାବସ୍ଥା	protolysis	ପ୍ରବିଲୟ
prophyll	ଅଦ୍ୟପତ୍ର	protocorm	ଆଦିଧନ କର
prop root	ସ୍ତରମୂଳ	protonema	ପ୍ରାଙ୍ଗୁର
prophylaxis	ବ୍ୟାଧ ପ୍ରତିରୋଧ	proterandry	ଫୁ ପୂର୍ବତା
prophyll bracteole	ଉପ ପତ୍ରକ	proterogyny	ସ୍ତ୍ରୀ ପୂର୍ବତା
prosenchyma	ପ୍ରଳମ୍ବ ପେଶୀ	protoplast	ପ୍ରଜୀବକ
prosthetic group	ସଂଯୋଗୀ ପ୍ରୁଣ୍ଣା	protophloem	ପ୍ରାକ କୋଷବାହ
prostrate	ପ୍ରଶାୟୀ, ଭୂମିଶାୟୀ	protophyta	ଆଦି ଉତ୍ତିଦ
protandrous	ପୂର୍ବ ଫୁପକ	protoderm	ଆଦି ଦିକ
protection	ପ୍ରତିରକ୍ଷା	protophyll	ଆଦିପତ୍ର
protective barrier	ରକ୍ଷଣ ଅବରୋଧ	protoplasm	ଆଦି ଜୀବକ/ପ୍ରଜୀବକ, ଜୀବ ଆଦିରସ
protein	ପ୍ରୋଟିନ, ପୁଣ୍ଡିପାର	protoplasm stream	ପ୍ରବାହକ
protein synthesis	ପୁଣ୍ଡିପାର ସଂଶୋଭଣ	protostele	ଆଦିପ୍ରତିକ୍ରିୟା
proteolysis	ପୁଣ୍ଡିପାର ବିଲୟନ	protosterigmata	ପ୍ରାକ, ପ୍ରାଙ୍ଗୁଳ
protease	ପ୍ରୋଟିଏଜ୍	prototrophe	ଆଦିପୋଷିତ
proteolytic	ପୁଣ୍ଡିପାର ବିଲୟୀ	prototype	ଆଦି ପ୍ରରୂପ
protista	ଆଦ୍ୟଜୀବ	protoxylem	ପ୍ରାକ୍ ଦାରୁ
prothallus	ପ୍ରଥାଳୀକ	provasicular	ପ୍ରାକ୍ ବାହୀ
protogynous	ପୂର୍ବ ସ୍ତ୍ରୀ ପକ୍ଷ		

provascular tissue		pyriform
provascular tissue	ପ୍ରାକ୍ ବାହୀପେଶୀ	puberulent
provascular meristem	ପ୍ରାକ୍ ବାହୀ ପ୍ରବିଭାଜୀ	pubescent
provirus	ପ୍ରାକ୍ ଭୂତାଣ୍ଣ	puffball
proximal	ସମୀପ	pulsating activity
pseedoallee	ମାୟା ପାଲଟ ପିଣ୍ଡ	pulse
pseudoandry	ମାୟା ସୁର୍ବାକ	pulvarulunt
pseudoaxis	ମାୟାକ୍ଷ	pulvinous
pseudobulb	ମାୟାକନ୍ଦ	punctate
pseudocarp	ମାୟାଫଳ	pure culture
pseudocilia	ମାୟା ପକ୍ଷାଭ	pure line
pseudo dominance	ମାୟା ପ୍ରଭାବିତା	pure bred
pseudoelaters	ମାୟା ଶେପକ	purity of gametes
pseudo embryo	ଆଭାସି ଭୂଣ	pulp
pseudo gamy	ମାୟା ସୁର୍ବାନ	pustule
pseudophore	ମାୟା ବୃତ୍ତକ	putre faction
pseudo psychrophyle	ମାୟା ହିମପ୍ରିୟ	pycnoxylic
pseudo vacuole	କୁଟଧାନୀ	pyrenoid
pteridophyte	ଚୋରିଡୋ ଫାଇଟ୍	pyriform
ptyxis	ପର୍ଶବଳନ	

quadrant

quinquennial

Q		quadripinnate	ଚତୁଃପିଲ୍ଲକୀ
		quadriplex	ସମସୁପ୍ତରାବୀ, ସ୍ୟଂ ଚତୁର୍ଗୀଣା ଜିନ୍ (AAAA)
quadrant	ଚତୁର୍ଥାଂଶ	quadriscutate	ଚତୁରମ୍
quadrat	ବର୍ଗଶାକାଳୀ, ବର୍ଗଜାଲିକା	quadrivalent	ଚାରିବାହୁ, ଯୁକ୍ତଚତୁର୍ବାହ
quadrate	ବର୍ଗକାର ଷେତ୍ର	quadruplex	ଚତୁଷ୍ୟ
quadrilobe	ଚତୁଃଫଳୀ	qualitative	ଗୁଣାତ୍ମକ
quadrilobate	ଚତୁଃଷ୍ଟୋଳୀ	qualitative longday plant	ଗୁଣାତ୍ମକ ଦାର୍ଯ୍ୟ ଦିବାଲୋକ ଉତ୍ତିଦ
quadri capsular	ଚତୁଃ ସଂପୁଟା	qualitative inheritance	ଗୁଣାତ୍ମକ ବଂଶଗତି
quadri florus	ଚତୁଃ ପୁଷ୍ଟା	qualitative shortday plant	ଗୁଣାତ୍ମକ କ୍ଷୁଦ୍ର ଦିବାଲୋକ ଉତ୍ତିଦ
quadri furcate	ଚତୁଃ ଶାଖାୟ	quadri nomials	କ୍ଷାଣ୍ଡୋମ, ଚଦାସୋମ
quadri locular	ଚତୁଃଷ୍ଟୋଟରୀ, ଚାରିଘରିଆ	quantosome	ଅଭିଲକ୍ଷିତ ପରିମାଣ, କ୍ଷାଣ୍ଡ
quadri loculicidal	ଚତୁଃ ଗହର ଷ୍ଟୋଟୀ	quarantine	ସଂସର୍ଜିଗୋଧ, ସଂକ୍ରମଣ ପ୍ରତିରୋଧକ
quadri loculicidal dehiscence	ଚାରଟି ଖାଲୁଆ ଘରଥବା, ଚତୁଃ ଗହରଷ୍ଟୋଟୀ ସ୍ଥୋଟନ	quarantine order	ସଂକ୍ରମଣ ପ୍ରତିଶୋଧ
quadri nucleate	ଚତୁଃନ୍ୟଷ୍ଟିକ	quaternary structure (quaternate)	ଚତୁର୍ଥକ ଗଠନ, ଚତୁର୍ଥକ ସଂରଚନା
quadri phyllous	ଚତୁଃପର୍ଣ୍ଣୀ	quinquennial	ପଞ୍ଚକୀ, ପାଞ୍ଚବର୍ଷର ଥରେ

quinque			radio sperrnic
quinque	ପଞ୍ଚ	racemule	ରେସିମିକ
quinnate	ପଞ୍ଚବଳ	rachilla	ପ୍ରାନ୍ତିକ
quinquifolious	ପଞ୍ଚପର୍ଣ୍ଣୀ	rachis (axis)	ପ୍ରାନ୍ତ
quinone	କ୍ରିନୋନ୍	rachion	ଶୁଦ୍ଧାଙ୍କ, ଚରମ ଅନ୍ତ
quiescent	ନିଷ୍ଟଳ	radialaxis	ଅରାଙ୍ଗ
quiescent centre	ନିଷ୍ଟଳ କେନ୍ଦ୍ର	radial bundle	ଅରବିଡ଼ିକ
quarternate	ଚତୁର୍ଭାଗୀ	radial stigma	ଅରୀୟ ଫଳିକାଣୀଙ୍କ
quotient	ଭାଗଫଳ	radially symmetrical	ଅରୀୟ ପ୍ରତିସମ
quotient, respiratory	ଶ୍ଵସନ ଭାଗାଙ୍କ, ଶ୍ଵସନ ଭାଗଫଳ	radiation growth	ବିକିରଣ ପ୍ରରୋହଣ/ବୃଦ୍ଧି
R		radicle	ହୃଣମୂଳ
		radicose	ହୃଣମୂଳିକ
		radiculiformis	ମୂଳାଙ୍କୁରତ୍ତୁପୀ
rabies virus	ଜଳାତ୍ମକ ଭୂତାଣ୍ୱ, ରାବିସ ଭୂତାଣ୍ୱ	radioactive	ତେଜଣ୍ଠୀୟ, ତେଜରଦଗର
race	ପାଟକ	radiobiology	ବିକିରଣ ଜୀବ ବିଜ୍ଞାନ
raceme	ଅସୀମ ସ୍ରବଳ, ରେସିମ	radioecology	ବିକିରଣ ପରିପାର୍ଶ୍ଵ ବିଜ୍ଞାନ
racemose branching	ଅସୀମ ଶାଖା	radio isotope	ସମୟାନିକ ତେଜଦଗରା ରେଡ଼ିଓ ଆଇସୋଟୋପ
racemose	ଅସୀମାଙ୍କ	radio sperrnic	ଅରୀୟ ବୀଜ

radius			raw humus
radius	ଅର, ବ୍ୟସାର୍କ	random distribution	ଯାଦୃତ ପରିବର୍ଷନ
raffinose	ରାଫିନୋଜ, କାର୍ପାସ ଶର୍କରା, ତୁଳା ଶର୍କରା	random event	ସମସ୍ତମବ ଘଟଣା
rain forest	ବୃକ୍ଷ ବନ	random genetic drift	ଯାଦୃତ ଅନୁବଂଶିକ ବିଚଳନ
ramal	ଶାଖୀୟ	random number	ସମସ୍ତମବ ସଂଖ୍ୟା
ramentum	ଶଳକାବରଣ	random sample	ସମସ୍ତମବ ନମ୍ବନା
rameous	ସଶାଖ	random sampling	ସମସ୍ତମବ ପ୍ରତିଚିନ୍ତନ, ନମ୍ବନା ସଂଗ୍ରହ
ramicolous	ଶାଖାବାସୀ		
rami	ଶାଖା	random selection	ସମସ୍ତମବ ମନୋନୟନ
ramification	ପ୍ରଶାଖନ	randomization method	ଯାଦୃତୀକରଣ ପ୍ରଶାଳୀ, ସ୍ଥମନ୍ତ୍ରକ ପ୍ରଶାଳୀ
rami florous	ଶାଖାପୁଷ୍ଟୀ		
ramiform	ଶାଖାକାର	realm	ପରିମଣ୍ଡଳ, କ୍ଷେତ୍ର
ramose	ବହୁଶାଖ	regression coefficient	ସମାଶ୍ରମିତି ଗୁଣାଙ୍କ
ramiparous	ଶାଖାପ୍ରସ୍ତୁତୀ	representation sample	ପ୍ରତିନିଧିତ୍ବକାରୀ ନମ୍ବନା
ramular gap	ଶାଖା ଅନ୍ତରାଳ, ଶାଖାପାଳକ	raphe	ସର୍ବ ରେଖା
ramulus	ପ୍ରଶାଖା	rephide	ସୂଚୀ ସ୍ଥିକା
ramus	ଶାଖା	rasse	ଉପଜାତି
random analysis	ଅନାଯତ ବିଶ୍ୱେଷଣ, ଯଦୃତ ବିଶ୍ୱେଷଣ	raw humus	ଅପକ୍ଷ ଖତିର, ଅପକ୍ଷ ହୃଦୟମସ୍ତ

ray cell		redifferentiation
ray cell	ଅରକୋଷ	reciprocal translocation
ray floret	ମରିଚି ପୁଷ୍ଟକ, ଅରପୁଷ୍ଟକ	recline
ray fungus	ଅରକବଳ	recombination
reaction	ପ୍ରତିକ୍ରିୟା	recombinant
reaction time	ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କାଳ	recombinant gene
reaction realm	ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ପରିମଣ୍ଟଳ	recombinant DNA
recapitulation	ପୁନରାବର୍ତ୍ତନ	recon
repcapitulation theory	ପୁନରାବର୍ତ୍ତନ ବାଦ	reconcile
receptacle	ପୁଷ୍ଟପୀଠ, ପାନାଷ, ପୁଷ୍ଟଧାରିକା	reconnaissance of vegetation ଶାକଳି ପ୍ରାଥମିକ ସର୍ବେଷଣ
receptive	ଗ୍ରହୀ	recti flours
receptive DNA	ଗ୍ରହୀ ଡି.ଏନ.ଏ	rectimurate
recessive	ଅପ୍ରକଟ, ପ୍ରଶାପସାରୀ	rectinerved
recessive character	ପରପସାରୀଗୁଣ	rectiserial
recessive epistasis	ଅପ୍ରକଟନ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି	recumbent
recessive mutation	ଅପ୍ରକଟନ ନବୋଭବନ	recurrent parents
reciprocal crossing	ପାରିସ୍ଵରିକ ସଙ୍ଗମନ ବ୍ୟୁତକ୍ରମ ସଙ୍ଗମ	recurved
		redifferentiation
		ପୁନଃ ବିଭେଦନ

red-drop			repens
red-drop	ଲୋହିତପାତ	regular flower	ପ୍ରତିସମ ପୁଷ୍ଟ, ନିୟମିତ ପୁଷ୍ଟ
reed	ଏରକା, ସତରା	regular	ନିୟମିତ
red-infra	ଅବଲୋହିତ	regulator	ନିୟାମକ, ନିୟନ୍ତ୍ରକ
reduced cell	ସମାନିତ କୋଶିକା, ହ୍ରାସିକୋଷ	regulator gene	ନିୟନ୍ତ୍ରକ ଜିନ
reduction	ବିକାଶ, ହ୍ରାସ / ନ୍ୟୁଷିଳ	rehophyte	କ୍ଷାର ଉତ୍ତିଦ
reduction division	ନ୍ୟୁନକ ବିଭାଜନ, ବିକାଶ ବିଭାଜନ	rehotaxis	କ୍ଷାରାନୁଚଳନ
reduplicate	ପ୍ରତିବଳିତ, ପୁନଃବଳିତ	reinfection	ପୁନଃ ସଂକ୍ରମଣ
reflexed margin	ବହିର୍ଭାଗ ଧାର	rejuvenation	ପୁନଃପୁରୁଷନ, ପୁନଃଜୀବନ
reflorescence	ପୁନଃପୁଷ୍ଟ	relative turgidity	ଆପେକ୍ଷିକ ସ୍ୱାତି
relative turgidity	ଆପେକ୍ଷିକ ରସସ୍ୱାତି	relict	ଅବଶିଷ୍ଟ
relative transpiration	ଆପେକ୍ଷିକ ଉସ୍ତ୍ରେଦନ	remiform	ଦକ୍ଷିଣାବର୍ତ୍ତୀ ରୂପ
regeneration	ପୁନଃ ଉପାଦନ, ପୁନର୍ଜୀବନ	rennin	ରେନିନ
regenerative cell	ପୁନଃଉପାଦକ କୋଶିକା	repand	ଉରଙ୍ଗିତ, ଉରାଙ୍ଗାୟିତ
regma	ଏରଣ୍ଟକୀ, ରେଗମା, ଫୋଟକାର୍ବଲି ଜାଗା	replication	ପ୍ରତିଗଠନ
regmacarp	ବିଭଗୀପଳ	replicate wall	ପ୍ରତିବଳିତ ଭିତ୍ତି, ପ୍ରତିକୁତଭିତ୍ତି
		replum	ମାୟାପଟ
		repens	ପ୍ରଶାୟୀ

reptans			retardation
reptans	ପ୍ରଶାୟୀ	resonance	ଅନୁଦାନ
repression	ପ୍ରଦମନ	respiration	ଶ୍ଵସନ
reproduction	ପ୍ରଜନନ	respiratory cavity	ଶ୍ଵସନ ଗହର
reproduction-asexual	ଅଲିଙ୍ଗୀ ପ୍ରଜନନ	respiratory enzyme	ଶ୍ଵସନ ସଂଦରକ
reproduction-sexual	ଲିଙ୍ଗୀୟ ପ୍ରଜନନ	respiratory inhibitor	ଶ୍ଵସନ ନିରୋଧକ
reproduction-vegetative	ଅଜୀୟ ପ୍ରଜନନ	respiratory quotient	ଶ୍ଵସନ ଭାଗାଙ୍କ/ଭାଗପଳ
reproductive-cycle	ପ୍ରଜନନଚକ୍ର	respiratory root	ଶ୍ଵସନମୂଳ
reproductive-organ	ଜନନେହିୟ, ଜନାନାଙ୍ଗ	respiroscope	ଶ୍ଵସନଦର୍ଶୀ
repulsion	ବିକର୍ଷଣ	reponse	ଅନୁକ୍ରିୟା
repellant	ବିକର୍ଷକ	ressurection plant	ପୁନର୍ଜୀବୀ ଉତ୍ତିଦ
reserve product	ସଂଚିତ ଦ୍ରୁବ୍ୟ	restans	ଦୀର୍ଘସ୍ଥ୍ୟୀୟ
resin	ଉଦ୍ବାସଳ, ରାଳ, ଧୂମକ, ଟୁଣ୍ଡା	resting period	ବିଶ୍ରାମ ଅବଧି, ସୁପ୍ତକାଳ
resistance	ପ୍ରତିରୋଧ	resting spore	ସୁପ୍ତରେଣୁ
research	ଗବେଷଣା, ଅନୁସରଣ	resting cell	ସୁପ୍ତକୋଷ
reasarcher	ଗବେଷକ	resupinate	ଅଧ୍ୟବ୍ୟସ୍ତ, ବିପର୍ଯ୍ୟସ୍ତ, ଉପରପଟ ତଳକୁ ରଖିବା
resource	ସମ୍ପଦ, ସାଧନ, ବିଭବ	resuspension	ପୁନଃ ନିଲମ୍ବନ
resolving power	ବିଯୋଜନ କ୍ଷମତା	retardation	ହ୍ରାସନ

retentiveness		rhizotaxis	
retentiveness	ଧାରଣା କ୍ଷମତା	rehophyte	କ୍ଷାର ଉଚ୍ଚିଦ
reticular density	ଜାଲକ ଘନତ୍ବ	rheoplanktion	ଧାରପୁଷ୍କକ
reticulum	ଜାଲିକା	rheotaxis (rheotropism)	କ୍ଷାରନୁଦର୍ତ୍ତନ, ସ୍ଥାବବର୍ତ୍ତନ
retiform	ଜାଲିକା ଭଳି	rhizine	ଆଦିମୂଳିକା
retina culum	ଧାରକ	rhizocarpic	ମୂଳାପାଳୀ
reticulate	ଜାଲମୟ	rhizocyst	ମୂଳା ପୁଣୀ
reticulate venation	ଜାଲମୟ ଶିରାବିନ୍ୟାସ	rhizogenic	ମୂଳା ପ୍ରସ୍ତ୍ରୀ
retrose	ପରମୁଖ	rhizoid	ମୂଳାଭ
retrogression	ପ୍ରତିକ୍ରମଣ	rhizoidalnode	ମୂଳାଭ ପବସନ୍ତି
retro culture	ପୁନଃସମ୍ବର୍ତ୍ତନ	rhizomatous	କନ୍ଧିଳ
retuse	ନତାଗ୍ର	rhizodermis	ମୂଳଭୂତା
reverse mutation	ପ୍ରତିବର୍ତ୍ତ ନବୋଭବନ	rhizome	ଧାରକ କନ୍ଦ
reverse transcription	ପ୍ରତିବର୍ତ୍ତ ଅନୁଲେଖନ	rhizomorph	ମୂଳରୂପ
reversion	ପ୍ରତିବର୍ତ୍ତନ, ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ ପରିବର୍ତ୍ତ୍ୟ	rhizopodium	ମୂଳପାଦ, ଜଟାପାଦ
reversible	ଉତ୍କ୍ରମମୀଳ୍ୟ	rhizophore	ମୂଳ ଧାରିକା
revolute	ବହି ବର୍ଳିତ	rhizoplane	ମୂଳ ତଳିଯ
rhamnose	ରାମନୋଜ, ରଞ୍ଜ ରୋହିଟ ବର୍ଷ	rhizosphere flora	ମୂଳମଣ୍ଡଳ ଶାକାଳୀ
		rhizotaxis (reho- କ୍ଷାର, ସୋଡ଼ିଆମ ମୁକ୍ତ) reho- ଧାର, ଧାର ପ୍ରବାହ	ମୂଳନ୍ୟାସ

rhodophyceae			root hair
rhodophyceae	ଲୋହିତ ଶୈବାଳ	riungent corolla	ବିବୃତ ଦଳମଣ୍ଡଳ
rhodo sporous	ଲୋହିତ ରେଣ୍ଟୁକା	ringest flower	ବିବୃତ ପୁଷ୍ଟ, ମୁହଁଖୋଳା ପୁଲ
rhynchosporous	ଚଞ୍ଚୁ ରେଣ୍ଟୁକା	ringing	ବିବଳୟନ
rhythm	ଲୟ, ରାଗିଣୀ	ring porous	ବଳୟରକ୍ତିତ
rib	ପଞ୍ଜରାହାଡ଼, ଶିର:	ring net	ବଳୟଜାଳ
rib meristem	ପଞ୍ଜରା ରେଖା ପ୍ରବିଭାଜନ	riparian	ନଦୀତୀରବର୍ତ୍ତୀ
ribo nucleic acid	ରାଇବୋନ୍ୟୁକ୍ଲିକ୍ ଏସିଡ୍	rivulose	ସରିତ ରେଖା, ରିଭୁଲୋଜ୍
ribosme	ରିବୋଜୋମ୍	RNA	ଆର.ଏନ.ଏ
ribulose biphosphate	ରିବୁଲୋଜ ବାଇପସଫେଟ	roapy milk	ବଳିତ କ୍ଷୀର
ricketsiae	ରିକେଟସି, ସନ୍ଧପାଦ, ଜୀବ ପ୍ରଜାତି	rocksoil	ଶୈଳ ମୃତ୍ତିକା
ridge	ହୁଡ଼ା	rockery	ଶୈଳ ଉଦ୍ୟାନ
rimose	ବିଦାରିତ	rod shaped virus	ଦଣ୍ଡ ରୂପ ଭୂତାଣ୍ୟ
rind	ଶୋକପା, ବହିରାବଣ	root	ମୂଳ, ଚେର
	ଚୋପା	root annulated	ଗଣ୍ଠିଳ ମୂଳ, ବଳୟମୂଳ
ripening	ପରିପକ୍ଵନ	root cap	ମୂଳଚୋପି, ମୂଳତ୍ରାଣ
ringent	ବିବୃତ	root climber	ମୂଳ ଆରୋହା
rigens	ଦୃଢ଼	root hair	ମୂଳକେଶ, ମୂଳଲୋମ

root inhibition			ruffled leaf
root inhibition	ମୂଳ ନିରୋଧକ	rosette	ବୁଲ୍ବିଲ୍
root knot	ମୂଳ ଗଣ୍ଠ, ଚେରଗଣ୍ଠ	rostellum	ଡୁଣ୍ଡିକା
root membrae	ମୂଳ ଟିକ୍କି	rostrate	ଚଞ୍ଚୁରୂପୀ
root pressure	ମୂଳଚାପ, ଚେରଚାପ	rosulate	ଗୋଲାପ ସଦୃଶ
root stalk	ଆଦ୍ୟମୂଳ, ମୂଳଦଣ୍ଡ	rotang	ଗୋଟାନ ବେତ୍ତ
root stock	ପ୍ରକଦ, ମୂଳକଦ	rotate	ଚକ୍ରାକାର, କୁରିବା
root stock (rhizome)	ଧାବକ କଦ	rotund	ଚାର୍ଟୁଳ୍
root tip	ମୂଳାଶ୍ର, ମୂଳଚେର ଅଗ	rotting	ଉଡ଼ି ବିଧୁଷୀ, ସତିଯିନୀ
root trace	ମୂଳରେଣ୍ଟ	rotundifolius	ବର୍ତ୍ତିଲପୂର୍ଣ୍ଣୀ
root tuber	ମୂଳକଦ	roughage	ବୁନ୍ଦାଂଶ, ଆଲୁବାଲୁ
root tubercle	ଚେରପିଣ୍ଡିକା	ruber	ଲୋହିତ, ଲାଲ
root sheath	ମୂଳ ଆଛଦ	rubi colous	ଶୁପକବାସୀ
root nodule	ମୂଳ ଗ୍ରହିକା	rudiment	ଆଦ୍ୟାବଶେଷ
rooting	ମୂଳନ, ଚେରେଇବା, ଚେରଣ୍ଟି	rudiment	ଆଦ୍ୟାବଶେଷ, ଆଦ୍ୟାବଶ୍ଵ
rootlet	ଚେରିକା	rudimentary	ଅଛି ବିକଶିତ
rotation	ପର୍ଯ୍ୟାୟ, ଘୂର୍ଣ୍ଣ	rufe scent	ଆରକ୍ଷ
rosaceous	ଗୋଲାପକାଳ	ruffled leaf	ଅନୁକୂଳ ପତ୍ର

rufous			sample size
rufous	ଲୋହିତାଭ	saccharin	ସାକାରିନ, ମିଷ୍ଟ
rugose	ରୂଷପୁସ୍ତୀ, ଲୋହିତ	saccule	ଲୟୁକୋଷ
ruminated	ପୁଣ୍ଡିତ	saffron	କେଶର, ଜାପ୍ରାନ୍ତି, କୁକୁମ
ruminate endospement	ଚର୍ବିତାଭ ଛୁଣପୋଷ	sagittage	ଡୀରାକାର
runcinate	ପ୍ରଦତ୍ତୀ	sagittate lamina	ଡୀରାକାର ଫଳକ
runner	ଧାବକ	sagittae form	ଡୀରାପୂର୍ଣ୍ଣ
rupestral	ଶୈଳବାସୀ	saltation	ଉତ୍ତପ୍ତପ୍ରକଟିତ, ଡେଇଁ ଡେଇଁ ଯିବା
rupicolous	ଶୈଳଶ୍ରୟୀ		
rust	କଳକି, କଳକି ରୋଗ	saltant	ଉତ୍ତ ପ୍ରକଟିତ
rust autoecious	ଏକାଶ୍ରୀତ କଳକି	salt linkage	ଲବଣ ଶୃଙ୍ଖଳନ
rust heteroecious	ଭିନ୍ନାଶ୍ରୀତ କଳକି	salver shaped	ଦିପୀକାକାର
		samara	ପକ୍ଷଳ, ଭ୍ରମରୀ
S		sample area	ନମ୍ବନା ଷେତ୍ର
		sampling error	ନମ୍ବନା ପ୍ରତିଚୟନ ହୃତି
sabre shaped	ଅସିରୂପ, ବକ୍ର ଅସିରୂପ	sampling method	ନମ୍ବନା ପ୍ରତିଚୟନ ପ୍ରଣାଳୀ
sabulicolous	ବାଲୁକାବାସୀ	sampling	ନମ୍ବନା ଚଯନ
sac	ଥଳୀ	sampling variance	ନମ୍ବନା ଚଯନ ପ୍ରସାରଣ
saccate	ପୁଟାକାର, ଥଳିରଳି	sample size	ନମ୍ବନା ଆକାର

sample survey		scale stipulate
sample survey	ନମୁନା ସର୍ବେକ୍ଷଣ	sap wood (alburnum)
sandal wood	ଚନ୍ଦ କାଠ	sarcocarp
sandy-chay	ବାଲିଆ-କର୍ଦମ	sarcolemma
sandy-loam	ବାଲିଆ ଦୋରସା	sarcophagus
sand dune vegetation	ବାଲିବନ୍ଦ ଶାକଳି, ସୈକତଶାକାଳି	sarment
sand culture	ବାଲୁକା ପୋଷଣ, ସୈକତପୋଷଣ	savannah
sanguininen	ରୁଧୁରବର୍ଣ୍ଣୀ, ରକ୍ତବର୍ଣ୍ଣୀ	scab
sanitary measures	ପରିଶୋଧନ ବ୍ୟବସ୍ଥା	scabrous
sap	ରସ	scalariform
sap green wood	ରସହରିତ କାଠ	scalariform conjugation
sap innoculation	ରସ ସଂରୋପଣ, ରସ ଅନ୍ତର୍ବେଶନ	scalariform perforation
saprophagus	ମୃତଭକ୍ଷଣୀ	scalariform thickening
saprophyte	ମୃତଜୀବୀ ଉତ୍ତିଦ	scale
saprophytism	ମୃତଜୀବିତା	scale leaf
saprozoic	ମୃତଜୀବୀ	scaly blub
		scale stipulate

scandent		secondary derived protein
scandent	ଆରୋହଣୀ	sclerophyllus
scansorial	ଆରୋହଣ କ୍ଷମ	sclerosis
scape	ପୁଷ୍ପଦଣ୍ଡ	
scapi florous	ଦଣ୍ଡପୁଷ୍ପୀ	scorpioid
scar	ଦାଗ, କ୍ଷତିଚିହ୍ନ, ତୀଖ	scorpion
scarification	ଅକୃତନ, ବିଦାରଣ, କ୍ଷତ ସୃଷ୍ଟିକରିବା, କ୍ଷତନ	scoto active
scarious	ଶଳକୀ, ତୀଖ	scotophile
scavenge cell	ମାର୍ଜନ କୋଶିକା, ପରିମଳ କୋଶିକା	scutellum
scion	କଳମି କରିବାରେ ନିର୍ମିତ ଖଣ୍ଡ	scutiform
sciophilous	ଛାଯା ଅନୁରାଗୀ	secondary
schizocarpic	ଫ୍ଲୋର, ଭିତ୍ତିର, ଭେଦଶାଳୀ ଫ୍ଲୋର, ପାଲିଫ୍ଲୋର	secondary cambium
schizogenous	ଫ୍ଲୋର ଜିନୀୟ	secondary growth
scleroid	କଠିନ, ଟାଣୁଆ	secondary invaders
sclerenchyma	ଦୃଢ଼ପେଶୀ	secondary periderm
sclerotium	ଟାଣୁଆ କବକ ଜାଲ	secondary thickening
scerotization	କଠିନାକରଣ, କଠକାକରଣ	secondary derived protein

ଦୃଢ଼ୀୟକ ପ୍ରେଟିନ,
ବ୍ୟତ୍ପନ ପ୍ରୋଟିନ

secretion			semi-amplexicaul
secretion	ସ୍ତାବ, ସ୍ରବଣ	scismonasty	କଷହର୍ଷ, କଷାନ୍ତକୁଞ୍ଚନ
secretory gene	ସ୍ତାବକାରି ଜିନ	selection	ମନୋନୟନ, ବନ୍ଦର୍ବଳୀ ନିର୍ବାଚନ
section	ଛେଦନ, ଅନୁଭାଗ		
section, cross	ଅନୁପସ୍ଥ ଛେଦନ	selection,-intrasexual	ଅତିଳ୍ଗୀ ନିର୍ବାଚନ
section, longitudianal	ଅନୁଲମ୍ବ ଛେଦନ	selective adsorption	ନିର୍ବାଚିତ ଅବନୋଷଣ
section-transvase	ଅନୁପସ୍ଥ ଛେଦନ	selection uptake	ନିର୍ବାଚିତ ପରିଗ୍ରହଣ
section-vertical	ଉଲମ୍ବ ଛେଦନ	selectivity	ନିର୍ବାଚିତ, ଉଦ୍ଦରଚଣତ:
seed	ବୀଜ, ମଞ୍ଜି	selfing	ସ୍ଵପରାଗଣ
seed section	ବୀଜ, ଅନୁଭାଗ	self-fertilization	ସ୍ଵୟାକ୍ରମ
seed coat	ବୀଜଛଳ	self-pollination	ସ୍ଵପରାଗଣ
seed treatment	ବିଜୋପଚାର	self-compatible	ସ୍ଵୟଂ ସମବାସ୍ୟ
sediment	ଅବଶ୍ୟକ	self-incompatible	ସ୍ଵୟଂ ଅସମବାସ୍ୟ
seedling	ଚାରା	self-propagating	ସ୍ଵୟଂ ପ୍ରସାରୀ
sedge	ପ୍ରତ୍ଯ	self-replication	ସ୍ଵପ୍ରତିକୃତିକରଣ, ସ୍ଵପ୍ରତିରୂପକରଣ
segment	ଖଣ୍ଡ	self-sterility	ସ୍ଵଚନ୍ୟତା
segregation	ପୃଥକୀକରଣ, ପୃଥକନ	self-sustaining	ସ୍ଵୟଂପୋଷ୍ଟୀ
segregation-effective	ଫଳଦ ପୃଥକୀକରଣ	semi-amplexicaul	ଅର୍ଦ୍ଧ ବେଷ୍ଟନ

semi-apospory			sere
semi-apospory	ଅର୍ଦ୍ଧ ଅରେଣ୍ଟ ଜନନ	sensitive	ସୁଗ୍ରାହୀ, କାତର,
semi aquatic	ଆଂଶିକ ଜଳୀୟ		ଫୁଲ୍‌ଗ୍ରାହିତା, ସମେଦନଶାଳ
semi arboreal	ଆଂଶିକ ବୃକ୍ଷୀୟ	sensitive to touch	ସ୍ଵର୍ଗ କାତର
semi calyciform	ଅର୍ଦ୍ଧ ଚଷକ ରୂପ	sensitive plant	ସୁଗ୍ରାହୀ ପାଦପ
semi-dominance	ଆଂଶିକ ପ୍ରକରତା	sepal	ଦୃତି
semi-petrified	ଅର୍ଦ୍ଧ ଅଶ୍ଵିଭୂତ	seploid	ଦୃତି ସଦୃଶ
semi-arid	ଅର୍ଦ୍ଧ ଶୁଷ୍କ	separation theory	ପୃଥିକୀକରଣ ବାଦ
semi fluidsol	ଅର୍ଦ୍ଧଦ୍ରବ ସଲ, ଅର୍ଦ୍ଧରୂଢ଼	spetate mycelium	ପାଇଲ କବଜକାଳ
semi gamy	ଅର୍ଦ୍ଧୟୁଗ୍ର	septic	ପୁୟ
semi lanceolate	ଆଂଶିକ ବର୍ଣ୍ଣକାର	septic tank	ମଳକୁଣ୍ଡ
semiferous scale	ବୀଜଧାରୀ ଶଳକ	septicidal	ପାଇସ୍ପୋକ, ପଚ ସ୍ପୋକ
semiforous	ବୀଜଧାର	sepitsemia	ବସର୍
semi permeable	ଭିନ୍ନରେବ୍ୟ, ଅର୍ଦ୍ଧରେବ୍ୟ	septifragal	ପଙ୍ଗ ଭଙ୍ଗୁର
semiovate	ଅର୍ଦ୍ଧ ଅଣ୍ଣାକାର	septum	ପଙ୍ଗ
semisterility	ଅର୍ଦ୍ଧବନ୍ୟତା	sepsis	ପୂତିଭବନ
senescence	ଜରା, ବାର୍ଷିକ୍ୟ	sequenatial	ଅନୁକ୍ରମିକ
senile	ଜୀର୍ଣ୍ଣ (ଅବସ୍ଥା)	seral community	ଅସ୍ତିରଗୋଷ୍ଠୀ
		sere	ସଂଚକ, କ୍ରମକ

seriate

seriate	ଶ୍ରେଣୀବର୍ତ୍ତ	sex chromosome	ଲିଙ୍ଗ ଗୁଣସୂଚ୍ନୀ
sericeous	ପଙ୍କାଉ	sex controlled inheritance	ଲିଙ୍ଗ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ବଂଶଗତି
series	ପର୍ଯ୍ୟାୟ, ଶ୍ରେଣୀ	sex differentiation	ଲିଙ୍ଗ ବିଭେଦନ
serrate	ସୁଦତୀ, କ୍ରତକୀ	sex determination	ଲିଙ୍ଗ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ
serratus	କ୍ରତକ	sex dimorphism	ଲିଙ୍ଗ ବିରୂପତା
seriform	କ୍ରତକବାକାର	sex influenced factor	ଲିଙ୍ଗ ପ୍ରଭାବିତ କାରକ
serological test	ଲସୀୟ ପରୀକ୍ଷଣ	sex limited linkage	ଲିଙ୍ଗ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ସମ୍ବନ୍ଧନ
serology	ଲସୀତର୍ବ୍ୟା	sex linkage	ଲିଙ୍ଗ ସହଲଗୁଣା
serotinal aspect	ହେମାତ ବିଭାବ	sex linked character	ଲିଙ୍ଗ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଗୁଣ, ଚରିତ୍ର
serrule	ସୁକ୍ଷ୍ମ କ୍ରମକ	sex linked gene	ଲିଙ୍ଗ ସହଲଗୁଣୀ ଜିନ୍
serum	ଲସିକା	sex mosaic	ଲିଙ୍ଗ ଛିଟ, ଛତ୍ରିତ ଲିଙ୍ଗ
serum sickness	ଲସିକୀୟ ରୁଗଣତା	sex reversal	ଲିଙ୍ଗ ପ୍ରତ୍ୟାଗମ
sessile	ଅବୁନ୍ତ, ଦଣ୍ଡହାନ	sex sterility	ଲିଙ୍ଗ ବକ୍ଷ୍ୟତା
seta	ରୋମିକା, ସିଟା	sexual generation	ଲିଙ୍ଗୀକ ବଢ଼ି
setigerous	ଶୁକଧାରୀ	sexual method	ଲିଙ୍ଗ ରୀତି
sewage	ମଳନାଳୀ ସଂସ୍ଥା	sex trait	ଲିଙ୍ଗ ପ୍ରଭାବିତ ଗୁଣ
sex	ଲିଙ୍ଗ	shield	ବର୍ମ, ଡାଳ

shifting cultivation

silva

shifting cultivation	ପୋଡୁଚାଷ	shoot inhibition	ପ୍ରରୋହ ରୋଧନ
shifting agriculture	ସ୍ଥାନାନ୍ତରି କୃଷି	short day plant	କ୍ଷୁଦ୍ରଦିବାକାଳ ଉଭିଦ
shoot inhibition	ଶାଖା ରୋଧନ	short season crop	ଅଛକଳିକ ଫାସଲ, ଛୋଟ ରତ୍ନ-ଫାସଲ
sibbling	ଅପତ୍ୟ	shriveled	କଣ୍ଠ, ଶୁଖନ,
siccus	ରସହୀନ		ଲୋଚାକୋଚା, କେଞ୍ଚେଡ଼ା
sieve cell	ଚାଳନୀ କୋଣିକା, ଚାଲୁଣୀ କୋଣିକା	shrub	ଗୁରୁ, କ୍ଷୁପ
sieve plate	ଚାଳନୀ ପାଇକା, ଚାଲୁଣୀ ଥାଳିକା	shrubland	ଗୁରୁଭୂମି
sieve pore	ଚାଲୁଣୀ ରଷ୍ଟ୍ର	sib-mating (crossing of sibbling)	ସମଜ ସଙ୍ଗମ, ଅପତ୍ୟ ସଙ୍ଗମ
sievetube	ଚାଳନାନଳା, ଚାଲୁଣାନଳା	sigmoid	ସିର୍ବାକାର, ଏସ ଆକାର
sexuality	ଲିଙ୍ଗୀତା	silent mutation	ନୀରବ ନୋରତବନ
sexual phase	ଲିଙ୍ଗୀକ ପ୍ରାବିଷ୍ଟି	silica	ସିଲିକା, ବାଲି, ସୈକତ
sexual selection	ଲିଙ୍ଗୀକ ବରଣ - ମନୋନୟନ	silieous	ସୈକତ, ସିଲିକାମୟ, ବାଲିକାମୟ
shade habitat	ଛାୟା ପରିବେଶ	silicification	ସିଲିକାକରଣ, ବାଲୁକାକରଣ
shade plant	ଛାୟା ଉଭିଦ	silicula	ସଷ୍ଟର୍କ, ସଷ୍ଟର୍କ, କୃତ୍ପଟାକା, ସୋରିଷରକି
sheath	ଆଛଦ, ଚମଢାପଟି	siliqua	ସଷ୍ଟର୍ପୀ, କୃତ୍ପଟାକ
shoot	ପ୍ରରୋହ	silva	ବନବୃକ୍ଷାଦି

silviculture			smoke
silviculture	ବନବର୍ଷନ	sinuous	ତରଙ୍ଗୀତ
similiflorous	ସମପୁଷ୍ଟୀ	siphon	ଫୁକାର, ବକ୍ରନଳୀ, ସାଇପନ
simple fruit	ସରଳଫଳ	siphonostele	ନିଳୀପୁଷ୍ଟୀ
simple inflorescence	ସରଳସ୍ତବକ, ସରଳ ମଞ୍ଚୁରୀ, ସରଳ ପୁଷ୍ଟକାଣ୍ଡ	siphonogamous	ନାଳ୍ୟୁଗୀ
simple leaf	ସରଳପତ୍ର	skirtrophyte	ଶିଳାତଳ ଉତ୍ତିଦ
simple pit	ସରଳ ଗର୍ଭ	site active	ସକ୍ରୀୟ ପାଠ
simultaneous	ସମକାଳୀନ	slant	ତୀର୍ଯ୍ୟକ, ତେରଛା
sinistrose	ବାମାବାର୍ତ୍ତ	sleep movement	ସ୍ଥିପ ଚଳନ
single cross	ସିକ ସକର	slide	ସ୍ଥାନ୍ତର, ସ୍ଥଳନ, ଖସିଯିବା
single crossover	ଏକଧାରୀ ପର ଅତରଣ	slimefungi	ଶ୍ରେଷ୍ଠକ କବକ, ନାଲୁଆ କବକ
siotropism	ଆଭାନ୍ତୁବର୍ତ୍ତନ, ଓଜଳାଧାନ		
silt	ପରୁ	slimelayer	ଶ୍ରେଷ୍ଠକପ୍ରର, ନାଲୁଆସ୍ତର
silty clay	ପରୁ-କର୍ଦମ	slime pore	ଶ୍ରେଷ୍ଠକ ରହ୍ତ
siltyloam	ପରୁ-ଦୋରସା	slimy	ଶ୍ରେଷ୍ଠକ, ନାଲୁଆ
simulator	ଅନୁକରଣକାରୀ	smug	ଧୂମିଳ କୁହୁଡ଼ି
sinuate	ତରଙ୍ଗୀ	smear	ଆଲେପ, ପ୍ରଲେପ
sinuate dentate	ତରଙ୍ଗୀଯିତ ଦନ୍ତ	smoke	ଧୂଆଁ

smut	କଳଳୀ, ସୁରଗୋଗ	solitaory inflorscense	ଏକ୍ୟସ୍ତବକ, ଏକୁଟିଆ ସ୍ତବକ
sobel	ଭୂଶାଖା, ଭୂମିଜଳଶାଖା	solitaary flower	ଏକକ ପୁଷ୍ପ, ଏକୁଟିଆ ପୁଲ
socies	ସମାଜକ		
sod	ଘାସଭୂମି, ଜମି	soluble enzyme	ଦ୍ରବ୍ୟୀୟ ସତ୍ତରକ
soft rot	ମୃଦୁଗଳନ	solution	ଦ୍ରବଣ
soil inhabitant	ମୃଭିକାବାସୀ	solenostele	ନଳୀରହିୟ, ନଳୀରୟ
soil invader	ମୃର୍ବିକା ଆକ୍ରମଣକାରୀ	solenoxylic	ନଳୀଦାରୁକ
soil moisture tension	ମୃର୍ବିକା ଆର୍ଦ୍ରତାତାନ	soma	ଶରୀର, କାଯା
soil profile	ମୃର୍ବିକା ପରିଛେଦିକା	soma cell (body cell)	ଅଙ୍ଗକୋଷ, କାଯାକୋଷ
soil suspension	ମୃର୍ବିକା ନିଳମ୍ବନ	somatic	ଶାରୀରିକ, ସୋମୀୟ
sol	ସଲି	somatic apospory	କାଯିକ ଅପରେଶୁ
solum	ସୋଲମ୍	somatic layer	କାଯାସ୍ତର
solute	ଦ୍ରବ୍ୟ, ବିଲୟ	somatic mutation	କାଯା ନବୋତ୍ଥବନ
solvate	ସମାଧାନକାରୀ	somatic variation	କାଯିକ ବିଭିନ୍ନତା
solvent	ଦ୍ରବଣ	somatoplasm	କାଯା ଜାବକ, କାଯାପ୍ରତ୍ୟେ
soot	କଳା, ସୁଟ	somatogamous	କାଯାୟୁଗ୍ରନ, ତନ୍ତ୍ରୟୁଗ୍ରନ
sorting	ବର୍ଗୀକରଣ	somatology	କାଯାବିଜ୍ଞାନ, ତନ୍ତ୍ରବିଜ୍ଞାନ

sorb

spermatic

sorb	ଶୋଷଣ	source of infection	ସଂକ୍ରମଣ ସ୍ଥଳୀ, ସଂକ୍ରମଣ ପ୍ରତିସ୍ଥାନ
sorbate	ଶୋଷ୍ୟ	spadix	ସନ୍ତୁଦ-ସ୍ତବକ
span	ପାରାୟଣ, ଚାପବିପ୍ତାର	spathe	ଛଦ, ଖୋଲପା
spananthus	ଅଛପୁଷ୍ଟୀ	spatulate	ଚାମଚାକାର, ସ୍ରବୁକାର
sparciflorous	ଅଘନପୁଷ୍ଟୀ	spatulate leaf	ସ୍ରବାକାରପର୍ଣ୍ଣ, ଚାମଚାକର ପର୍ଣ୍ଣ
spermocarp	ଜୀବପ୍ରାବର		
spiral thickening	ସର୍ପିଳ ସ୍ଥୁଳତା	specialised form	ବିଶେଷିତପ୍ରକାର
spore ball	ରେଣ୍ଟକନ୍ଦୁକ	species	ଜାତି
spore capsual	ରେଣ୍ଟ ସଂପୁର୍ଣ୍ଣ	sub-species	ଉପଜାତି
sport (mutation)	ଆକ୍ଷମିକ ଉଦ୍ଗମ, ଆକ୍ଷମିକ ନବୋଭବନ	specific characteristic	ବିଶିଷ୍ଟ ଲକ୍ଷଣ, ଜାତି ଲକ୍ଷଣ
squamose	ଶଙ୍କୀୟ	specific leaf area	ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପର୍ଣ୍ଣଭୂମି, ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପର୍ଣ୍ଣକ୍ଷେତ୍ର
squamiform	ନବୋଭବନ	sperm	ଶୁକ୍ରାଣ୍ତୁ
squamose epithellium epithelium	ଶଙ୍କାଧୂଳଦ	spermocarp	ଶୁକ୍ରାଣ୍ତୁ ଫଳିକା
soredium	ସୋରିଡ଼ିଯମ, ପ୍ରଜନୀ	spermaphore	ବୀଜଧାରିକା, ଶୁକ୍ରଧର
sorosis	ସରସାକ୍ଷ, ସୋରସିଏ	spermatophyta	ବିଜୋଭିଦ
sorus	ସୋରସ, ଜୀବାଣୁ ଧାନୀଗୁଛ	spermatic	ପ୍ରାଗ୍ ଶୁକ୍ରାଣ୍ତୁ, ଶୁକ୍ରାୟ

spermatization	spine	sporangio carp
spermatization	ଅଚଳ ଶୁକ୍ରାଣୁ	କଣ୍ଠକ
spermatization	ଅଚଳ ଶୁକ୍ରାଣୁ ଯୁଗ୍ମନ	କଣ୍ଠକୀୟ
spermatocyte (sperm mother cell)	ଶୁକ୍ରାଣୁ ମାତୃକୋଣିକା	କଣ୍ଠକିତ
sperm tube	ଶୁକ୍ରନଳୀ	କଣ୍ଠକ ପୂର୍ଣ୍ଣ
spermatogenesis	ଶୁକ୍ରାଣୁ ଜନନ	କଣ୍ଠକ
spermatogonium	ଶୁକ୍ରାଣୁଧାନୀ	କନ୍ଦୁଳ
spermatozoid	ଶୁକ୍ର ଉପସ୍ଥିତି, ଚଳପୁଜନ୍ୟ	କୁତ୍ତଳାବୃତ୍ତି, କବକସ୍ତୁତ୍ତ
spherocyst	ଗୋଲ କୋଣିକା	spirillum bacteria
spherical head	ଗୋଲ ଶାର୍ଷ	spilt
spiciform	ଶୂକୀ ରୂପୀ	spongy parenchyma
spicule	ଉପଶୂକୀ	spontaneous
spike	ଶୂକୀ	spontaneous generation
spikelet	ଶୂକିକା	spontaneous mutation
spikelet inflorescence	ଶୂକିକା ପ୍ରବଳ, ଶୂକିକା ପୁଷ୍ପଦଣ୍ଡ	sporangiophore
spindle	ତର୍କ୍, କଣ୍ଠ	sporangium
spindle fibre	ତର୍କ୍ ତର୍କୁ	sporangio carp

sporation	stabilization
sporation	ରେଣୁଜନନ
spore	ରେଣୁ
spore ball	ରେଣୁ କହୁକ, ରେଣୁପୁଣୀ, ବର୍ତ୍ତଳ ରେଣୁ
spore mother cell	ରେଣୁ ମାତୃକୋଷ
spore sac	ରେଣୁ ପୁଟ, ରେଣୁ ଥଳୀ
sporetetrad	ରେଣୁଚତୁଷ୍ପତ୍ର
spore dissemination	ରେଣୁ ପ୍ରକାର୍ଷନ, ରେଣୁ ପରିବନ, ପ୍ରକ୍ଷେପନ
sporidium	ରେଣୁକ
sporocrap	ରେଣୁପ୍ରାବଟ, ରେଣୁଫଳିକା
sporocyst	ରେଣୁପୁଟକ
sporocyte	ରେଣୁକୋଷ
sporogenesis	ରେଣୁଜନନ
sporogonium	ରେଣୁଧାନୀ
sporophore	ରେଣୁଧାରିକା, ରେଣୁଧର
sporophyll	ରେଣୁପର୍ଣ୍ଣ
sporophyte	ରେଣୁପ୍ରସ୍ତୁ ଉଚିଦ
sporophyte generation	ରେଣୁପ୍ରସ୍ତୁ ପିଢ଼ି
sporulation	ରେଣୁଜନନ
spraying	ସିଞ୍ଚନ
spreader	ବିପ୍ତାରକ
spreading	ବିପ୍ତାର
spring wood	ବାସତୀକାଷ
sprout	ଅଙ୍ଗୁର
sprout cell	ଆକୁରଣ କୋଶିକା
spur	ଉପଦୀର୍ଘୀ, ସରୁଦୀର୍ଘୀ
spurred	ଉପଦୀର୍ଘୀ
spurious dissspiment	ମାୟାପଟ, ପ୍ରହେଳିକା, ପଣ୍ଡ, ଭେଜାଳ ଫା
squamose	ଶଳକସମା, ଶାଷ୍ଟାପ୍ରାୟ
squami form	ଶଳରୂପୀ
starch shoot	ମଣ୍ଡ ଆଛାଦ, ମଣ୍ଡ ଶାଖା
stachysporry	ଅକ୍ଷର ବୀଜାଶୁତା
stationary nucleous	ଅଚଳ ନ୍ୟୁଷ୍ଟି
stabilization	ସ୍ଥାୟୀକରଣ

stain			stenopetalous
stain	ରଞ୍ଜିତ, ରଞ୍ଜକ, ଦାଗ	statistics	ପରିସଂଖ୍ୟାନ
stalk	ବୃତ୍ତ	statistical analysis	ପରିସଂଖ୍ୟାକୀୟ ବିଶ୍ଲେଷଣ
stamen	କେଶର		
staminal corona	କେଶର ମୁକୁଟ	steady state	ସାମ୍ୟବସ୍ଥା, ସାମ୍ଭୁଲ୍ୟବସ୍ଥା
staminate flower	କେଶର ପୁଷ୍ପ	stele	ସ୍ତମ୍ଭ
statosore	ଅସୁପ୍ରଚେଣୁ	stellate	ତାରାକୃତି
staminode	ବନ୍ଧ୍ୟ କେଶର	stem	କାଣ୍ଡ, ଢାଳ
stand	ସ୍ଥାନ, ଆଧାର	stem abscission	କାଣ୍ଡ ବିଗଳନ
standard	ଧୂଳକ, ମାନକ	stem climber	କାଣ୍ଡରୋହୀ
standard deviation	ପ୍ରାମାଣିକ ବିର୍ଦ୍ୟ	stem gap	କାଣ୍ଡଭଙ୍ଗ, କାଣ୍ଡଅନ୍ତର, କାଣ୍ଡ ମଧ୍ୟ ପାଇଁ
standing corp	ଶେତ୍ରସ୍ଥ ଫାସଲ	stemspinic	କଣ୍ଠକିତ କାଣ୍ଡ
starch	ମଣ୍ଡ	stem tendril	କାଣ୍ଡଆକର୍ଷୀ
starch granule	ମଣ୍ଡକଣିକା	stem-thron	କାଣ୍ଡକଣ୍ଡା
starch paper	ମଣ୍ଡ କାଗଜ	stem-tuber	କାଣ୍ଡ କନ୍ଦ
stationary pronucleous	ଅଚଳ ପ୍ରାକ୍ନ୍ୟଷ୍ଟି	stem,underground	ଭୂରାର୍ଜ କାଣ୍ଡ, ଭୂତଳ କାଣ୍ଡ
starta	ସଂପ୍ରତି	stenocarpous	ଡନ୍ତୁଫଳୀ
statospore	ସୁପ୍ରଚେଣୁ	stenopetalous	ଡନ୍ତୁଦଳୀ

steno ^s is			
stenosis	ସଙ୍କୋଚନ	stipitate pilens	ବୃତ୍ତୀ ଛଡ଼
stenotropic	ତନୁଗ୍ରହୀ	stipel	ଅନୁପର୍ଷୀକା
stereid bundle	ଦାରୁବିଡ଼ିକ	stipule	ପର୍ଷୀକା
sterigma	ରେଣୁକ୍ଷେପକ	stipulator thorn	ପର୍ଷୀକା କଣ୍ଠ
sterile	ବିଷ୍ୟ, ନିର୍ବୀଜ	stipulate	ସପର୍ଷୀକା
sterilised	ନିର୍ବୀଜିତ	stock	ମୂଳଦଣ୍ଡ, ଗଛିତ
sterilisation	ନିର୍ବୀଜନ	stock culture	ପୋଷଣ ସଂଗ୍ରହ
stereogam	ଘନଚିତ୍ର, ସ୍ଥେରିଓଗାମ	stolon	ଖର୍ବ ଧାବକ, ଭୂଷ୍ଟାରୀ
sterility	ବନ୍ଧ୍ୟତା, ଅନୁର୍ବରତା, ରେଗାଣୁହିତା	stoma	ସ୍ଥୋମ, ରକ୍ତ
sterilization	ବନ୍ଧ୍ୟକରଣ, ଅନୁର୍ବରୀକରଣ	stomatal	ସ୍ଥୋମୀୟ, ଗବାଷୀୟ
stigma	ଫଳିକାଶୀର୍ଷ, ଶଳାକାଗ୍ର	stomatal slit	ସ୍ଥୋମୀୟ ବିବର
sindetochelic	ସନ୍ଦେଶୋଚେଲିକ	stomatal transpiration	ସ୍ଥୋମୀୟ ଉତ୍ସେଦନ
stilt root	ଫେସମୂଳ	stomatal movement	ସ୍ଥୋମୀୟ ଚଳନ/ଗତି
stimulus	ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ	stomium	ସ୍ଥୋମକ, ମୁଖ
stimulant	ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ	stone fruit	ବିଜାଷପଳ, କଇଥ
stinging hair	ଦଂଶୀରୋମ	stone (of a fruit)	ବୀଜାଷ, ଟାକୁଆ
stipe	ନାଡ଼, ବୃତ୍ତ, ଛିତ୍ରିକାକୃତ	stone cell	ଅଷ୍ଟିକୋଷ

stony			subarborescent fern
stony	ଅଷ୍ଟିଳ, ପଥୁରିଆ	structure, columnar	ସ୍ତ୍ରେଚନା
storage	ସଞ୍ଚୟନ	structure-granular	କଣୀୟ ରଚନା
storage parenchyma	ସଞ୍ଚୟପେଣୀ	structure-prismatic	ସ୍ତ୍ରୀଳାମୀ ରଚନା
strata	ସଂସ୍କର	stress	ଆଭାବ, ଆୟାତ, ପ୍ରତିବନ୍ଧ
stratified	ସଂସ୍କରିତ	struggle for existence	ଜୀବନ ସଂଘର୍ଷ
stand plants	ଠେସ ପାଦପ, ଖେତଗଛ	stubble	ଥୁଣ୍ଡା
stratification	ସଂସ୍କରଣ	stuffing	ପ୍ରତିବନ୍ଧ
streak culture	ଡୋରକ ଯୋଗଣ	stunt	ଖର୍ବତା, ଖର୍ବ କରିବା
streaming	ପ୍ରବହନ	stunted	ରୁଦ୍ଧ ବିକାଶ (ରୁଗୁଡ଼ା)
strict parasite	ଯଥାର୍ଥ ପରଜୀବୀ	stylar canal	ଶଳାକା କୁଳ୍ୟ
strigose	ନତରୋମୀ	style	ଶଳାକା
strobile	ଶଳ୍କୁରୂପୀ	stylosus	ବର୍ଗକାଯୁକ୍ତ
strobilus	ଶଳ୍କୁ	stylus	କଣ୍ଠିକା, ଶୂଳ, ପ୍ରଶୂଳ
strobiliferous shoot	ଶଳ୍କୁଧାରୀ, ପ୍ରରୋହ	suffoupicosus	ଷ୍ଟୁପା
stroma	ଶଳ୍କୁଧାରୀ କାଣ୍ଡ, ଆଧାର, ପିଠିକା, ପିଠିକା ସ୍ନେମା	sunscald	ସୂର୍ଯ୍ୟଦାହ, ଆତପତ୍ରବ ଦାହ
structural hybrid	ସଂରଚନାଭୂକ ସଙ୍କର	subapical meristem	ଅବଶୀର୍ଷସ୍ତ୍ରୀ ପ୍ରବିଭାଜା
structure	ସଂରଚନା	subarborescent fern	ଅଛବୁକ୍ଷବତ୍ ପର୍ଶ୍ର, ଷୁଦ୍ର ବୃକ୍ଷବତ୍ ପର୍ଶ୍ର (ପରପଡ଼ା)

subarchesporeal	suffoupicosus
subarchesporeal	ଉପରେଣ୍ଟ ମାତୃକୀୟ
sub cell	ଉପକୋଶିକା, ଉପକୋଶ
sub class	ଉପଶ୍ରେଣୀ
sub climax	ଉପାନ୍ୟ, ଉପଚରମ
suberin	ସୁବେରିନ, ଦ୍ୱାଷି
suberised	ସୁବେରିନ ଯୁକ୍ତ, ଦ୍ୱାଷିଯ
sub family	ଉପ ବଂଶ
sub kingdom	ଉପ ରାଜ୍ୟ
sub generic name	ଉପ ପ୍ରକାତି ନାମ
sub genus	ଉପ ପ୍ରକାତି
sub order	ଉପବର୍ଗ
subsidiary cell	ଶୀଳକୋଷ
substomatal cavity	ଅଧୋଷ୍ଟମୀ ଗହର
subspecies	ଉପଜାତି
substitute name	ବିକଳନାମ, ବଦଳିଆ ନାମ
substrate	କ୍ରିୟାଧାର, ଆଧାର
subtending leaf	କର୍ଷକ ପଡ଼
subterranean	ଭୂଗର୍ଭସ୍ଥ

sulfer bacteria			symbiotic
sulfer bacteria	ଗନ୍ଧକ ବୀଜାଣୁ	surface view	ପୃଷ୍ଠାଦୃଶ୍ୟ
sunken stomata	ନିମଗ୍ନ ପ୍ଲେମା, ଖାଲୁଆ ପ୍ଲେମା	surface tension	ପୃଷ୍ଠାତାନ
sunscald	ସୂର୍ଯ୍ୟଦାହ, ଆତପତ୍ରବ ଦାହ	survival	ଅତିକୀବିତା
super basalmeristem	ମହା ପ୍ରବିଭାଜୀ	susceptible	ସମେଦନଶୀଳ
superficial	ଉପରିଗତ, ଉପର ଠାରିଆ	susceptibility	ସମେଦନଶୀଳତା
superficial placentation	ଉପରିଗତ ଭୂଣବନ୍ଧନ	suspension	ନିଳମ୍ବନ
superior	ଉପରିସ୍ଥି	suspensor	ନିଳମ୍ବ, ନିଳମ୍ବକ
superposed	ଉପରିପନ୍ଥ	sutural	ସନ୍ତିଗତ
super volute	ଉପରିବଳିତ	swarm spore	ଚରରେଣ୍ଟୁ
supernumerary	ଅତିରିକ୍ତ ସଂଖ୍ୟକ	swollen shoot	ସ୍ଥାନ ପ୍ରଗୋହ
supraxillary	ଉପରିକଷ୍ଟୀୟ	syconium	ଜଞ୍ଜିରଫଳ
suprafoliar	ଉପରିପର୍ଶ	syconus	ଉଦୁମ୍ବରକ
suppression	ଦମନ	sylvestris	ବନବାସୀ
supplement contiguous	ସମୀପସ୍ଥ ପରିପୂରକ	symbiont	ସହଜୀବୀ
suppressor gene	ଦମନକାରୀ ଜିନ	symbiosis	ସହଜୀବନ, ସହଜୀବିତା
supranodal	ଅଧ୍ୟପବସନ୍ତିକ	symbiotic	ସହଜୀବୀ

symmetrical		synopsis	ସାରାଂଶ
symmetrical	ପ୍ରତିସମ		
symmetrical flower	ପ୍ରତିସମ ଫୁଲ	synkaryon	ସଂନ୍ୟକ୍ଷି
symmetrical carpus	ପ୍ରତିସମପଳ	synoptical key	ସଂକ୍ଷିପ୍ତ କୁଣ୍ଡି
sympatric	ସମନ୍ତିବାସୀ, ଏକସ୍ଥଳୀଭବ	synspermous	ସଂଯୁକ୍ତ ବୀଜୀ
symplasma	ସଂଦ୍ରବ୍ୟ	synxenic	ସହ ଆଗନ୍ତୁକ
symplast	ସଂଜୀବନ	synangium	ସଂଯୁକ୍ତରେଣୁ ପେଟା
sympodial	ସଂଯୁକ୍ତପଦୀ	synantherous	ସଂଯୁକ୍ତପରାଗ ପେଟିକା
sympodium	ସଂଯୁକ୍ତ ପଦ	syncarpous	ଯୁକ୍ତପଳକିକ
symptom	ଲକ୍ଷଣ	synchronous	ସଂକାଳିକ, ସମକାଳିକ
sympetalous	ସଂଯୁକ୍ତ ଦଳୀ	syndrome	ସଂଶାୟାଦ୍ଧକ ଲକ୍ଷଣ
sympedicarpous	ସଂଯୁକ୍ତ ଫଳୀ	synecology	ସମକ୍ଷି ପରିବେଶିକା
synandrous	ସଂଯୁକ୍ତ କେଶରୀ	synergid	ସହାୟକୋଷ
syngenetics	ଉପରି ବିଜ୍ଞାନ ସମ୍ବୁଦ୍ଧ	synergism	ସହକ୍ରିୟତା
syncline	ଅଧିଭଙ୍ଗ	synergist	ସହାୟକ
symoesynoieous	ଅଭିନ୍ଦ୍ରି ଶାଖା	syngamy	ସଂଯୁଗନ
synoesynoicous	ଅଭିନ୍ଦ୍ରି ତ୍ରିଶାଖା	synogenesis	ସଂଯୁକ୍ତ ପରାଗପେଟି
synonym	ସହନାମ, ସମପର୍ଯ୍ୟାୟ	synizesis	ସିନିଜେପ୍ଟିସ, ଆପୁଞ୍ଜନ

synthetic			taxonomic system
synthetic	ସଂଶୋଭିତ	tactile cell	ସ୍ଵର୍ଗୀୟ କୋଷ
synthetic insecticide	ସଂଶୋଭିତ କୀଟନାଶ	tactile stimulus	ସ୍ଵର୍ଗ ଉଦୟପକ
synthetic medium	ସଂଶୋଭିତ ମାଧ୍ୟମ	tactoreceptor	ସ୍ଵର୍ଗଗ୍ରାହୀ
system	ପରତି, ସମ୍ମୁଦ୍ର, ସମୁଦ୍ରାୟ	tangential section	ସ୍ଵର୍ଗକ ଛେଦନ
<i>systema naturae</i>	ପ୍ରାକୃତିକ ପରତି	t-alatra	ଚି-ପକ୍ଷ
systematic bacteriology	ବାଜାଣୁ ବର୍ଗୀକରଣ	tanin	ଚାନିନ, ଚର୍ମକର୍ଷଣ
systematic botany	ଉଚ୍ଚିଦ ବର୍ଗୀକରଣ	tapestry forest	ଅଳକୃତ ବଣ
systematist	ବର୍ଗୀକରଣବିତ୍	tapetum	ଚାପିଚମ, ପୋଷଣ ତତ୍ତ୍ଵ
sytris	ଶୁଷ୍କ ବାଲୁ ସମୁଦ୍ରାୟ	taproot	ଆଦିମୂଳ
		taproot system	ଆଦିମୂଳ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ
T		tatter-leaf	ଜୀର୍ଣ୍ଣପଡ଼ୁ, ଖଡ଼କଭିଆ ପଡ଼ୁ
		tassel	ଚର୍ଚୀର
table	ସାରଣୀ	taxa	ଚାକ୍ର
tabulatus	ସ୍ତରାତିଷ୍ଠର	taxon	ବର୍ଗକ, ଚାକ୍ରନ
tachyspore	ଦୂତରେଣୁ	taxiformis	ଚେକସିସରୂପ
tactic movement	ଅନୁସ୍ଥତ ଗତି	taxis	ଅନୁଚଳନ
tachydromite	ଦୂତ ସରିତା, ଶିପ୍ର ବଳିକା	taxonomic system	ବର୍ଗୀକରଣ ପ୍ରଣାଳୀ

taxonomic group

taxonomic group	ବର୍ଗୀୟ ସମୂହ, ବର୍ଗୀୟ ଗୋଟିଏ	telotaxis	ପ୍ରତ୍ୟେନୁଚଳନ
taxonomic principle	ବର୍ଗକ ନିୟମ	temperature	ଉଷ୍ଣତା, ତାପମାନ
taxonomy	ବର୍ଗାକରଣ ପରିଷତ୍ତି	temporate phage	ସଂୟତ ଫାଇର
taxonomist	ବର୍ଗାକ ବିଜ୍ଞାନୀ	template	ଛାଞ୍ଚ, ରୂପଦ
t-distribution	t- (ଟି) ପରିବର୍ଣ୍ଣନ	tendril	ଆକର୍ଷୀ, ପ୍ରତାନ
technology	ବୈଶ୍ୟିକତା, ପ୍ରବିଧିତର୍ବ୍ୟା, ଶିଳ୍ପକାରୀ	tenderizing	ମୃଦୁକରଣ
techtotype	ଆଶପ୍ରରୂପ	tenuifolius	ତନୁପଣ୍ଡୀ
tegmen, tegumen	ଅନୁଛାଦକ	tepal	ପରିଦଳ
telocentric	ଅନ୍ତଃକେନ୍ତ୍ରୀ	terminal	ଅଗ୍ରସ୍ତ
teliospore	ଚେଲିଓରେଣ୍ଟ	terminal cell	ଅଗ୍ରସ୍ତ କୋଷ
telome	ଟିଲୋମ, ଅତିମ	terminal spine	ଅଗ୍ରସ୍ତ ଶୂଳ, ଅଗ୍ରସ୍ତକଣ୍ଠ
telomere	ଗୁଣସ୍ଥିତାତ୍ମ	terminator codon	ସମାପକ କୋଡ଼ନ
telospore	ଚେଲିଓରେଣ୍ଟୁ	terminalization	ଶେଷାତ୍ମ କରଣ
telium	ଚେଲିୟମ	terminology	ପରିଭାଷା
telmicolous	କଳ୍ପବାସୀ, ହେତ୍ତାଳବନ ବାସୀ	ternate	ତ୍ରୀପତ୍ରୀ, ତ୍ରୀଶାଖୀ
telophase	ଶେଷାବସ୍ଥା, ଟେଲୋଫେଜ	terrestrial	ସ୍ଥାନକ

tertiary period			thickest
tertiary period	ତୃତୀୟ କାଳ	tetraploidy	ଚତୁଃ ଗୁଣିତ
testa	ପରିଛଦକ, ବୀଜଚୋଳ	tetrapolar	ଚତୁଃ ଧୂବୀୟ
test cross	ପରୀକ୍ଷଣ ସଂଗ୍ରହ	tetrapetalous	ଚତୁଃ ଦଳୀ
tetrandrous	ଚତୁଃକେଶରୀ	tetrasepalous	ଚତୁଃ ବାହ୍ୟ ବୃତ୍ତ
tetraccoccus	ଚତୁକୋଷୀ ବାଜାଣୁ	tetrastichous	ଚତୁଃସାରୀ
tetracyte	ଚତୁ ବାଜାଣୁ	tetraphyllous	ଚତୁଃପର୍ଣ୍ଣୀ
tetracyclic	ଚତୁଃଚକ୍ରୀ	tetrasomic	ଚତୁଃ ସୂତ୍ରକାଯ, ଚତୁଃତନ୍ତ୍ରୀ
tetrad	ଚତୁଃକୋଷୀ	test of significance	ତାପର୍ଯ୍ୟ ପରୀକ୍ଷଣ
tetradelphous	ଚତୁଃ ସନ୍ଧି	thallus	ଆଲସ, ଥାଳିକ
tetradynamous	ଚତୁଃଦୀର୍ଘକ	thallamus	ପୁଷ୍ପଧାର
tetrafolious	ଚତୁଃପର୍ଣ୍ଣୀ	thalloid	ଆଳିକା ସଦୃଶ
tetragynous	ଚତୁଃଶୂଳିକ	thallophyte	ଆଲୋପାଇତ, ଥାଳିକ ଉଭିଦ, ସୂକକାୟ ଉଭିଦ
tetralocular	ଚତୁଃକୋଷୀ	theca	ପୁଟ, ଠେକ୍
tetramerous	ଚତୁଭାଗ	thecaphore	ପୁଟଧାରିକା
tetrach	ଚତୁଃ ସଞ୍ଚ	thecaspore	ପୁଟରେଣୁ
tetraspore	ଚତୁଃରେଣୁ, ଜାବାଣୁଚତୁର୍ବୁନ୍ଦ	theory	ବାଦ, ସିଦ୍ଧାତ, ନିୟମ
tetrasporangium	ଚତୁଃ ସ୍କରେଣ୍ଟଧାନୀ	thickest	ଘର୍ଷ

threshold			inge
threshold	ଦେହଳୀ, ସର୍ବନିମ୍ନ ମାତ୍ରା	thermostable	ଉସ୍ତୁପ୍ରାୟୀ
therapy	ଉପଚାର, ଚିକିତ୍ସା	thermotropic	ଡାପାନୁବର୍ତ୍ତୀ
thermoduric bacteria	ଉତ୍ତାପସହ ଜୀବାଶ୍ଵୁ	thermotropism	ଡାପାନୁବର୍ତ୍ତନ
thermochistogamy	ତାପ ଅନୁକୂଳନ ପରାଇମା	thermometer	ଡାପମାନ ଯନ୍ତ୍ର
thermodynamic	ତାପଗତିକ	thickening	ସ୍ଥଳନ
thermogenic	ଉଷ୍ଣୋୟାଦକ	thigmotropism	ସୃଶ୍ନାନୁବର୍ତ୍ତନ
thermogenic bacteria	ଉଷ୍ଣୋୟାଦକ ବୀଜାଶ୍ଵୁ	thigmonasty	ଅନୁଗତିକ
thermophilic bacteria	ଉଷ୍ଣତାସେହୀ ବାଜାଶ୍ଵୁ	thixotrophy	କର୍ମତାରଳ୍ୟ
thermophilic species	ଉଷ୍ଣନୁରାଗୀ ଜାତି	thorn	କଣ୍ଠୀ
thermoregulation	ତାପନିୟମଣି	thorn bush	କଣ୍ଠକବୁଦ୍ଧା, କଣ୍ଠାବୁଦ୍ଧା
thermolabile	ତାପ ଅସ୍ଥିର	thorn climber	କଣ୍ଠକାରୋହୀ
thermostable	ତାପସ୍ଥିର	thryptophyte	ଦୂର୍ବଳକାରୀ ଉଭିତ
thermo phase	ତାପବୟ୍ୟା	thylakoid	ଆଇଲାକ୍ୟେଡ୍
thermotaxis	ତାପ ଅନୁଚଳନ	thymine	ଆଇମିନ, ଆୟମିନ
thermonastic	ତାପାନୁକୁଳିତ	thryptogen	ଦୂର୍ବଳକାରୀ
thermoperiodism	ତାପାବଧୀ	tier	ଆକବିଶିଷ୍ଟ
thermophile	ଉସ୍ତୁପ୍ରିୟ	tige	ସ୍ତରକ

tigella			toxoid
tigella	ଲକ୍ଷ୍ୟତା	toxic	ବିଷାକ୍ତ
tigellatus	ବୃକ୍ଷକୀ	topsoil	ଉପରିମୁଖୀକା
tillering	ଅକ୍ଷୁରଣ, ପିଳଦେବା	toxicology	ବିଷତର୍ଥ ବିଜ୍ଞାନ
timber line	ବନସ୍ପୃତି ସାମା	topotype	ପ୍ରକାର ପ୍ରକାର ସ୍ଥାନରୁ ସଂରୂପତ ଜାତି
tissue	ପେଶୀ, ତତ୍ତ୍ଵ, ଭିତ୍ତି	total parasite	ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପରଜୀବୀ
tissue culture	ପେଶୀ ପୋଷଣ	toxin	ଜୀବ ବିଷ
tissue system	ପେଶୀ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ	tolerance	ସହିଷ୍ଣୁତା
tinsel type	କୁର୍ଚ୍ଚକାର	tolerance limit	ସହନ ସାମା
tip blight	ଅଗ୍ରଶର୍ଷତା, ଅଗପୋଡ଼ା	tonoplast	ରୟ ଟିଲ୍ୟ, ଟୋନୋପ୍ଲାସ୍ଟ
tirod	କୁଭୂମୀ ପାଦକ	top cross	ସର୍ବୋତ୍ତମ ସଙ୍କରଣ, ଉଚ୍ଚ ସଂକରଣ
toad stool	ଛତ୍ର	topography	ଲୁହୁପ, ଭୂସଂପୂର୍ଣ୍ଣ
tabaco masaic virus	ଟୋବାକ ମୋକାଇକ ଭୂତାଶୁ, ଧୂଆପତ୍ରରେ ହିଚରୋଟ ସୃଷ୍ଟିକାରୀ ଭୂତାଶୁ	torula	କିଣ୍ଣାବସ୍ଥା, ଟୋରୁଲା
torson	ଆକୁଞ୍ଚନ	torus	ପୀନାଶ
tomentose	ଘନରୋମିକ	totipotent	ସୂର୍ଣ୍ଣବିଭବୀ
tomentum	ଘନରୋମ	totipotent cell	ସର୍ବକ୍ଷମ କୋଷ
topnecrosis	ଶାର୍ଷକ୍ଷୟ	toxoid	ବିଷାର, ବିଷକଟ, ଚକସାଇତ୍ତ

trabecula		transposengene
trabecula	ଟ୍ରାବିକ୍ୟୁଲ	transfer RNA
tracheid	ଚାହନିକ	transformation
trace	ଅନୁମାତ୍ରା	transgressive breeding
trace element	ଅନୁମାତ୍ରା ଉପାଦାନ	transgressive variation
tracer element	ସ୍ଥର୍ମାତ୍ରକ ଉପାଦାନ	transcessive segregation
tracer technique	ଅନ୍ଦେଶଣ ପ୍ରବିଧି, ଅନୁଝାପକ ପ୍ରବିଧି	translation
traction fibre	ଆକର୍ଷୀ ତତ୍ତ୍ଵ	translocation
trailing	ସଂସରଣୀ	transmitted light
triler	ସଂର୍ପଣୀ	trans ovarian
transarrangement(repulsion)	ପ୍ରତ୍ୟାକର୍ଷଣ / ପ୍ରତ୍ୟାକର୍ଷଣ ବିକର୍ଷଣ	transpirant
transcellular	ପାରକୋଷୀୟ	transpiration
transcription	ଅନୁଲେଖନ	transpiration efficiency
transduction	ପ୍ରଶୋଦନ, ପାରକୁମଣ	transpirometer
transect	ପରିଭେଦ	transpiration period
trachyophyta	ଟ୍ରାକିଓ ଫାଇଟା	transpiration power
transfer cells	ସ୍ଥାନାନ୍ତରୀ କୋଷ	transplantation
		transposengene (jumping give)
		ଜିନରେ ନୂତନ ଜିନରେ ପ୍ରବେଶ

transverse			tricoccus
transverse	ଅନୁପ୍ରସ୍ତୁ	triad	ତ୍ରୀକି
transverse fission	ଅନୁପ୍ରସ୍ତୁ ବିଭାଜନ	triadrous	ତ୍ରୀ ପୁନେଶରୀ
transverse dehiscence	ଅନୁପ୍ରସ୍ତୁ ସ୍ଥୋତନ	triarch	ତ୍ରୀସଂଶ୍ଲେଷଣ
trait	ବିଶିଷ୍ଟ ଗୁଣ	triadelphous	ତ୍ରୀସଂଶ୍ଲେଷଣୀ
transfusion cell	ସଂଚରଣ କୋଷ	tribe	ଜାତି, ଗୋଷ୍ଠୀ
transition	ସଂକ୍ରମଣ, ଅତବର୍ଗୀ	trichome	ଲୋମ, ଅଧ୍ୟସର
transition period	ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ/ସଂକ୍ରମଣ କାଳ	tricapsular	ତ୍ରୀପୁଣ୍କ
transgenic plant	ପାରଜିନୀୟ ଉତ୍ତିଦ	tricarpellate	ତ୍ରୀଫଳିକ
transovarial	ପରତ୍ରିମାଣୀୟ	tricarpous	ତ୍ରୀଫଳିକ
transmit	ପାରଗଣ, ସଞ୍ଚରଣ, ମାଧ୍ୟମ ପ୍ରେରଣ	tricapsular	ତ୍ରୀପୁଣ୍କ
transcription	ଅନୁଲେଖନ	trichasim	ତ୍ରୀଶାଖୀ
transaminator	ଆମାଇନ, ଅନୁ ଅତରଣ	trichogyne	ତ୍ରାଇକୋଗାଇନ,
transposon gene	ଜିନୋମରେ ନୂତନ ଜିନର ଆକ୍ଷେପିକ ପ୍ରବେଶ	trichome	ଧାନୀଅଗ୍ର
tree	ପାଦପ, ବୃକ୍ଷ	trichamarous	ପ୍ରଲୋମ
tree ring variation	ବୃକ୍ଷବଳ୍ୟ ବିଭିନ୍ନତା	trickling filter	ଫରପରିସ୍ଥବଣ
trend	ପ୍ରବଣତା, ପ୍ରବୃତ୍ତି	tricoccus	ତ୍ରୀଫଳାଂଶୀ

tricotomy			tropic movement
tricotomy	ତ୍ରିଶାଖନ	trimerous	ତ୍ରିଭାଗୀ
tricocyte	ରୋମଦ କୋଣିକା	trimorphic	ତ୍ରିରୂପୀ
tricospermous	ସରୋମବୀଜୀ	trinomial nomenclature	ତ୍ରିନାମ ପରିଭାଷା
tricospermous	ସରୋମବୀଜୀ	tripartite	ତ୍ରିପାର୍ଟିଟ, ତ୍ରିଭାଗୀୟ
tricostate	ତ୍ରିଶିରାଳ	triplet	ତ୍ରିକ
tricotyledonous	ତ୍ରିବୀଜପଡ୍ରୀ	triplet code	ତ୍ରିକ କୁଟ, ତ୍ରିକ ସଂହିତା
tricyclic	ତ୍ରିଚକ୍ରୀୟ	triploid	ତ୍ରି ଗୁଣିତ
tridynamous	ତ୍ରିଦୀର୍ଘୀ	triple crossing	ତ୍ରି ସଙ୍କରଣ
trifid	ତ୍ରିଫାଳୀ	triradiate	ତ୍ରି ରଶ୍ମିକ
triflorous	ତ୍ରିପୁଷ୍ପୀ	trisomic	ତ୍ରି ସୂତ୍ରୀ, ତ୍ରିଯୋକୋଷ
trifoliate	ତ୍ରିପର୍ଣ୍ଣୀ	tristichous	ତ୍ରି ସାରୀ
trifurcate	ତ୍ରିଶାଖକ	tristylous	ତ୍ରି ଶଳାକୀ
trigynia	ତ୍ରିଶଳାକୀ	trisulcate	ତ୍ରି ସାତ
trigammon	ତ୍ରିବିଧପୁଷ୍ପୀ	triternate	ଘନ ତ୍ରିପର୍ଣ୍ଣୀ
trihybrid	ତ୍ରିସଙ୍କର	trixenic	ତ୍ରିପୋଷକୀ
trijugate	ତ୍ରିସୁଳାଳ	trophic	ପୋଷୀ
trilabiate	ତ୍ରିଓଷ୍ଟୀ	tropic movement	ଅନୁବର୍ତ୍ତୀ ଚଳନ

tropism			turgor pressure
tropism	ଅନୁବର୍ତ୍ତନ	tuberous	କଦିଳ
tropical rain forest	ବିଶୁବ ବୃକ୍ଷବନ	tuberous root	କଦିଳ ମୂଳ
tropoparasite	ଆଶକାଳ ପରିଜୀବା	tubiform	ନଳଆକାର
ture breeding	ତଦୁପ ପ୍ରକଳନ	tubule	ନଳିକା
ture embryony	ପ୍ରକୃତ ବହୁଭୂଣତା	tuft (fasacicle)	ଗୁଛ
true fruit	ପ୍ରକୃତ ଫଳ, ବାସବ ଫଳ	tumor, tomour	ଅର୍ଦ୍ଦ
trumpet (trunica)	ଦୟ	tumid	ସ୍ଥାତ
trunk	ଗଣ୍ଡ, କାଣ୍ଡ	tundra	ଭୂତ୍ରା
truncate	କ୍ଷୁଦ୍ରାୟନ, ସଂକାର୍ଣ୍ଣାୟନ	tunic	ବେଷନ, ଚୋଳ, ସ୍ଵର
tryma	ଅକୋଟ	tunicated bulb	ଚୋଳିଲଶୁନ
true	ନଳୀ	turbid	ଆବିଳ, ଅସ୍ପଷ୍ଟ
turepoly embryony	ଆକ୍ଷିମ ପ୍ରବେଶ	turbinate	ଲୁଚର୍ପୀ
tube cell	ନିକାକୋଷ	turbulent	ବିଷ୍ଣୁବଧ
tuber	କନ୍ଦ	turgescence	ରସସ୍ବାତିତା
tubercle	ଗୁଲିକା, ପିଟକା, ଛୋଟ ବ୍ରଣଭଳି ବୃଦ୍ଧି	turgid	ରସସ୍ବାତି
tuberculin test	ଚିରବରକୁଲିନ ପରାମଣ, ଯକ୍ଷାରୋଗ ଜୀବାଣୁ ପରାମଣ	turgor deficit	ସ୍ଵୀତି ନ୍ୟୁନତା
		turgor pressure	ରସସ୍ବାତି ଚାପ

turgor movement

umbel

turgor movement	ରସସ୍ଵୀତିକ ରତି		U
turnip	ଶାଲଗମ		
tunica corpus theory	ରୂପିକ କର୍ପସବାଦ	ultra-centrifuge	ଦୂର ଅପକେନ୍ଦ୍ରିୟ, ଅଳ୍ପ ସେଣ୍ଟିପ୍ରୋଜ୍
tussock	ଘାସବିଡ଼ା, ଘାସଗୋଛା		
twice pinnate	ଦ୍ୱିପକ୍ଷକ	ultra-centrifugation	ଦୂର ଅପକେନ୍ଦ୍ରିୟ, ପାରାକେନ୍ଦ୍ରାପସରଣ
twig	ଡାଳ	ultra-filtration	ପାରସ୍ପରବଣା, ଅତିପରିପ୍ରକଳ୍ପଣ
twiner	କାଣ୍ଡାରୋହା, କୁଣ୍ଡଳିନୀ	ultra-microscope	ପାରାଶ୍ରୁଦ୍ଧୀକରଣ
twins	ଯମଜ, ଜାଆଁଳା	ultra sonic	ପାରସ୍ପନିକ
tychoplankton	ସଂଯୋଜୀ ପୂରକ	ultra structure	ପାର ସଂଗ୍ରହ, ପାର ସଂରଚନା
tylose	ଟାଇଲୋଜ		
tylosis	ଟାଇଲୋସିସ, ଟାଇଲୋଜ କ୍ଷୟ	ultra textures ultrathin	ଅତିସୂକ୍ଷ୍ମଗଠନ, ପାରସ୍ପନ୍ଦ ଅତି କ୍ଷୟ, ଅତି ପତଳା
tympaniform	ପଚାଳ ଆକାର	ultra violet	ପାର ନୀଳଲୋହିତ
tyndall effect	ଟିଣ୍ଡାଲ ପ୍ରଭାବ	ultraviolet radiation	ପାର ନୀଳଲୋହିତ ବିକିରଣ
type	ପ୍ରରୂପ		
type species	ପ୍ରରୂପଜାତି	ultraviolet sterilization	ପାର ନୀଳଲୋହିତ ନିର୍ବିଜନ
typical	ପ୍ରରୂପୀ	ultra virus	ପାରଭୂତାଣ୍ଟୁ, ପାର ବିଷାଣୁ
typiform	ପ୍ରରୂପଜୀବ	umbel	ଉଛୁତ

umbellet		uni tunicate ascus
umbellet	ପୁଷ୍ଟିତ୍ତକ	unicostate
umbelliflorus	ପୁଷ୍ଟିତ୍ତୀ	unicotyledon
umbelli form	ଛତ୍ରକାର	uniflorous
uncinate	ଅଙ୍କୁଶୀ	unifoliate
uncoiling of chromosome	ଗୁଣସୁତ୍ର ବିକୁଣ୍ଠଳୀକରଣ	uniform flora
uncoupler	ବିଯୁଗ୍ନକ	unigeneric
un-fertilised egg	ଅନିଷ୍ଟ ଅଣ୍ଟା	unilocular
under grazing	ଅବଚାରଣ	uninervate
under ground stem	ଭୂମ୍ୟତର କାଣ୍ଡ, ଭୂମିଗତ କାଣ୍ଡ	uninucleate
under growth	ଅବଚୂର୍ବି	uniparous
under shrub	ଛାଯାଗୁରୁ, ଉପକୁପ	uniparous cyme
under wood	ଗୁଲ୍ବବନ	unipartite
uniascal perithecium	ଏକ ଆସ୍ତ୍ରସ୍ଥିତ ପେରିଥେଚିଯମ	uniserate
uniaxial	ଏକାକ୍ଷୀ, ଏକଦଣ୍ଡୀ	unisexual
unicell	ଏକକୋଣ୍ଟା	unitegmic
unicellular	ଏକକୋଣ୍ଟା, ଏକକୋଣ୍ଟିକା	uni tunicate ascus

unit character			valvate
unit character	ଏକକ ଲକ୍ଷଣ	u-tube	ଉର୍ଦ୍ଦ୍ବାହୁନଳୀ, ଇଉ
unit membrane	ଏକକଟିଲିକ୍ରୀ, ଏକକଟିଲି		ଆକାର ନଳୀ
unit sampling	ଏକକ ପ୍ରତିଚୟନ, ଏକକ ନମ୍ବନାଚୟନ	utricle	ଥଳିକା, କୋଷ
unit selection	ଏକକ ମନୋନୟନ	uvanous	ଦ୍ୱାଷାଳ
univalent	ଏକକସ୍ତ୍ର, ଏକକଯୋଜୀ		V
universal veil	ସର୍ବେପର୍ଯ୍ୟାଣ ଅବରୁଦ୍ଧନ		
unpaired	ଅୟୁଗ୍ର	vaccine	ଟୀକା
unpollinated	ଅପରାଗିତ	vacuolar membrane	ରସଧାନୀ ଟିଲି
unsaturated	ଅପରିସ୍ତ୍ର, ଅପରିସ୍ତ୍ରତ	vaculoation	ରସଧାନୀ କରଣ
unseptate	ପଚହୀନ	vacuole	ଧାନୀ, ରସଧାନୀ
uracil	ୟୁରାସିଲ	vaginate	ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଛାଦନୀ, ଯୋନୀରୂପୀୟ
urceolate	କଳସାକାର	vaginervis	ଅକ୍ରମଶିରାଳ
urease	ୟୁରେଏଜ୍	vaginula	ଆଛାଦ ମୂଳ
uredium	ୟୁରେଡ଼ିୟମ	valval view	କପାଟୀ ସହିତ୍ୟ
urediospore (uredospore)	ୟୁରେଡୋରେଣ୍ଟୁ	valver plane	ପାଟୀତଳ
uredosorus	ୟୁରେଡୋରେଣ୍ଟୁଧାନୀ	valvate	ଧାରସ୍ଵର୍ଣ୍ଣୀ, ଅନତିଛାଦି
usnic acid	ଅସ୍ତ୍ରିକ ଅମ୍ବ		

valve			vein
valve	କପାଟ	vascularisation	ସମାହନୀ ଭବନ
valvular dehiscence	କପାଟସ୍ଥୋଚନ	vascular tissue system	ସମାହାୟ ଉତ୍ତିକ ପ୍ରଣାଳୀ
vapour	ବାଷ୍ପ	vasi centric	ବାହିକାକେନ୍ଦ୍ରୀ
variability	ପରିବର୍ତ୍ତନଶାଳତା, ବିଭେଦଶାଳତା, ବିଭିନ୍ନତା	vector	ରୋଗବାହକ, ରୋଗ ପ୍ରସାରକ
variable	ବିଭେଦଶାଳ	vector of disease	ବ୍ୟାଧି ପ୍ରସାରକ, ବ୍ୟାଧିବାହକ
variance	ଅମେଳ	vegetable	ଶାକ, ବନସ୍ପତି, ପନିପରିବା
variant	ପରିବର୍ତ୍ତନୀୟ		
variation	ବିଭେଦନ, ଭିନ୍ନନ	vegetative	ଅଙ୍ଗୀୟ
variation of species	ଜାତିଗତ ବିଭିନ୍ନତା	vegetative growth	ଅଙ୍ଗୀୟ ବୃକ୍ଷ
variated	ଚିତ୍ରବିଚିତ୍ର, ପାଣ୍ଡୁଳିତ ଛିଟ	vegetative propagation	ଅଙ୍ଗୀୟ ବିଶ୍ଵାର
varietal resistance	ଜାତିକ ରୋଗାଶ୍ଚ- ପ୍ରତିରୋଧତା	vegetative reproduction	ଅଙ୍ଗୀୟ ପ୍ରଜନନ
varietal susceptibility	ସହଜରେ ପ୍ରଭାବିତହେବା ଲାଗି ଉପକାରୀୟ ରୁଣ୍ଡା	vegetation	ଶାକାଳି, ଉତ୍ତିଦରାଜି, ପାଦପଙ୍କାଳି
variety	ଉପଜାତି, କିଷମ, ପ୍ରକାର	vehicle	ଯାନ
vascular	ସମାହାୟ	vehicle of infection	ସଂଚରଣ/ସଂକ୍ରମଣବାହକ
vasular bundle	ସମାହାୟ ବିଡ଼ିକ	veil	ଅବସୁଧନ
vasular cambium	ସମାହାୟ ବିବର୍ଦ୍ଧକୀୟ	vein	ଶିରା, ନାଡ଼ି

veinlet			vine
veinlet	ସୂର୍ଯ୍ୟଶିରା	verrucose	କିଣମୟ
velamen	ଜଳଶୋଷକ ଭୂତା	versatile	ମୁହଁଦୋଳୀ, ପରିଦୋଳୀ
velum	ଛଦଶେଷ, ବିଛୁଦ, ପଇକଳା	vertical	ଉଦୟ
venation	ଶିରାବିନ୍ୟାସ, ନାଡ଼ିବିନ୍ୟାସ	verticil	ଭ୍ରମି
venation-multicostate	ବହୁମଧଶିରା ବିନ୍ୟାସ	verticillaster	ମାୟା ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତ, ଭ୍ରମିଯୁଗ୍ର
ventation-parallel	ସମାନର ଶିରାବିନ୍ୟାସ	verticillate	ମାୟା ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତ
ventation reticulate	ଜାଲକ ଶିରାବିନ୍ୟାସ	vesicle	ପୁଟିକା
ventation unicostate	ୱେଳମଧଶିରାବିନ୍ୟାସ	vessel	ନୌ, ବାହିକା, ଧାରିକାପାତ୍ର
venose	ଶିରାମୟ	vestige	ଅବଶେଷ
venter	ଡିମ୍ବଧାନୀ ମୂଳ	vetiver	ବେଣ୍ଣାଯାସ
ventral	ଅଧର, କୁଷୀୟ	vetivergreen	ଅବପିତହରି
ventral canal cell	କୁଷ୍ୟ କୁଲ୍ୟାକୋଷ	vexillary	ଧୂକକୀ
ventral cell	ଅଧରକୋଷା	vexillum	ଧୂଜକ
ventral suture	କୁଷୀୟ ସର୍ଷି	viability	ସଂଜୀବତା, ଅଳ୍ପରୋଦଗମ
ventricose	ସ୍ଥାନୀୟ, କୁରଜାକାର	viable	ଜୀବନ କ୍ଷମ
vernallization	ବାସତୀକରଣ	vigour, vigor	ଓ ଜଃ
vernation	କିସଲମ୍ ବିନ୍ୟାସ, କଳିକାପର୍ଷବିନ୍ୟାସ	villose	ଅତିରୋମାଶ
		vine	ହ୍ରାଷ୍ଟା, ଲଗା, ଲତା

virescense			water table
virescense	ହରିତୋଦୟ	wall pressure	ଭରିଚାପ, କାନ୍ଦୁଚାପ
virion	ପ୍ରଭୂତାଣ୍ଟ	wart	ଭାତୁଡ଼ି
virulent strain	ପ୍ରତିଷ୍ଠା ରୋଗକାରୀ କିଷମି	warty	ଭାତୁଡ଼ି ଭଳି, ଭାତୁଡ଼ିଆ
virulence	ଭର୍ତ୍ତା, ପ୍ରତିଷ୍ଠା	warty protuberance	ଭାତୁଡ଼ିପରି ବାହ୍ୟ ବୃକ୍ଷି
virus	ଭୂତାଣ୍ଟ	waste product	ବର୍ଜ୍ୟବଣ୍ସୁ, ବର୍ଜ୍ୟଭ୍ୟପ୍ରାଦ
viscid	ଅର୍କିତବଳ	water absorption	ଜଳ ଅବଶେଷଣ
viscosity	ଶ୍ୟାନତା, ପଚପଚିଆ, ଖସଦିଆ	water conservation	ଜଳ ସଂରକ୍ଷଣ
viital	ପ୍ରାଣକୀୟ, ଜୀବନ ଶକ୍ତି	water cress	ଜଳଦାୟକ, କରୁତାଳିଦ
vitality	ଜୀବନକ୍ଷିଯା, ଯଜୀବତା	water culture	ଜଳପୋଷଣ, ଜଳକୃତି
vital theory	ପ୍ରାଣକୀୟ ବାଦ	water cycle	ଜଳଚକ୍ର
viviparous	ସଂଲାଗ୍ରାନ୍ତୁରୀ	water dispersal	ଜଳ ପ୍ରଷେପଣ
vivipary	ସଂଲାଗ୍ରାନ୍ତୁରଣ	water gradient	ଜଳ ଅବକ୍ଷଣ
vulnerable period	ଆକ୍ରମଣ ପ୍ରବଶ କାଳ	water holding capacity	ଜଳ ଧାରଣ କ୍ଷମତା
W			
waddiform	ଗଦାରୂପ	water intake	ଜଳ ଅବର୍ଜନା
wall	ଭଳି, କାନ୍ଦୁ	water logging	ଜଳକ୍ଷୁଦ୍ଧି, ଜଳନ୍ତ୍ରବେଳନ
		water pollution	ଜଳ ପ୍ରଦୂଷଣ
		water potential	ଜଳ ଅଭିନ୍ଦିତ ଶକ୍ତି
		water table	ଜଳପ୍ରାଦ

water uptake			xenia
water uptake	ଜଳ ଉତ୍ତିଦ ଶୋଷଣ, ଜଳଉତ୍ତି ଗ୍ରହଣ	winter spore wood wood fibre wood parenchyna woolly	ଶାତରେଣ୍ଟ କାଷ କାଷତକୁ ଦାରୁ ମୃଦୁପେଣୀ ପଶମୀ, ଲୋମଣି
weathering	ଅବଶ୍ୟ		
wedge graft	କାଳକ କଳମି		
wedge shaped	କୀକକାକାର		
weed	ଅନାବନା ଦୃଣ, ଅପଦୃଣ, ଅଗଛା, ଦୃଣକ		
weedicide	ଦୃଣକନାଶୀ, ଦୃଣକମାରୀ		X
whiplash	ଚାକୁଳମାଡ଼, କଷାଘାଡ଼		
whorl	ବଳୟ, ଆବର୍ଗ	xanthein	ପାତବର୍ଣ୍ଣକାରୀ, କଳିନି
whorled	ବଳୟକାର, ଆବର୍ଗରୂପ	xanthophyceae	ପାତହରିତ ଶୌବାଳ
wild type	ବଣ୍ୟରୂପ	xanthophyll	ପିଙ୍ଗଳକୀ, ପାତପର୍ଣ୍ଣ, ଜାହ୍ନୋପିଳ
wilting	ଝାଉଁଳା, ମ୍ଲାନ	xanthosis	ପାତରୋଗ
wilting co-efficient	ଝାଉଁଳାଗୁଣାଳ, ମ୍ଲାନଗୁଣାଳ	x-axis	X-ଅଷ୍ଟ
wilting point	ଝାଉଁଳା ସୂଚନାଳ, ଝାଉଁଳାବିନ୍ଦୁ	x-bodies	X-ପିଣ୍ଡ
wind pollinated	ବାତ୍ରୁ ପରାଗିତ	x-chromosome	X-ଗୁଣସୂତ୍ର
winged	ପକ୍ଷଳ, ପକ୍ଷପୁକ୍ତ	x-disease	X-ରୋଗ
		xenia	ଅତିପ୍ରକଳତା, ଅପରପରାଗ, ଜେନିଆ

xenocarp			xylic perforation
xenocarp	ପରଫଳନ	xerophytism	ମରୁଭିତ୍ତି
xenogamy	ପରନିଶେଚନ, ପରଜାୟା ସୁରାନ	xeroplastic	ଶୁଷ୍ଟତୋସନ
		xeros	ଶୁଷ୍ଟ
xerach	ଶୁଷ୍ଟତାରୟୀ	xerosere	ମରୁ କ୍ରମିକ
xerach succession	ଶୁଷ୍ଟତାରୟୀ ଅନୁକ୍ରମ	xerospore	ଶୁଷ୍ଟ ବୀଜାଣ୍ୟ, ଶୁଷ୍ଟରେଣ୍ୟ
xero clastic	ଶୁଷ୍ଟନ ବିଦୃତ	xerothermic	ଶୁଷ୍ଟତାପୀୟ, ମରୁତାପୀ
xero cleistogamy	ନିମୀଳିତ ପରାଗଣ	xerothylium	ଶୁଷ୍ଟବନ
xero colous	ମରୁବାସୀ	xiphiform	ଅସରୂପ, ଅସ୍ୟାକାର
xerogeophyte	ମରୁଗର୍ଭୋଭିତ	xiphoid	ଖଡ଼ିଗାକାର, ଅସିଭଳି
xeromorphic	ମରୁଭୂତୀ, ଶୁଷ୍ଟତାନୁକୂଳିତ	x-ray defraction	x-ରେଙ୍ଗ ବିଭିନ୍ନ, ରେଙ୍ଗ ବିଭଳ
xeromorphosis	ଶୁଷ୍ଟତାରୂପାତର	xylem feeder	ଦାରୁଗୟବରଣୀ
xeromorphy	ଶୁଷ୍ଟାନୁରୂପତା	xylem parenchyma	ଦାରୁ ମୃଦୁଭକ
xerophile	ମରୁସ୍ଥୀ, ମରୁରାଗୀ	xylem ray	ଦାରୁ ଅର
xerophilous	ମରୁଭିତ	xylem sponge	ଦାରୁ ସ୍ପଙ୍ଗ
xerophily	ମରୁରାଗିତା	xylic core	ଦାରୁ କ୍ଷେତ୍ର
xerophytic	ମରୁଭିତ	xylic gap	ଦାରୁ ଅଭର
xerophytic vegetation	ମରୁଭିତୀ ବନସ୍ପତି	xylic perforation	ଦାରୁଛିତ୍ର

xylo carpus		zarovisation	
xylo carpus	କାଷଫଳ	yellowing	ପୀତବନ
xylophagous	କାଷଭକ୍ଷୀ	yellow disease (yellowing disease)	ପୀତରୋଗ, ପୀତାର୍ତ୍ତ,
xylopodium	କାତୁଆ, ଦାରୁପାଦା	yellow disease of sugarcane	ଆଖୁର ହଳଦିଆ ରୋଗ
xylostroma	ଦାରୁ ପାଠିକା	yellow enzyme	ପୀତ ସନ୍ତ୍ରକ
xylotomy	ଦାରୁ ଶରାର	yellow mosaic	ପୀତଚିତ୍ରିଳ, ପୀତଛିଟ ରୋଗ
Y		yellow mottling strain	ପୀତ କବୁରଣ ବିଭେଦ
		yellow rust	ହଳଦିଆ କଳକି
yam	ଖମାଲୁ	yellow rust of wheat	ଗହମାର ପୀତ କଳକି
yam	ବୁଣ୍ଣାସୂତା	yellow vein mosaic	ପୀତ ଶାରା ଛିଟରୋଗ
y-axis	y-ଅକ୍ଷ	yield	ଅମଳ
y-chromosome	y-ରୁଣସୂତ୍ର	yielding capacity	ଉପାଦନ କ୍ଷମତା
yearling	ଏକବର୍ଷୀ	young seed	ତରୁଣ ବୀଜ
yeast	ଯିଷ୍ଟ, ଖମାର		
yeast autolysate	ଖମାର ସ୍ଵବିଳଯନ, ଖମାର ସ୍ଵବିଳଯନ		Z
yeast cell	ଯିଷ୍ଟକୋଷ, ଖମାରକୋଷ	zanthoxylum	ତେଜ ବଳକିତ
yeast infusion	ଖମାର ଅତର୍ନବେଶ	zarovisation	ବାସନ୍ତୀକରଣ

zebra spindle		zygophore
zebra spindle	ଧାରୀଦାର ତର୍କ	zooidiogamy
zein	ମକା ପୃଷ୍ଠିସାର	zoophagous
zero error	ଶୂନ୍ୟାଙ୍କ ତୁଟି	zoophilic
zeugite	ନିଷେଚାନଙ୍ଗ	zoophilous
zingiberene	ଜିଞ୍ଜିବେରିନି	zoo phyte
zoidiogamous	ସରେ ଯୁଗ୍ମନୀ	zoo plankton
zoidogamy	ସରେ ଯୁଗ୍ମନୀ	zoosporangium
zoidiophilous	ପ୍ରାଣିପରାଗିତ	zoo spore
znoate tetrasopre	ପାଞ୍ଚି ଚତୁର୍ବ ବୀଜାଣୁ	zygogamous
zonation	ମଣ୍ଡଳନ	zygogamy
zone	ମଣ୍ଡଳ, ଅଞ୍ଚଳ	zygomorphic
zone of elongation	ଲମନଅଞ୍ଚଳ, ପ୍ରଲମ୍ବବନ୍ଧ, ଦୀର୍ଘାକରଣ ଅଞ୍ଚଳ	zygomorphy
zonorate	କ୍ଷେତ୍ର ଛିଦ୍ରକୀ	zygonema
zoo chore	ପ୍ରାଣୀ ପ୍ରକାର୍ଷ, ପ୍ରାଣୀ ବିକାର୍ଷ	zygophore
zoo gamete	ଚଳ ଯୁଗ୍ମନ	
zooid	ଜୀବକ	

zygphyte

zygphyte	ସୁରୁଳ ଉଚିଦ
zygosis	ସୁରୁଳନ
zygospore	ସୁରୁଳେଣ୍ଟ
zygote	ସୁରୁଳ
zygotene	ସୁରୁପଣ, ଯାଇଗୋଟିନ
zygotene stage	ସୁରୁପଣ ଅବସ୍ଥା
zygotic checker board	ସୁରୁଳ ଶତରଂଜ-ପର୍ଚି
zygotic embryo	ସୁରୁଳ ହୃଦ
zygotic lethal	ସୁରୁଳ ଘାତକ
zygotic meiosis	ସୁରୁଳ ଅର୍ଦ୍ଧପୂର୍ବତା, ସୁରୁଳ ଅର୍ଦ୍ଧଯନ
zygotic mortality	ସୁରୁଳ ମୃତ୍ୟୁହାର
zygotic selection	ସୁରୁଳ ନିର୍ବାଚନ
zygotic sterility	ସୁରୁଳ ବନ୍ଧ୍ୟତା
zymase	ଜାଇମେଲ୍
zymogen	ଜାଇମୋଜେନ୍

*****

पी. ई. डी. - 842
1000--2003(DSK II)

मूल्य :— रु. 208/-